

ศึกษาทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
กรกฎาคม 2559

ศึกษาทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

ปริญญานิพนธ์
ของ
วันดี พุทธคุณรักษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

กรกฎาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศึกษาทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

กรกฎาคม 2559

วันดี พุทธคุณรักษา. (2559). *ศึกษาทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา*. ปริญญาโท ศป.ม (มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ.

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญ สามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกน วงวัชรบรรเลงประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา วิเคราะห์เพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้นโดยนำเพลงมาบันทึกเป็นโน้ตอักษรไทยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาการแปรทาง และเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกน ผลการศึกษาพบว่า

วงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง เดิมชื่อ “เตชนะเสนีย์” ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้ควบคุมวงคือ ครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งคนแรก พ.ศ. 2497-2500 ผู้ควบคุมวงคนต่อมาคือ ครูสุวิทย์ บวรวัฒนา โดยเปลี่ยนชื่อวงจากเตชนะเสนีย์เป็น “วัชรบรรเลง” ต่อมาครูยุพา วัชรนาถได้เข้ามาดูแลวงแทนครูสุวิทย์ บวรวัฒนา และด้วยงานที่มีน้อยลงวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงจึงได้ยุบวง และยกเครื่องดนตรีในวงให้กับครูประสิทธิ์ คุ้มทรัพย์ เพื่อให้นักดนตรีที่สนใจได้มาร่วมฝึกซ้อมกันที่บ้านของครูประสิทธิ์ คุ้มทรัพย์

ประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนาด้านดนตรีไทย ท่านได้ฝึกซอด้วงจากครูผิว ฝึกฆ้องจากครูพร้อม และได้ต่อเดี่ยวฆ้องจากครูพุ่ม นันทพลในเพลงลาวแพน พญาโศก นกขมิ้น และสารถี นอกจากนี้ท่านได้ฝึกหัดซอด้วงจากครูหลวงไพเราะเสียงซอ ฝึกซอสามสายจากครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล และฝึกออร์แกนจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา จนได้เป็นหัวหน้าวงเครื่องสายผสมออร์แกนต่อจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

โครงสร้างทำนองหลักเพลงแขกมอญ สามชั้น พบว่า เพลงแขกมอญ สามชั้น เป็นเพลงที่มี 3 ท่อน แต่ละท่อนวรรคที่ 13-24 จะมีลักษณะที่ซ้ำกันซึ่งถือเป็นจุดเด่นของบทเพลงนี้ ในบทเพลงประกอบด้วยบันไดเสียง 3 บันไดเสียงคือ ฟา บันไดเสียง ที ซึ่งเป็นบันไดเสียงหลัก และบันไดเสียง โดที่พบในเฉพาะท่อนที่ 2 เท่านั้น และเอกลักษณ์ของเพลงนี้คือ การพบวรรคเพลงที่อยู่ในบันไดเสียง 2 บันไดเสียง ,ทำนองเพลงที่ใช้โน้ตครบทั้ง 7 เสียง เป็นต้น และเมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบกับทางเดี่ยวออร์แกนพบว่า การแปรทางจะมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทำนองหลัก คือรูปแบบการแปรทำนองจากสวนทาง และในบางวรรคเพลงที่แปรทางให้มีเสียงที่เด่นออกไปจากทำนองหลัก และมีการใช้เสียง ที ลิ่มนิ้วดำ (B^b) ซึ่งเป็นการบอกถึงสำเนียงมอญ ในการแปรทางยังมีการใช้เทคนิคทั่วไป เช่น สะบัด ขยี้ เป็นต้น และที่เป็นเอกลักษณ์ของออร์แกน ลากเสียง การครั้นนิ้ว และคอर्डเสียง เป็นต้น

A STUDY OF SUWIT BAWONWATTANA'S SOLO ORGAN ON KHAEK-MON SAM CHAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Fine Arts Degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot University

July 2016

Wandee Puttakunraksa. (2016). *A Study of Suwit Bawonwattana's solo organ on Khaek-Mon Sam Chan*. M.A. Dissertation (Ethnomusicology). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Regulating Committee: Assoc. Prof. Manop Wisuttipat, Ph.D., Assist. Prof. RujeeSrisombut, Ph.D.

The purpose of this research, Suwit Bawonwattana's solo organ on Khaek-Mon Sam Chan, are (1) to study the background of stringed instruments with the mixed organ of the Vacharabanleng Ensemble, (2) to study the biography of Kru Suwit Bawonwattana, (3) to analyze the Khaek Mon Sam Chansolo by recording of the notes of Thai classical music to study variations and organ techniques. The results of the research can be summarized as follows.

During World War two, the stringed musical instruments synchronized with an organ ensemble called Techasenee was organized and run by KruJuar Seniwongse Na Ayudhaya, the first ensemble supporter, from 1954 to 1957, He was followed by is Kru Suwit Bawonwattana, who managed the ensemble from 1957 to 1999, and who was succeeded by is Kru Yubha Vacharak who subsequently changed the musical ensemble from Techaseni to Vacharabanleng. The Vacharabanleng Ensemble was disbanded for reasons of little work. All of the instruments given to Kru Prasit Khumsapso that interested musicians may practice the instrument at Kru Prasit's house.

According to Kru Suwit Bawonwattana's biography, he was born into a family in which the father was passionate musician with expertise in the use of in stringeds musical instrument, especially the Saw-duang (treble fiddle) and violin. Kru Suwit inherited his musical talents from his father and was interested in music since the age of seven. He was trained to play treble fiddle by Kru Pew and at the age of 11, he was trained to play Khim (Chinese cembalo) by Kru Prom. When he was a teenager he was trained by Kru Phut Nana tha phol to play a Khim solo for the songs of Lao Pan, Phya Soke, Nok Khamin, Saradhi and so on. Kru Suwit was also accepted by the great Thai musical master, Phya Prasan Duriyasap, the Chief of Musical Department during the reign of King Rama VI. He has also trained on Saw (alto fiddle) by Kru Luang Phailoa Siang Saw, trained on Saw Sam Sai (three-string fiddle) by Kru Devaprasit Pathayakosol, trained on the organ by KruJuar Seniwong Na Ayudhaya. Kru Devaprasit was the successor of the chief of the Thai musical band Techaseni following Kru Juar Senewong Na Ayudhaya.

With regard to the solo organ for Khaek Mon song, it was found that Suwit Bawonwattana was the organ

From studying the basis of the melodic structure of Khaek Mon Sam Chan, it was found that Khaek Mon Sam Chan consisted of three movements. In each movement, the thirteenth - twenty forth phrases hold the repeated melody which are the identity of this song. The music scale of Khaek Mon Sam Chan can be classify into three music scales, - the Fa scale, - the Tee scale, - the major scale, and the Do scale - only found in the second movement. Moreover, the study also found that there are phrases contained in two different music scales and melodies composed of all seven notes etc. Besides, when comparing between the basic melodic structure and the solo performance, it was found that the variations were mostly related to the basic melodic structure which include converse variations, using different notes to make unique sounds from the basis of the melodic structure and using Tee with black key (Bb) for indicating Mon music tone. Also, the variations of the solo of Khaek Mon Sam Chan are also decorated with various techniques such as Sabad, Kayee and the organ unique technique, including Lark sieng, Krunniewand Cord sieng, and so forth.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับคำแนะนำอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ ประธานที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วีระ พันธุ์เสื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ อาจารย์สุรศักดิ์ จำนงสาร และรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุนานันท์ (ป้าแต่้ม) ลูกศิษย์คนนี้ยังระลึกถึงอยู่เสมอในทุกๆวัน และนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเอง ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้คำแนะนำและปรึกษา ขอกราบขอบพระคุณครูประสิทธิ์ คุ่มทรัพย์ ครูอุบลศรี คุ่มทรัพย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและบทเพลง แผ่นเพลงและผลงานของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา ให้กับผู้วิจัย

นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณนายวันชัย พุทธคุณรักษา และนางปิยวรรณ พุทธคุณรักษา ผู้ให้แรงบันดาลใจ และคอยช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน ขอขอบคุณนายพงศ์พันธุ์ เพชรยอดศรี ผู้ช่วยเหลือในการช่วยเหลือด้านโน้ตดนตรีให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขามานุษยดุริยางควิทยา รหัส 52 ทุกๆคนที่ร่วมเรียนร่วมเป็นกำลังใจให้กัน และให้คำปรึกษาจนทำให้ปริญญาโทนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

หากปริญญาโทนี้เกิดประโยชน์ประการใดกับผู้อ่าน ผู้วิจัยขอยกคุณความดีเหล่านี้แก่บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยให้ประสบความสำเร็จมาถึงปัจจุบันด้วย เทอญ

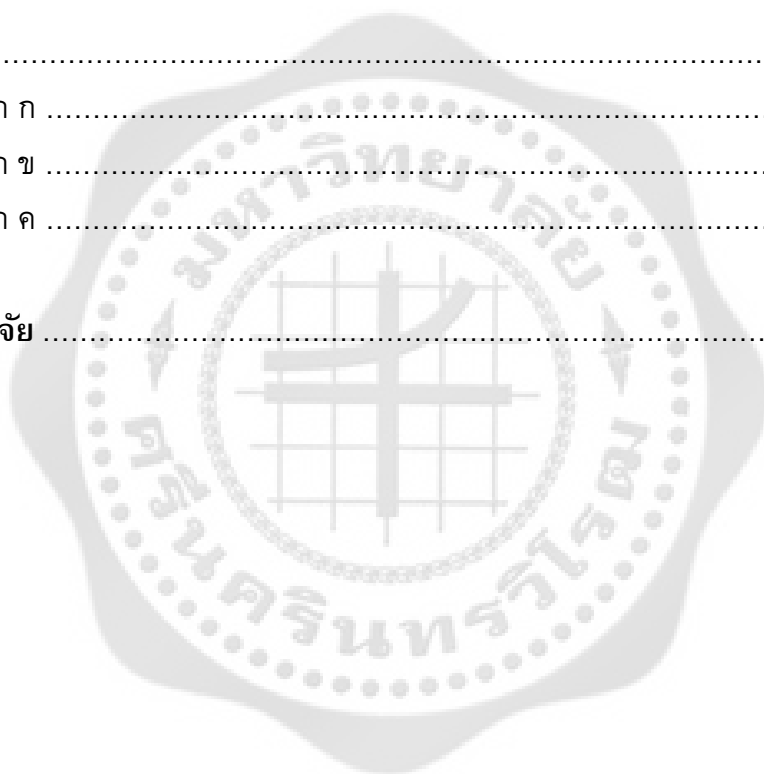
วันดี พุทธคุณรักษา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการค้นคว้าวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	18
ขั้นรวบรวมข้อมูล	18
ขั้นศึกษาข้อมูล	18
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	18
4 วิเคราะห์ข้อมูล	20
ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงและ ประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา	20
ประวัติวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงหลังปี พ.ศ. 2540	22
ประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนา	23
วิธีการทำงานและส่วนประกอบของออร์แกน	25
ศึกษาและวิเคราะห์เพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา	32
ศึกษาการแปรทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้นเปรียบเทียบทำนอง หลัก	41
ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น	146

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	166
อภิปรายผล	172
ข้อเสนอแนะ	172
บรรณานุกรม	174
ภาคผนวก	178
ภาคผนวก ก	179
ภาคผนวก ข	183
ภาคผนวก ค	199
ประวัติย่อผู้วิจัย	202

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงลิ่มนิ้วออร์แกนสีขาวและสีดำ	27
2 แสดงฝาเปิด-ปิดลิ่มนิ้วออร์แกน	27
3 แสดงขาพับออร์แกน	28
4 แสดงหูหิ้วออร์แกน	28
5 แสดงพื้นรองตัวถังออร์แกน	29
6 แสดงสายพานออร์แกน	30
7 แสดงเท้าถีบออร์แกน	30
8 แสดงฝาปิดช่องเสียงออร์แกน	31
9 แสดงฝาเปิดช่องเสียงออร์แกน	31

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ธรรมชาติสอนให้มนุษย์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา สามารถประยุกต์สิ่งต่างๆ ให้เข้ากับแบบแผนการใช้ชีวิตประจำวันและวัฒนธรรมของตนเองได้อย่างกลมกลืน รวมทั้งดนตรีก็เช่นเดียวกัน ดนตรีไทยเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็ง ความละเอียดอ่อน ภูมิปัญญาของคนโบราณ ที่สามารถคิดและประยุกต์ดนตรีให้เข้ากับวัฒนธรรมของตนเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่ตนได้รับโดยผสมผสานกันอย่างกลมกลืนโดยไม่ทิ้งกลิ่นอายของความเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมของชาติ

ดนตรีไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีวิวัฒนาการยาวนานมาคู่กับคนไทย แสดงถึงความรุ่งเรืองทางอารยธรรมเก่าแก่ ที่มีการสืบทอดมรดกทางสังคมและภูมิปัญญา ในการค้นคิดแสวงหาธรรมชาติ มาสร้างเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ และสามารถประพันธ์ทำนองดนตรีให้เหมาะสมกับเครื่องดนตรีที่ผลิตขึ้นมาและเชื่อว่าดนตรีไทยของเรามีมานานไม่ต่ำกว่า 4,000 ปี (ปัญญา รุ่งเรือง. 2517: 54) ซึ่งปัญญา รุ่งเรือง (2525: 60) ได้กล่าวว่า ธรรมดาคนเราไม่ว่าจะถือกำเนิดบนส่วนใดของโลก ถ้ามีความคิดและสติปัญญาที่จะคิดประดิษฐ์สิ่งใดขึ้น ก็ย่อมสามารถทำได้ด้วยความคิดของตนเอง หาได้เลียนแบบของกันและกันไม่ เพราะในระยะแรกๆ หรือในสมัยดึกดำบรรพ์นั้น การคมนาคมยังไม่เจริญ ครูคนแรกของมนุษย์ก็คือธรรมชาติ ธรรมชาติสอนทุกสิ่งทุกอย่างแก่มนุษย์ รวมทั้งบังคับให้มนุษย์ทำสิ่งต่างๆ ขึ้นด้วย เครื่องดนตรีของชนชาติต่างๆ ก็อุบัติขึ้นด้วยเหตุนี้ ซึ่ง พูนพิศ อมาตยกุล (2527: 81) ได้กล่าวถึงเรื่องวัฒนธรรมไทยว่า ไทยเราเป็นชาติเก่าแก่ ที่มีศิลปวัฒนธรรมเป็นของตนเองมาช้านานหลายพันปีมาแล้ว เรามีภาษาพูด ภาษาเขียน และดนตรีเป็นของเราเองโดยสมบูรณ์ สำหรับเรื่องของดนตรีนั้นชนชาติไทยได้คิดประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นใช้เองมาตั้งแต่ต้นต่อมาได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและประดิษฐ์เครื่องดนตรีต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยอาศัยหลักและรูปแบบจากประเทศเพื่อนบ้าน

ดนตรีนับเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางสังคม และความเชื่อของมนุษย์ ตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์ตามที่ ไชแสง สุววัฒนะ (2529: 1) ได้กล่าวว่า การที่จะเอาใจและตอบแทนบุญคุณพระเจ้าต่างๆ ก็จะได้โดยการบวงสรวงการเต้นและการร้องสิ่งที่ทำให้เกิดดนตรีขึ้นอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความสบายใจภายหลังที่เสร็จจากภารกิจต่างๆ ก็เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยนำสิ่งที่อยู่ในสภาพแวดล้อม เช่น ปล้องไม้ เขาสัตว์มาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรี โดยเริ่มจากการทดลองเป่าให้เกิดเป็นเสียง ดนตรีมีการพัฒนาไปตามกาลเวลา จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะคนในแต่ละยุคหรือแต่ละกลุ่มสังคม ต่างได้รับการเรียนรู้และมีแนวคิดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่แตกต่างกัน จึงมีผลทำให้การดนตรีมีความแตกต่างกันไปในทุกสมัยทุกสังคม (ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. 2535: 42)

ในขณะที่สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในด้านต่างๆ อันได้แก่ ด้านศาสนา เทคโนโลยี ศิลปะ ฯลฯ ดนตรีไทยนับว่าเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติแขนงหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากกระแสของวัฒนธรรมตะวันตกอย่างมากเช่นกัน นับแต่สมัยรัตนโกสินทร์ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยมีการติดต่อกับชาวต่างชาติย่อมหนีไม่พ้นในเรื่องของการถ่ายทอดวัฒนธรรม หรือแม้แต่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยก็ได้รับอิทธิพลได้ชัดเจนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วงเครื่องสายดั้งเดิมของไทย ก็ได้มีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสแห่งวัฒนธรรมตะวันตกอย่างมาก โดยมีการผสมผสานเข้ากับเครื่องดนตรีตะวันตกบางชนิดอันได้แก่ เปียโน ออร์แกน ไวโอลิน เป็นต้น จนกระทั่งเกิดเป็นวงเครื่องสายผสมมากมายได้แก่ วงเครื่องสายผสมซิมมิง วงเครื่องสายผสมหีบเพลงชัก วงเครื่องสายผสมออร์แกน วงเครื่องสายผสมเปียโน เป็นต้น

ในบรรดางวงเครื่องสายผสมที่กล่าวมาข้างต้นนั้น วงเครื่องสายผสมออร์แกน เป็นวงที่น่าสนใจมากที่สุด เพราะเหตุว่า วงเครื่องสายผสมออร์แกนเป็นวงที่สามารถปรับตัวผสมผสานกลมกลืนเข้ากันได้เป็นอย่างดี เป็นวงที่มีบทบาทต่อในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมไทยในสมัยหนึ่งได้ดีทำให้มองเห็นการเติบโตของวัฒนธรรมแผนใหม่ มองเห็นความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของคนไทย สถานภาพของนักดนตรีไทยและวงดนตรีไทย

วงเครื่องสายผสมออร์แกนที่เป็นที่น่าสนใจเป็นวงที่ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าสนใจ คือ วงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง เนื่องจากเป็นวงเครื่องสายผสมออร์แกนที่มีการสืบทอดมานานนับแต่รัชกาลที่ 7 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์มาจนถึงปัจจุบัน มีผลงานออกสู่ประชาชนอันได้แก่ แผ่นเสียง และแถบบันทึกเสียง เป็นที่รู้จักอย่างมากในวงการดนตรีไทยมาช้านาน มีทั้งนักดนตรีอาชีพและนักดนตรีสมัครเล่นอยู่ในวงเดียวกัน และยังเป็นนักดนตรีที่มีทั้งความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของคนในวงการดนตรีไทย เช่น ยูพา วัชรนาค สุวิทย์ บวรวัฒนา เจริญใจ สุนทรวาทีน ฉวย จิยะจันทร์ และประสิทธิ์ คุ้มทรัพย์ เป็นต้น

ซึ่งปัจจุบันนี้วงเครื่องสายผสมออร์แกนได้หายไปจากสายตาของประชาชนอีกทั้งแนวการบรรเลงก็ไม่ทราบแน่ชัด จึงเป็นความรู้หนึ่งที่ผลของการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับบทเพลงและประยุกต์ใช้ในการบรรเลงบทเพลงต่างๆ

ในการบรรเลงเดี่ยวเพลงที่นิยมนำมาประดิษฐ์เป็นเพลงเดี่ยวนั้นส่วนใหญ่เป็นเพลงในอัตราจังหวะสามชั้น หรือเพลงเถาที่เป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่อ และหน้าทับสองไม้ เช่น เพลงทะเล เพลงนกขมิ้น เพลงสุดสงวน เพลงพญาโศก เพลงแขกมอญ เพลงสารถี เพลงลาวแพน เป็นต้น

สำหรับเพลงเดี่ยวแขกมอญ ก็เป็นเพลงหนึ่งที่น่าสนใจ อีกทั้งครูดนตรีไทยหลายท่านยังได้สร้างทางเดี่ยวไว้หลายทางสำหรับเครื่องดนตรีต่างๆ

การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมทั้งสองวัฒนธรรม คือ ระหว่างวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมตะวันตก นับเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจอันคว่าเกี่ยวกับความเป็นมา การสืบทอดของวง และการเล่นออร์แกนผสมวงเครื่องสายก็ลดน้อยลง และทางออร์แกนเองก็กำลังสูญสิ้นไปจากวงการ

ดนตรีไทย โดยเฉพาะเพลงเดี่ยวแขกมอญ ซึ่งเป็นเพลงที่แสดงถึงเทคนิคพิเศษของการบรรเลง ออร์แกนต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์เพลงเดี่ยวทำให้สามารถรู้เทคนิคต่าง ๆ และนำไป ประยุกต์ใช้เพลงอื่นๆ ได้ อีกทั้งการศึกษาประวัติของวงวัชรบรรเลงในยุคช่วงหลังจากที่ครูสุวิทย์ บรรวพัฒนาเสียชีวิตเป็นช่วงที่นับได้ว่าวงเครื่องสายผสมออร์แกนอยู่ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง มาก การศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวจะสะท้อนสภาพสังคมในสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การศึกษาประวัติความเป็นมาของวงและการวิเคราะห์เดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้นซึ่ง บรรเลงโดยครูสุวิทย์ บรรวพัฒนาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการบรรเลงออร์แกน จะเป็นประโยชน์ในการ พัฒนาวิชาการดนตรีไทยวงเครื่องสายผสมออร์แกน สามารถนำเอาเทคนิคการบรรเลงออร์แกนมา ปรับใช้เข้ากับเพลงอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสม ออร์แกนและวงวัชรบรรเลง ซึ่งเป็นวงเครื่องสายผสมออร์แกน และการศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยว ออร์แกนแขกมอญสามชั้น เป็นสิ่งที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อวงการดนตรีไทยในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงหลังจาก พ.ศ. 2540 และประวัติของครูสุวิทย์ บรรวพัฒนา
2. ศึกษาและวิเคราะห์ทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บรรวพัฒนา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำให้เราทราบเทคนิคพิเศษและทางของออร์แกนในการเล่น ผสมผสานเข้ากับเพลงไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเพลงอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ จะทำให้เราทราบถึงประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการ เปลี่ยนแปลงของระบบสังคม โดยวงเครื่องสายผสมออร์แกนได้มีผลงานออกสู่สาธารณชนและเป็น ที่รู้จักอย่างมากในวงการดนตรีไทย ซึ่งปัจจุบันนี้เริ่มที่จะสูญหายไป จึงจำเป็นอย่างมากที่ควรศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในด้านนี้ต่อไป

ขอบเขตของการค้นคว้าวิจัย

เป็นการศึกษาประวัติของวงวัชรบรรเลงช่วงประมาณหลัง พ.ศ. 2540 และศึกษาวิเคราะห์ ทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้นของครูสุวิทย์ บรรวพัฒนาเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในเรื่อง เทคนิค วิธีการบรรเลงออร์แกนเพลงอื่นๆ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบรรเลงวงเครื่องสายผสมออร์แกนต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

วงเครื่องสายผสมออร์แกน หมายถึง วงวัชรบรรเลง

เพลงเดี่ยวแขกมอญสามชั้น หมายถึง ทางเดี่ยวออร์แกนของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา บรรเลง
อัดแผ่นเสียงและเผยแพร่

ประวัติวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง หมายถึง ศึกษาประวัติวงเครื่องสายผสม
ออร์แกนวงวัชรบรรเลง ในช่วงประมาณหลัง พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของหัวข้อวิจัย โดยประมวลความรู้ความเข้าใจใช้ข้อมูลจากทฤษฎีดนตรีไทย ตำราทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นส่วนประกอบในการศึกษา โดยจัดเรียงลำดับ ดังนี้

เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

จากการค้นคว้าวิจัย ได้มีผู้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับวงเครื่องสายไทย อันเป็นแนวคิดที่สำคัญดังนี้

สำหรับการศึกษาในหัวข้อนี้เป็นการอธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอันมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านดนตรี เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ และเห็นภาพการกำเนิดและการดำรงอยู่ของวงเครื่องสายผสมเปียโนได้ในระดับหนึ่ง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาบริบททางสังคมในแนวกว้าง

ศรีศัคดี วัลลิโกดม (2535: 25-26) ได้กล่าวถึงสภาพสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยพื้นฐานแล้วดนตรี นาฏศิลป์ ละคร ยังคงแทรกซึมอยู่กับชีวิตของคนไทยดังปรากฏในงานพระราชพิธีงานฉลองต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่มีมหรสพทั้งของไทยและของต่างชาติ ดังในพระราชวิจารณ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ทรงกล่าวในการสมโภชฉลองพระแก้วครั้งรัชกาลที่ 1 ว่า

“...จะเป็นด้วยการปลูกสร้างหรือตกแต่งไม่เรียบร้อยอย่างหนึ่ง จึงรอไว้สมโภชพร้อมกับวิสาขบูชา มีระยะที่ว่างนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้พิณพาทย์ไทย พิณพาทย์รามัญ และมโหรีไทย มโหรีแขก ฝรั่งเศส มโหรีจีน ญวน เขมร ผลัดเปลี่ยนกันสมโภช 2 เดือนกับ 12 วัน พระราชทานเบี้ยเลี้ยงผู้ที่มาเล่นนั้น หมื่นราชาราชมโหรีไทยชาย 2 หญิง 4 พระยาธิเบศรบดี มโหรีแขก 2 มโหรีฝรั่ง 3 พระยาราช เศรษฐีวงศ์เชียงซุน มโหรีญวน 15 พระยาราชเศรษฐีจีน 6 พระยารามัญวงศ์ มโหรีมอญคนเพลงชาย 2 หญิง 4 พิณพาทย์ 9 หลวงพิพิธวาทย์ มโหรีเขมร ชาย 4 หญิง 3 หมื่นเสนาะภูบาล พิณพาทย์ไทย 5 รามัญ 5 ลาว 12 ครั้น ณ วันเสาร์เดือน 6 ขึ้น 9 ค่ำ เสด็จออกพลับพลายก 9 ทรง 9 ให้เรียกเครื่องเล่นคุ่มมวยคู่ปลั้ กระบี่กระบองทั้งปวง ให้เล่น ทอดพระเนตรก่อนการสมโภช 4 วัน พระราชทานรางวัลถึง... งานสมโภช ได้แบ่งออกตั้งทั้ง 2 ฟากลำน้ำเจ้าพระยาด้วยเหตุเวลานั้นไม่มีกำแพงข้ามริมฝั่ง ตั้งระทาฟากละ 10 ต้น ระหว่างระทามีโรงรำ 9 โรงทั้ง 2 ฟาก ในโรงฟากตะวันออกนั้นมีโขน 3 โรง รำหญิง 2 โรง จี๊ว 1 โรง หนึ่งกลางวัน 1 โรง หุ่นลาว 2 โรง กลางคืนมีหนังไทยระหว่างระทา 9 โรง หนังจีน 2 โรง รวม 11 โรง โรงงานมหรสพใหญ่ฟากตะวันออก มีหุ่นลาวโรงหนึ่ง ละครเขมรโรงหนึ่ง จี๊วโรงหนึ่ง จี๊วญวนโรงหนึ่ง รวม 4 โรง การเล่นมีการเล่นฝั่งตะวันออกไปจี๊วเป็นหุ่นลาวละครเขมรเช่นนี้เพราะเหตุที่ฟากตะวันออก เป็นหมู่บ้านญวนและจีน เช่น ตลาดสำเพ็งมีผู้คนมาก ส่วนข้างตะวันตกโรงรำระหว่างระทา 9 โรงนั้นมี

โขน 2 โรง รำหญิง 2 โรง จีว 1 โรง หุ่นมอญ 1 โรง โรงงานมหรสพใหญ่ ละครข้างใน 1 โรง เงินโรง วัน
ละ 10 โขนโรงใหญ่ 2 โรง มังกรญวนรำโคม เวลาเย็นมีมายหน้าพลับพลา...”

ชาตวิทย์ เกษตรศิริ (2538: 16) ได้กล่าวถึงช่วงเวลาเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมว่า ภายหลัง พุทธศตวรรษที่ 24 เป็นช่วงเวลาที่วัฒนธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแนวคิดของคนไทยบางส่วน จนถึงช่วงพุทธศตวรรษที่ 25 เป็นช่วงที่ไทยต้องปรับเปลี่ยนด้วยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้เพื่อความอยู่รอดของประเทศชาติ กลุ่มผู้นำของไทย อันได้แก่ พระมหากษัตริย์ ขุนนาง เป็นกลุ่มแรกที่ตื่นตัวต่อวัฒนธรรมตะวันตก และเป็นกลุ่มแรกที่รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา ในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นับเป็นช่วงแรกที่วัฒนธรรมตะวันตกมีผลกระทบต่อคนไทย มีพวกมิชชันนารีชาวอเมริกันเข้ามาเผยแพร่ศาสนาเป็นครั้งแรกเพื่อชักจูงคนไทยเข้ารับศาสนาในสมัยรัชกาลนี้ด้วย จึงมีการปฏิรูปศาสนาโดยมีพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะดำรงพระยศเป็นเจ้าฟ้าชายมงกุฎทรงเป็นผู้นำ ทรงสนพระทัยด้านวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งบรรดาเจ้านายในสมัยนั้นสนใจภาษาอังกฤษกันมาก ในรัชกาลที่ 4 สภาพแวดล้อมสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและรวดเร็วด้วยเหตุเพราะอิทธิพลของตะวันตก ไทยเปิดประตูการค้าเสรีกับนานาประเทศทางตะวันตก มีการรับเลือกสรรรับวัฒนธรรมตะวันตกอย่างรอบคอบ แรงกระทบทางวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยยิ่งมากขึ้นๆ เนื่องจากประเทศไทยต้องเปิดประเทศเพื่อทำสัญญาทางการค้ากับชาติตะวันตกโดยเฉพาะสัญญาเบาริงซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทาง เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม และวัฒนธรรมของไทย มีการลงนามในสนธิสัญญาที่ไม่เสมอภาคกับมหาอำนาจ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ตลอดจนประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันตก สนธิสัญญาดังกล่าวเริ่มลงนามตั้งแต่ พ.ศ. 2398 หรือ ค.ศ. 1855 ในสนธิสัญญาเบาริงนั้นทำให้มหาอำนาจมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขตในไทย และยกเลิกการค้าผูกขาดไทยไม่สามารถเก็บภาษีสินค้าขาเข้าขาออกได้เกินจากจำนวนที่มหาอำนาจกำหนด ไม่สามารถอ้างสิทธิดินเหนือดินแดนที่เคยอยู่ในอำนาจของไทยมาก่อน เช่น ลาว กัมพูชา และรัฐมลายูตอนเหนือ

ด้วยความจำเป็นที่ไทยต้องหลีกเลี่ยงการถูกชาติตะวันตกยึดครองเป็นอาณานิคม ประเทศไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนสังคมวัฒนธรรมให้สามารถเรียนรู้และเท่าทันกับชาติตะวันตก โดยการพยายามที่จะปฏิรูปประเทศของไทยให้ทันสมัยเพื่อเผชิญหน้ากับตะวันตก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2394-2411 หรือ ค.ศ. 1851-1868) และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453 หรือ ค.ศ. 1868-1910) รวมทั้งกลุ่มชนชั้นปกครองจำนวนหนึ่งได้ผลักดันให้มีการปฏิรูปประเทศขึ้น วิธีการที่ใช้ก็คือการเรียนรู้และเลียนแบบจากตะวันตก เช่น มีการศึกษาภาษาต่างประเทศ (ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ) วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีใหม่ๆ จากตะวันตก จัดการศึกษาขึ้นมาใหม่ภายในประเทศ และการส่งนักเรียนไทยกลุ่มแรกที่ออกไปศึกษาในยุโรปและสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เป็นบุตรหลานของเจ้าและขุนนาง โดยในระยะแรกจะมุ่งศึกษาในประเทศอังกฤษ แต่ก็ไม่น้อยที่ไปศึกษาจากฝรั่งเศสและเยอรมนี นอกจากนี้ได้มีการปรับปรุงการ

ปกครองจากลักษณะของการกระจายอำนาจให้เป็นการรวมอำนาจที่ศูนย์กลาง และมีการยกเลิกระบบไพร่และทาส มีการยกเลิกประเพณีหมอบคลาน การแต่งกาย

ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ (2536: 71-70) กล่าวว่า ครั้นรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เสด็จเยือนยุโรปถึง 2 ครั้ง คือใน พ.ศ. 2440 และ พ.ศ. 2449 และการที่ทรงเสด็จไปประเทศสิงคโปร์ พ.ศ. 2413 ก็เพื่อทอดพระเนตรความเจริญแบบตะวันตกนำมาปรับปรุงประเทศไม่ให้เป็นที่ดูหมิ่นจากฝรั่งได้ และเจ้านายทั้งหลาย ต่างเคยตามเสด็จพระองค์ไปเยือนยุโรปด้วยการเสด็จเยือนยุโรปนับว่าได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านดนตรีไทยกล่าวคือ ทำให้มีการคลี่คลายในรูปแบบการผสมวงอีกรูปแบบหนึ่งนั่นคือเกิดวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งใช้ประกอบการแสดงละครดึกดำบรรพ์อันเป็นละครที่ไทยเลียนแบบอย่างมาจากโอเปร่าของฝรั่งและอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงอิทธิพลของดนตรีตะวันตกต่อเจ้านายชั้นสูงก็คือ เมื่อครั้ง พ.ศ. 2431 สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุพินธุวรเดชทรงมีดำรัสให้จัดคอนเสิร์ตของวงดุริยางค์ทหารบกบรรเลงถวายหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในงานเฉลิมพระชนมพรรษา คอนเสิร์ตดังกล่าวมีลักษณะคือเป็นการรับร้องปี่พาทย์อย่างการบรรเลงรับร้องของวงปี่พาทย์ตามปกติ แต่การใช้การขับร้องประสานเสียงชายหญิงแบบวิธีตะวันตก ลักษณะการปรับตัวของดนตรีไทยเช่นนี้เริ่มขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ และจะเห็นได้ชัดในสมัยรัชกาลที่ 6 ที่เกิดการผสมวงเครื่องสายผสมต่างๆ มากมาย เช่น วงเครื่องสายผสมขิม วงเครื่องสายผสมออร์แกน เป็นต้น

กระแสการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมดังกล่าวค่อยๆ คืบคลานเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอันเกี่ยวเนื่องด้วยนาฏศิลป์ ละคร ดนตรีไทย ซึ่งเห็นได้ชัดในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีการพบปะกันระหว่างละครนอกและละครในซึ่งโดยพื้นฐานแล้วทั้งคู่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ดังคำประกาศว่าด้วยละครผู้หญิง พ.ศ. 2398 ว่า “...ผู้ใดเล่นละครผู้ชายผู้หญิงก็มิได้ทรงรังเกียจ ทรงเห็นว่ามีละครด้วยกันหลายรายดี บ้านเมืองจะได้ครึกครื้น จะได้เป็นเกียรติแก่แผ่นดิน” (ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ 2536: 147) ละครผู้หญิงจึงแพร่หลายในหมู่ราษฎรโดยทั่วไป นี่เองเป็นการแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยเริ่มมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้นกว่าแต่ก่อนทั้งๆ ที่ประเพณีบางอย่างเคยถือกันมาอย่างเคร่งครัด เป็นต้น แง่มุมหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้คือในการยอมรับสิ่งใหม่ในสังคมไทยยังมีน้ำหนักอยู่ที่ความนิยมของพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านายชั้นสูง ดังบทความเรื่อง “เลี้ยงโต๊ะใหญ่” ในหนังสือพิมพ์บางกอกกรีตอร์เดอร์ พ.ศ. 2407 ว่า ...เจ้าพระยากลาโหมได้ทำการแซ่ดใหญ่ เปนวันเกิดของท่านก็เป่าอยู่ที่นั่นมีเสียงไพเราะ... (ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ 2536: 40) จะเห็นว่าความนิยมตะวันตกของเจ้านายชั้นสูงก็เพื่อเป็นเกียรติยศ ความนิยมของเจ้านายชั้นสูงย่อมส่งผลต่อการเลียนแบบและเอาอย่างจากราษฎร

ดนตรีเป็นวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่งที่มนุษย์ได้คิดสร้างสรรค์ขึ้นโดยให้มีความสัมพันธ์กับสภาพทางสังคมนั้นๆ รูปแบบของดนตรีในแต่ละถิ่น แต่ละสังคมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ มนุษย์สร้างดนตรีขึ้นมาเพื่อตอบสนองอารมณ์ต่างๆ เช่น อารมณ์รัก โกรธ เสรำ สนุกสนาน รื่นเริง ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ดนตรียังมีบทบาทในด้านประกอบพิธีกรรมรับใช้สังคม ซึ่งหน้าที่ของดนตรีในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกันไป การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ

วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นทั้งสังคมภายในและจากการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมอื่นที่อยู่ภายนอกย่อมส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบดนตรีในสังคมนั้นๆ ด้วยเช่นกัน

ในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นช่วงที่วัฒนธรรมตะวันตกมีผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างรุนแรง มีการใช้เทคโนโลยี และวิชาการมาปฏิรูปประเทศอย่างกว้างขวาง มีการเน้นที่จะสร้างคนรุ่นใหม่ด้วยการศึกษาแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก เดิมอิทธิพลในลักษณะนี้จะเข้ามาสู่ไทยโดยผ่านบรรดาหมอสอนศาสนา ในที่สุดทางราชสำนักก็ตั้งโรงเรียนขึ้นนอกเหนือจากการเรียนจากวัง บ้าน วัด ในแบบเดิม ในสมัยรัชกาลที่ 5 ดนตรีไทยได้รับความนิยมมากและได้มีการบรรจุวิชาดนตรีไทยในระดับโรงเรียนดนตรีไทยประเภทเครื่องสายยังได้รับความนิยมในระดับโรงเรียนจนเครื่องมือที่ใช้สอนไม่พอกับความต้องการ (ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ 2536: 81) อีกทั้งวงเครื่องสายยังเป็นที่ยอมรับของเจ้านายชั้นสูงอีกด้วย ได้แก่วงเครื่องสายของเจ้าฟ้ากรมพระภาณุพันธุวงษารเดช เป็นต้น

ส่วนในรัชกาลที่ 6 เป็นการหาความสมดุลในเรื่องของการรับวัฒนธรรมตะวันตกในขณะเดียวกันก็พยายามรักษาวัฒนธรรมไทยไว้ รัชกาลที่ 6 ทรงเป็นนักเรียนนอก อีกทั้งทรงใช้ชีวิตอยู่ต่างประเทศหลายปีจึงทรงเห็นความก้าวหน้าของโลกตะวันตกในทุกด้าน แต่เนื่องด้วยในฐานะของความเป็นกษัตริย์ พระองค์จึงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติอย่างเคร่งครัด จึงไม่เป็นการแปลกที่พระราชวงศ์ชั้นสูงจะพยายามก่อตั้งวงเครื่องสายผสมเพื่อเป็นการเดินตามพระราชนิยมของพระเจ้าอยู่หัวในเวลานั้น ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนคือ การเกิดวงเครื่องสายผสมเปียโนของคุณพระสุจริตสุตธา (เปรี๊ยะ สุจริตกุล) อันเป็นวงที่มีชื่อเสียงมากในยุคนั้น

ศิริชัย ศิริกายะ (2513: 42) กล่าวถึงกำเนิดภาพยนตร์ครั้งแรกในประเทศสยามว่า ซึ่งปรากฏตามรายงานของหนังสือพิมพ์บางกอกไทม์ซึ่งได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นมีผู้เข้าชมกันอย่างหนาแน่นทีเดียว ทั้งที่ค่าเข้าชมชั้นบ็อกซ์ 10 บาท ชั้นหนึ่ง 3 บาท ชั้นสอง 2 บาท ชั้นสาม 1 บาท และชั้นสี่คือนั่งที่วงเวียน 2 สลึง ค่าชมภาพยนตร์ดังกล่าวถ้าเทียบค่าของเงินเมื่อ พ.ศ. 2440 แล้วจะเห็นได้ว่าเป็นมหรสพที่มีราคาแพงอย่างมาก เมื่อเทียบกับมหรสพอื่นๆ ที่เป็นที่ยอมรับในขณะนั้น ซึ่งได้แก่ ลิเก และละคร ดังนั้นการกำเนิดของภาพยนตร์ไทยในประเทศไทยในระยะแรกจึงเป็นมหรสพสำหรับผู้ที่ฐานะการเงินดีมีสภาพทางสังคมในระดับสูงจึงจะสามารถหาความเพลิดเพลินจากมหรสพอย่างใหม่นี้ได้ยิ่งเป็นยุคที่มีหนังเงียบเข้ามาฉายในประเทศไทยช่วงนี้คนไทยนิยมดูภาพยนตร์กันมากถึงกับไปเข้าแถวซื้อตั๋ว ตัวภาพยนตร์มีราคาแพงดังนั้นผู้ที่มีความสามารถดูภาพยนตร์ได้ต้องเป็นผู้ที่มีฐานะพอสมควร ดังนั้นวงดนตรีที่เหมาะสมจึงเป็นที่นิยม ยิ่งในสมัยนั้นนอกจากแตรววงแล้ววงเครื่องสายผสมออร์แกนมีความเหมาะสมทั้งเรื่องของเสียงเครื่องดนตรี เพราะภาพยนตร์ในช่วงนี้เป็นภาพยนตร์ฝรั่ง อีกทั้งความแปลกใหม่ในเรื่องของเสียง รูปแบบการผสมวงทำให้วงเครื่องสายผสมออร์แกนยิ่งได้รับความนิยมมาก

ซึ่งตรงกับ ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ (2536: 144-145) กล่าวไว้ว่าในยุคหนังเงียบเจ้าของโรงภาพยนตร์มักจะมีเครื่องสาย แตรววงหรือดนตรีตะวันตกอื่นๆ บรรเลงสลับกับการฉายหนัง ได้รับความนิยมของประชาชนในช่วงดังกล่าวเห็นได้จากคำเล่าของอ้อม ырргыз ว่า “คืนนั้นคนดูภาพยนตร์จะ

แออัดยัดเยียดจนไม่มีที่นิ่งที่เดียว การแสดงดนตรีก็แสดงสลับกับภาพยนตร์... คนดูชั้นล่างซึ่งเป็นส่วนใหญ่เป็นผู้เรียกร้องให้หัวหน้าวงแสดงเดี่ยวเครื่องเล่น ซึ่งมี ซิม ไวโอลิน และออร์แกน แล้วแต่คนฟังจะใช้เสียงตะโกนขอเพลง และเครื่องเล่นพร้อมกัน...เดี่ยวซิมเพลงลาวแพน ทอยนอก ทอยโย ใน เซตใน เซตนอก และแสดงเปียโนเพลงนกขมิ้น และเพลงพญาโศก

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในช่วงของการรับวัฒนธรรมตะวันตกตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมามีอิทธิพลต่อวงเครื่องสายไทย ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัย 2 ประเด็นหลักคือ ปัจจัยภายนอก อันได้แก่อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก รวมถึงการดำเนินตามค่านิยมของชนชั้นปกครอง อันได้แก่พระเจ้าแผ่นดินและเจ้านายชั้นสูงในเรื่องของความนิยมความทันสมัยแบบตะวันตก ปัจจัยดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมและวัฒนธรรมไทยทั้งโดยตรงแบบเปิดเผยหรือทางอ้อมแบบแทรกซึมที่ละน้อยสำหรับในเรื่องของดนตรีไทยได้แสดงให้เห็นว่าการรับความทันสมัยของดนตรีแบบตะวันตกได้มีส่วนส่งผลกระทบต่อ การผสมวงเครื่องสายในรูปแบบใหม่กล่าวคือ การผสมวงเครื่องสายผสมนั่นเอง

ธนิต อยู่โพธิ์ (2520: 73) ได้กล่าวในเรื่องวงเครื่องสายผสมไว้ว่า ในรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สืบเนื่องจากโปรดเกล้าให้เลิกพระราชกำหนดที่มีมาแต่กรุงศรีอยุธยาที่ห้ามไม่ให้ผู้อื่นหัดเล่นละครผู้หญิงจะมีก็แต่ของหลวง ผลจากการยกเลิกพระราชกำหนดดังกล่าวทำให้ผู้หญิงที่เคยหัดมโหรีหันมาสนใจหัดละคร อีกทั้งในสมัยนั้นก็มีผู้นิยมดูละครผู้หญิงจึงทำให้มโหรีผู้หญิงหมดความนิยมลง ขณะเดียวกันผู้ชายที่หัดเล่นเครื่องสายอย่างจีนก็คิดผสมวงขึ้นมาใหม่โดยเอาซอด้วง ซออู้ จะเข้ กับปี่อ้อ เข้าเล่นผสมกับเครื่องกลองแขก และเรียกวงที่ผสมนี้ว่า “กลองแขกเครื่องใหญ่” หลังจากนั้นวงดังกล่าวได้มีการปรับเปลี่ยนโดยการนำกลองแขกกับปี่อ้อออกแล้วเอาทับกับรำมะนา เข้าผสมแทน และเรียกวงที่ผสมใหม่นี้ว่า “มโหรีเครื่องสาย” ในชั้นนี้จะเห็นว่ามโหรีเครื่องสายดังกล่าวประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีดังนี้คือ ซอด้วง ซออู้ จะเข้ โทน รำมะนา ขลุ่ย และนำสังเกตว่าวงผสมใหม่นี้มีรูปแบบการผสมวงที่มีเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงเครื่องสายตามแบบแผนปัจจุบัน อีกทั้งยังปรากฏคำว่า “เครื่องสาย” อันเกิดขึ้นจากการผสมวงแบบใหม่นี้อีกด้วย ต่อมาเมื่อผู้คิดดัดแปลงเอาระนาด ผ่องเข้าผสม ในชั้นหลังมโหรีเครื่องสายไม่มีกำหนดจำนวนเครื่องเล่น แต่เน้นให้เสียงดังแต่ไม่คำนึงถึงการประสานเสียง บางวงปรับเอาซอด้วง ซออู้ ออกใส่ซิมจีน ฮาโมเนียมฝรั่งเข้าผสมแทน (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาตราชูญาณภาพ. ม.ป.ป: 21) ต่อมาภายหลัง เรียกวงมโหรีเครื่องสายนี้ว่า “วงเครื่องสาย”

มนตรี ตราโมท (2522: 73) ได้กล่าวถึงความสามารถปรับเปลี่ยนในเรื่องรูปแบบการผสมวงเครื่องสายมีลักษณะที่เป็นไปได้โดยง่ายว่า วิเคราะห์ดูจากสภาพกายภาพของเครื่องดนตรีเอง เนื่องจากเครื่องสายสามารถเทียบเสียงเข้ากับเครื่องดนตรีที่มาผสมได้ง่ายกว่าเครื่องดนตรีประเภทอื่น จึงทำให้เครื่องสายเป็นตัวแปรที่เหมาะสมในการเกิดวงประเภทต่างๆ ได้เป็นอย่างดี แม้จะต้องผสมเข้ากับเครื่องดนตรีต่างประเภทกัน และเครื่องดนตรีต่างชาติก็ตามวงเครื่องสายผสมชนิดหนึ่ง

เรียกว่าเครื่องสายปี่ชวา ดังที่มนตรี ตราโมท อธิบายถึงการผสมวงเครื่องสายปี่ชวาไว้ใน “เครื่องสายไทย” ดังนี้

“...ในสมัยรัชกาลที่ 4 นี้ได้มีผู้คิดรวมกลองแขก... กับวงเครื่องสาย... เข้าบรรเลงรวมกันโดยเอาขลุ่ยเพียงออและโทรรัมมะนาออกเสียเพราะเป็นเสียงที่พ้องกัน และไร้ผลในการผสมวง เรียกววงผสมนี้ว่า “กลองแขกเครื่องใหญ่” แต่ในสมัยต่อมาจนปัจจุบันเรียกว่า “เครื่องสายปี่ชวา” ซึ่งเป็นวงเครื่องสายไทยที่แยกการผสมไปอีกแบบหนึ่ง...”

พูนพิศ อมาตยกุล (2529: 59) อธิบายเกี่ยวกับวงเครื่องสายปี่ชวาไว้ดังนี้ “...ท่านใช้ปี่ชวาบรรเลงทำนองหลักประกอบ ซอด้วง ขลุ่ยหลีบ ซออู้ จะเข้ ฉิ่ง และกลองแขกเป็นผู้ประกอบจังหวะ เรียกว่า เครื่องสายปี่ชวาเล็ก ถ้าใช้วงใหญ่จะมีจะเข้ถึง 2 ตัว ซออู้ 2 คัน ซอด้วง 2 คัน เครื่องประกอบจังหวะก็มีกลองแขกหนึ่งคู่ แล้วยังมี ฉาบเล็ก กรับเสภา และโหม่ง เป็นต้น...”

จากหลักฐานดังกล่าวมีข้อคิดพิจารณาได้ว่าเริ่มมีการใช้คำว่า “วงเครื่องสาย” โดยไม่ได้เอาไปอิงกับคำว่า “มโหรี” เหมือนอย่างแต่ก่อน

พูนพิศ อมาตยกุล (2529: 58) ได้กล่าวถึงความเคลื่อนไหวในเรื่องเกี่ยวกับการขยายตัวในการผสมวงเครื่องสายว่า ยังดำเนินต่อไปตามสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เกิดการผสมวงเครื่องสายในรูปแบบใหม่อย่างมากมาย อันได้แก่ วงเครื่องสายผสมเป็โยโน (เกิดในสมัยรัชกาลที่ 5) วงเครื่องสายผสมออร์แกน วงเครื่องสายผสมหีบเพลงชัก วงเครื่องสายผสมซิม วงเครื่องสายผสมแอ็คคอร์ดเตียน วงเครื่องสายผสมคลาริเน็ต วงเครื่องสายผสมปีโอโบ วงเครื่องสายผสมซิมเหล็ก วงเครื่องสายผสมแมนโดลิน วงเครื่องสายผสมซอฝรั่ง (ไวโอลิน) วงเครื่องสายผสมระนาดทอง วงเครื่องสายผสมอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

ธนิต อยู่โพธิ์ (2520: 131) อธิบายเกี่ยวกับการผสมวงเครื่องสายความว่า

“...ตั้งแต่ในรัชกาลที่ 6 มา เมื่อมีผู้นำเอาซิมบ้าง ไวโอลินบ้าง ออร์แกนบ้างและเครื่องอื่นๆ บ้างเข้าเล่นผสมวงจึงเรียกกันว่าเครื่องสายผสมซิม เครื่องสายผสมไวโอลิน เครื่องสายผสมออร์แกน และเมื่อผสมเครื่องสายดนตรีหลายอย่างก็เรียกกันกว้างๆ ว่าวงเครื่องสายผสม... วงเครื่องสายก็ยังเป็นวงดนตรีประเภทขับกล่อมเพื่อความบันเทิงเริงรมย์มิใช่บรรเลงประกอบการแสดงนาฏศิลป์”

จากหลักฐานข้างต้นจึงกล่าวได้ว่ากำเนิดวงเครื่องสายผสมมีขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 คือวงเครื่องสายปี่ชวา

พูนพิศ อมาตยกุล (2527: 27) ได้กล่าวในหนังสือดนตรีวิวัฒนาการเกี่ยวกับเพลงภาษา ซึ่งได้ให้ความหมายและเปรียบเทียบเพลงภาษาของไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงมอญ โดยได้กล่าวถึงสำเนียงหรือทางของเพลงไทยว่า เพลงไทยทุกเพลงเป็นเพลงของเราแท้ๆ แต่เราได้ประดิษฐ์ขึ้นให้มี

สำเนียงแตกต่างกันออกไปอุปมาได้เหมือนเสียงพูด หรือภาษาพูดที่มีหลายสำเนียง หลายภาษามีได้หมายความว่าเราเอาเพลงของชาตินั้นมาหรือแต่งเพลงไทยแล้วใช้ชื่อเป็นของชาติอื่นแทน

สำเนียง มณีกาญจน์และสมบัติจำปาเงิน (2539: 3) ได้กล่าวไว้ในหนังสือประชุมเพลงเถาของไทยว่าเพลงแขกมอญนี้เป็นเพลง 2 ชั้น เป็นเพลงเก่า พระประดิษฐ์ไพเราะ (ครูมีแขก) แต่งขึ้นเป็น 3 ชั้น ต่อมาในราว พ.ศ.2476 นายมนตรี ตราโมท ได้ตัดลงเป็นชั้นเดียว

ราชบัณฑิตยสถาน (2549: 80) ได้กล่าวถึงประวัติและที่มาของเพลงแขกมอญ ไว้ว่า เพลงแขกมอญ อัตร 2 ชั้นของเก่า ประเภทหน้าทับปรบไก่ มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) หรือครูมีแขกขยายขึ้นเป็นอัตร 3 ชั้น ส่วนอัตร 3 ชั้นเดียวนั้นได้มีผู้ตัดลงไว้หลายทาง ได้แก่ทางที่พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) นำมาต่อให้นางเจริญใจ สุนทรวาทีน ทางจางวางทั่ว พาทยโกศลและทางของนายมนตรี ตราโมท

บทร้องเพลงแขกมอญ เถา

3 ชั้น	ครานั้นจึงโฉมเจ้าวันทอง สะดุ้งตื่นตัวไม่ลืมตา ขวัญหายกายสั่นระรักรัว	หลับตอมนต์มีนยังมีตหน้า ผวากอดขุนแผนหนึ่งไม่ดึงตัว ปลุกหยิกคิดว่าขุนช้างผัว
2 ชั้น	เล่าความฝันมาประหม่ากลัว เปลวปลาวาบพุ่งขึ้นปลายจาก ต้องตัวผัวใหม่ทั้งใส่ฟุ้ง	ว่าทูนหัวสุ่มไฟไว้ในมุ้ง ไหม้มากหลายดับยับยู่ น้องสะดุ้งโดดกลิ้งอยู่กลางแปลง
ชั้นเดียว	เรื่องเริงผลาญม่านหมอกฟุ้ง ไม่มีใครช่วยดับวับวาวแรง ขอเชิญช่วยทำนายนให้น้องที	ถูกน้องพุงพองเป็นหลายแห่ง น้องนี้เิกแสบสงสยดใจ เช่นนี้น้องหาเคยจะฝันไม่

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)

ณรงค์ชัย ปิฎกัรตซ์ (2542: 61) ได้อธิบายประวัติของเพลงแขกมอญ ในหนังสือสารานุกรมเพลงไทยไว้ว่า เพลงแขกมอญอัตร 3 ชั้นทำนองเก่า ประเภทหน้าทับปรบไก่ มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ มีทำนองไพเราะสละสลวย พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) นำเพลงแขกมอญสองชั้นทำนองเก่ามาแต่งขยายเป็นอัตร 3 ชั้น โดยแต่งทั้งทางธรรมดาและทางเดี่ยวสำหรับบรรเลงอวดฝีมือนักดนตรี สำหรับทางเดี่ยวนี้มีนักดนตรีหลายท่านที่แต่งทางสำหรับเครื่องดนตรีอีกหลายสำนวนเช่น นายพุ่ม บาปุยะวาทย์ แต่งเพลงแขกมอญ 3 ชั้นทางเดี่ยวระนาดทุ้ม หลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) นำหลักเพลงแขกมอญของพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) มาเป็นหลักในการแต่งให้เป็นเพลงที่มีลีลาพลิกแพลงด้วยกลเม็ดเด็ดพราย ตามแบบฉบับของเพลง

เดี่ยว ทำนองชั้นเดียว มีนักดนตรีนำไปแต่งหลายทางด้วยกัน คือ ในปี พ.ศ.2476 นายมนตรี ตราโมท ได้แต่งตัดเป็นอัตราชั้นเดียว

วรุณี เข้มเพ็ชร (2546: 217) ได้กล่าวถึงเพลงแขกมอญไว้ว่า เพลงแขกมอญอัตราจังหวะ 2 ชั้น เป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไ้ มีท่อน 3 ท่อนละ 6 จังหวะหน้าทับ ซึ่งพระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร หรือครุมีแขก) ได้ประพันธ์ขึ้นมาจากของเดิมอัตราจังหวะสองชั้น ต่อมาเกิดความนิยมในการบรรเลงจึงมีผู้ประดิษฐ์คิดตัดทอนทางบรรเลงเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียวหลายท่าน ได้แก่ พระเสนาะดุริยางค์

(แหม่ม สุนทรวาทิน) งามวางทั่ว พาทยโกศล และนายมนตรี ตราโมท จนเกิดเป็นเพลงเถาขึ้นมา ซึ่งในการศึกษาทางบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ อัตราจังหวะสามชั้น จากโน้ตเพลงกรมศิลปากร และเพลงแขกมอญอัตราจังหวะสามชั้น ทางเดี่ยวจะเข้บรรเลงโดยครูทองดี สุจริตกุล จากแถบบันทึกเสียงบ้านครูประสิทธิ์ ถาวร ได้ผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

การศึกษาโครงสร้างของเพลงแขกมอญจังหวะสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จากการศึกษาพบว่า เพลงแขกมอญอัตราจังหวะสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่ มีด้วยกันทั้งหมด 3 ท่อน มีความยาวของทำนองเพลงท่อนละ 6 หน้าทับปรบไ้

2. ด้านบันไดเสียงและลูกตก

เพลงแขกมอญอัตราจังหวะสามชั้นเป็นเพลงที่ประกอบไปด้วยบันไดเสียง 3 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียง “ฟา” บันไดเสียง “ที” และบันไดเสียง “โด” ซึ่งพบว่าลูกตกในบันไดเสียง “ที” พบลูกตกด้วยกันทั้งหมด 4 เสียง ได้แก่ ลูกตกเสียง ที,โด,เร และซอล ในบันไดเสียง “ฟา” พบลูกตกครบทั้ง 5 เสียง ในบันไดเสียงได้แก่ ลูกตกเสียงฟา,ซอล,ลา,โด และ เร และ บันไดเสียง “โด” พบลูกตกด้วยกัน 2 เสียง ในท่อนที่ 2 ได้แก่ ลูกตกเสียง มี และ ซอล

3. ผู้แต่งเพลงแขกมอญสามชั้น

พระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) หรือ ครุมีแขก สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงสืบประวัติไว้ว่า ครูปีพาทยชื่อครุมีแขกนั้น คือเป็นเชื้อแขก ชื่อ“มี” สันนิษฐานว่าท่านเกิดตอนปลายรัชกาลที่ 1 แห่งพระราชวงศ์จักรี ท่านเป็นครูดนตรีที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งมาตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาล พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 จนถึงรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระประดิษฐไพเราะสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้หลายชนิด ที่ได้รับการยกย่องเป็นพิเศษ คือปีและซอสามสาย ท่านมีบุตรชื่อนายถึก ดุริยางกูร ซึ่งสามารถสีซอด้วงได้ไพเราะมาก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 นั้น ครุมีแขกได้เป็นครูปีพาทยในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นหลวงประดิษฐไพเราะ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2396 ตำแหน่งปลัดจางวางมหาดเล็กเป็นครูและหัวหน้าวงปีพาทย ของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปีเดียวกันนั้นเองท่านได้แต่งเพลงเชิดจีน แล้วนำขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นที่สมพระราช ฤทัยเป็นอย่างดีจึงโปรดให้เลื่อนบรรดาศักดิ์จากหลวงเป็นพระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) เมื่อวันที่

21 ธันวาคม พ.ศ.2396 ต่อมาเป็นครุมีโหรีของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาสุวตารัตนราชราชประยูร ครุมีแขกเป็นครุที่อิทธิพลสูงมากในการปรับวงให้กับวงเจ้านายต่าง ๆ ศิษย์พระประดิษฐ์ไพเราะที่มีชื่อเสียง เช่น นายสิน ศิลปบรรเลง นายรอด พระยาธรรมสารนิติพิพิธภักดี (ตาด อมาตยกุล) นายตัม พาทยกุล นายแดง พาทยกุล ครุมีแขกเป็นต้นตำรับการแต่งเพลงที่มีลูกล้อลูกขัดหรือเพลงประเภทเพลงทยอย ซึ่งได้รับสมญาว่าเป็นเจ้าแห่งเพลงทยอย

ผลงานของพระประดิษฐ์ไพเราะ (ครุมีแขก) ได้แต่งเพลงไว้เป็นจำนวนมากประเภทเพลง 2 ชั้นเช่นเพลงเชิดจีน (พ.ศ.2396) เพลงจีนแสด เพลงอาเฮีย เพลงชมสวนสวรรค์ เพลงแป๊ะ เพลงพระอาทิตย์ชิงดวง เพลงเทพริฎูจวน ประเภทสามชั้นเช่น เพลงทยอยนอก เพลงทยอยเขมร ทยอยเดี่ยว เพลงจีนขิมเล็ก เพลงจีนขิมใหญ่ เพลงการเวกเล็ก สามชั้น เพลงกำสรวลสุรางค์ สามชั้น เพลงแขกมอญ สามชั้น เพลงแขกมอญบางช้าง สามชั้น เพลงทะเลแย สามชั้น เพลงสารถี สามชั้น เพลงพญาโศก สามชั้น หกบท สามชั้น ประเภทเพลงเถา เช่นเพลงแขกบรเทศ เถา เพลงดวงพระชาติ เถา ประเภทเพลงโหมโรง เช่น โหมโรงขวัญเมือง ท่านถึงแก่กรรม ประมาณรัชกาลที่ 5

หลักการวิเคราะห์เพลงไทย

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2523: 1) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการต่างๆ ของการวิเคราะห์ดนตรีไทยไว้ในดนตรีวิเคราะห์ว่า ระดับเสียงของเครื่องดนตรีไทยมีระยะห่างของเสียงเรียงลำดับเท่าๆ กัน โดยใน 1 คู่แปด จะมี 7 เสียง ซึ่งจะพบได้ในเครื่องดนตรีที่เสียงตายตัว เช่น ระนาด ฆ้องวง ปี่ ขลุ่ย จะเข้ สำหรับในเรื่องบันไดเสียงของเพลงไทย ได้กล่าวถึง 2 สิ่ง คือบันไดเสียง 5 เสียง หรือ Pentatonic Scale และการแบ่ง 7 เสียงเท่าๆ กัน ในคู่แปด ซึ่งในเพลงไทยนั้น 2 สิ่งจะมีความสัมพันธ์กันมากทำให้เกิดความสับสนได้ และได้กล่าวถึงรูปแบบทำนองหลัก แนวทำนองและแนวประสาน ลูกตก วรรค เพลง ตามลำดับ

นอกจากนี้ ท่านยังได้กล่าวไว้อีกว่า (2533: 26) วรรคเพลง หมายถึง การแบ่งทำนองเพลงเป็นส่วนๆ โดยยึดหน้าทับเป็นหลัก และกำหนดว่า 1 วรรคเพลงยาวเท่ากับ 1 หน้าทั้นนั้นคือ ความยาวของเพลงขึ้นอยู่กับความยาวของหน้าทั้นเพลงนั้น การแบ่งหรือการกำหนดเพื่อบอกความยาวของเพลง โดยใช้หน้าทั้นเป็นมาตรวัดความยาว ถ้าแบ่งทำนองเพลงเป็นวรรคโดยยึดทำนองเพลงเป็นหลักก็จะได้ วรรคเพลงที่แตกต่างกันออกไป

ดุษฎี มีป้อม (2529: 87) ได้กล่าวสนับสนุนว่าดนตรีไทยเป็นดนตรีที่ให้ความอิสระแก่ผู้บรรเลงอย่างกว้างขวาง เช่น เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถในการประดิษฐ์ทำนองแบบต่างๆ การผูกกลอนในการดำเนินทำนองให้มีลีลาต่างๆ นักดนตรีไทยมักไม่นิยมวิธีการบรรเลงซ้ำๆ กันอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว นิสัยของนักดนตรีไทยอย่างหนึ่งคือ การประกวดประชันขันแข่งในการแสดงความสามารถ ความคิดริเริ่มและการนำสิ่งแปลกใหม่มาวัดกันจึงคิดค้นหาวิธีการบรรเลงใหม่ๆ โดยนำมาประดิษฐ์ทำนองขึ้นใหม่ เป็นทางเฉพาะเครื่องดนตรีแต่ละอย่างโดยยึดเนื้อของเพลงเดิมเป็นหลัก

ปัญญา รุ่งเรือง (2533: 28) ได้อธิบายเกี่ยวกับทำนองหลักคือ ท่วงทำนองที่เป็นหัวใจของเพลง เป็นแกนของคีตนิพนธ์ทั้งเพลงในวงปี่พาทย์ มโหรี มักบรรเลงด้วยฆ้องวงใหญ่เป็นสำคัญ จึงมักเรียกทำนองหลักนี้ว่าลูกฆ้อง เช่นเดียวกับ มานพ วิสุทธิแพทย์ (2533: 28) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทางฆ้องนั้นหมายถึงทำนองที่บรรเลงโดยฆ้องวงใหญ่ซึ่งมีทำนองและลักษณะการบรรเลงที่แตกต่างจากทำนองและลักษณะการบรรเลงเครื่องดนตรีอื่นๆ ซึ่งสังัด ภูเขาทอง (2532: 258-259) ได้กล่าวถึงหนังสือดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย เรื่องหลักการวิเคราะห์เพลงไทยว่าการวิเคราะห์เพลงไทยหมายถึง การนำเอาบทเพลงมาจำแนกส่วนต่างๆ หรือนำรายละเอียดที่อยู่ในเพลงออกมาแสดงให้เห็น รายละเอียดต่างๆ สิ่งที่ต้องนำมาวิเคราะห์ในบทเพลงไทยประกอบด้วย 1) ทำนองหลัก 2) ส่วนปรุ้ง 3) ทำนอง 4) สำนวนของเพลง 5) ประเภทของเพลง 6) การประสานเสียงตามแบบไทย 7) คีตลักษณ์หรือรูปแบบ 8) สำเนียงของทำนองเพลง 9) บันไดเสียง 10) อัตราของเพลง 11) จังหวะหน้าทับและจังหวะฉิ่ง 12) การเปลี่ยนบันไดเสียงภายในตัวเพลง 13) เทคนิคการบรรเลง 14) ประโยคของเพลง 15) อารมณ์ของเพลง และ 16) ประวัติของเพลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาทร ธนวัฒน์ (2542: 182) วิเคราะห์เพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ ผลการศึกษาสรุปว่า

1. องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ นอกจากส่วนสำคัญที่เรียกว่าลูกโยนและเนื้อเพลงแล้ว ยังมีกลุ่มทำนอง ทำนองขึ้น ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนกับลูกโยน และทำนองลงจบ รวมองค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวในสองชั้นทางจะเข้ได้ 15 กลุ่ม

2. การเปรียบเทียบทำนองฆ้องวงใหญ่กับทางเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน 2 ชั้น พบว่า มีความสัมพันธ์ของวรรคเพลงและลูกตก ในส่วนที่เป็นทำนองเพลงทั้ง 7 กลุ่มและในส่วนที่เป็นเนื้อเพลงกราวใน พบว่าเสียงลูกตกของวรรคเพลงส่วนมากตกเสียงเดียวกันกับเสียงลูกทางฆ้องวงใหญ่ จะมีเพียงบางวรรคเพลงที่เสียงลูกตกต่างกัน แต่ก็ไม่ทำให้ทำนองในกลุ่มต่างๆ ผิดเพี้ยนไป

นิกร จันทศร (2540: 126) ได้ทำการวิจัยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงกราวใน 3 ชั้น ทางครูสอนวงฆ้อง ผลการศึกษาสรุปว่า

1. ผลจากการบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวกราวใน 3 ชั้น ทางครูสอน วงฆ้อง มีความยาวรวมกันทั้งสิ้น 873 ห้องเพลง ในอัตราจังหวะ 2/4

2. ผลจากการวิเคราะห์รูปแบบพบว่าเพลงเดี่ยวกราวใน มีส่วนประกอบสำคัญที่เรียกว่าลูกโยนและเนื้อเพลง ลูกโยนมีทั้งสิ้น 7 โยน ส่วนเนื้อเพลงแบ่งเป็น 2 ท่อน

3. ผลจากการวิเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในทำนองส่วนที่เป็นลูกโยน พบว่า มีการใช้เทคนิคพิเศษเหมือนที่พบในเพลงเดี่ยวอื่นๆ แต่ลูกโยนเมื่อรวมกันจะมีความยาวมากกว่าเพลงเดี่ยวอื่นๆ เป็นอันมาก อีกทั้งลูกโยนมีความสลับซับซ้อนมาก

4. ผลการวิเคราะห์เทคนิคการสร้างทำนองที่เป็นเนื้อเพลง พบว่า เนื้อเพลงเดี่ยวกราวใน 3 ชั้น ผู้ประพันธ์ได้ขยายจากเพลงกราวใน 2 ชั้น โดยใช้เทคนิคตามหลักการยืดและขยายของเพลงไทย

บุญช่วย โสวัตร (2538: 139) ได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหมเรื่องการวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงแขกมอญบางขุนพรหม โดยเสนอแนวทางการวิเคราะห์เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหมในด้านทฤษฎีการประพันธ์เพลงเถา โดยแยกวิเคราะห์รูปแบบการประพันธ์เนื้อทำนองหลัก พบว่าผู้ทรงนิพนธ์ดำเนินแบบแผนการประพันธ์ในรูปแบบของการขยายโครงสร้างทำนองจากอัตรา 2 ชั้นขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น และย่อโครงสร้างในอัตราสองชั้นลงเป็นชั้นเดียว ทรงนิพนธ์ด้วยสำนวนเนื้อ ทำนองหลัก ลักษณะ ทางดำเนินทำนองผสมกับทางบังคับในรูปแบบของเพลง ลักษณะดำเนินทำนองผสมลักษณะบังคับทางในรูปของเพลง ลักษณะดำเนินทำนองผสมลักษณะบังคับทาง และลักษณะลูกล่อลูกขัด และวิเคราะห์ของสำนวนในรูปการจำแนกเป็นประโยคตามโครงสร้างเพลงเถาโดยใช้กรอบวิชาการด้านทฤษฎีด้านการประพันธ์เพลงที่กำหนดไว้ ได้ผลการวิจัยว่าการประพันธ์เพลงประเภทหน้าทับปรบไก่อ้นั้น จะต้องประพันธ์ให้สำนวนเพลงของประโยคที่ชิดกันมีลักษณะสัมพันธ์กันอย่างมีความสัมพันธ์กันชุดละไม่น้อยกว่าสองประโยค นอกจากนั้นที่ได้วิเคราะห์บทบาทของเพลงแขกมอญบางขุนพรหมนั้น ได้สะท้อนให้เห็นลักษณะทางวัฒนธรรมดนตรีไทย และลักษณะเฉพาะของความเป็นสุนทรีย์ของดนตรีไทย

ถาวร ศรีม่วง (2540: 205) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาวเคราะห์ทางฆ้องวงใหญ่ เพลงช้าเรื่องเพลงยาวโดยศึกษาจากทำนองหลักของฆ้องวงใหญ่ เพลงช้าเรื่องเพลงยาวที่เป็นบทเก่าแก่ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของเพลงช้าเรื่องเพลงยาวมี 3 ส่วนคือ ตัวเพลงช้า เพลงสองไม้ และเพลงออกเพลงเร็ว ลงท้ายด้วยเพลงลา เป็นลักษณะของเพลง 3 อัตรา ซึ่งวิวัฒนาการเป็นรูปแบบของเพลงเถาในปัจจุบัน ลักษณะของสำนวนเพลงมีความคล้ายคลึงกัน การเคลื่อนที่ของทำนองเป็นลักษณะทำนองถาม-ตอบ ใช้หน้าทับปรบไก่อ 2 ชั้น ควบคุมจังหวะกับสำนวนเพลงที่มีลักษณะเรียบสม่ำเสมอและใช้หน้าทับสองไม้ควบคุมจังหวะกับสำเนียงเพลงที่ไม่ราบเรียบ การสัมผัสของทำนองมีการเรียงร้อยสัมผัส ทั้งสัมผัสระหว่างวรรคภายใน 1 ประโยค และสัมผัสระหว่างประโยคต่อประโยค มี 2 ลักษณะ คือ การตีฉายมือ สำนวนเพลงบางช่วงมีการใช้ลักษณะชั้นฉายซึ่งเป็นการฉายรูปประโยคเพลง โดยการนำสำนวนประเภทอัตรา 3 ชั้น มาใช้ในเพลงอัตรา 2 ชั้น เป็นการศึกษาที่ถือเป็นแนวทางการวิเคราะห์เทคนิคการสร้างทำนองของงานวิจัยในครั้งนี้

ประวิทย์ ขาวปลื้ม (2540: 182) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เพลงเสมอ ซึ่งบรรเลงด้วยฆ้องวงใหญ่โดยครูเชื้อ ดนตรีรส ผลการวิจัยพบว่า เพลงเสมอมีรูปแบบแตกต่างกันไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนแบ่งวรรคตอนเพลงไม่กลอง ซึ่งเพลงเสมอแต่ละชนิดมีไม่กลองไม่เท่ากัน ลูกตกของเพลงเสมอจัดอยู่ในบันไดเสียง โด, เร, ฟา, และซอล เพลงเสมอกำกับหน้าทับด้วยตะโพนและกลองตัดเครื่องดนตรีทั้งสองชนิด ดำเนินทำนองเฉพาะที่เรียกว่า ไม้เดิน และไม้ลา ไม้เดินมีความยาวเท่ากับ 1 วรรคเพลง หรือ 4 ห้องเพลงไทย ส่วนไม้ลามีความยาวเท่ากับ 4 วรรคเพลงหรือเรียกว่า 1 ชุดไม้ลา

บีบ คงลายทอง (2538: 145) ได้ทำการวิจัยเรื่องเพลงปี่ฉลุฉาย: การวิเคราะห์ทางดนตรีวิทยาและสภาพสะท้อนแห่งความงาม ได้วิเคราะห์เน้นเรื่องประวัติความเป็นมา โครงสร้างทำนอง บทร้อง ลักษณะการประพันธ์ การขับร้อง และการร่ายรำเพลงฉลุฉาย และที่สำคัญที่สุดเนื้อหาบทที่ 3 เป็นการวิเคราะห์วิธีการเป่าเพลงฉลุฉาย อันได้แก่วิธีการบังคับลม การใช้นิ้วบีบรูปี การประสานวิธีการใช้ลิ้นผู้เป่าให้เข้ากับลิ้นปี่ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำร้องแต่ละคำรูป และโน้ตที่ใช้กับตำแหน่งเสียงของคำนั้นๆ รวมทั้งวิธีการเป่าปี่แต่ละคำอย่างละเอียด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นชัดจากการวิเคราะห์ครั้งนี้ว่า เพลงฉลุฉายนี้เป็นที่รวมแห่งศิลปะที่สูงส่ง นานาประการ เป็นงานแห่งภูมิปัญญาไทยอย่างแท้จริงที่ไม่มีชาติใดเสมอเหมือน

ปิยะเวช บุญช่วยวงศ์ (2545: 155) ศึกษาถึงวิวัฒนาการการบันทึกโน้ตเพลงไทยกล่าวว่า พัฒนาการของการบันทึกโน้ตเพลงไทยนั้นมีหลากหลาย มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา แต่ละระบบการบันทึกต่างก็มีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันไป เมื่อพิจารณาแล้วก็พบว่า ระบบโน้ตตัวอักษรและโน้ตสากลนั้นเป็นระบบที่สามารถบันทึกบทเพลงได้ทุกเครื่องดนตรี ทุกบันไดเสียง ทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้แบบอื่นได้ดีกว่าโน้ตแบบเลขาสังคีตและโน้ต 9 ตัว เพราะโน้ตแบบตัวเลข 2 แบบนั้นประดิษฐ์เพื่อเครื่องสายเป็นหลัก จนปัจจุบันนี้ยังมีผู้ที่คัดคิดการบันทึกโน้ตอยู่ เช่น มีการเอาโน้ตหลายๆ ระบบมาประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่อย่างไรก็ยังยึดแนวของโน้ตตัวอักษรและโน้ตตัวเลขอยู่เสมอ

ธเนศ ศรีวงษ์ (2537: 167) ได้กล่าวในงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ บทเพลงของประสิทธิ์ พนมยงค์ ในด้านการแต่งทำนองและการเรียบเรียงเสียงประสานที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตไว้ว่า แต่เดิมวงโยชวาทิตถูกเรียกว่าแตรวงทหาร โดยเกิดขึ้นครั้งแรกที่กองทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2420 มีพระเจ้าน้องยาเธอพระองค์เจ้าสุขสวัสดิ์ กรมหมื่นอดิศรอุดมเดช เป็นผู้บังคับบัญชาองค์แรก นอกจากนั้นยังกล่าวถึงผู้ที่นำเอาทฤษฎีโน้ตสากลและการเรียบเรียงเสียงประสานมาใช้กับเพลงไทยเดิมคือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต โดยเริ่มขึ้นขณะยังทรงรับราชการอยู่ในกองทัพเรือ พระองค์ทรงจัดให้มีการเรียนการสอนโน้ตสากล ผูกหัดเทคนิคการบรรเลงและการเรียบเรียงเสียงประสาน

อุมาพร เปลียนสมัย (2545: 174) ได้ทำการค้นคว้าด้านประวัติและผลงานครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ กล่าวถึงนักดนตรีไว้ว่า ผู้ที่มีฝีมือด้านดนตรีนั้นนับว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ คือต้องมีความทรงจำเป็นเลิศ เพราะการดนตรีไทยไม่มีเครื่องบันทึกใดที่จะบันทึกได้ละเอียดลออ สำหรับเพลงซึ่งได้ประดิษฐ์เป็นพิเศษ ผู้ที่มีฝีมือด้านดนตรีไทยสมัยก่อนจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมมาก การบรรเลงมีหลายรูปแบบอาจบรรเลงเดี่ยวเพื่อเป็นการอวดฝีมือกัน นักดนตรีที่เชี่ยวชาญจะสามารถจดจำเพลงได้เป็นพันๆ เพลงและสามารถประดิษฐ์เพลงและทางเพลงได้ การดนตรีไทยนั้นมีได้ด้อยกว่าชาติอื่นเลย

รัชนีวรรณ ธรรมมิกะ (2547: 61) กล่าวถึงวิธีการเรียนดนตรีไทยในสมัยก่อนว่าในสมัยโบราณผู้ที่ต้องการความรู้ในเรื่องดนตรีไทยต้องขวนขวายด้วยการให้ผู้ใหญ่นำไปฝากกับครูผู้สอนดนตรีในพื้นที่ต่างๆ ที่ตนต้องการความรู้ ในระหว่างการเรียนการสอนนั้นย่อมมีการฝึกฝนวิชาที่ตน

ได้รับถ่ายทอดมาด้วยการบรรเลงหรือประชันตามงานต่างๆ บทเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นเกิดจากการประพันธ์เพลงของครูโบราณเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังต่อไปได้สืบทอด

กวินทิพย์ บรรยายกิจ (2540: 126) ได้ทำการวิจัยในเรื่อง วงเครื่องสายผสมออร์แกน: กรณีศึกษาวงวัชรบรรเลง พบว่าวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงแต่เดิมชื่อ “วงเตชนะเสนีย์” ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 วงเครื่องสายผสมออร์แกนเตชนะเสนีย์ควบคุมโดยครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งคนแรก พ.ศ. 2497-2500 ผู้ควบคุมวงสืบทอดคนต่อมาโดยคุณสุวิทย์ บวรวัฒนา ครั้ง พ.ศ. 2500 – ปัจจุบัน วงเตชนะเสนีย์เปลี่ยนชื่อเป็นวงวัชรบรรเลง โดยความควบคุมของคุณสุวิทย์ บวรวัฒนา (ดูแลโดยคุณยุพา วัชรนาถ) บทบาทหน้าที่ของวงเครื่องสายผสมออร์แกนในอดีตจนถึงปัจจุบันจะบรรเลงในงานมงคลต่างๆ ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง เป็นการบรรเลงเพื่อความบันเทิง การผสมวงเครื่องสายผสมออร์แกน เป็นการผสมโดยใช้วงเครื่องสายไทยเป็นหลักในการผสม หากแต่มีการปรับเปลี่ยนเครื่องดนตรีที่มีเสียงตายตัวออกก็จะเข้าและสร้างขลุ่ยพิเศษและทำห้องหนุนสายซิมเสียงที และเพิ่มออร์แกนเข้าผสมในวง 2 เครื่อง นิยมบรรเลงเพลงประเภททางกรอ แนวเพลงไม่เร็วมาก วงวัชรบรรเลงมีความพิเศษตรงที่มีการแต่งเพลงเถาจำนวนหลายเพลงสำหรับบรรเลงเฉพาะในวงวัชรบรรเลงเท่านั้น แม้วงเครื่องสายผสมออร์แกนจะนำเครื่องดนตรีต่างชาติ คือ ออร์แกนเข้ามาผสมในวงเครื่องสายไทย แต่ก็สามารถสื่อถึงความไพเราะในอรรถรสของเสียง และอารมณ์เพลงได้อย่างแปลกหูจนเป็นที่นิยมฟังกันมากในสมัยหนึ่ง เห็นได้ชัดเมื่อมีการออกแสดงตามสถานีวิทยุ ท.ท.ท.และสถานีวิทยุโทรทัศน์ ที่วี ช่อง 4 และในสมัยยุคหนึ่งเจียบมีการจ้างวงเครื่องสายผสมออร์แกนเข้าไปบรรเลงประกอบการฉายหนัง แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปจึงทำให้บทบาทหน้าที่ของวงเครื่องสายผสมออร์แกนลดน้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก ปัจจุบันบทบาทของวงเครื่องสายผสมออร์แกนจะบรรเลงตามวิทยุกระจายเสียง และงานมงคลต่างๆ นับวันจะมีผู้จ้างวงเครื่องสายผสมออร์แกนน้อยลงมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ศึกษาเพลงเดี่ยวแขกมอญสามชั้น ออร์แกนของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา นั้น ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้า โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แถบบันทึกเสียง จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมวิเคราะห์เพื่อเรียบเรียงเป็นงานวิจัยในรูปแบบของการบรรยาย โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลจากตำราวิชาการและสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น
  - ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง
  - ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา
2. ข้อมูลเอกสารและหลักฐานที่ผู้วิจัยได้รวบรวมเป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร วารสาร บทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งค้นคว้าที่สำคัญ ๆ ดังนี้
  - สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
  - หอสมุดแห่งชาติ
  - หอสมุดศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
  - หอสมุดกรมพระยาดำรงราชานุภาพ
  - ห้องสมุดดนตรีมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

2. ขั้นศึกษาข้อมูล

- นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม และศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยทั้งหมดมาเรียงลำดับเนื้อหาสาระและจัดเป็นหมวดหมู่ตามความสำคัญ
- บันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวแขกมอญที่บรรเลงโดยครูสุวิทย์ บวรวัฒนา เป็นโน้ตสากล และโน้ตดนตรีไทย

3. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้จัดเรียงหัวข้อในการวิจัยเป็นลำดับดังนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกน วงวัชรบรรเลง และประวัติของ ครูสุวิทย์ บวรวัฒนา
  - 1.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงหลัง พ.ศ.2540

- 1.2 ศึกษาประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนา
- 1.3 วิธีการทำงานและส่วนประกอบของออร์แกน
2. ศึกษาและวิเคราะห์เพลงเดี่ยวแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา
  - 2.1 ศึกษาการแปรทางเดี่ยวออร์แกน เพลงแขกมอญสามชั้นเปรียบเทียบกับทำนอง

หลัก

- 2.1.1 คีตลักษณ์
- 2.1.2 บันไดเสียง วรรคเพลง และลูกตก
- 2.1.3 รูปแบบการแปรทำนอง
- 2.2 ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้นบรรเลงเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น
  3. นำเสนอข้อมูล สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
    - เรียบเรียงและจัดทำทสรูป
    - อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง หลังปี พ.ศ. 2540 และประวัติของ ครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

- 1.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงหลังปี พ.ศ.2540
- 1.2 ศึกษาประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนา
- 1.3 วิธีการทำงานและส่วนประกอบของออร์แกน

2. ศึกษาและวิเคราะห์เพลงเดี่ยวแขกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

- 2.1 ศึกษาการแปรทางเดี่ยวออร์แกน เพลงแขกมอญสามชั้น เปรียบเทียบกับทำนอง

หลัก

2.1.1 คีตลักษณ์

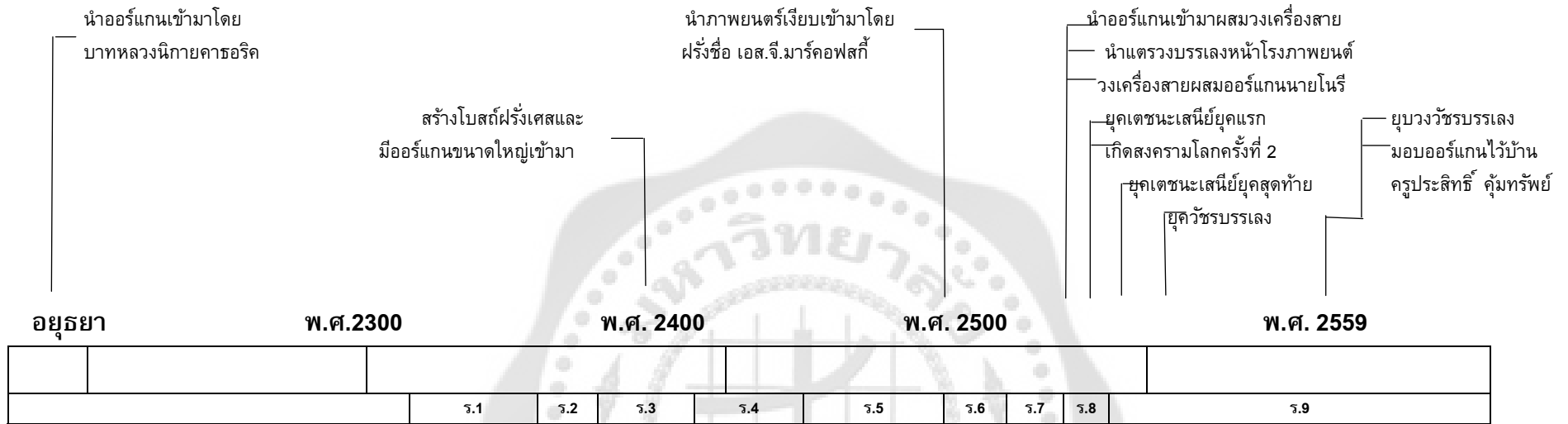
2.1.2 บันไดเสียง วรรคเพลง และลูกตก

2.1.3 รูปแบบการแปรทำนอง

- 2.2 ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้น

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกน วงวัชรบรรเลง และประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกน วงวัชรบรรเลง และประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลในรูปแบบของเส้นเวลา โดยแบ่ง ครึ่งด้านบนเส้นเวลาคือเรื่องราวประวัติวงเครื่องสายผสมออร์แกน และได้เส้นเวลาคือประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา ดังนี้

เกิด 1 ก.ค.2453

ฝึกสีซอดังกับครูผิว

ฝึกตีซิมกับครูพร้อม

ต่อเพลงเดียวกับครูพูน

ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแผนกกอง

การค้าคนแรกของการกระทรวงการต่างประเทศ

ดำรงตำแหน่งเลขานุการโทและเอกตามลำดับ

ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส

เกษียณอายุราชการ

เป็นเอกอัครราชทูตประจำประเทศ ไลบีเรียและไอเวอรีโคสต์

เป็นเอกอัครราชทูต ณ ลากอส, ไนจีเรีย

เป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง, พม่า

รักษาการรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

ได้รับการแต่งตั้งเป็นเอกอัครราชทูตวิสามัญ

ผู้มีอำนาจเต็มประจำประเทศสเปน

1.1 ประวัติวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง หลังปี พ.ศ. 2540 – ปัจจุบัน

หลังจากที่วงเตชนะเสนีย์มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “วัชรบรรเลง” เพื่อเป็นเกียรติให้กับคุณสำเภา วัชรนาคที่ได้เสียชีวิตลง และในขณะเดียวกันในช่วงนั้นมีปัญหาต่าง ๆ เข้ามาในเรื่องจำนวนนักดนตรีในวงเพิ่มขึ้นทำให้ต้องเฉลี่ยเงินมากขึ้น ทำให้ของรายได้จากการไปเล่นในงานต่าง ๆ น้อยลง เพราะต้องเฉลี่ยเงินมากขึ้น ตามจำนวนของนักดนตรีที่ไปบรรเลงในแต่ละงาน และนักดนตรีในวงเริ่มไม่พอใจกับรายได้ ตลอดระยะเวลาที่ครูสุวิทย์ไปต่างประเทศเทียบ อิงคฺุทานนท์ นักสีซอู้และไวโอลินในวงเป็นคนเขียนจดหมายติดต่อกัน และเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ให้ครูสุวิทย์ บรรณาธิฒนาฟังบ่อยที่สุด พอเกิดปัญหานี้ขึ้นมา ในที่สุดเทียบและยุพา วัชรนาคจึงตัดสินใจเขียนจดหมายไปปรึกษา ครูสุวิทย์ บรรณาธิฒนา เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวและขอเปลี่ยนชื่อจาก เตชนะเสนีย์ เป็น “วัชรบรรเลง” เพื่อเป็นการตัดปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อเปลี่ยนชื่อแล้วปัญหาต่าง ๆ ก็ยุติลง แต่ในช่วงต้นๆ นี้หากเมื่อใดที่ครูสุวิทย์ บรรณาธิฒนาเดินทางกลับมาประเทศไทย ครูสุวิทย์ก็จะทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวงเหมือนเดิม ช่วงนี้ยุพาก็ดูแลเรื่องขนเครื่องดนตรีและเรื่องจ่ายค่าตัวด้วย ผลจากความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ไม่เอาเปรียบลูกวงของยุพาจึงให้สมาชิกในวงรักใคร่และไวใจ ครูสุวิทย์ บรรณาธิฒนาจึงวางมือปล่อยให้ยุพาดำเนินการอย่างเต็มตัว ต่อมาเมื่อยุคสมัยเริ่มเปลี่ยนไปดนตรีไทย วงเครื่องสายผสมออร์แกนงานที่รับเข้ามาเริ่มน้อยลง และคุณยุพา วัชรนาค เริ่มมีอายุมากขึ้น จึงได้ยกเครื่องดนตรีในวงให้กับครูประสิทธิ์ คุ้มทรัพย์ ให้นักดนตรีไทยที่มีความสนใจได้ร่วมกันฝึกซ้อมในเวลาว่าง โดยจะรวมตัวกันที่บ้านครูประสิทธิ์ คุ้มทรัพย์ในทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 น. ร่วมกันซ้อมและบรรเลงดนตรีไทยจนถึงปัจจุบัน เมื่อได้รับเชิญให้ไปบรรเลงตามงานต่างๆ ก็จะรวมตัวสมาชิกที่ว่างจากงานในวันนั้นไปบรรเลง นักดนตรีส่วนใหญ่ที่มาซ้อมในวันอาทิตย์ก็จะสลับหมุนเวียนบ้าง หรือนักดนตรีที่มาเป็นประจำในทุกอาทิตย์ส่วนใหญ่เป็นนักดนตรีที่เคยอยู่ในวงวัชรบรรเลงบ้าง หรือเป็นคนที่รักดนตรีไทยวงเครื่องสายผสมออร์แกนบ้าง เป็นต้น

นักดนตรีวงวัชรบรรเลง (ก่อนจะมีการยุบวง)

1. นายประสิทธิ์ คุ้มทรัพย์	ออร์แกน
2. นายสุวิทย์ บรรณาธิฒนา	ออร์แกน(เล่นเฉพาะงานสำคัญๆ) (เสียชีวิตแล้ว)
3. นายวิรัตน์ วิทยาประพัฒน์	ซอด้วง
4. นายฉลวย จริยะจันทร์	ซอู้ (เสียชีวิตแล้ว)
5. นายสุชัย แดงกูร	ขลุ่ยเพียงออ
6. นางอุบลศรี คุ้มทรัพย์	ขิม
7. นายบุญสืบ ภูเถื่อน	โทน-รามะนา (เสียชีวิตแล้ว)
8. นางนิตยา แดงกูร	ขั้บร้อง
9. นางยุพา วัชรนาค	ขั้บร้อง (บางครั้ง)
10. นายวิเชียร จันท์เกษม	ไวโอลิน

11. นายสมเจต หงส์หิมยุทธ	จิ่ง
12. นายวิฑูรย์ พุ่มสุข	ฉาบ

1.2 ประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

สุวิทย์ บวรวัฒนา เดิมชื่อสุดจิตต์ วัฒนากร (นามสกุลที่รัชกาลที่ 6 ตั้งให้พ่อ) ต่อมาพ่อของสุวิทย์บอกว่ายาวเกินไปจึงตัดสั้นลงเหลือแค่ “วัฒนา” พอมาถึงรุ่นสุวิทย์ บวรวัฒนา เปลี่ยนจาก “วัฒนา” มาเป็น “บวรวัฒนา” เนื่องจากคำว่า “วัฒนา” ในสมัยนั้นมีใช้กันมาก สุวิทย์ บวรวัฒนาจึงนำเอา “บวร” (ซึ่งเป็นชื่อบรรดาศักดิ์ของพ่อมาตั้งนำหน้านามสกุลเดิม “วัฒนา” กลายเป็น “บวรวัฒนา” สุวิทย์ บวรวัฒนา เกิดวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2453 ปีจอ ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นบุตรของขุนบวร แม่ชื่อนางจ้อ บวรวัฒนาพ่อเป็นคหบดีอยู่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันทั้งสิ้น 6 คน คือ ชาย 2 คน และหญิง 4 คน ดังนี้

1. นายบุญเกิด บวรวัฒนา
2. นายสุวิทย์ บวรวัฒนา
3. นางอุดม แต่งงานกับหลวงนิเทศยุติฐาน
4. นางอมรา ศุภการ
5. เสียชีวิตแต่ยังเล็ก ยังไม่ได้ตั้งชื่อ
6. เสียชีวิตแต่ยังเล็ก ยังไม่ได้ตั้งชื่อ

การศึกษา

ได้รับการศึกษาในระดับเตรียมอนุบาลโรงเรียนเบจมราชูทิศ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่โรงเรียนวัดโสมนัสมีครูพักเป็นครูใหญ่ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ในช่วงที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บิดาได้ถึงแก่กรรมจึงได้ย้ายกลางคันโดยมาศึกษาต่อที่โรงเรียนอัสสัมชัญบางรักเพื่อเรียนภาษา โดยเป็นนักเรียนประจำ(เด็กใน หนึ่งเดือนจึงจะสามารถกลับไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง)

ปี พ.ศ. 2473 ขณะนั้นอายุ 20 ปีบริบูรณ์เดินทางไปประเทศฝรั่งเศสเพื่อเรียนภาษา ที่ประเทศฝรั่งเศสนี้สุวิทย์ บวรวัฒนา สอบแข่งขันกับนักเรียน 250 คน คัดเลือกเพียง 70 คนเพื่อเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยชั้นสูงพานิชการ ประเทศฝรั่งเศส ในการสอบครั้งนี้สุวิทย์ บวรวัฒนาสอบได้ลำดับที่ 23 โดยใช้ทุนส่วนตัวในการศึกษามีชาวฝรั่งเศสชื่อ นายปราแดร์ นิเกย์(เป็นที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลไทยในสมัยนั้น) สุวิทย์ บวรวัฒนา ใช้เวลาในการศึกษาที่นี้เป็นเวลา 2 ปี ได้ดีไปรมชั้นสูงเหรียญเงิน ด้วยเหตุนี้สุวิทย์ บวรวัฒนาจึงมีสิทธิศึกษาต่อในปีที่ 3 เป็นชั้นสูงสุดซึ่งคนไทยยังไม่มีใครสามารถเรียนได้เท่ามาก่อน ใช้เวลาอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส 7 ปี

หน้าที่การงาน

ปี พ.ศ.2480 – เป็นช่วงที่นายปรีดี พนมมยงค์ ปรับปรุงกระทรวงการต่างประเทศโดยตั้งกองการคำขึ้นในกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อสุวิทย์ บวรวัฒนา จบการศึกษาจากประเทศฝรั่งเศสแล้ว สุวิทย์ บวรวัฒนา เดินทางกลับประเทศไทยและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกกองการคำคนแรกของกระทรวงการต่างประเทศ

ปี พ.ศ.2495 – ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งเลขานุการโทและเอกตามลำดับ ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส

ปี พ.ศ.2497 – กลับมาประเทศไทยรักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมเอเชีย และแอฟริกา

ปี พ.ศ.2497 – ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมยุโรปและอเมริกาดูแลทั้งงานการเมืองและการเศรษฐกิจ

ปี พ.ศ.2500 – ได้รับแต่งตั้งเป็นเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มประจำประเทศสเปน

ปี พ.ศ.2506 – กลับประเทศไทยมารักษาการรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และปลัดกระทรวงบางครั้งคราว

ปี พ.ศ.2509 – เป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ประเทศพม่า

ปี พ.ศ.2512 – ย้ายไปเป็นเอกอัครราชทูต ณ ลากอส ประเทศไนจีเรีย และเป็นเอกอัครราชทูตประจำประเทศไลบีเรียและประเทศไอเวอรีโคสต์

ปี พ.ศ.2514 – สุวิทย์ บวรวัฒนา จังเกียชฌนายุทธการ

ด้านดนตรีไทย

เนื่องจากพ่อของสุวิทย์เป็นนักดนตรีวงเครื่องสาย มีความสามารถดีซอด้วง และไวโอลิน สุวิทย์ บวรวัฒนา จึงมีความสนใจในเรื่องของดนตรี โดยเริ่มฝึกเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุ 7 ปีโดยฝึกซอด้วงจากครูผิว พออายุ 11 ปีฝึกฆ้องจากครูพร้อม อายุ 18-19 ปีต่อเดี่ยวฆ้องจากครูพุ่ม นันทพล ในเพลงลาวแพน เพลงพญาโศก เพลงนกขมิ้น และเพลงสารถี นอกจากนี้ยังได้รับการขึ้นครูดนตรีไทยจากพระยาประสานดุริยศัพท์เจ้ากรมมหรสพในรัชกาลที่ 6 ฝึกหัดซอจากครูหลวงไพเราะเสียงซอ ฝึกซอสามสายจากครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล ฝึกออร์แกนจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย คณะเตชนะเสนีย์ ต่อจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

ผลงานด้านแผ่นเสียงเพลงไทยในนามของคณะทั้งสองมีเป็นจำนวนมาก เพลงที่ท่านแต่งขึ้นใหม่มีด้วยกันหลายเพลง อันได้แก่ เพลงองเชียงสือเถา เพลงลาวสวยรวยเถา เพลงพระยาสี่เสาเถา เพลงจินตะหราวาดิเถา เพลงโยสธรเถา เพลงสาวสุดสวยเถา เพลงมะลิซ้อนเถา เพลงน้ำลอดใต้ทรายเถา เพลงลปรอยแผ่รักเถา และได้แต่งเพลงทางเปลี่ยน คือ เพลงพราหมณ์ดีน้ำเต้า เพลงพันธุ์ฝรั่ง และเพลงโยสลัม

1.3 วิธีการทำงานและส่วนประกอบของออร์แกน

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในด้านการวิเคราะห์ทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญ สามชั้น ผู้วิจัย จึงนำเรื่องวิธีการทำงานและส่วนประกอบของออร์แกนมาเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจการบรรเลงออร์แกน ในบทเพลงไทยเดิม

ลักษณะพื้นฐานการบรรเลงออร์แกน

ออร์แกนเป็นเครื่องดนตรีต่างชาติมี 4 OCTAVE โน้ตตัวแรกเป็นเสียงโด เวลาเล่นมักจะ โดนลิ้มดำอันเดียวคือ A[#] หรือ B^b (เพลงที่มีสำเนียงมอญ) ลิ้มนิ้วของออร์แกนมีลักษณะเช่นเดียวกับ ลิ้มนิ้วของเปียโน ลักษณะของลิ้มนิ้วแบ่งออกเป็น 2 พวก คือ ลิ้มนิ้วขาวแถวล่าง และลิ้มนิ้วดำแถว บน ลิ้มนิ้วขาว เรียกว่า เสียงเต็ม ส่วนลิ้มนิ้วดำเป็นเสียงที่สูงขึ้นหรือต่ำลงจากเสียงเดิมครึ่งเสียง

การเล่นออร์แกนแบบของเพลงไทยจะเล่นพร้อมกันทั้ง 2 มือ เป็นเสียงคู่แปด การฝึกใน ชั้นแรกเริ่มต้นวางเท้าซ้ายและขวาบนแป้นวางเท้า และเหยียบสลับกันไปทีละเท้าชั้นลงเพื่อให้เกิด ลมเพราะเหตุที่ออร์แกนต้องใช้ลมเพื่อให้เกิดเสียง ขณะเดียวกันนั้นจะใช้มือทั้งสองข้างตีตเป็นคู่ แปด (ประสิทธิ์ คุ่มทรัพย์, สัมภาษณ์)

ส่วนประกอบของออร์แกน

ออร์แกนได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนประกอบภายนอก และส่วนประกอบ ภายใน

1. ส่วนประกอบภายนอก ประกอบด้วย

1.1 ลิ้มนิ้วสีขาว

- มีทั้งสิ้น 29 ลิ้ม แต่ละลิ้มยาว 10 เซนติเมตร กว้าง 2 เซนติเมตร สูง 2

เซนติเมตร

1.2 ลิ้มนิ้วสีดำ

- มีทั้งสิ้น 20 ลิ้ม แต่ละลิ้มยาว 5.5 เซนติเมตร กว้าง 2 เซนติเมตร สูง 1

เซนติเมตร

1.3 ฝาปิดลิ้มนิ้ว

- ยาว 67 เซนติเมตร กว้าง 20 เซนติเมตร สูง 1 เซนติเมตร

1.4 ตัวถังออร์แกน

- สูง 31 เซนติเมตร กว้าง 32 เซนติเมตร ยาว 77 เซนติเมตร

1.5 ขาพับรองตัวถังออร์แกน

- ช่วงล่าง ยาว 28 เซนติเมตร กว้าง 2 เซนติเมตร สูง 23 เซนติเมตร

- ช่วงบน ยาว 28 เซนติเมตร กว้าง 2 เซนติเมตร สูง 17 เซนติเมตร

1.6 ทำถีบออร์แกน

- มี 2 ข้างสำหรับทำซ้ายและทำขวาถีบออร์แกนอยู่ด้านล่างของตัวถังออร์แกนแต่ละข้าง กว้าง 12 เซนติเมตร ยาว 24 เซนติเมตร

1.7 หูหิ้วออร์แกน

- อยู่ด้านข้างของตัวถังออร์แกนมีด้านละ 1 อัน ออร์แกน 1 ตัวจะมีหูหิ้วทั้งหมด 2 อัน ยาว 17 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร

1.8 พื้นรองตัวถังออร์แกน

- อยู่ด้านล่างสุดมีลักษณะคล้ายฝาครอบ มีขนาดเท่ากับตัวถังออร์แกน กว้าง 32 เซนติเมตร ยาว 77 เซนติเมตร

1.9 ตัวล็อกขาพับออร์แกน

- อยู่ด้านในติดกับขาพับด้านล่างสุด มีหน้าที่ล็อกขาพับ

1.10 สายพานออร์แกน

- เป็นตัวเชื่อมระหว่างทำถีบกับกระเพาะลมภายในตัวออร์แกน

1.11 ฝาปิดช่องเสียง

- มีหน้าที่ควบคุมเสียงดัง และเสียงค่อยของออร์แกน อยู่ด้านหลังบนสุดของตัวถังออร์แกน มีหูสำหรับดึงฝาอยู่ตรงกลางของฝาปิดช่องเสียงใช้ดึงเมื่อต้องการเปิดออกเพื่อให้เสียงออร์แกนดังขึ้น มีขนาดยาว 75 เซนติเมตร กว้าง 7 เซนติเมตร หนา 1 เซนติเมตร

2. ส่วนประกอบภายใน

1) แผงปิดลมภายในตัวออร์แกน

2) แผงใส่ลิ้นออร์แกน

3) กระเพาะสุบลม

4) กระเพาะเก็บลม

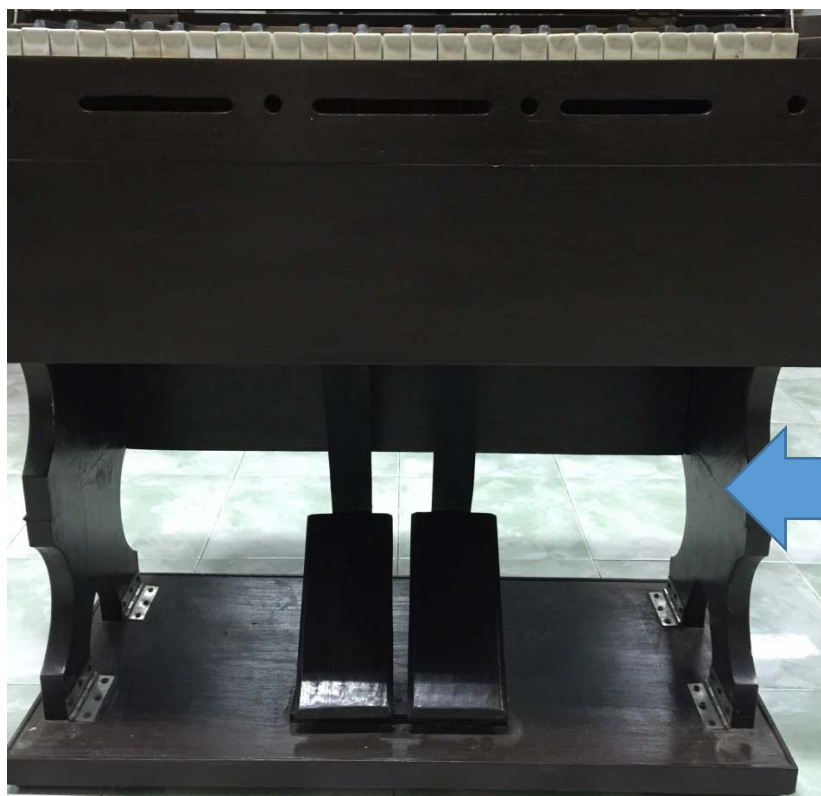
ภาพแสดงส่วนประกอบของออร์แกน

ภาพประกอบ 1 ลิ้นนิ้วออร์แกนสีขาวและสีดำ

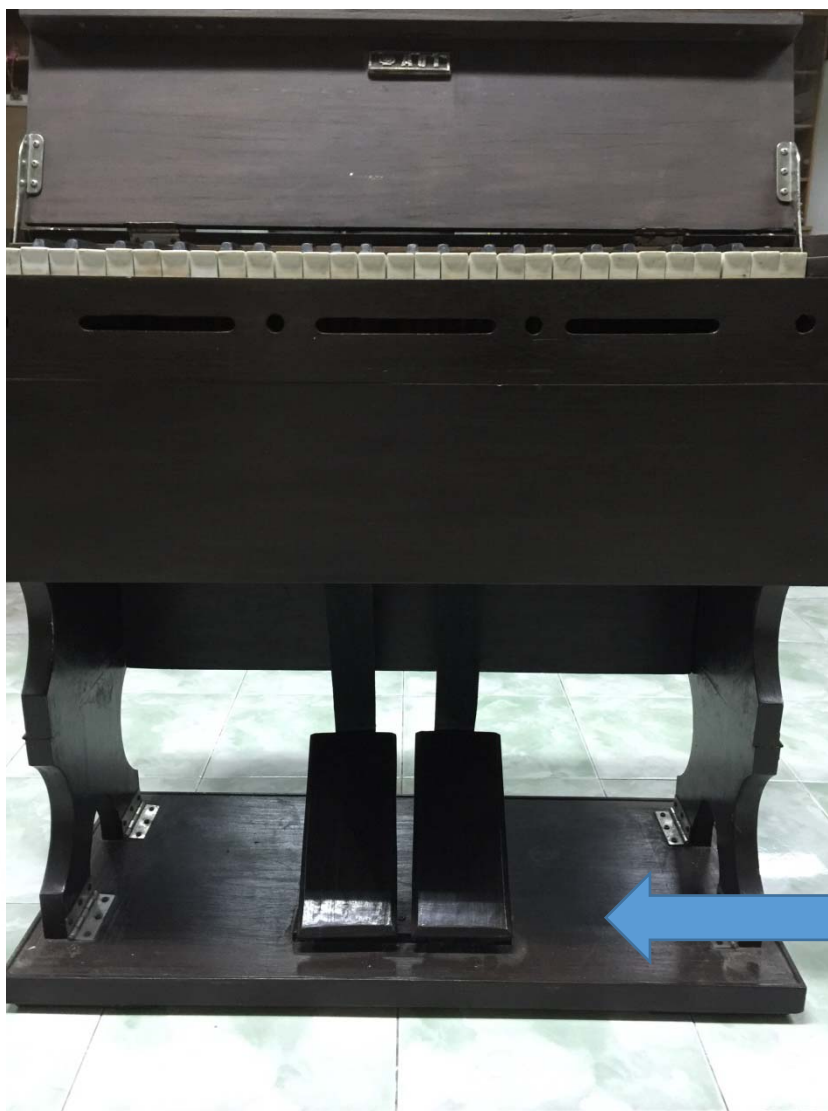
ภาพประกอบ 2 ฝาเปิด-ปิดลิ้นนิ้วออร์แกน

ภาพประกอบ 3 ขาพับออร์แกน

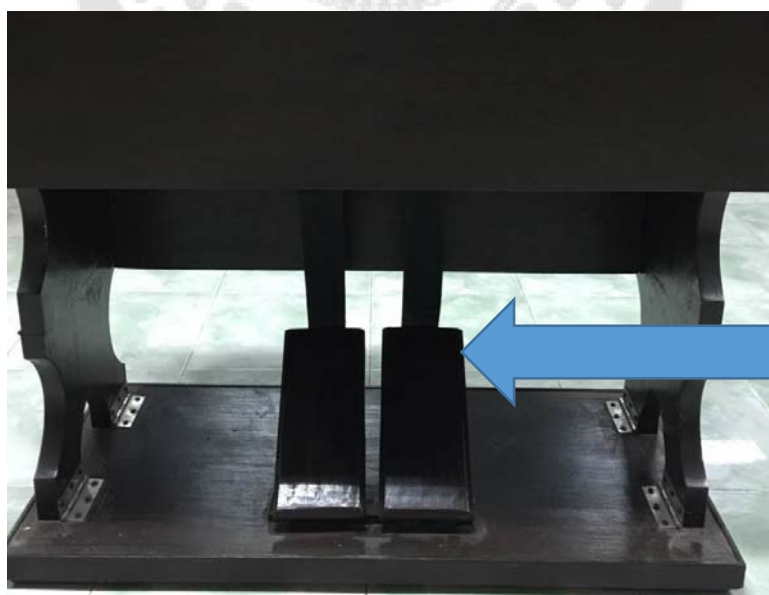
ภาพประกอบ 4 หูหิ้วออร์แกน

ภาพประกอบ 5 พื้นรองตัวถังออร์แกน

ภาพประกอบ 6 สายพานออร์แกน

ภาพประกอบ 7 ทำถีบออร์แกน

ภาพประกอบ 8 ฝาปิดช่องเสียงออร์แกน

ภาพประกอบ 9 ฝาเปิดช่องเสียงออร์แกน (เมื่อต้องการให้เสียงดังกังวาน)

2. ศึกษาและวิเคราะห์เพลงเดี่ยวแขกมอญสามชั้นของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

เพลงแขกมอญ สามชั้น

ทำนองหลัก

ท่อน 1

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	- - ซ ล	- - ท ด	- รี่ - -	ดํ ท - -
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- ฟ - -	ซ ล - -	ท - ดํ ท	- - ล ซ

- ฟ - ท	- ดํ - รี่	- รี่ - รี่	- ดํ - ท	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รี่
- ด - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ร

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ซ	ซ - ล -	ล - ซ -	ฟ - ซ -	ซ - ฟ -
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- ฟ - ซ	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด

- ร ฟ -	ร ด - -	- - ซ ล	- - ท ด	- ด - ฟ	- ซ - ล	- ดํ - ล	- ซ - ฟ
- - - ด	- - ท ล	ซ ฟ - -	ซ ล - -	- ซ - ฟ	- ซ - ล	- ด - ล	- ซ - ฟ

ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ซ - ม ฟ	ล - ซ ล	ดํ ล - -	ซ ล - -	ซ ฟ - -
- - ด ซ	- ซ - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ซ ฟ	- - ซ ฟ	- - ม ร

- ซ - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รี่	- รี่ - รี่	- รี่ - -	รี่ รี่ - -	ดํ ดํ - ท
- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ซ	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

- - ดํ รี่	- - ดํ รี่	- - ดํ รี่	- - - -	- - ดํ รี่	- - - -	- - - ฟ	- - ซ ล
- ท - -	ดํ ท - -	ดํ ท - -	ดํ ท ล ซ	- ท - -	ดํ ท ล ซ	- ด - -	- ฟ - -

- ท - ดํ	รี่ ดํ - -	- - ซ ล	- - ท ดํ	รี่ - รี่ -	รี่ - รี่ ดํ	- ดํ - -	ท ดํ - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ซ ฟ - -	ซ ล - -	- ร - ซ	- ซ - -	ซ - ซ ล	- - - ฟ

- ล - ล	- ซ - -	ล ซ - ซ	- ฟ - -	ซ ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
- - ซ -	ซ ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด -	ด ท - ท

- ฟ - ท	- ตั้ - รี่	- รี่ - รี่	- ตั้ - ท	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตั้ ตั้ - รี่
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ซ	- ล - ตั้	- ล - -	ซ ซ - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- ล - ด	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล

- ฟ - ท	- ตั้ - รี่	- รี่ - รี่	- ตั้ - ท	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตั้ ตั้ - รี่	กลับต้น
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร	

ท่อน 2

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	- ตั้ - ล	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ม ม - ร
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- ด - ล	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ร

- ล - -	ซ ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ซ	ล ซ - -	- - ร ม	- - ฟ ซ
- - ซ ม	- - ร ด	- ซ - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	- ตั้ - ล	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ม ม - ร
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- ด - ล	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ร

- ล - -	ซ ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ซ	ล ซ - -	- - ร ม	- - ฟ ซ
- - ซ ม	- - ร ด	- ซ - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ตั้ - ล	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ซ ซ - ล	- ตั้ - รี่	- ตั้ - -	ล ล - -	ซ ซ - ฟ
- ด - ล	- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ซ	- - - ฟ

ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ซ - ม ฟ	ล - ซ ล	ตั้ ล - -	ซ ล - -	ซ ฟ - -
- - ด ซ	- ซ - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ซ ฟ	- - ซ ฟ	- - ม ร

- - ตั้ รี่	- - ตั้ รี่	- - ตั้ รี่	- - - -	- - ตั้ รี่	- - - -	- - - ฟ	- - ซ ล
- ท - -	ตั้ ท - -	ตั้ ท - -	ตั้ ท ล ซ	- ท - -	ตั้ ท ล ซ	- ด - -	- ฟ - -

- ท - ตั้	รี่ ตั้ - -	- - ซ ล	- - ท ตั้	รี่ - รี่ -	รี่ - รี่ ตั้	- ตั้ - -	ท ตั้ - ท
-----------	-------------	---------	-----------	-------------	---------------	-----------	-----------

- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	ช ล - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

- ล - ล	- ช - -	ล ช - ช	- ฟ - -	ช ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด -	ด ท - ท

- ฟ - ท	- ตํ - รํ	- รํ - รํ	- ตํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - ร
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

- ฟ - ท	- ตํ - รํ	- รํ - รํ	- ตํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตํ ตํ - รํ	กลับต้น
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร	

ท่อน 3

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ตํ	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

- ฟ - ท	- ตํ - รํ	- รํ - รํ	- ตํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตํ ตํ - รํ
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	ช - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด

- ร ฟ -	ร ด - -	- - ฑ ล	- - ฑ ด	- - ด ร	- - ม ฟ	- ช - -	ฟ ม - -
- - - ด	- - ฑ ล	ช ฟ - -	ช ล - -	- ฑ - -	ด ร - -	ม - ฟ ม	- - ร ด

- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ตํ ตํ - รํ	- รํ - รํ	- รํ - -	รํ รํ - -	ตํ ตํ - ท
- - ฟ ร	- - ด ฑ	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ฑ

- ตํ - -	รํ ตํ - -	ท ช - -	ท ตํ - ท	- ร - -	ฟ ช - -	ท ช - -	ท ด - ท
- - ท ตํ	- - ท ช	- - ฟ ช	- ท - -	- - ด ร	- ฟ - ฟ	- - ฟ ช	- ท - -

- - ตั้ รี้	- - ตั้ รี้	- - ตั้ รี้	- - - -	- - ตั้ รี้	- - - -	- - - ฟ	- - ซล
- ท - -	ตั้ ท - -	ตั้ ท - -	ตั้ ทลซ	- ท - -	ตั้ ทลซ	- ด - -	- ฟ - -

- ท - ตั้	รี้ ตั้ - -	- - ซล	- - ท ตั้	รี้ - รี้ -	รี้ - รี้ ตั้	- ตั้ - -	ท ตั้ - ท
- ฟ - -	- - ทล	ซฟ - -	ซล - -	- ร - ซ	- ซ - -	ซ - ซล	- - - ฟ

- ล - ล	- ซ - -	ลซ - ซ	- ฟ - -	ซฟ - ฟ	- ร - -	ฟร - ร	- ด - -
- - ซ -	ซฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟร - ร	- - ร -	รด - ด	- - ด -	ดท - ท

- ฟ - ท	- ตั้ - รี้	- รี้ - รี้	- ตั้ - ท	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	ดด - ร
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร

- ร - -	ดด - -	รร - -	ฟฟ - ซ	- ล - ด	- ล - -	ซซ - -	ฟฟ - ร
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- ล - ด	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล

- ฟ - ท	- ตั้ - รี้	- รี้ - รี้	- ตั้ - ท	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	ตั้ ตั้ - รี้	กลับตัน
- ด - ฑ	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ฑ	- ร - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร	

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ทำนองหลัก)

ท่อน 1

- - - ฟ	- ชชชช	- - - ล	- ชชชช	- ฟชล	ชลทต	ทรตท	ดทลช
- ฟ-ท	- ด-ร	- ฟ-ร	- ด-ท	- ช-ฟ	ฟฟ-ท	ทท-ด	ดด-ร
- ร-ด	ดด-ร	รร-ฟ	ฟฟ-ช	ชฟลช	ลฟชร	ฟรชฟ	ชรฟด
- รฟด	รดทล	ชฟชล	ชลทต	- ด-ฟ	- ช-ล	- ด-ล	- ช-ฟ
มรดช	ดชดร	มรดร	ชรมฟ	ลฟชล	ดลชฟ	ชลชฟ	ชฟมร
- ชฟร	ฟรดท	ทท-ด	ดด-ร	- ฟ-ช	- ฟ-ร	รร-ด	ดด-ท
- ทดร	ดทดร	ดทดร	ดทลช	- ทดร	ดทลช	- ด-ฟ	- ฟชล
- ท-ด	รดทล	ชฟชล	ชลทต	รรรช	รชรด	ชดชล	ทด-ท
- ลชล	ชฟ-ฟ	ลชฟช	ฟร-ร	ชฟรฟ	รด-ด	ฟรดร	ดท-ท
- ฟ-ท	- ด-ร	- ฟ-ร	- ด-ท	- ช-ฟ	ฟฟ-ท	ทท-ด	ดด-ร
- ร-ด	ดด-ร	รร-ฟ	ฟฟ-ช	- ล-ด	- ล-ช	ชช-ฟ	ฟฟ-ร
- ฟ-ท	- ด-ร	- ฟ-ร	- ด-ท	- ช-ฟ	ฟฟ-ท	ทท-ด	ดด-ร

ท่อน 2

- - - ฟ	- ชชชช	- - - ล	- ชชชช	- ด-ล	- ช-ฟ	ฟฟ-ม	มม-ร
- ลชม	ชมรด	- ช-ด	- ดรม	- ฟ-ช	ลชฟม	รดรม	รมฟช
- - - ฟ	- ชชชช	- - - ล	- ชชชช	- ด-ล	- ช-ฟ	ฟฟ-ม	มม-ร
- ลชม	ชมรด	- ช-ด	- ดรม	- ฟ-ช	ลชฟม	รดรม	รมฟช
- ด-ล	- ช-ฟ	ฟฟ-ช	ชช-ล	- ด-ร	- ด-ล	ลล-ช	ชช-ฟ
มรดช	ดชดร	มรดร	ชรมฟ	ลฟชล	ดลชฟ	ชลชฟ	ชฟมร
- ทดร	ดทดร	ดทดร	ดทลช	- ทดร	ดทลช	- ด-ฟ	- ฟชล
- ท-ด	รดทล	ชฟชล	ชลทต	รรรช	รชรด	ชดชล	ทด-ท
- ลชล	ชฟ-ฟ	ลชฟช	ฟร-ร	ชฟรฟ	รด-ด	ฟรดร	ดท-ท
- ฟ-ท	- ด-ร	- ฟ-ร	- ด-ท	- ช-ฟ	ฟฟ-ท	ทท-ด	ดด-ร
- ร-ด	ดด-ร	รร-ฟ	ฟฟ-ช	- ล-ด	- ล-ช	ชช-ฟ	ฟฟ-ร
- ฟ-ท	- ด-ร	- ฟ-ร	- ด-ท	- ช-ฟ	ฟฟ-ท	ทท-ด	ดด-ร

ท่อน 3

- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - พ	พ พ - ช	- ล - ด	- ล - ช	ช ช - พ	พ พ - ร
- พ - ท	- ด - ร	- พ - ร	- ด - ท	- ช - พ	พ พ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - พ	พ พ - ช	ช พ ล ช	ล พ ช ร	พ ร ช พ	ช ร พ ด
- ร พ ด	ร ด ท ล	ช พ ช ล	ช ล ท ด	- ท ด ร	ด ร ม พ	ม ช พ ม	พ ม ร ด
- ช พ ร	พ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	- พ - ช	- พ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท
- ด ท ด	ร ด ท ช	ท ช พ ช	ท ด - ท	- ร ด ร	พ ช - พ	ท ช พ ช	ท ด - ท
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช	- ท ด ร	ด ท ล ช	- ด - พ	- พ ช ล
- ท - ด	ร ด ท ล	ช พ ช ล	ช ล ท ด	ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท
- ล ช ล	ช พ - พ	ล ช พ ช	พ ร - ร	ช พ ร พ	ร ด - ด	พ ร ด ร	ด ท - ท
- พ - ท	- ด - ร	- พ - ร	- ด - ท	- ช - พ	พ พ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - พ	พ พ - ช	- ล - ด	- ล - ช	ช ช - พ	พ พ - ร
- พ - ท	- ด - ร	- พ - ร	- ด - ท	- ช - พ	พ พ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร

ทำนองเดี่ยวออร์แกนเพลง แยกมอญ สามชั้น

ข้อมูลเพิ่มเติม

ท่านครูพระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) เป็นผู้แต่งเพลงนี้ขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น 3 ท่อน จากเพลงแยกมอญอัตรา 2 ชั้น ซึ่งมีอยู่เก่า ส่วนทางเดี่ยวนั้น ท่านปรมาจารย์ดนตรีไทยต่างท่านต่างก็ได้ประดิษฐ์ขึ้นบรรเลงแล้วต่อให้ศิษย์ๆ ของท่านบรรเลงต่อๆ กันมา แต่ละทางก็มีความไพเราะเพราะพริ้งต่าง ๆ กัน

สำหรับทางเดี่ยวออร์แกนซึ่งครูสุวิทย์ บวรวัฒนา บรรเลงบันทึกแผ่นเสียงนั้น เป็นทางได้มาจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ราวปี พ.ศ.2483 ทางหลักของเพลงนี้ คุณครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา คงได้มาจากท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะ แล้วเอามาดัดแปลงลีลาประดิษฐ์ลูกเพลงให้เหมาะสมเป็นทางออร์แกน ซึ่งเป็นทางพิเศษที่สร้างขึ้นอย่างมิได้เคยทำมาก่อนและเก็บไว้เป็นเพลงเดี่ยวชั้นเอกเพลงหนึ่ง

ท่อน 1

				ซ ซฟร ฟ	ลซฟลซท	รื ดื ฟื ดื	รื รืดืทื ดืรื
ฟ ลซฟ ด	- ฟ - ซ	ลซ ดื ซ	ลลซฟลซท	ลืซฟื ดื รื	รืดืฟืรืดื	^{ดื} ท ลซฟซล	ฟซ - ซ
- - ลซฟ	ด ร - รื	รื ฟื ดื รื	รื ดื ฟืรืดื	^{ดื} ท - ซ	ลลซฟลซท	รืดื ฟื ดื	รืรืดืทดืรื
- - - รื	ฟืดื - รื	ซซลื ลื ซฟื	ซฟืรื ฟื ซ	- ซฟืรื ฟื ซ	ลื ลืซฟื ซ	^ฟ ร - ทดื	ฟืรืดื ดืรืดื
- - รืดืท	ล ซ ดื ซฟ	- ดื ซ ล	ท รืดืท ดื	- [#] ลื ลื รื	ลดืล - ซ	ฟ ม ร ม	มรดมร ร
- ฟ - -	ม ร ซ รด	- ซ ร ม	มรดมร ร	- ฟ - มรด	ร มร รฟ	มรด ม ร	- *ม ซ รร
- - - รื	ดื รื ฟื ^ซ ท	รืดืท ล ซ	ฟ ร - รร	- รื ซ ซ	รื ฟื รื ดื	ท ล ซล	ลซฟลซ ท
- - - ดื	รื รืดืทดื	ลซฟ ล ซ	- *ดื - ดซ	ลซ - - -	- - - ซ	ลซ ดื ฟ	ล ลซฟซล
- ท - ดื	รื รืดืท ล	ลซฟ ซ ล	ทดืรืรืดืทดื	- - - รื	- ฟื - รืฟืซ	^ฟ ร ดื ท ล	ลซฟลซ ซ
- ท - -	ซฟร ฟ ซ	ซ ท ฟ ซ	ซฟทซฟซ	^ฟ ร - ทลซ	ร ซซ รื	รื ฟื ดื รื	รืดืรืฟืรืดื
- - ^{ดื} ท	- รื ฟื ดืรืดื	- ท - ล	ลซฟลซท	ซ - ซฟรฟ	ลซฟลซ ท	ดืดื ฟื ดื	รืรืดืททดื
- - - -	- ดื - รื	ซซลื ลื ซฟื	ซฟืรื ฟื ซ	ซฟืรื ดื ลื	ดื ลืดืลืดื ซ	ลืซ ดื ซ	ลื ลืซฟื ซ
^ฟ รื รื ฟื ท	ดืรืรืดืทดื	ลืซฟื ดื รื	ดืรืดื รื ^{ดื} ท	ซ ซฟร ฟ	ลซฟลซ ซ	ล ท รื ดื	ท ดื - รื

ทางเก็บ ท่อน 1

รืดืท ดื รื	ซฟืรื ดื ท	รืดืท ล ซ	ล ลซฟ ซ	ฟ ล ซ ล	ท ฟ ซ ล	- ทล ท รื	ดื ท ล ซ
ร ฟ ลซฟ	ซ ท รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซ ท	ล ท ดื ซ	ล ท ดื ล	ท ดื รื ท	ดื รื ฟื
ดื รื ฟื ล	ดื รื ฟื ดื	รื ฟื ซ รื	ฟื ซ ลื ซ	รื ซ ฟื ซ	ลื ซ ซฟื	ฟื ซ ลื ฟื	รื ซฟืรื ดื
ท ล ซ ล	ฟ ล ซ ล	- ทล รื ล	ท ดื รื ดื	ท ดื รื ฟื	ซ ล ดื ร	ฟ ซ ล ด	ร ฟ ซ ฟ
ด ม ร ม	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ล ด	ร ม ฟ ซ	ฟ ล ซ ดื	ฟ ล ลซฟ	ม ฟ ล ร	ซ ฟ ม ร

ลชฟชล	ชฟชท	ทลชลต์	ทลทรี	ด้รฟ์ท	ด้ทด้รด์	ทลชล	ลชฟลชท
ลทด้ท	ร้ทด้ร	ฟ้ชฟ้ร	ด้ทลช	ดมรช	ร ม ฟ ช	ลด้รฟ	ชลด้ล
ฟลชล	ทด้รล	ทด้รฟ	ชลทด้	ทด้รฟ์	ช้ฟ้ทด้	ทลชล	ลชฟลชท
ทด้รฟ์	ช้ฟ้รฟ้ช้	ล้ด้ฟ้ช้	ล้ช้ฟ้ด้รฟ์	ด้รฟ์ท	ด้ทลทด้รด์	ทลชล	ลชฟลชท
ทลชล	ชฟร - ฟ	ฟรต รตท	ดตทลท	ฟ้ทลช	ลลชฟ้ท	ฟ้ชล - ท	ลชฟ้ทต
ด ร ฟ ล	รตลตรฟร	- ด ร ฟ	ชฟรฟชลช	ล ด ร ฟ	ชลด้ร	ฟชลล	ด ร ฟ ร
ด ร ฟ ช	ฟทด้ร	ชลทรี	ทด้ชท	- - ทด้ร	ฟ้ช้ฟ้ท	ร้ด้ฟ้ด้	ร้ร้ด้ทด้ร

ท่อน 2

- - ม้รด์	ช รด์ - ช้	- ฟ้ - ม้	ร้ - ม้รด์ช	- - - ช้	ด้ ม้ ร้ ร้	- ฟ้ - ม้	ร้ ม้ ด้ ร้
- - - -	ร้ ร้ด้ท	ร้ร้ช ร้	ม้ ม้รด์ด้ร้	- ร้ - ช้	- ร้ - ม้	ฟ้ ล้ช้ฟ้ ด้	ช ด้ด้ ช้
- - ช้ฟ้	ด้ ช้ฟ้ ด้ร	ท - ร้ด้ท	ล ลชฟลชช	- - ฟชล	ลช รดลชล	ช้ฟ - ม้รด์	ร้ ม้ ด้ ร้
- ม้ ช้ ม้	ม้รด์ช้ม้ร้	ด้ ร้ด้ท	ร้ม้รด์ด้ร้	- ฟ้ - ช้	ล้ ล้ช้ฟ้ ด้	- ฟ ท ด้ท	ร้ชด้ฟทลช
- - - ล	ด้ ลด้รด์ ฟ	ช ชฟม ฟ	ช ลชฟชล	- - - ล	ด ล ด ร ด ล	- ช ฟ ด	ร ม ม ร ด ร ร
- ฟ - -	ม ร ช ด	- ช ร ม	ม ร ด ม ร ร ฟ	-ชลด้ ช ล	ชด้ลช ลชฟ	- - ลชฟ	ม ม ร ด ม ร ร
ร ฟ ช ท	ด้ร้ร้ด้ทด้ร	- ร้ ฟ้ ร้	ด้ ท ด้ร้ ช	- - มรด	ช ด้ดด ช	- ลช ด้ ฟ	- ด้ ช ล
- ท - ด้	ร้ ร้ด้ท ล	ลชฟ ช ล	ทด้รด์ทด้ร	- - - ช้	ล้ช้ฟ้ ช้ฟ้	- ด้ ท ล	ลชฟลชช
- ท - -	- ลชฟ ช	- ลช ด ช	ล ลชฟ ช	ฟ - ฟชล	- ช - ร้	ร้ ฟ้ ด้ ร้	ร้ด้ฟ้ร้ด้ร
- - ด้ ท	ลชฟ ร ด	ท ล ช ล	ลชฟลชช	-ท รตทต	ฟ ช ฟ ท	ร้ด้ ฟ้ ด้	ร้ร้ด้ทด้ร
- - ด้ด้ด้	ร้ ร้ด้ลลด้ร	- ด้ - ร้	ฟ้ช้ฟ้ร้ฟ้	- ล้ช้ฟ้ช้ล	- ด้ - ช้	ล้ช้ ด้ ช้	ล้ ล้ช้ฟ้ช้
- ร้ ฟ้ ท	ด้ร้ร้ด้ทด้ร	ล้ช้ฟ้ ด้ร	ด้ร้ด้ฟ้ร้ด้ท	ช ชฟร ฟ	ลชฟลชท	- - - ด้	ร้ด้ทด้รฟ้

ทางเก็บ ท่อน 2

ล้ช้ฟ้ ฟ้ช้ล	ด้ ล้ช้ฟ้ ช้	ร้ฟ้ร้ด้ท	ลทล - ช	ด้ล ลชฟ	ช ร ม ฟ	ม ฟ ช ร	ช ฟ ม ร
ด ร ฟ ล	ด ร ม ด	ร ม ช ร	ม ช ล ม	ฟ ช ล ม	ฟ ช ร ม	ฟ ช ล ม	ฟ ช ล ช
ท ด้ ท ร	ด้ ฟ้ ด้ ร	ร้ด้ท ฟ ท	ทลช ฟ ช	ด ช ทลช	ด ฟ ชฟ	ท ม ฟม	ช ร ม ร
ช ล ท	ร ล ท	ร ท ด ร	ม ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ม ฟ ช
ฟ ช ล ร	ด้ ล ช ฟ	ช ล ด้ ร	ด้ ฟ้ ช้ ล	ฟ้ ช้ ล้ ช้	ฟ้ ม้ ร้ ม้	ด้ ม้ ร้ ม้	ฟ้ ล้ ล้ช้ฟ้
ม้ ร้ ด้ ล	ล้ช้ฟ้ ด้ ฟ้	ฟ้ม้ร้ ด้ ร	ด้ ฟ้ ช้ ล	ด้ ล้ ล้ช้ฟ้	ช้ฟ้ม้ ล้ช้ฟ้	ช้ฟ้ม้ ฟ้ม้ร้	ม้ร้ด้ - ร้
ฟ้ ร้ ด้ ท	ร้ด้ทด้รฟ้	ฟ้ ช ฟ้ ร	ด้ ท ล ช	ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ด ม ลชฟ	ล ช ด้ ล
ท ด้ ร้ ด้	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	ท ด้ ร้ ด้	ร้ ช ร้ ด้	ร้ ฟ้ ร้ ด้	ท ล ช ล	ลชฟลชท
ชช ฟ ร	ฟ ร ร ฟ	ช ฟ ร ด	ร้ ดด ร	ฟ ร ด ท	ด ท ท ด	ร ด ท ช	ท ชช ท
ทด ร ฟ ช	ฟ ท ด้ ร	ช ล ท ด้	ร้ ท ด้ ท	ฟ ท ลช	ล ลชฟ ท	ฟชล ท	ลชฟ ท ด ร

ด ร ี พ ี ท	ร ี ด ี ท ี ร ี พ ี ร ี	ด ี ร ี พ ี ร ี	ช ี พ ี ร ี พ ี ช ี ล ี ช ี	ช ี พ ี ร ี ด ี ล	ด ี พ ี ช ี ล ช	ล ร พ ี ช พ	ช ี ด ร พ ี ร
ด ร พ ี ช	พ ี ท ด ี ร ี	ช ี ล ท ี ร ี	ท ี ด ี ช ท	- - ท ี ด ี ร ี	พ ี ช ี พ ี ท	ร ี ด ี ช ี ด ี	ร ี ร ี ด ี ท ี ด ี ร ี

ท่อน 3

- ช ี ด ี ช	ล ล ช พ ี ช	พ ี ร - พ	ช ี พ ร พ ี ช	- - ล ช	พ ี ร - พ	- - - ม	ม ร ด ม ร ร
- ร พ ี ช	พ ี ช พ ี ช	พ ี ร - ด	ร ด พ ร ด ร	พ ี ท ี - ด ท ี ช	- ท ี - ช	ท ี ช พ ี ท	ด ร ร ด ท ท ด ร
- - ร ด ล	- ด - ล	- ล ด ช	ร พ ี - ช	ช ี ช ด ช	ล ล ช พ ี ช	ท ี - ท ี ด ร	พ ร ด ท ี ร ด ด
- - - -	- ด - พ	- ด ี ช ล	ท ี ร ี ด ี ท ี ด ี	ร ี ร ี ด ี ท ี ด ี	ร ี ด ี ร ี ร ี	พ ี ร ี ช ี พ ี ร ี	ร ี ด ี ท ี ร ี ด ี
- - - ด ี	ท ี ด ี ร ี พ ี ช ี	ช ี ท ี พ ี ช ี	ช ี พ ี ท ี ช ี พ ี ช ี	พ ี ร ี - ร ี พ ี	ร ี พ ี ช ี พ ี ด ี	- ท ี - ล	ล ช พ ี ล ช ช
- ท ี - -	- - - ช	- ช ท ี พ	ช ี พ ร ท ี ช	- ท ี - ด ี	ร ี ร ี ด ี ท ี ด ี ร ี	ร ี ด ี พ ี ร ี	ด ี ร ี ด ี พ ี ร ี ด ี ร ี
- - - ท ี	- - - ท	- ด ี - ท	ล ล ช พ ี ล ช ช	- - - -	- - - ช	ล ช ด ี พ	- - พ ี ช ล
- ช - ด ี	- ช - ล	ล ช พ ี ช ล	ท ี ด ี ร ี ด ี ท ี ด ี ร ี	- - - ร ี	พ ี ร ี พ ี ช ี พ ี ด ี	- ด ี ท ี ล	ล ช พ ี ล ช ช
- ท ี - -	ช ี พ ร พ ี ช	ช ี ท ี พ ี ช	ช ี พ ท ี ช พ ี ช	พ ี ร - ร	พ ร พ ี ช พ ี ด	- ท ี - ล	ช ี ล ช ช
- ท ี - -	ร ด ท ี ด ร	- พ ี - พ ี ช ล	ช ี ล ช ช	- ท ี - -	พ ี ล ช ท	ด ี ด ี ร ี ด ี	ร ี ร ี ด ี ท ี ด ี ร ี
- - - -	- ด ี - ร ี	- พ ี พ ี ช ี ล ี	ด ี ล ี ล ี ช ี พ ี ล ี ช ี ช ี	- - - -	ล ี ช ี ด ี พ ี	- - - -	ม ี ม ี ร ี ด ี ม ี ร ี
- ร ี พ ี ช ี	พ ี ช ี พ ี ช ี	พ ี ร ี - ด ี	ร ี ด ี พ ี ร ี ด ี ร ี	- - ด ี ท	พ ี ล ช ช	- ท ี ล ช พ	- ร - ร ี

ทางเก็บ ท่อน 3

- - ล ด ี	ร ี ด ี ล ช พ ร	พ ี ช ล พ	ช ี พ ร พ ี ช ล ช	ล ด ี ร ี พ	ช ี ล ด ี ช	ท ล ช ร ช	ล ท ี ด ี ร ี
ช ี ล ท ี ด ี	ร ี ช ี ร ี ด ี	ท พ ี ช ล	ท พ ี ด ี ท	ล ช พ ี ด	พ ี ร พ ี ท	ร ด ท ี พ ี ช	พ ี ท ี พ ี ร
ด ร พ ี ล	ด ร พ ี ด	ร พ ี ช ร	พ ี ช ล ช	ล ด ี ร ี ล	ด ี ร ี พ ี ร ี	พ ี ช ี ล ี พ ี	ร ี ช ี พ ี ร ี ด ี
ท ล ล ช พ	ด พ ี พ พ	ด พ ี ด ี พ	ช ี ล ท ี ด ี	ท ี ด ี ร ี ด ี ท	ด ี ร ี ม ี พ ี	ม ี ร ี ม ี ช ี	พ ี ม ี ร ี ด ี
ท ล ช ล	ท ี ด ี พ ี ร ี	ร ี ด ี ท ี ล ท	ด ี ร ี พ ี ร ี	ด ี ท ี พ ี ร ี	ด ี ท ี ล ท	พ ี ล ช ล	ท ี ร ี ร ี ด ี ท
ช ี พ ร พ ี ช	ท ี ด ี ร ี ด ี ท ี ช	ท ี ด ี ร ี ช ี	พ ี ร ี ด ี ท	ร ี พ ี ท ี พ ี	ร ี ด ี ท ี ช	ร ช พ ี ช	ท ี ร ี ร ี ด ี ท
ท ี ด ี ร ี ท	ร ี ท ี ด ี ร ี	ช ี ร ี ร ี ด ี ท	พ ี ท ี ล ช	ด ี ร ี ด ี ด ี	ช ี ล ช ช	ด ร ด พ	ด ี พ ี ช ล
ช ี ล ด ี พ	ช ี ล ท ี ช	ล ท ี ด ี ล	ท ี ด ี ร ี ด ี	ท ี ด ี ร ี - พ ี	ม ี ร ี ม ี ม ี ร ี ด ี	ร ี ร ี ด ี ท ี ด ี	ด ี ท ี ล ท
ท ี ด ี ท ี ท	ด ี ร ี พ ี ช ี	พ ี ท ี ล ี ท ี	ร ี ช ี ช ี พ ี ร ี	ด ี ร ี พ ี ท	ร ี ด ี ท ี พ	ช ี ล ท ี ด ี	ท ี พ ี ร ี ด ี ท
พ ี ท ี ล ท	ร ช พ ี ช	ด พ ี ร พ	ท ี ร ี ร ด ท	พ ี ท ี พ ี ร	พ ี ช ล ท	ร ี ด ี ท ี พ ี ท	ด ี ร ี พ ี ช ี
ร ี ม ี ร ี ร ี	ร ี ม ี พ ี ช ี	ช ี พ ี ม ี พ ี	ร ี ม ี ด ี ร ี	ท ี ร ี ร ี ด ี ท	ล ท ี ด ี ร ี	ด ี ม ี ด ี ร ี	ท ี ด ี ล ท
พ ี ท ี ล ช	พ ี ท ี ด ี ร ี	ช ี ล ท ี ด ี	ท ี พ ี ร ี ด ี ท	ช ี พ ร พ ี	ล ช พ ี ช ท	ด ี ม ี ร ี ด ี ร ี ม ี	ช ี ม ี ร ี ช ี ม ี ร ี

ลักษณะของโน้ตเพลง

เป็นการบันทึกแบบโน้ตไทย ทำนองเพลงที่บรรเลงคู่แปดโดยใช้นิ้วบรรเลง 2 มือเป็นเสียงเดียวกัน ยกเว้นเทคนิคต่าง ๆ ที่บรรเลง 2 มือไม่เหมือนกันโดยจะมีสัญลักษณ์กำกับไว้ดังนี้

1. สัญลักษณ์ * คือ การบรรเลงเป็นคอร์ดและค่อยๆ ปล่อยนิ้วที่เป็นคอร์ดจนกลับมาเป็นเสียงคู่ 8 เหมือนเดิม
2. ในบทเพลงนี้จะมีเสียง ที่ อยู่ 2 เสียงคือ เสียง ที่ ที่เป็นลิ้มดำ และเสียง ที่ ที่เป็นลิ้มขาว บทเพลงแขกมอญนี้ส่วนใหญ่จะใช้ลิ้มนิ้วดำเสมอ ยกเว้นเสียง ที่ บางเสียงโดยการบันทึกโน้ตจะใช้ที่สีแดงเป็นสัญลักษณ์บอกว่าเป็น ที่ลิ้มนิ้วสีขาว
3. สัญลักษณ์ของโน้ตยก เช่น (๖๓) คือ เสียงที่ใช้ในการลากเสียงเพื่อไปหาเสียงที่ตก
4. สัญลักษณ์ # คือการบรรเลงที่ใช้นิ้วกดเสียงที่ละข้างโดยเริ่มจากเสียงที่ต่ำกว่าก่อนหรือมือซ้ายก่อนนั่นเอง โดยจะกดเสียงต่ำและปล่อยเสียงต่ำแล้วกดเสียงเดียวกันที่เป็นเสียงสูงต่อไป

2.1 ศึกษาการแปรทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญสามชั้นเปรียบเทียบทำนองหลัก

2.1.1 คีตลักษณ์ (Form)

- ลักษณะทำนองหลักของเพลงแขกมอญจะมีลักษณะเฉพาะดังนี้คือ

ท่อน 1   A+B

ท่อน 2   C+B

ท่อน 3   D+B

แต่ในทางเดี่ยวออร์แกนนั้น จะไม่มีช่วงที่เหมือนกันเลย และลักษณะการบรรเลงจะเป็นการบรรเลงเพลงเดี่ยวโดยทั่วไปคือ ท่อนละ 2 เที้ยว โดยบรรเลงทางหวาน 1 เที้ยวและทางเก็บ 1 เที้ยว

การเปรียบเทียบเพลงของทำนองหลักกับทำนองแปรนั้น เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์ได้อย่างละเอียดและเข้าใจง่าย จึงต้องมีการแบ่งประโยคของบทเพลงออกเป็นวรรค โดยแบ่งวรรคเพลงได้วรรคละ 4 ห้อง เนื่องจากสามารถมองเห็นประโยคของเพลงและเข้าใจได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.1.2 บันไดเสียง วรรคเพลงและลูกตก

บันไดเสียงทางฆ้องในเพลงแขกมอญ 3 ชั้น สามารถนำโน้ตเพลงทางฆ้องมาวิเคราะห์กับทางออร์แกนได้ดังต่อไปนี้

ท่อน 1

วรรคที่ 1

ทางฆ้อง	--- ฟ	- ซ ซ ซ	--- ล	- ซ ซ ซ
ทางหวาน	ฟ ลซฟ ด	- ฟ - ซ	ลซ ด ซ	ลลซฟลซท
ทางเก็บ	รึดท ด รี่	ซฟรึด ท	รึดทำ ล ซ	ล ลซฟ ซ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ4
ทางเก็บ				ท6

ในวรรคนี้จะเห็นได้ว่าทำนองหลักอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกอยู่ที่เสียง ซอล แต่การบรรเลงทางออร์แกนทั้งทางหวานและทางเก็บมีการแปรทาง ซึ่งในทางเก็บนั้นเสียงที่ตกเป็นเสียง ซอล เช่นกันแต่ใช้บันไดเสียงที่แตกต่างไปคือ บันไดเสียงที ในขณะที่ทางหวานใช้บันไดเสียงซอลแต่ลูกตก เสียงที่ลงเป็นเสียง ที ซึ่งเสียงที่นั้นอาจจะใช้เป็นตัวเชื่อมเสียงของวรรค

วรรคที่ 2

ทางฆ้อง	- ฟ ซ ล	ซ ล ท ด	ท ร ด ท	ด ท ล ซ
ทางหวาน	ลซฟ รึด รี่	รึดฟรึดรึด	รึด ลซฟซล	ฟซ - ซ
ทางเก็บ	ฟ ล ซ ล	ท ฟ ซ ล	- ทล ท รี่	ด ท ล ซ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท6
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ท6

ในวรรคนี้จะเห็นได้ว่าลูกตกเป็นเสียง ซอล เหมือนกัน แต่บันไดเสียงไม่ตรงกัน ในที่นี้อาจบันไดเสียงฟาและบันไดเสียงที เป็นบันไดเสียงที่บอกถึงสำเนียงมอญ ที่มีการสลับกันไปมาได้

วรรคที่ 3

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	
ทางหวาน	-- ลซฟ	ดร - รั	รั ฝั ดั รั	รั ดั ฝั รั ดั รั	ตี ท - ซ
ทางเก็บ	ร ฟ ลซฟ	ซ ท รั ดั	ท ล ซ ล	ลซฟลซ ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ฟ4
ทางเก็บ				ท1

ในวรรคนี้จะเห็นได้ว่าลูกตกเป็นเสียง ที เหมือนกัน แต่บันไดเสียงไม่ตรงกัน และในทางหวานมีการลากเสียงลูกตกไปถึงห้องถัดไป ในที่นี้อาจบันไดเสียงฟาและบันไดเสียงที เป็นบันไดเสียงที่บอกถึงสำเนียงมอญ ที่มีการสลับกันไปมาได้

วรรคที่ 4

ทางฆ้อง	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	ตี ท - ซ	ลลซฟลซท	รั ดั ฝั ดั	รั รั ดั ท ดั ดั รั
ทางเก็บ	ล ท ดั ซ	ล ท ดั ล	ท ดั รั ท	ดั รั ฝั รั

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท3

วรรคที่ 5

ทางฆ้อง	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ
ทางหวาน	--- รั	ฝั ดั - รั	ซั ซั ลั ซั ฝั รั	ซั ฝั รั ฝั ซั
ทางเก็บ	ดั รั ฝั ล	ดั รั ฝั ดั	รั ฝั ซั รั	ฝั ซั ลั ซั

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ฟ2

วรรคที่ 6

ทางฆ้อง	ช ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ร ช ฟ	ช ร ฟ ด
ทางหวาน	- ชฟร์ ฟ ช	ล ล ชฟ ช	ฟ - ทดร์	ฟรด์ ดร์ด
ทางเก็บ	ร ช ฟ ช	ล ช ชฟร์	ฟ ช ล ฟ	ร ชฟร์ ด

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ5
ทางหวาน				ฟ5
ทางเก็บ				ฟ5

วรรคที่ 7

ทางฆ้อง	- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด
ทางหวาน	-- รด์ท	ล ช ด ชฟ	- ด ช ล	ท รด์ท ด
ทางเก็บ	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	- ทล ร ล	ท ด ร ด

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท2
ทางหวาน				ท2
ทางเก็บ				ท2

วรรคที่ 8

ทางฆ้อง	- ด - ฟ	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	
ทางหวาน	- # ล ล ร	ล ด ล - ช	ฟ ม ร ม	มรดมร ร	- ฟ - -
ทางเก็บ	ท ด ร ฟ	ช ล ด ร	ฟ ช ล ด	ร ฟ ช ฟ	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท3

วรรคที่ 12

ทางฆ้อง	- ฟ - ซ	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท
ทางหวาน	- รื ซ ซ	รื ฟื รื ดื	ท ล ซล	ลซฟลซ ท
ทางเก็บ	ดื รื ฟื ท	ดื ทดื รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซ ท

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 13

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ซ
ทางหวาน	- - - ดื	รื รื ดื ทดื รื	ลซฟ ล ซ	- *ด - ดซ
ทางเก็บ	ล ท ดื ท	รื ท ดื รื	ฟื ซ ฟื ร	ดื ท ล ซ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท6
ทางหวาน				ท6
ทางเก็บ				ท6

วรรคที่ 14

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ท ล ซ	- ด - ฟ	- ฟ ซ ล
ทางหวาน	ลซ - - -	- - - ซ	ลซ ดื ฟ	ล ลซฟฟซล
ทางเก็บ	ด ม ร ซ	ร ม ฟ ซ	ล ดื ร ฟ	ซ ล ดื ล

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท7
ทางหวาน				ท7
ทางเก็บ				ท7

วรรคที่ 15

ทางฆ้อง	- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด
ทางหวาน	- ท - ดั	ร ี รัด ท ล	ลชฟ ช ล	ทดำร ี รัด ทดำร ี
ทางเก็บ	ฟ ล ช ล	ท ดำ ร ี ล	ท ดำ ร ฟ	ช ล ท ดำ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท2
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท2

ในวรรคนี้เสียงที่ลงในทางหวานเป็นเสียง เร เนื่องมาจากเทคนิคการขยี้ที่ติดพันจากห้องสุดท้ายของวรรคเพื่อให้งลอนเพลงสมบูรณ์

วรรคที่ 16

ทางฆ้อง	ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	
ทางหวาน	- - - ร ี	- ฟ ี - ร ี ฟ ี	ฟ ี ร ดำ ท ล	ลชฟลชช	- ท - -
ทางเก็บ	ท ดำ ร ี ฟ ี	ช ี ฟ ี ท ดำ	ท ล ช ล	ลชฟลชท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 17

ทางฆ้อง	- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	
ทางหวาน	- ท - -	ชฟร ฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟช	ฟ ี - ทลช
ทางเก็บ	ทดำร ี ฟ ี ร ี	ช ี ฟ ี ร ี ฟ ี	ล ี ดำ ฟ ี	ล ี ช ี ฟ ี ดำ ร ี ฟ ี	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

วรรณคดี 18

ทางฆ้อง	ช ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	
ทางหวาน	^ฟ ร - ทลช	ร ชช ร	ร ี ฟ ี ด ี ร	ร ี ด ี ร ี ฟ ี ด ี ร	-- ี ท
ทางเก็บ	ด ี ร ี ฟ ี ท	ด ี ทลทด ี ร ี ด ี	ท ล ช ล	ลชฟลชท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท1
ทางหวาน					ท1
ทางเก็บ					ท1

วรรณคดี 19

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท
ทางหวาน	-- ี ท	- ร ี ฟ ี ด ี ร ี ด ี	- ท - ล	ลชฟลชท
ทางเก็บ	ท ล ช ล	ชฟร - ฟ	ฟรด รดท	ด ดทลท

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท1
ทางหวาน					ท1
ทางเก็บ					ท1

วรรณคดี 20

ทางฆ้อง	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	ช - ชฟรฟ	ลชฟลช ท	ด ี ด ี ฟ ี ด ี	ร ี ร ี ด ี ททด ี ร ี
ทางเก็บ	ฟ ี ท ล ช ช	ล ลชฟ ี ท	ฟชล - ท	ลชฟ ี ทด ร

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท3
ทางหวาน					ท3
ทางเก็บ					ท3

วรรณคดี 21

ทางฆ้อง	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช
ทางหวาน	- ร - ช	ด ด - ล	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช
ทางเก็บ	ด ร ฟ ล	รดลลรฟร	- ด ร ฟ	ชฟรฟชลช

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ฟ2

วรรคที่ 22

ทางฆ้อง	- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร	
ทางหวาน	ช ฟ ร ด ล	ด ล ด ล ด ช	ล ช ด ช	ล ล ช ฟ ช	ฟ ร ร ฟ ท
ทางเก็บ	ล ด ร ฟ	ช ล ด ร	ฟ ช ล ล	ด ร ฟ ร	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

วรรคที่ 23

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท
ทางหวาน	ฟ ร ร ฟ ท	ด ร ร ด ท ด ร	ล ช ฟ ด ร	ด ร ด ร ด
ทางเก็บ	ด ร ฟ ช	ฟ ท ด ร	ช ล ท ร	ท ด ช ท

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 24

ทางฆ้อง	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	ช ช ฟ ร ฟ	ล ช ฟ ล ช ช	ล ท ร ด	ท ด - ร
ทางเก็บ	- - ท ด ร	ฟ ช ฟ ท	ร ด ฟ ด	ร ร ด ท ด ร

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท3

ท่อน 2

วรรคที่ 1

ทางฆ้อง	- - - ฟ	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ
ทางหวาน	- - มี่รี้	ซ รี้ - ซี้	- ฝี่ - มี่	รี้ - มี่รี้ ซ
ทางเก็บ	ลี้ซี้ ฝี่ซี้	ดี้ ลี้ซี้ ซี้	รี้รี้ดี้ดี้ด	ลทล - ซ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ฟ2

วรรคที่ 2

ทางฆ้อง	- ด - ล	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร
ทางหวาน	- - - ซี้	ดี้ มี่ รี้	- ฝี่ - มี่	รี้ มี่ ดี้
ทางเก็บ	ดิล ลซฟ	ซ ร ม ฟ	ม ฟ ซ ร	ซ ฟ ม ร

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

วรรคที่ 3

ทางฆ้อง	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	- ซ - ด	- ด ร ม
ทางหวาน	- - - -	รี้ รี้ดี้ ดี้	รี้ รี้ ซ รี้	มี่ มี่รี้ดี้รี้
ทางเก็บ	ด ร ฟ ล	ด ร ม ด	ร ม ซ ร	ม ซ ล ม

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ด3
ทางหวาน				ด3
ทางเก็บ				ด3

วรรคที่ 4

ทางฆ้อง	- ฟ - ซ	ล ซ ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ซ
ทางหวาน	- รี้ - ซี้	- รี้ - มี้	ฟี่ ลี่ซี้ฟี่ ตี้	ซ ตี้ตี้ ซี้
ทางเก็บ	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ร ม	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ล ซ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				๑5
ทางหวาน				๑5
ทางเก็บ				๗2

ในวรรคนี้ทางเก็บมีการแปรทางโดยใช้บันไดเสียงฟาที่เด่นอย่างชัดเจน ซึ่งแม้จะใช้บันไดเสียง ฟา แต่สามารถมาลงเสียง ซอล ได้เช่นเดียวกับบันไดเสียงโด

วรรคที่ 5

ทางฆ้อง	- - - ฟ	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ
ทางหวาน	- - ซี้ฟี่	ตี้ ซี้ฟี่ ตี้	ฟี่ - รี้ตี้	ล ลซฟลซซ
ทางเก็บ	ท ตี้ ท รี้	ตี้ ฟี่ ตี้ รี้	รี้ตี้ ฟ ท	ทลซ ฟ ซ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				๗2
ทางหวาน				๗2
ทางเก็บ				๓6

วรรคที่ 6

ทางฆ้อง	- ด - ล	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร
ทางหวาน	- - ฟซล	ลซ รดลซล	ฟ - มี่รี้	รี้ มี่ ตี้ รี้
ทางเก็บ	ด ซ ท ลซ	ด ฟ ซฟ	ทุ ม ฟม	ซุ ร มร

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				๗6
ทางหวาน				๗6
ทางเก็บ				๗6

วรรณคดี 7

ทางฆ้อง	- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม
ทางหวาน	- มี ช มี	มี ร ี ต ช มี ร มี	ร ี ต ร ี ต ห ี ต	ร มี ร ี ต ต ร มี
ทางเก็บ	ช ล ทุ ด	ร ล ทุ ด	ร ทุ ด ร	ม ด ร ม

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				๓3
ทางหวาน				๓3
ทางเก็บ				๓4

ในวรรณคดีทางเก็บมีการใช้บันไดเสียง ที่ลูกตกมาลงเสียง มี คือ เสียงที่ 4 ของบันไดเสียงที่ อย่างชัดเจน

วรรณคดี 8

ทางฆ้อง	- ฟ - ช	ล ช ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ช
ทางหวาน	- ฟ - ช	ล ล ช ฟ ต	- ฟ ท ต ห	ร ช ต ฟ ท ล ช
ทางเก็บ	ฟ ร ม ฟ	ช ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ม ฟ ช

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				๓5
ทางหวาน				๓2
ทางเก็บ				๓2

ในวรรณคดี ทางหวาน 2 ห้องแรก น่าจะอยู่ในบันไดเสียงโด แต่ เมื่อมาสองห้องหลัง มีการดึงเสียงของบันไดเสียง ฟา มาใช้ เช่นเดียวกับทางเก็บ

วรรณคดี 9

ทางฆ้อง	- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ช	ช ช - ล
ทางหวาน	- - - ล	ด ล ต ร ี ต ฟ	ช ช ฟ ม ฟ	ช ล ช ฟ ช ล
ทางเก็บ	ฟ ช ล ร	ด ล ช ฟ	ช ล ต ร	ด ฟ ช ล

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				๓3
ทางหวาน				๓3
ทางเก็บ				๓3

วรรคที่ 10

ทางฆ้อง	- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ฟ	
ทางหวาน	- - - ล	ด ล ดร ด ล	- ซ ฟ ด	ร ม มร ด ร ร	- ฟ - -
ทางเก็บ	ฟ ี่ ซ ี่ ล ี่ ซ ี่	ฟ ี่ ม ี่ ร ี่ ม ี่	ด ี่ ม ี่ ร ี่ ม ี่	ฟ ี่ ล ี่ ล ี่ ซ ี่ ฟ ี่	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ1
ทางหวาน				ฟ1
ทางเก็บ				ฟ1

วรรคที่ 11

ทางฆ้อง	ม ร ด ซ	ด ซ ด ร	ม ร ด ร	ซ ร ม ฟ
ทางหวาน	- ฟ - -	ม ร ซ ด	- ซ ร ม	มร ด มร ร ฟ
ทางเก็บ	ม ี่ ร ี่ ด ี่ ล ี่	ล ี่ ซ ี่ ฟ ี่ ด ี่ ฟ ี่	ฟ ี่ ม ี่ ร ี่ ด ี่ ร ี่	ด ี่ ฟ ี่ ซ ี่ ล ี่

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ1
ทางหวาน				ฟ1
ทางเก็บ				ฟ3

ในวรรคนี้ทางเก็บแม้จะใช้บันไดเสียง ฟา แต่ก็มาลงที่เสียง ลา คือ เสียงที่ 3 ของบันไดเสียง

วรรคที่ 12

ทางฆ้อง	ล ฟ ซ ล	ด ล ซ ฟ	ซ ล ซ ฟ	ซ ฟ ม ร
ทางหวาน	-ซลด ี่ ซ ล	ซด ี่ ลซ ลซฟ	- - ลซฟ	ม มร ด มร ร
ทางเก็บ	ด ี่ ล ี่ ล ี่ ซ ี่ ฟ ี่	ซ ี่ ฟ ี่ ม ี่ ล ี่ ซ ี่ ฟ ี่	ซ ี่ ฟ ี่ ม ี่ ฟ ี่ ม ี่ ร ี่	ม ี่ ร ี่ ด ี่ - ร ี่

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

วรรคที่ 13

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช
ทางหวาน	ร ฟ ช ท	ดร์รด์ทดร์	- รี่ ฟ้า รี่	ดี่ ท ดี่ รี่ ช
ทางเก็บ	ฟ้า รี่ ดี่ ท	รี่ดี่ทดร์รี่	ฟ้า ช ฟ้า รี่	ดี่ ท ล ช

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท6
ทางหวาน				ท6
ทางเก็บ				ท6

วรรคที่ 14

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ท ล ช	- ด - ฟ้า	- ฟ้า ช ล
ทางหวาน	- - มรด	ชี่ ดดด ช	- ลช ดี่ ฟ้า	- ดี่ ช ล
ทางเก็บ	ด ม ร ช	ร ม ฟ้า ช	ด ม ลชฟ้า	ล ช ดี่ ล

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท7
ทางหวาน				ฟ3
ทางเก็บ				ฟ3

ในวรรคนี้มีการใช้บันไดเสียง ฟ้า ในการแปรทำนอง และบันไดเสียง ที่ ในทำนองหลัก แต่มาลงเสียงลูกตก ลา เสียงเดียวกัน

วรรคที่ 15

ทางฆ้อง	- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ้า ช ล	ช ล ท ด
ทางหวาน	- ท - ดี่	รี่ รี่ดี่ท ล	ลชฟ้า ช ล	ทดร์รด์ทดร์
ทางเก็บ	ท ดี่ รี่ ดี่	ท ล ช ล	ฟ้า ล ช ล	ท ดี่ รี่ ดี่

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท2
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท2

“ทดร์รด์ทดร์” เป็นกลอนเพลงที่มักจะใช้บ่อยและทำให้เสียงลูกตกลงเป็นเสียงที่ 3 ของบันไดเสียง แม้จะใช้บันไดเสียงเดียวกันก็ตาม

วรรคที่ 16

ทางฆ้อง	ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	
ทางหวาน	- - - ชี่	ลี่ชี่ฟี่ ชี่ฟี่รี่	- ดี่ ท ล	ลชฟลชช	- ท - -
ทางเก็บ	ร ช รี่ ดี่	รี่ ฟี่ รี่ ดี่	ท ล ช ล	ลชฟลชท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท1
ทางหวาน					ท1
ทางเก็บ					ท1

วรรคที่ 17

ทางฆ้อง	- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	
ทางหวาน	- ท - -	- ลชฟ ช	- ลช ด ช	ล ลชฟ ช	ฟร - ฟชล
ทางเก็บ	ชช ฟ ร	ฟ ร ร ฟ	ช ฟ ร ด	รี่ ด ด ร	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ฟ6
ทางหวาน					ฟ6
ทางเก็บ					ฟ6

วรรคที่ 18

ทางฆ้อง	ช ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	
ทางหวาน	ฟร - ฟชล	- ช - รี่	รี่ ฟี่ ดี่ รี่	รี่ดี่ฟี่ดี่รี่	- - ดี่ ท
ทางเก็บ	ฟ ร ด ท	ด ท ท ด	ร ด ท ช	ท ชชช ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท1
ทางหวาน					ฟ4
ทางเก็บ					ท1

ในวรรคนี้ ทางทำนองหลักและทางเก็บ จะใช้บันไดเสียง ที ซึ่งทางหวานมีการใช้บันไดเสียงฟาเข้ามาแทนและลงเสียงที่ 4

วรรคที่ 19

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	
ทางหวาน	- - ตั้ ท	ลชฟ ร ด	ทุ ล ชุ ลุ	ลชฟลชชช	-ทุ รดทุตร
ทางเก็บ	ทตร ฟ ช	ฟ ท ตั้ รี้	ช ล ท ตั้	รี้ ท ตั้ ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท1
ทางหวาน					ท1
ทางเก็บ					ท1

วรรคที่ 20

ทางฆ้อง	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	
ทางหวาน	-ทุ รดทุตร	ฟ ช ฟ ท	รี้ ตั้ ฟี้ ตั้	รี้ รี้ ตั้ ท ตั้ รี้	
ทางเก็บ	ฟ ท ทลช	ล ลชฟ ท	ฟชล ท	ลชฟ ท ด ร	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท3
ทางหวาน					ท3
ทางเก็บ					ท3

วรรคที่ 21

ทางฆ้อง	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช	
ทางหวาน	- - ตั้ ตั้ ตั้	รี้ รี้ ตั้ ลล ตั้ รี้	- ตั้ - รี้	ฟี้ ช้ ฟี้ รี้ ฟี้ ช้	
ทางเก็บ	ตั้ รี้ ฟี้ ท	รี้ ตั้ ท ตั้ รี้ ฟี้	ตั้ รี้ ฟี้ รี้	ช้ ฟี้ รี้ ฟี้ ลล ช้	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ฟ2
ทางหวาน					ฟ2
ทางเก็บ					ฟ2

วรรณคดี 22

ทางฆ้อง	- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร
ทางหวาน	- ลัซซ์ฟัซลี	- ตั - ชั	ลัซซ์ ตั ชั	ลั ลัซซ์ฟัซลี
ทางเก็บ	ชัฟรี่ ตั ล	ตั ฟชล ช	ล รฟช ฟ	ช ดรฟ ร

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

วรรณคดี 23

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท
ทางหวาน	- รี่ ฟี่ ท	ดี่รี่ดี่ทดี่	ลัซซ์ฟี่ ดี่	ดี่ดี่ฟี่ดี่ท
ทางเก็บ	ด ร ฟ ช	ฟ ท ดี่	ช ล ท รี่	ท ดี่ ช ท

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรณคดี 24

ทางฆ้อง	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	ช ชฟร ฟ	ลชฟลชท	- - - ดั	รี่ดี่ทดี่รี่ฟี่
ทางเก็บ	- - ทดี่	ฟี่ ชี่ ฟี่ ท	รี่ดี่ ชี่ ดั	รี่ รี่ดี่ที่ ดี่

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท3

ท่อน 3**วรรคที่ 1**

ทางฆ้อง	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช
ทางหวาน	- ช ดั ช	ล ลชฟ ช	^ฟ ร - ฟ	ช ฟร ฟช
ทางเก็บ	- - ล ดั	รัดลชฟร	ฟ ช ล ฟ	ชฟรฟชลช

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ฟ2

วรรคที่ 2

ทางฆ้อง	- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร
ทางหวาน	- - ล ช	^ฟ ร - ฟ	- - - ม	มรดมร ร
ทางเก็บ	ล ดั รี่ ฟ	ช ล ดั ช	ทลช ร ช	ล ท ดั รี่

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

วรรคที่ 3

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	
ทางหวาน	- ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ช	^ฟ ร - ด	รดฟรตร	ฎี ฑ - ดฑ ช
ทางเก็บ	ช ล ท ดั	รี่ ช รี่ ดั	ท ฟ ช ล	ท ฟ ดั ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 4

ทางฆ้อง	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	ทุ - ดทุช	- ทุ - ช	ทุช ฟ ทุ	ดรรดททดร
ทางเก็บ	ล ช ฟ ด	ฟ ร ฟ ทุ	รดทุ ฟ ช	ฟ ทุ ฟ ร

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท3

วรรคที่ 5

ทางฆ้อง	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช
ทางหวาน	- - รดล	- ด - ล	- ลดช	รฟ - ช
ทางเก็บ	ด ร ฟ ล	ด ร ฟ ด	ร ฟ ช ร	ฟ ช ล ช

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ฟ2

วรรคที่ 6

ทางฆ้อง	ช ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ร ช ฟ	ช ร ฟ ด
ทางหวาน	ชช ด ช	ล ลชฟ ช	ทุ - ทุดร	ฟรดทุรดด
ทางเก็บ	ล ด ร ล	ด ร ฟ ร	ฟ ช ล ฟ	ร ช ฟ ร ด

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ5
ทางหวาน				ฟ5
ทางเก็บ				ฟ5

วรรคที่ 7

ทางฆ้อง	- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด
ทางหวาน	- - - -	- ด - ฟ	- ด ช ล	ท ร ด ท ด
ทางเก็บ	ท ล ลชฟ	ด ฟ ฟฟ	ด ฟ ด ฟ	ช ล ท ด

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท2
ทางหวาน				ท2
ทางเก็บ				ฟ5

ในวรรคนี้ มีการแปรทำนองโดยทางเก็บใช้บันไดเสียง ฟา และลงเสียงที่ 5 จากทำนองหลักที่ลงเสียงที่ 2 ของบันไดเสียงที่

วรรคที่ 8

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ร ม ฟ	ม ช ฟ ม	ฟ ม ร ด
ทางหวาน	ริ รั ต ำ ตั	ริ ตั ริ รั	ฟั ริ ชั ฝั ริ	ริ ตั ำ ริ ตั
ทางเก็บ	ท ตั ริ ตั ท	ตั ริ มั ฝั	มั ริ มั ชั	ฝั มั ริ ตั

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท2
ทางหวาน				ท2
ทางเก็บ				ท2

วรรคที่ 9

ทางฆ้อง	- ช ฝ ร	ฝ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	
ทางหวาน	--- ตั	ท ตั ริ ฝั ชั	ชั ำ ฝั ชั	ชั ฝั ำ ชั ฝั ชั	ฝั ริ - ริ ฝั
ทางเก็บ	ท ล ช ล	ท ตั ฝั ริ	ริ ตั ท ล ท	ตั ริ ฝั ริ	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท3

วรรคที่ 10

ทางฆ้อง	- ฝ - ช	- ฝ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	
ทางหวาน	ฝั ริ - ริ ฝั	ริ ฝั ชั ฝั ตั	- ท - ล	ลช ฝลช ช	- ท - -
ทางเก็บ	ตั ท ฝั ริ	ตั ท ล ท	ฝ ล ช ล	ท ริ ริ ตั ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 11

ทางฆ้อง	- ด ท ด	ร ด ท ช	ท ช ฟ ช	ท ด - ท	
ทางหวาน	- ท - -	- - - ช	- ช ท ฟ	ชฟรท ช	- ท - ด
ทางเก็บ	ชฟร ฟ ช	ท ดี่รี้ดทช	ท ดี่ รี่ ชี่	ฟี่ รี่ ดี่ ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 12

ทางฆ้อง	- ร ด ร	ฟ ช - ฟ	ท ช ฟ ช	ท ด - ท	
ทางหวาน	- ท - ด	ร รี่ดี่ทดี่ร	รี่ดี่ ฟี่ รี่	ดี่รี่ดี่ฟี่รี่ดี่ร	- - - ดี่ ท
ทางเก็บ	รี่ ฟี่ ท ฟี่	รี่ ดี่ ท ช	ร ช ฟ ช	ท รี่ รี่ดี่ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 13

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช
ทางหวาน	- - - ดี่ ท	- - - ท	- ดี่ - ท	ลลชฟลชช
ทางเก็บ	ท ดี่ รี่ ท	รี่ ท ดี่ รี่	ช รี่ รี่ดี่ท	ฟ ท ทลช

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท6
ทางหวาน				ท6
ทางเก็บ				ท6

วรรคที่ 14

ทางฆ้อง	- ท ด ร	ด ท ล ซ	- ด - ฟ	- ฟ ซ ล
ทางหวาน	----	--- ซ	ลซ ดั ฟ	-- ฟซล
ทางเก็บ	ดํ รํ ดํ ดํ	ซ ล ซ ซ	ด ร ด ฟ	ดํ ฟ ซ ล

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท7
ทางหวาน				ฟ3
ทางเก็บ				ฟ3

ในวรรคนี้มีการแปลทำนองโดยใช้บันไดเสียง ฟา ทั้งทางหวานและทางเก็บ ซึ่งในทำนองหลักใช้บันไดเสียงที่

วรรคที่ 15

ทางฆ้อง	- ท - ด	ร ด ท ล	ซ ฟ ซ ล	ซ ล ท ด
ทางหวาน	- ซ - ดํ	- ซ - ล	ลซฟ ซ ล	ทดํรํดํทดํรํ
ทางเก็บ	ซ ล ดํ ฟ	ซ ล ท ซ	ล ท ดํ ล	ท ดํ รํ ดํ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท2
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท2

“ทดํรํดํทดํรํ” เป็นกลอนเพลงที่เจอและลงเป็นเสียงที่ 3 ทุกครั้ง

วรรคที่ 16

ทางฆ้อง	ร ร ร ซ	ร ซ ร ด	ซ ด ซ ล	ท ด - ท	
ทางหวาน	--- รํ	ฟํรํฟํซฟํดํ	- ดํ ท ล	ลซฟลซ ซ	- ท - -
ทางเก็บ	ทดํรํ - ฟํ	มํรํมํ มํรํดํ	รํ รํดํ ท ดํ	ดํทล ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ฟ4
ทางเก็บ				ท1

ในวรรณคดี ทางหวานมีการใช้บันไดเสียง ฟา ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจน ในขณะที่ทำนองหลัก และทางเก็บเป็นบันไดเสียง ที

วรรณคดีที่ 17

ทางฆ้อง	- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	
ทางหวาน	- ท - -	ชฟร ฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟช	ฟ ^ล ร - ร
ทางเก็บ	ท ต ฑ ท	ต ร ี ฬ ฑ	ฬ ฑ ล ฑ	ร ี ฬ ฑ ฬ	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ฟ6
ทางหวาน					ฟ6
ทางเก็บ					ท3

ในวรรณคดีทางเก็บมีการใช้บันไดเสียง ที ในขณะที่ทำนองหลักและทางหวานใช้บันไดเสียง ฟา

วรรณคดีที่ 18

ทางฆ้อง	ช ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	
ทางหวาน	ฟ ^ล ร - ร	ฟรฟชฟด	- ฑ - ล	ช ล ช ช	- ฑ - -
ทางเก็บ	ต ร ี ฬ ท	ร ี ต ฑ ฟ	ช ล ท ต	ท ฟ ร ี ต ฑ	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง					ท1
ทางหวาน					ท1
ทางเก็บ					ท1

วรรณคดีที่ 19

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	
ทางหวาน	- ฑ - -	รตฑ ด ร	-ฟ -ฟชล	ช ล ช ช	- ท - -
ทางเก็บ	ฟ ท ล ท	ร ช ฟ ช	ด ฟ ร ฟ	ฑ ร รตฑ	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรคที่ 20

ทางฆ้อง	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	- ท - -	ฟ ล ซ ท	ดํ ดํ รํ ดํ	รํ รํ ทํ ดํ
ทางเก็บ	ฟุ ทุ ฟุ ร	ฟ ซ ล ท	รํ ดํ ท ฟ ท	ดํ รํ ฟุ ซุ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ท3
ทางเก็บ				ท6

ในวรรคนี้ แม้จะมีการใช้บันไดเสียงที่เหมือนกัน แต่เสียงที่ลงในทางเก็บลงเสียงที่ 6 ของบันไดเสียง ที่

วรรคที่ 21

ทางฆ้อง	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ
ทางหวาน	- - - -	- ด - ร	- ฟุ ฟุ ซุ ลุ	ดํ ลํ ซุ ฟุ ลํ ซุ
ทางเก็บ	รํ มํ รํ รํ	รํ มํ ฟุ ซุ	ซุ ฟุ มํ ฟุ	รํ มํ ดํ รํ

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ2
ทางหวาน				ฟ2
ทางเก็บ				ฟ6

ในวรรคนี้ใช้บันไดเสียงเดียวกัน แต่ไม่ลงเสียงลูกตกเดียวกัน

วรรณคดี 22

ทางฆ้อง	- ล - ด	- ล - ซ	ซ ซ - ฟ	ฟ ฟ - ร
ทางหวาน	----	ลี้ซี้ ตี้ ฝี่	----	มี มี่รี้ตี่มีรี้
ทางเก็บ	ท รี้ รี้ตี่ท	ล ท ตี้ รี้	ตี้ มี ตี้ รี้	ท ตี้ ล ท

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ฟ6
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ท1

บันไดเสียง ฟา และการแปลทำนองโดยใช้บันไดเสียง ที่เป็นอีกวรรณคดีหนึ่งที่มีการแปลโดยใช้สลับบันไดเสียงระหว่างบันไดเสียงที้ และบันไดเสียงฟา

วรรณคดี 23

ทางฆ้อง	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	
ทางหวาน	- รี้ ฝี่ ซี้	ฝี่ ซี้ ฝี่ ซี้	ฝี่ รี้ - ตี้	รี้ตี่ฝี่รี้ตี่	-- ตี้ ท
ทางเก็บ	ฟ ท ทลซ	ฟ ท ตี้ รี้	ซ ล ท ตี้	ท ฟ รี้ตี่ท	

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท1
ทางหวาน				ท1
ทางเก็บ				ท1

วรรณคดี 24

ทางฆ้อง	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร
ทางหวาน	-- ตี้ ท	ฟ ล ซ ซ	- ท ลซฟ	- ร - รี้
ทางเก็บ	ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ตี้มีรี้ตี้มี	ซมีรี้ซมี รี้

ลูกตกและบันไดเสียง

ทางฆ้อง				ท3
ทางหวาน				ฟ6
ทางเก็บ				ฟ6

ในวรรณคดีเช่นเดียวกัน มีการแปลทำนองโดยเปลี่ยนบันไดเสียงจากเสียงที้ เป็นบันไดเสียง ฟา

จากการวิเคราะห์บันไดเสียง วรรณเพลงและลูกตกทำนองหลักแล้ว สามารถจำแนกวรรณเพลงตามเสียงลูกตกได้ดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรณ	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ด3	2	- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	2
ด5	2	- ฟ - ช	ล ช ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ช	2
ฟ1	4	- ด - ฟ	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	1
		ม ร ด ช	ด ช ด ร	ม ร ด ร	ช ร ม ฟ	2
		- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ช	ช ช - ฟ	1
ฟ2	9	- - - ฟ	- ช ช ช	- - - ล	- ช ช ช	3
		- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช	6
ฟ3	1	- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ช	ช ช - ล	1
ฟ5	2	ช ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ร ช ฟ	ช ร ฟ ด	2
ฟ6	11	ล ฟ ช ล	ด ล ช ฟ	ช ล ช ฟ	ช ฟ ม ร	2
		- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	3
		- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร	4
		- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร	2
ท1	18	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	8
		- ฟ - ช	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	2
		ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	3
		ช ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	3
		- ด ท ด	ร ด ท ช	ท ช ฟ ช	ท ด - ท	1
		- ร ด ร	ฟ ช - ฟ	ท ช ฟ ช	ท ด - ท	1
ท2	6	- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	2
		- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	3
		- ท ด ร	ด ร ม ฟ	ม ช ฟ ม	ฟ ม ร ด	1
ท3	10	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	8
		- ช ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	2
ท6	4	- ฟ ช ล	ช ล ท ด	ท ร ด ท	ด ท ล ช	1
		- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช	3
ท7	3	- ท ด ร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	3

ลูกตกที่ใช้มีดังต่อไปนี้

ด3 มี	2	วรรค	ด5	มี	2	วรรค
ฟ1 มี	4	วรรค	ฟ2	มี	10	วรรค
ฟ3 มี	1	วรรค	ฟ5	มี	2	วรรค
ฟ6 มี	10	วรรค	ท1	มี	18	วรรค
ท2 มี	6	วรรค	ท3	มี	10	วรรค
ท6 มี	4	วรรค	ท7	มี	3	วรรค

จากการวิเคราะห์บันไดเสียง วรรคเพลงและลูกตกทำนองเดี่ยว ทางหวานและทางเก็บ แล้ว สามารถจำแนกวรรคเพลงตามเสียงลูกตกได้ดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง					จำนวน ครั้ง
ด2	1	ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ดมีร์ดมี	ซมีร์ซมี รี่		1
ด3	3	- - - -	รี่ รี่ดี ท ดี	รี่รี่ ซ รี่	มี มีร์ดีดมี		1
		- มี ซมี	มีร์ดีซมีมี	รี่ รี่ดีทำดี	มีมีร์ดีดมี		1
		ด ร ฟ ล	ด ร ม ด	ร ม ซ ร	ม ซ ล ม		1
ด4	2	- ฟ - -	ม ร ซ รด	- ซ ร ม	มรดมร ร	- ฟ - มรด	1
		- ฟ - -	ม ร ซ ด	- ซ ร ม	มรดมรฟ		1
ด5	1	- รี่ - ซี่	- รี่ - มี	ฟี่ ลี่ซี่ฟี่ ดี	ซ ดีดี ซี่		1
ฟ1	4	- # ล ล รี่	ลดีล - ซ	ฟ ม ร ม	มรดมร ร	- ฟ - -	1
		ท ดี รี่ ฟี่	ซ ล ดี ร	ฟ ซ ล ด	ร ฟ ซ ฟ		1
		- - - ล	ด ล ดรดล	- ซ ฟ ด	รม มรด รร	- ฟ - -	1
		ฟี่ ซี่ ลี่ ซี่	ฟี่ มี รี่ มี	ดี มี รี่ มี	ฟี่ ลี่ ลี่ซี่ฟี่		1

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวน ครั้ง
พ2 พ2 (ต่อ)	20	ลัซพี ตั๊ รี่	รี้ตั๊พีรี้ตั๊	กีท ลชฟชล	ฟช - ช	1
		--- รี่	พีตั - รี่	ชัซลี ชัพีรี้	ชัพีรี้ พี ชั	1
		--- ตั๊	รี้ รี้ตั๊ทตั๊	ลชฟ ล ช	-*ตุ - ดช	1
		----	- ตั๊ - รี่	ชัซลี ชัพีรี้	ชัพีรี้ พี ชั	1
		ตั๊ รี่ ฟี่ ล	ตั๊ รี่ ฟี่ ตั๊	รี้ ฟี่ ชั รี่	ฟี่ ชั ลี ชั	1
		ด ม ร ม	ฟ ช ล ม	ฟ ช ล ด	ร ม ฟ ช	1
		ด ร ฟ ล	รดลตรฟร	- ด ร ฟ	ชฟรฟชลช	1
		-- มี่รี้ตั๊	ช รี้ตั๊ - ชั	- ฟี่ - มี่	รี้ - มี่รี้ตั๊ ช	1
		-- ชัพีรี้	ตั๊ ชัพีรี้ ตั๊	กีท - รี้ตั๊ท	ล ลชฟลชช	1
		- ฟี่ - ชั	ลลี ลีชัฟี่ ตั๊	- ฟ ท ตั๊ท	รี้ชตั๊ฟทลช	1
		-- ตั๊ตตั๊	รี้ รี้ตั๊ลลตั๊	- ตั๊ - รี่	ฟี่ชัชัพีรี้ฟี่ชั	1
		ลัชพี ฟี่ชัลี	ตั๊ ลีชัฟี่ ชั	รี้พีรี้ตั๊ทตั๊ท	ลทล - ช	1
		ฟ ช ล ม	ฟ ช ร ม	ฟ ช ล ม	ฟ ช ล ช	1
		ฟ ร ม ฟ	ช ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ม ฟ ช	1
		ชัพีรี้ ตั๊ ล	ตั๊ ฟชล ช	ล รฟช ฟ	ช ดรฟ ร	1
		- ช ตั๊ ช	ล ลชฟ ช	ฟ - ฟ	ช ฟร ฟช	1
		-- รดล	- ด - ล	- ลดช	รฟ - ช	1
		----	- ตั๊ - รี่	- ฟี่ ฟี่ชัลี	ตลลีชัฟี่ลชช	1
		-- ล ตั๊	รี้ตั๊ลชฟร	ฟ ช ล ฟ	ชฟรฟชลช	1
ด ร ฟ ล	ด ร ฟ ด	ร ฟ ช ร	ฟ ช ล ช	1		
พ3	9	ลช ---	--- ช	ลช ตั๊ ฟ	ล ลชฟฟชล	1
		ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ล ตั๊ ร ฟ	ช ล ตั๊ ล	1
		--- ล	ตั๊ ลตั๊รี้ตั๊ ฟ	ช ชฟม ฟ	ช ลชฟชล	1
		-- มรด	ช ดดด ช	- ลช ตั๊ ฟ	- ตั๊ ช ล	1
		ฟ ช ล รี่	ตั๊ ล ช ฟ	ช ล ตั๊ รี่	ตั๊ ฟี่ ชั ลี	1
		มี่ รี่ ตั๊ ลี	ลัชพี ตั๊ ฟี่	ฟี่มี่รี้ ตั๊ รี่	ตั๊ ฟี่ ชั ลี	1
		ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ด ม ลชฟ	ล ช ตั๊ ล	1
		----	--- ช	ลช ตั๊ ฟ	-- ฟชล	1
		ตั๊ รี่ ตั๊ ตั๊	ช ล ช ช	ด ร ด ฟ	ตั๊ ฟ ช ล	1

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง					จำนวน ครั้ง
ฟ4	4	ฟ ลชฟ ด	- ฟ - ช	ลช ตี ช	ลลชฟลชท		1
		-- ลชฟ	ด ร - รี่	รี่ ฟี้ ตี รี่	รี่ ตี ฟี่ รี่ ตี รี่	^{ตี} ท - ช	1
		^ฟ ร - ฟชล	- ช - รี่	รี่ ฟี้ ตี รี่	รี่ ตี ฟี่ รี่ ตี รี่	-- ^{ตี} ท	1
		--- รี่	ฟี่ รี่ ชฟตี	- ตี ท ล	ลชฟลช ช	- ท --	1
ฟ5	5	- ชี่ ฟี่ รี่ ชี่	ลี้ ลี้ ชี่ ฟี่ ชี่	^ฟ ร - ทตี รี่	ฟี่ รี่ ตี รี่ ตี		1
		รี่ ชี่ ฟี่ ชี่	ลี้ ชี่ ชี่ ฟี่ รี่	ฟี่ ชี่ ลี้ ฟี่	รี่ ชี่ ฟี่ รี่ ตี		1
		ชช ด ช	ล ลชฟ ช	ท - ทด ร	ฟรตท รดต		1
		ล ตี รี่ ล	ตี รี่ ฟี่ รี่	ฟี่ ชี่ ลี้ ฟี่	รี่ ชี่ ฟี่ รี่ ตี		1
		ท ล ลชฟ	ด ฟ ฟฟฟ	ด ฟ ตี ฟ	ช ล ท ตี		1
ฟ6	21	- ฟ - มรด	ร ม ร รฟ	มรด ม ร	- *ม ช ร รร		1
		ชี่ ฟี่ รี่ ตี ลี้	ตี ลี้ ตี ลี้ ตี ชี่	ลี้ ชี่ ตี ชี่	ลี้ ลี้ ชี่ ฟี่ ชี่	^ฟ รี่ รี่ ฟี่ ทำ	1
		ฟ ล ช ตี	ฟ ล ลชฟ	ม ฟ ล ร	ช ฟ ม ร		1
		ทตี รี่ ฟี่ รี่	ชี่ ฟี่ รี่ ฟี่ ชี่	ลี้ ตี ฟี่ ชี่	ลี้ ชี่ ฟี่ ตี รี่ ฟี่		1
		ล ด ร ฟ	ช ล ตี ร	ฟ ช ล ล	ด ร ฟ ร		1
		--- ชี่	ตี มี รี่ รี่	- ฟี่ - มี	รี่ มี ตี รี่		1
		-- ฟชล	ลช รดลชล	^ช ฟ - มี รี่ ตี	รี่ มี ตี รี่		1
		-ชลตี ช ล	ชตีลช ลชฟ	-- ลชฟ	ม มรดม ร		1
		- ท --	- ลชฟ ช	- ลช ด ช	ล ลชฟ ช	^ฟ ร - ฟชล	1
		- ลี้ ชี่ ฟี่ ชี่ ลี้	- ตี - ชี่	ลี้ ชี่ ตี ชี่	ลี้ ลี้ ชี่ ฟี่ ชี่ ฟี่		1
		ตี ล ลชฟ	ช ร ม ฟ	ม ฟ ช ร	ช ฟ ม ร		1
		ด ช ท ลช	ด ฟ ชฟ	ท ม ฟม	ช ร ม ร		1

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง					จำนวน ครั้ง
ฟ6 (ต่อ)		ดี ลี ลีซัพ	ซัพมี ลีซัพ	ซัพมี ฟีมีรี	มีรีดี - รี		1
		ซซ ฟ ร	ฟ รร ฟ	ซ ฟ ร ด	รี ดด ร		1
		ซัพรี ดี ล	ดี ฟซล ซ	ล รฟซ ฟ	ซ ดรฟ ร		1
		-- ล ซ	^ฟ ร - ฟ	--- ม	มรดมร ร		1
		- ท --	ซฟร ฟ ซ	ซ ท ฟ ซ	ซฟทซฟซ	^ฟ ร - ร	1
		----	ลีซัพ ดี ฟี	----	มี มีรีดีมีรี		1
		-- ^{ดี} ท	ฟ ล ซ ซ	- ท ลซฟ	- ร - รี		1
		ล ดี รี ฟ	ซ ล ดี ซ	ทลซ ร ซ	ล ท ดี รี		1
		รี มี รี รี	รี มี ฟี ซัพ	ซัพ ฟี มี ฟี	รี มี ดี รี		1
ท1	34	- รี ซ ซ	รี ฟี รี ดี	ท ล ซล	ลซฟลซท		1
		--- รี	- ฟี - รีซัพ	^ฟ ร ดี ท ล	ลซฟลซซ ซ	- ท --	1
		^ฟ ร - ทลซ	ร ซซ รี	รี ฟี ดี รี	รีดีรีฟีรีดีรี	-- ^{ดี} ท	1
		-- ^{ดี} ท	- รี ฟี ดีรีดี	- ท - ล	ลซฟลซท		1
		^ฟ รี รี ฟี ฟี	ดีรีรีดีทำดีรี	ลีซัพ ดี รี	ดีรีดี รี ^{ดี} ท		1
		ร ฟ ลซฟ	ซ ท รี ดี	ท ล ซล	ลซฟลซท		1
		ดี รี ฟี ท	ดี ทดีรี ดี	ท ล ซล	ลซฟลซท		1
		ท ดี รี ฟี	ซัพ ฟี ท ดี	ท ล ซล	ลซฟลซท		1
		ดี รี ฟี ท	ดีทลทดีรีดี	ท ล ซล	ลซฟลซท		1
		ท ล ซล	ซฟร - ฟ	ฟรด รดท	ด ดทล ท		1
		ด ร ฟ ซ	ฟ ท ดี รี	ซ ล ท รี	ท ดี ซ ท		2
		--- ซัพ	ลีซัพ ซัพรี	- ดี ท ล	ลซฟลซซ	- ท --	1
		-- ดี ท	ลซฟ ร ด	ท ล ซล	ลซฟลซซ	-ท รดทดร	1
		- รี ฟี ท	ดีรีรีดีทำดีรี	ลีซัพ ดี รี	ดีรีดีฟีรีดีท		1
รี ซ รี ดี	รี ฟี รี ดี	ท ล ซล	ลซฟลซท		1		

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง					จำนวน ครั้ง
ท1 (ต่อ)		ฟ ร ด ทู	ด ทู ทู ด	ร ด ทู ชู	ทู ชูชู ทู		1
		ทดร ฟ ช	ฟ ท ดั รี่	ช ล ท ดั	รื่ ท ดั ท		1
		- ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ช	ฟ ^ล - ด	รดฟรดร	ด [ิ] ทู - ดทูช	1
		ฟ ^ล ร - รื่ ฟี่	รื่ฟี่ชี่ฟี่ดี่	- ท - ล	ลชฟลช ช	- ท - -	1
		- ท - -	- - - ช	- ช ท ฟ	ชฟรท ช	- ท - ดั	1
		- ท - ดั	รื่ รื่ดี่ทดี่รื่	รื่ดี่ ฟี่ รื่	ดี่รื่ดี่ฟี่รื่ดี่รื่	- - - ด [ิ] ทู	1
		ฟ ^ล ร - ร	ฟรฟชฟด	- ทู - ล	ชูล ชู ชู	- ทู - -	1
		- ทู - -	รดทู ด ร	-ฟ -ฟชล	ช ล ช ช	- ท - -	1
		- รื่ ฟี่ ชี่	ฟี่ ชี่ ฟี่ ชี่	ฟ ^ล ร - ดั	รื่ดี่ฟี่รื่ดี่รื่	- - ด [ิ] ทู	1
		ช ล ท ดั	รื่ ช รื่ ดั	ท ฟ ช ล	ท ฟ ดั ท		1
		ดั ท ฟี่ รื่	ดั ท ล ท	ฟ ล ช ล	ท รื่ รื่ดี่ท		1
		ชฟร ฟ ช	ท ดี่รื่ดี่ทช	ท ดี่ รื่ ชี่	ฟี่ รื่ ดั ท		1
		รื่ ฟี่ ท ฟี่	รื่ ดั ท ช	ร ช ฟ ช	ท รื่ รื่ดี่ท		1
		ทดี่รื่ - ฟี่	มื่รื่มี มื่รื่ดี่	รื่ รื่ดี่ ท ดั	ดัทล ท		1
		ดี่ รื่ ฟี่ ท	รื่ ดั ท ฟ	ช ล ท ดั	ท ฟ รื่ดี่ท		1
		ฟ ท ล ท	ร ช ฟ ช	ด ฟ ร ฟ	ทู ร รดทู		1
		ท รื่ รื่ดี่ท	ล ท ดี่ รื่	ดี่ มื่ ดี่ รื่	ท ดี่ ล ท		1
		ฟ ท ลช	ฟ ท ดั รื่	ช ล ท ดั	ท ฟ รื่ดี่ท		1
ท2	8	- - รื่ดี่ท	ล ช ดั ชฟ	- ดั ช ล	ท รื่ดี่ท ดั		1
		ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	- ทล รื่ ล	ท ดี่ รื่ ดั		1
		ฟ ล ช ล	ท ดี่ รื่ ล	ท ดี่ ร ฟ	ช ล ท ดั		1
		ท ดี่ รื่ ดั	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	ท ดี่ รื่ ดั		1
		- - - -	- ด - ฟ	- ดั ช ล	ท รื่ดี่ท ดั		1
		รื่ รื่ดี่ที่ ดั	รื่ดี่ รื่ รื่	ฟี่ รื่ ชี่ฟี่รื่	รื่ดี่ที่ รื่ ดั		1
		ท ดี่ รื่ดี่ท	ดี่ รื่ มี ฟี่	มื่ รื่ มี ชี่	ฟี่ มี รื่ ดั		1
		ช ล ดั ฟ	ช ล ท ช	ล ท ดี่ ล	ท ดี่ รื่ ดั		1

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง					จำนวน ครั้ง
ท3	22	ตี - ช	ลชฟลชท	รีด ฟี ดี่	รีรีตีทตีรี		1
		- - - รี	ตี รี ฟี ชี ท	รีตีท ล ช	ฟ ร - #รร		1
		- ท - ตี่	รี รีตีท ล	ลชฟ ช ล	ทตีรีตีทตีรี		1
		- ท - -	ชฟร ฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟช	ฟ ^ร - ทลช	1
		ช - ชฟรฟ	ลชฟลช ท	ตีตี ฟี ตี่	รีรีตีทตีรี		1
		ช ชฟร ฟ	ลชฟลช ช	ล ท รี ตี่	ท ตี่ - รี		1
		ล ท ตี่ ช	ล ท ตี่ ล	ท ตี่ รี ท	ตี รี ฟี รี		1
		ลชฟ ช ล	ช ฟ ช ท	ทลช ล ตี่	ท ล ท รี		1
		ฟุ ทุ ล ชุ	ลู ลชฟุ ทุ	ฟุชลุ - ทุ	ลชฟุทุตร		1
		- - ทตีรี	ฟี ชี ฟี ท	รีตี ฟี ตี่	รี รีตีทตีรี		1
		- ท - ตี่	รี รีตีท ล	ลชฟ ช ล	ทตีรีตีทตีรี		1
		- ทุ รตทุตร	ฟ ช ฟ ท	รีตี ฟี ตี่	รี รีตีทตีรี		1
		ช ชฟร ฟ	ลชฟลชท	- - - ตี่	รีตีทตีรีฟีรี		1
ท3(ต่อ)		ฟ ท ทลช	ล ลชฟ ท	ฟชล ท	ลชฟ ท ต ร		1
		- - ทตีรี	ฟี ชี ฟี ท	รีตี ชี ตี่	รี รีตีท ตีรี		1
		ตี ทุ - ตทุช	- ทุ - ชุ	ทุช ฟุ ทุ	ตรรตทตตร		1
		- - - ตี่	ทตีรี ฟี ชี	ชี่ ท ฟี ชี	ชี่ฟีทชี่ฟีชี่	ฟ ^{รี} - รี ฟี	1
		- ช - ตี่	- ช - ล	ลชฟ ช ล	ทตีรีตีทตีรี		1
		- ท - -	ฟ ล ช ท	ตีตี รี ตี่	รี รีตีทตีรี		1
		ล ช ฟ ต	ฟ ร ฟ ทุ	รตทุ ฟุ ชุ	ฟุ ทุ ฟ ร		1
		ท ล ช ล	ท ตี่ ฟี รี	รีตีท ล ท	ตี รี ฟี รี		1
		ท ตี่ ท ท	ตี รี ฟี ชี	ฟี ท ลี่ ท	รี ชี ชี่ฟีรี		1
ท4	1	ชลุ ทุ ต	ร ล ทุ ต	ร ทุ ต ร	ม ต ร ม	1	
ท6	9	รีตีท ตี่ รี	ชี่ฟีรี ตี่ ท	รีตีท ล ช	ล ลชฟ ช	1	
		ฟ ล ช ล	ท ฟ ช ล	- ทล ท รี	ตี ท ล ช	1	

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวน ครั้ง
		ล ท ดั ท	ริ ท ดั ริ	พี ซ พี ร	ดั ท ล ซ	
ท6(ต่อ)		ล ท ดั ท	ริ ท ดั ริ	พี ซ พี ร	ดั ท ล ซ	1
		ร ฟ ซ ท	ดริร์ดัทดริ	- ริ พี ริ	ดั ท ดั ริ ซ	1
		ท ดั ท ริ	ดั พี ดั ริ	ริด์ท ฟ ท	ทลซ ฟ ซ	1
		ร ฟ ซ ท	ดริร์ดัทดริ	- ริ พี ริ	ดั ท ดั ริ ซ	1
		--- ดั ท	--- ท	- ดั - ท	ลลซฟลซซ	1
		ท ดั ริ ท	ริ ท ดั ริ	ซ ริ ริด์ท	ฟ ท ทลซ	1
		ฟุ ท ฟ ร	ฟ ซ ล ท	ริด์ท ฟ ท	ดั ริ พี ซั	1

ลูกตกที่ใช้มีดังต่อไปนี้

ด2 มี	1	วรรค
ด3 มี	3	วรรค
ด4 มี	2	วรรค
ด5 มี	1	วรรค
ฟ1 มี	4	วรรค
ฟ2 มี	20	วรรค
ฟ3 มี	9	วรรค
ฟ4 มี	4	วรรค
ฟ5 มี	5	วรรค
ฟ6 มี	21	วรรค
ท1 มี	34	วรรค
ท2 มี	8	วรรค
ท3 มี	22	วรรค
ท6 มี	9	วรรค

สรุปการวิเคราะห์ วรรคเพลงและลูกตก

1 การแปรทำนองทางหวานและทางเก็บของทางออร์แกนนั้น มีการสลับบันไดเสียง ฟา และบันไดเสียง ที และทุกครั้งที่มีการสลับการแปรทางของบันไดเสียง เสียงลูกตกจะลงเสียงที่ 4 เสมอ

2. “ทดริด์ทดริ” เป็นกลอนเพลงที่เจอบ่อยในเพลง แขกมอญ สามชั้น ทางออร์แกน ซึ่ง ทำให้เสียงลูกตกไปลงเสียงที่ 3 ของบันไดเสียงเสมอ

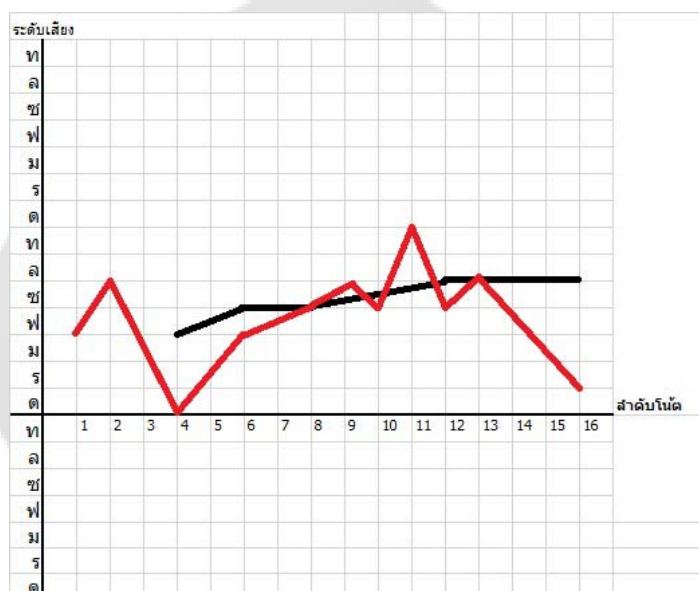
3. “ด5” กับ “ฟ2” จะเจอในกรณีที่มีการแปรทำนองของออร์แกน ซึ่งถ้าทำนองหลักเป็น “ด5” ทำนองแปร จะเป็น “ฟ2”

2.1.3 รูปแบบการแปรทำนอง

ท่อน 1 (ทางหวาน)

วรรคที่ 1

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- - - ฟ	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	ฟ ลซฟ ด	- ฟ - ซ	ลซ ด ซ	ลซฟลซท

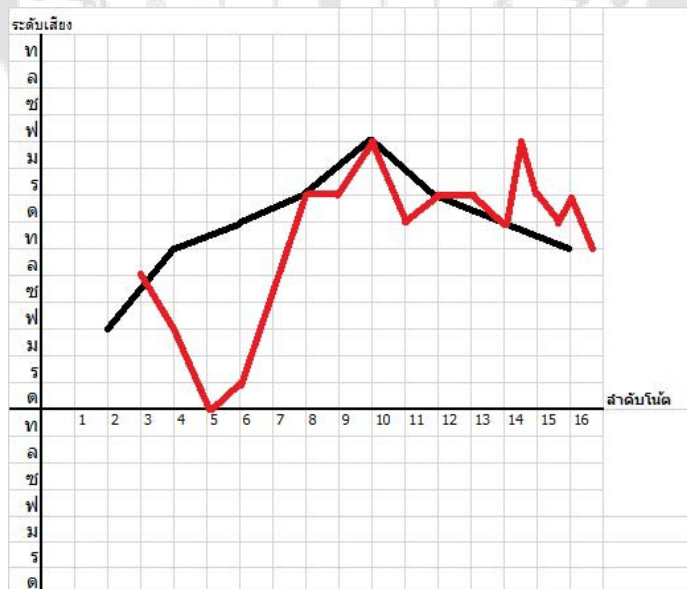
วรรคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ ซ ล	ซ ล ท ด	ท ร ด ท	ด ท ล ซ	ลซฟ ด ร	ร ด ฟ ร ด ร	ท ลซฟซล	ฟซ - ซ

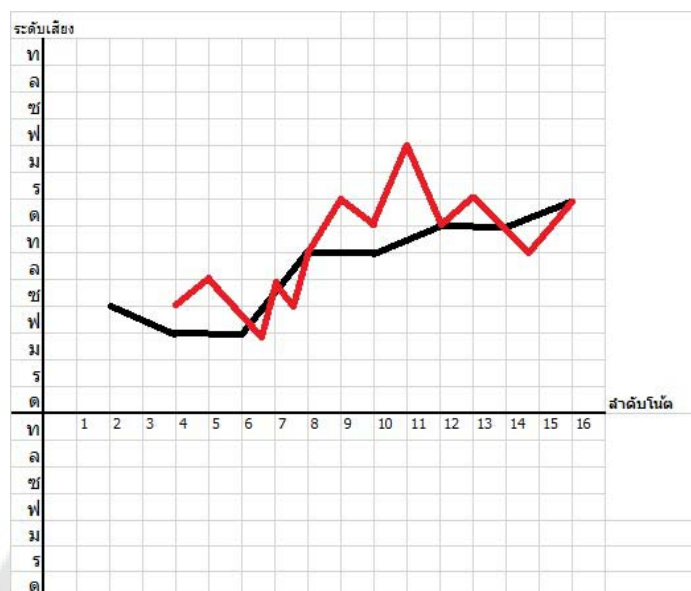
วรรคที่ 3

ทำนองฆ้องวงใหญ่					ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	-- ลขฟ	ดร - รี่	รี่ ฟี่ ตี่ รี่	รี่ ตี่ ฟี่ รี่ ตี่ รี่	ตี ท - ซ

วรรณคดี 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ตี - ซ	ลลซฟลซท	รีด ฟี่ ตี่	รี้รี้ตี่ทตี่รี้

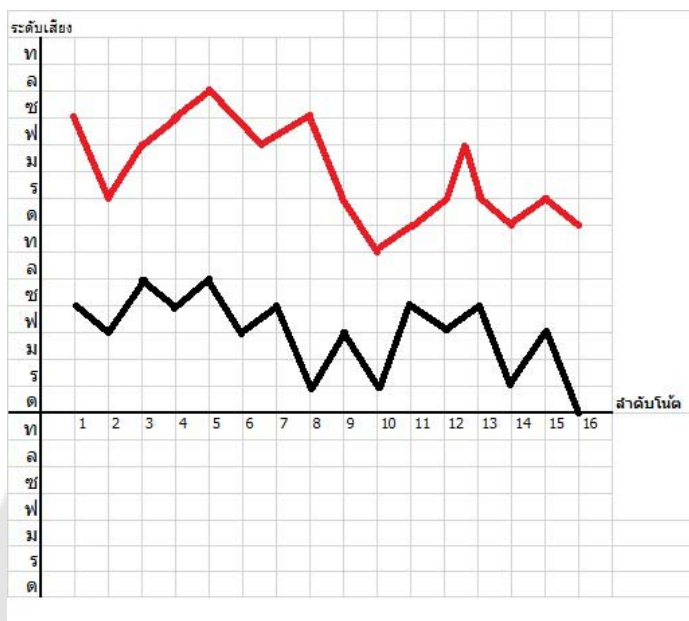
วรรณคดี 5

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	--- รี้	ฟี่ตี - รี้	ซี้ซี้ ลี่ ซี้ฟี่รี้	ซี้ฟี่รี้ ฟี่ ซี้

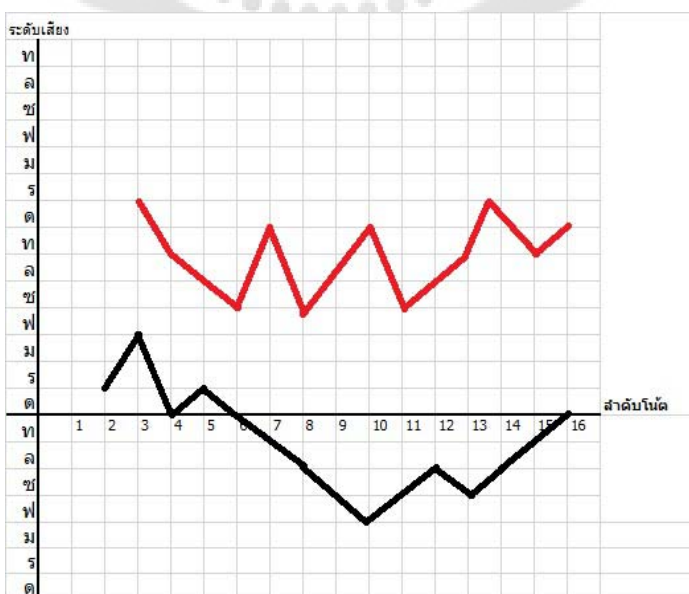
วรรคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ช ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ร ช ฟ	ช ร ฟ ด	- ชัฟร์ ฟ ชั	ลั ลัชัฟ ชั	ฟ - ทดร์	ฟัร่ ตั้ร่ ตั้

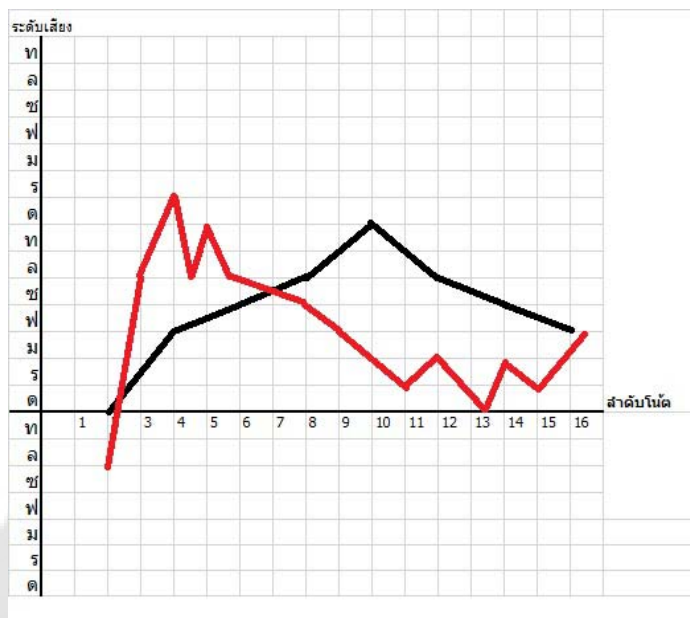
วรรคที่ 7

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	-- รัดัท	ล ช ตั ชฟ	- ตั ช ล	ท รัดัท ตั

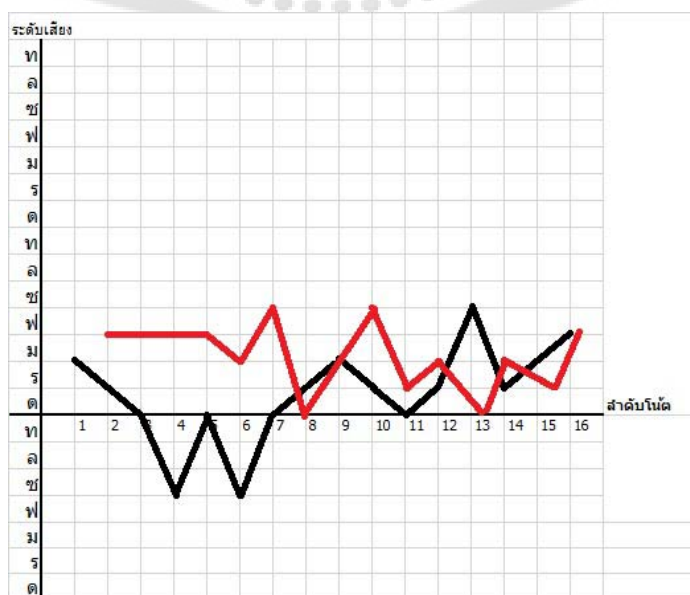
วรรคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ด - ฟ	- ซ - ล	- ด - ล	- ซ - ฟ	- # ล ล ร์	ล ต ล - ซ	ฟ ม ร ม	มรดมรร	- ฟ - -

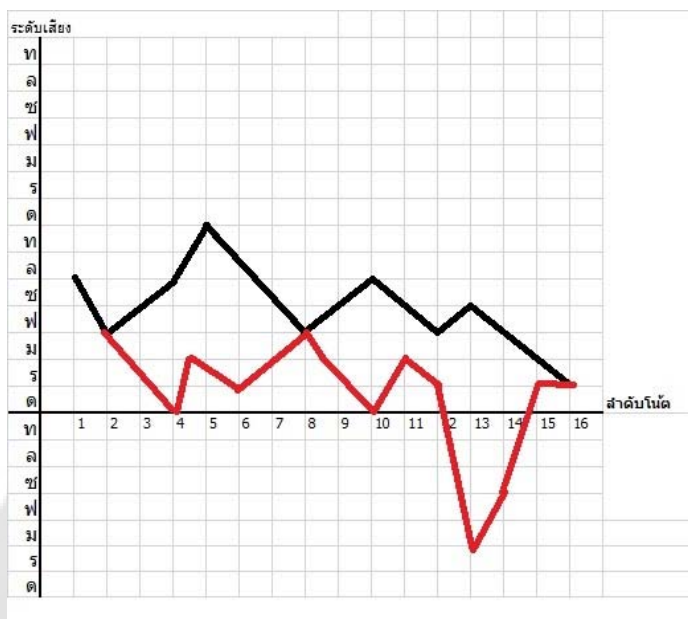
วรรคที่ 9

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
ม ร ด ซ	ด ซ ด ร	ม ร ด ร	ซ ร ม ฟ	- ฟ - -	ม ร ซ ร ด	- ซ ร ม	มรดมรร	- ฟ - มรด

วรรคที่ 10

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ล ฟ ช ล	ด ล ช ฟ	ช ล ช ฟ	ช ฟ ม ร	- ฟ - ม ร ด	ร ม ร ร ฟ	ม ร ด ม ร	- *ม ช ร ร ร

วรรคที่ 11

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ช ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	- - - ร	ด ร ฟ ท	ร ด ท ล ช	ฟ ร - #ร

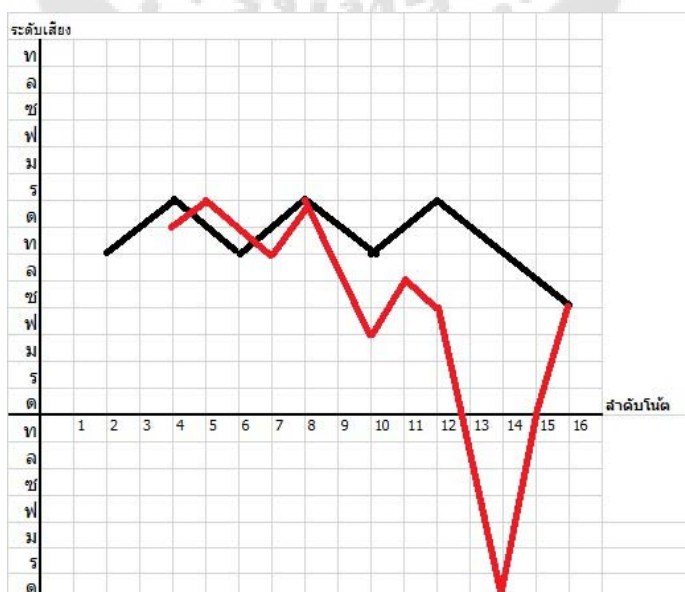
วรรคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ช	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	- รี้ ช ช	รี้ ฟี้ รี้ ตี้	ท ล ชล	ลชฟลชท

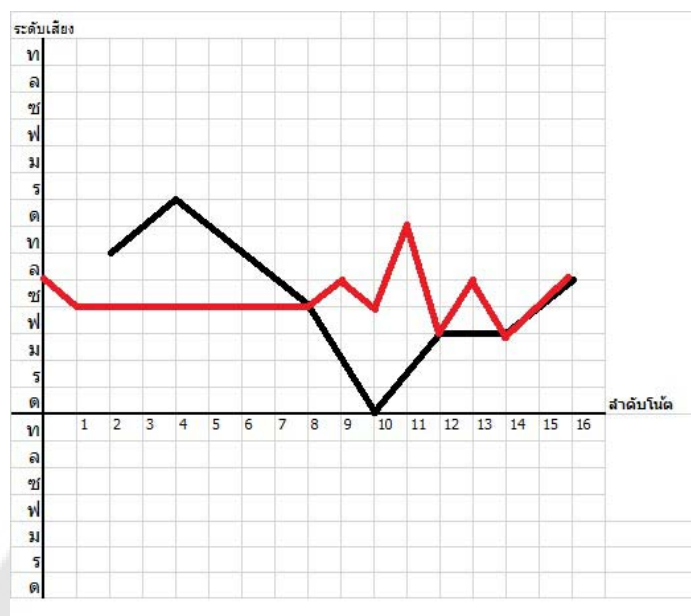
วรรคที่ 13

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช	--- ตี้	รี้ รี้ตี้ตี้	ลชฟ ล ช	-*ดู - ดช

วรรคที่ 14

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	ลช - - -	- - - ช	ลช ตั้ ฟ	ล ลชฟฟชล

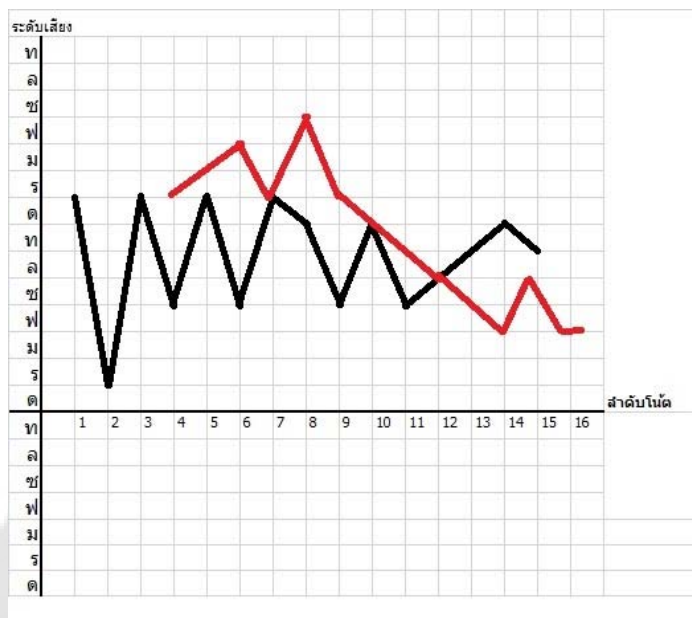
วรรคที่ 15

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	- ท - ตั้	รึ รึ ตั้ ท ล	ลชฟ ช ล	ทตั้รึ ตั้ทตั้รึ

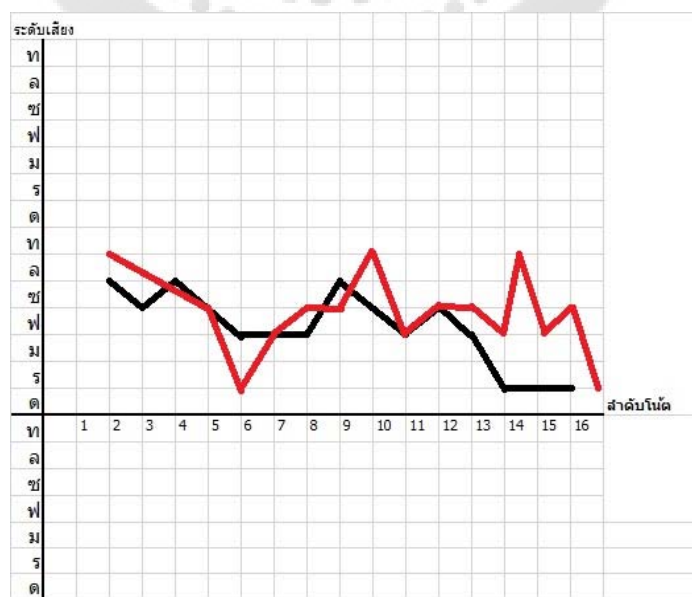
วรรคที่ 16

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	- - - ร	- ฝ - ร์ ฝ ช	ฝ ร ด ี ท ล	ลชฟลชช	- ท - -

วรรคที่ 17

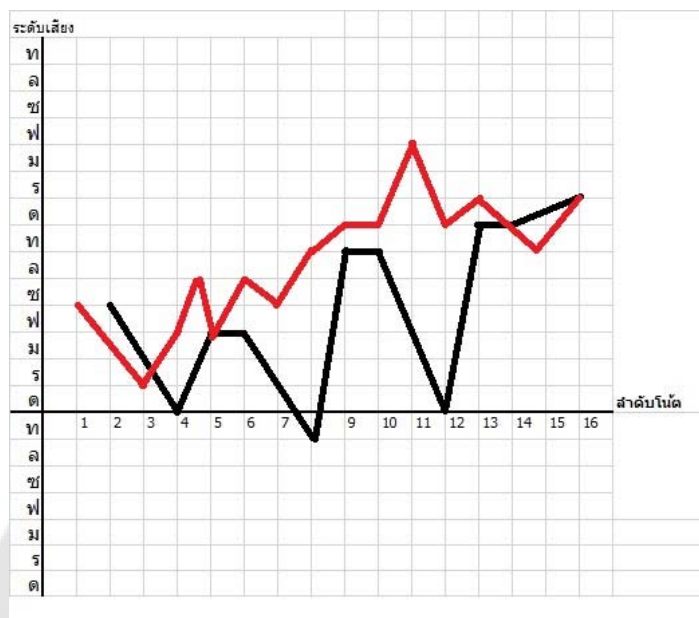
ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ล ช ล	ช ฝ - ฝ	ล ช ฝ ช	ฝ ร - ร	- ท - -	ชฝร ฝ ช	ช ท ฝ ช	ชฝทชฝช	ฝ - ทลช

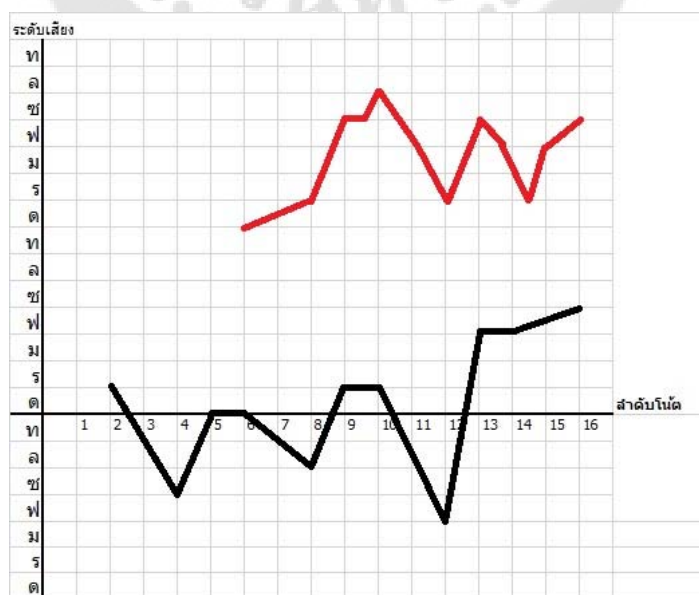
วรรคที่ 20

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ซ - ซพรฟ	ลซฟลซท	ดัด ฝัด	รึดตทตึด

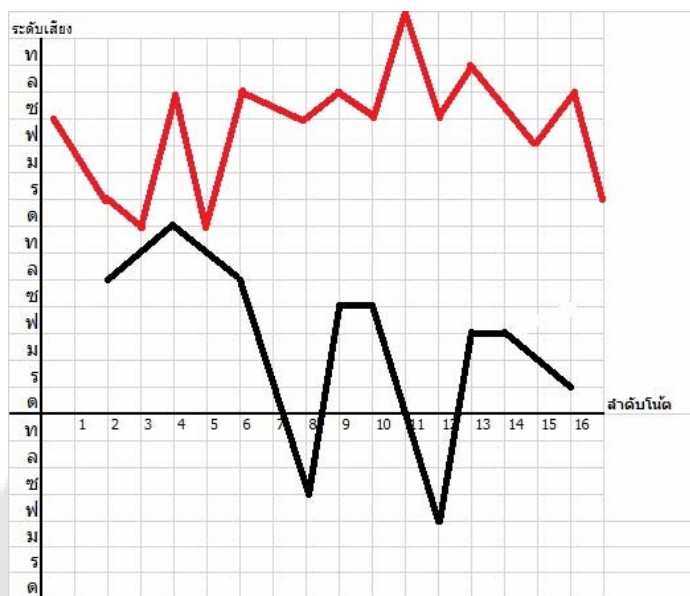
วรรคที่ 21

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	----	- ด - ร	ซซล ซฟร	ซฟร ฝซ

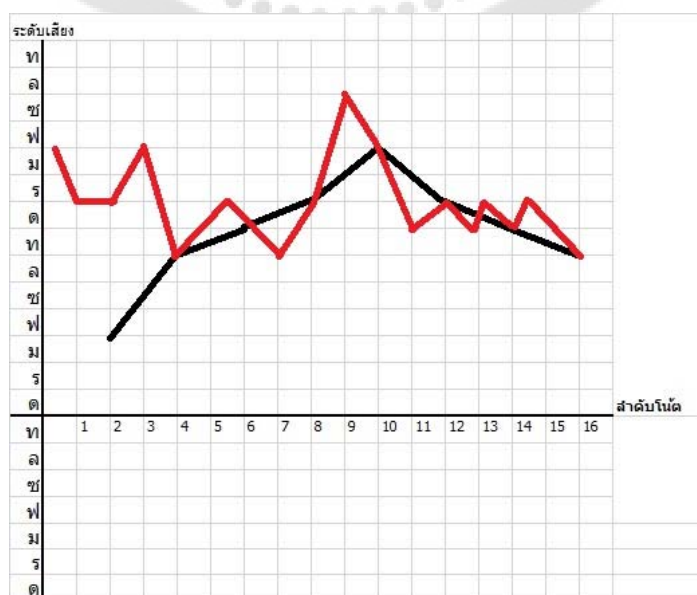
วรรณคดี 22

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ล - ด	- ล - ซ	ซซ - ฟ	ฟฟ - ร	ซัฟริ์ ดั ลั	ดั ลัดั ลัดั ซั	ลัซั ดั ซั	ลั ลัซัฟั ซั	ฟั ริ์ ฟั ทั

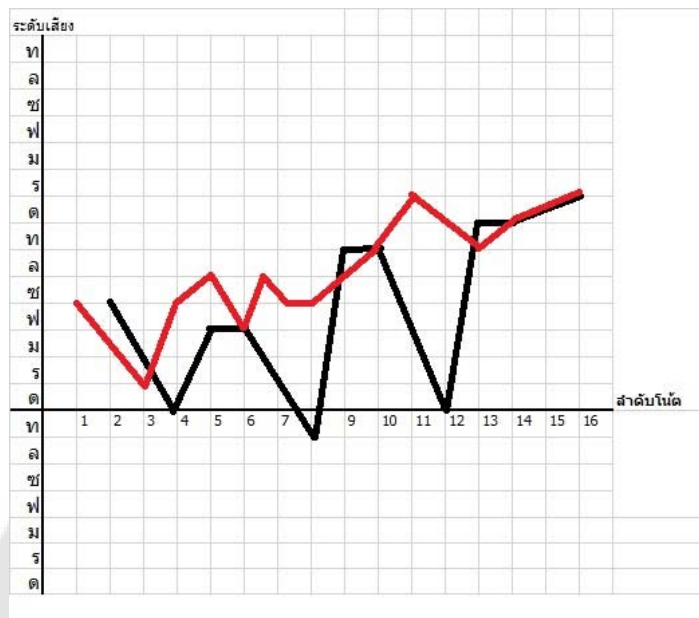
วรรณคดี 23

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ฟั ริ์ ฟั ทั	ดั ริ์ดั ทัดั ริ์	ลัซัฟั ดั ริ์	ดั ริ์ดั ริ์ ทั

วรรคที่ 24

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ซ ซฟร ฟ	ลซฟลซ ซ	ล ท รี้ ตี้	ท ตี้ - รี้

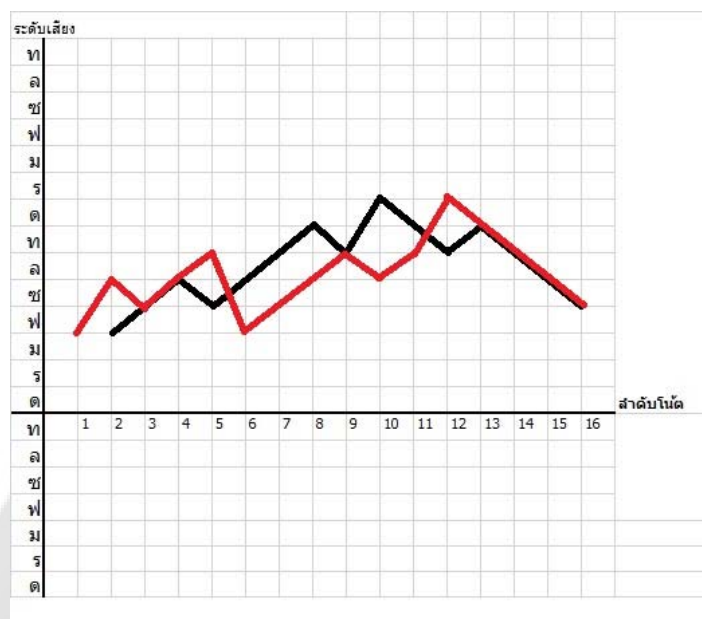
ท่อน 1 (ทางเก็บ)
วรรคที่ 1

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- - - ฟ	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	รี้ตท ตี้ รี้	ซี้ฟรี้ ตี้ ท	รี้ตที้ ล ซ	ล ลซฟ ซ

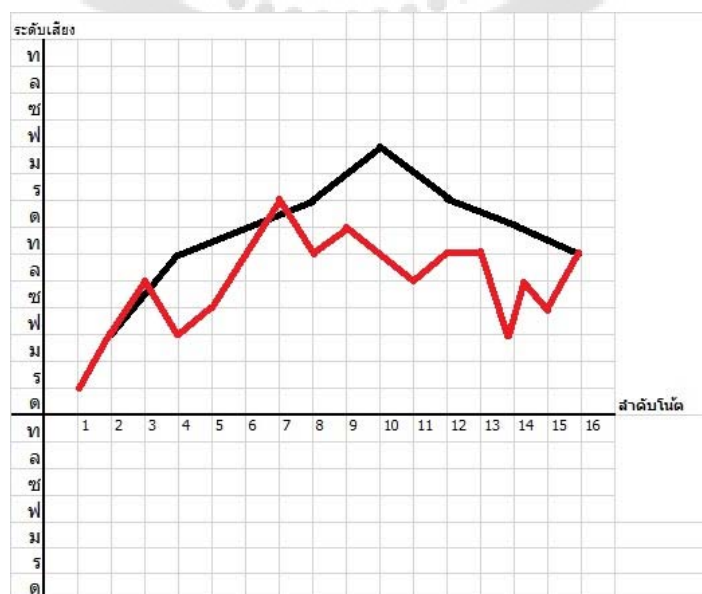
วรรคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ ชล	ชล ท ด	ท ร ด ท	ด ท ล ช	ฟ ล ชล	ท ฟ ชล	- ทล ท ร	ดํ ท ล ช

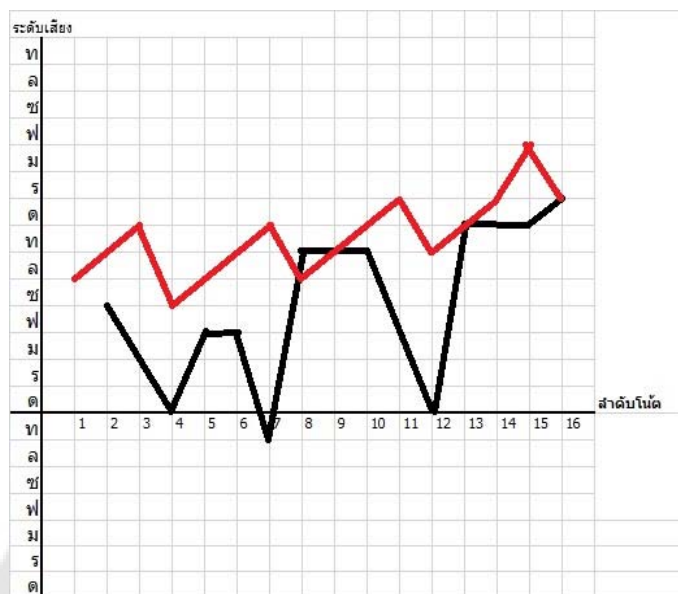
วรรคที่ 3

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ร ฟ ลชฟ	ช ท รํ ดํ	ท ล ชล	ลชฟลช ท

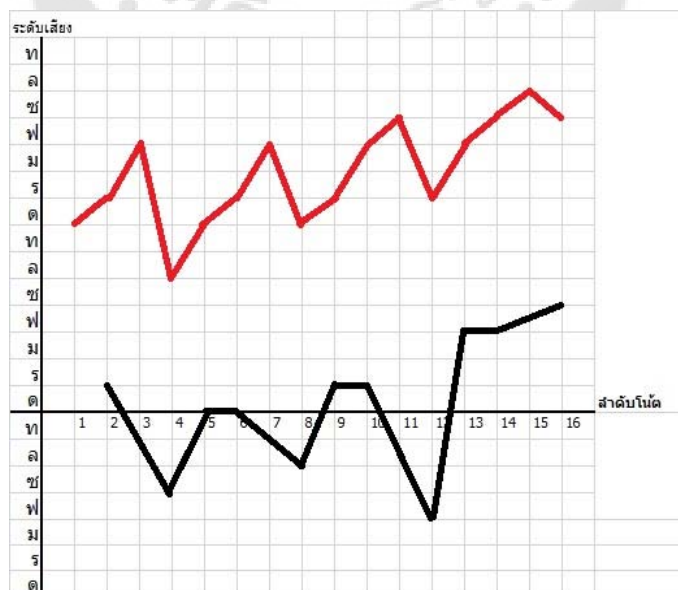
วรรณคดี 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ล ท ตี ซ	ล ท ตี ล	ท ตี รี่ ท	ตี รี่ ฟี่ รี่

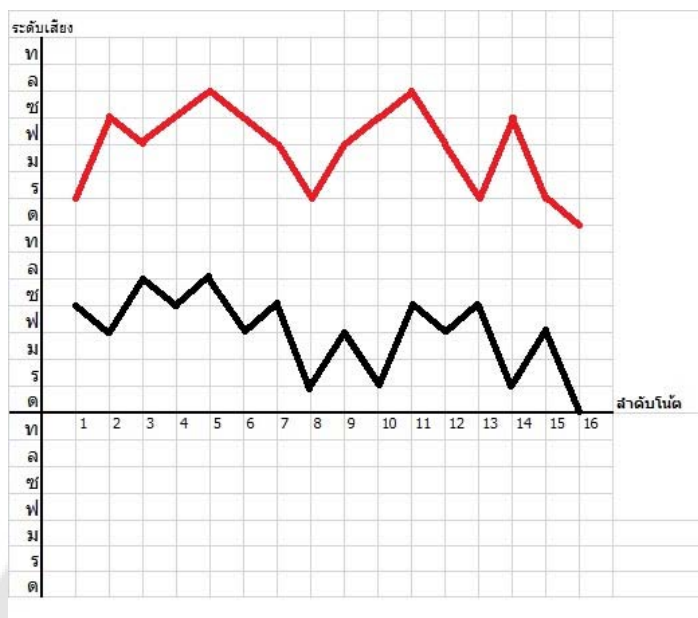
วรรณคดี 5

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ตี รี่ ฟี่ ล	ตี รี่ ฟี่ ตี	รี่ ฟี่ ซี่ รี่	ฟี่ ซี่ ลี่ ซี่

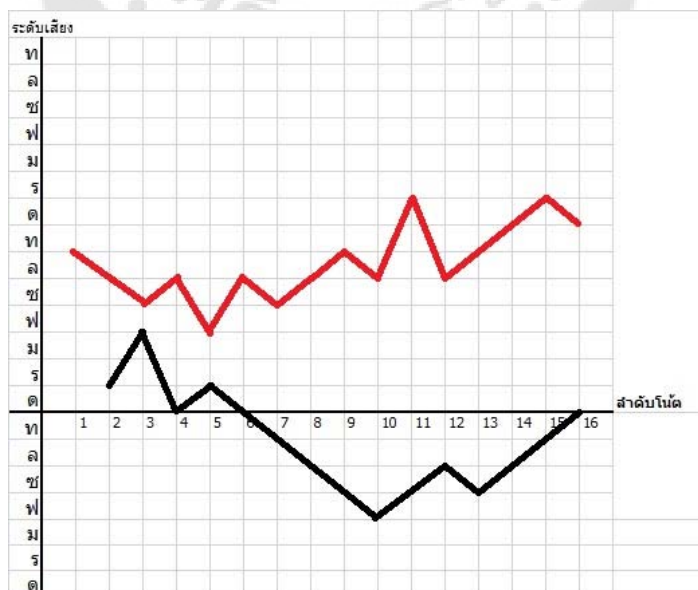
วรรคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ซ ฟ ล ซ	ล ฟ ซ ร	ฟ ร ซ ฟ	ซ ร ฟ ด	รี ซี่ ฟี่ ซี่	ลี้ ซี่ ซี่ ฟี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี ซี่ ฟี่ รี่

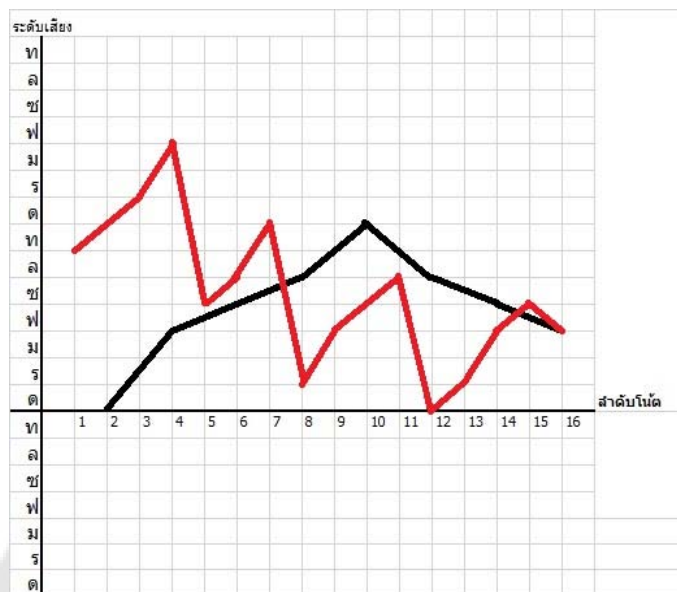
วรรคที่ 7

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ซ ฟ ซ ล	ซ ล ท ด	ท ล ซ ล	ฟ ล ซ ล	- ท ล รี่ ล	ท ดี่ รี่ ดี่

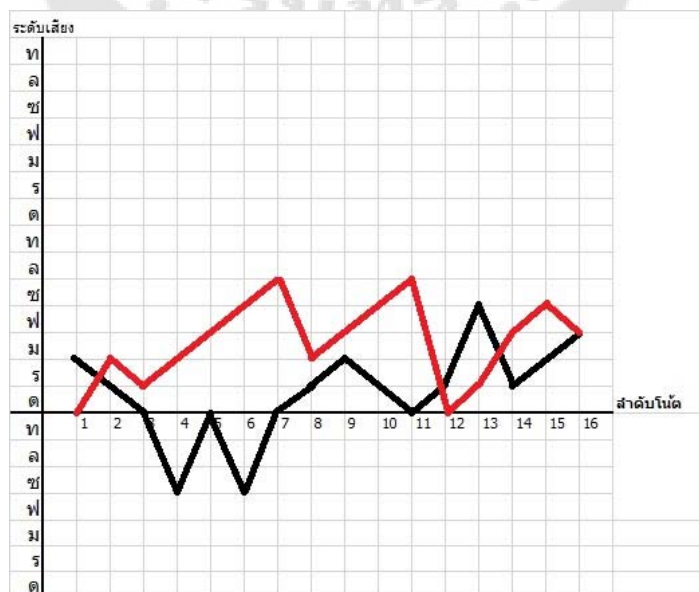
วรรคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ด - ฟ	- ซ - ล	- ด - ล	- ซ - ฟ	ท ตี ร ี ฟ	ซ ล ตี ร	ฟ ซ ล ด	ร ฟ ซ ฟ

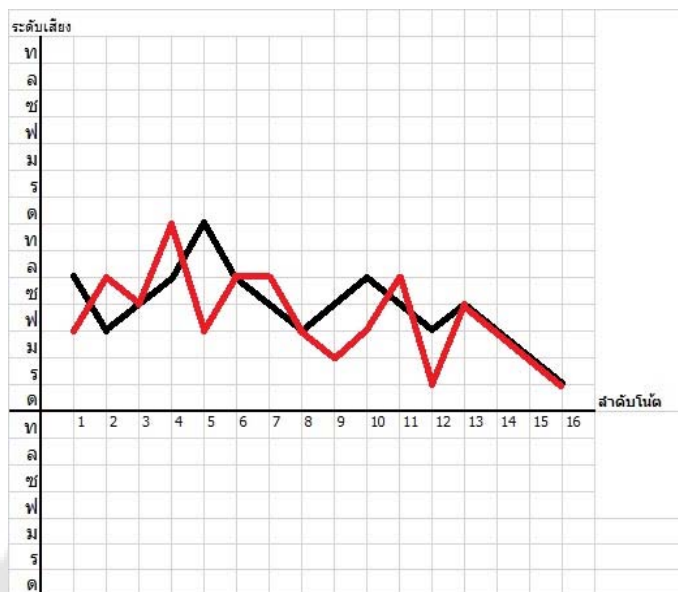
วรรคที่ 9

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ม ร ต ซ	ด ซ ต ร	ม ร ต ร	ซ ร ม ฟ	ด ม ร ม	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ล ด	ร ม ฟ ซ

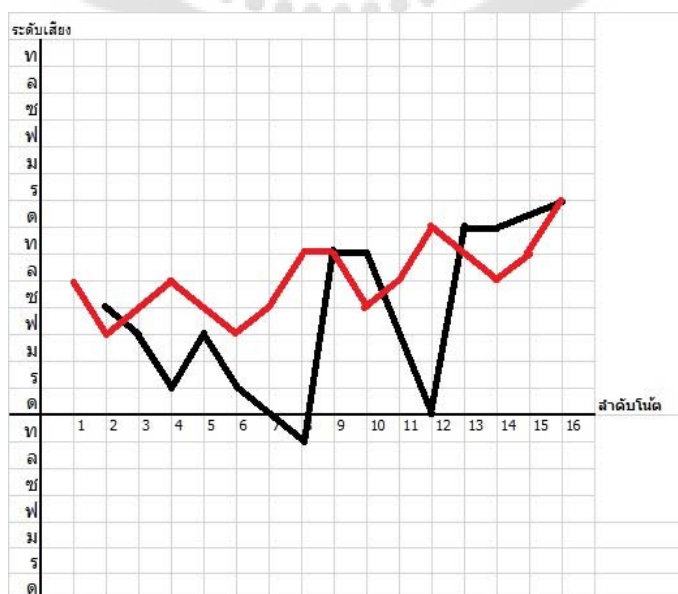
วรรคที่ 10

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ล ฟ ช ล	ด ล ช ฟ	ช ล ช ฟ	ช ฟ ม ร	ฟ ล ช ตั้	ฟ ล ล ช ฟ	ม ฟ ล ร	ช ฟ ม ร

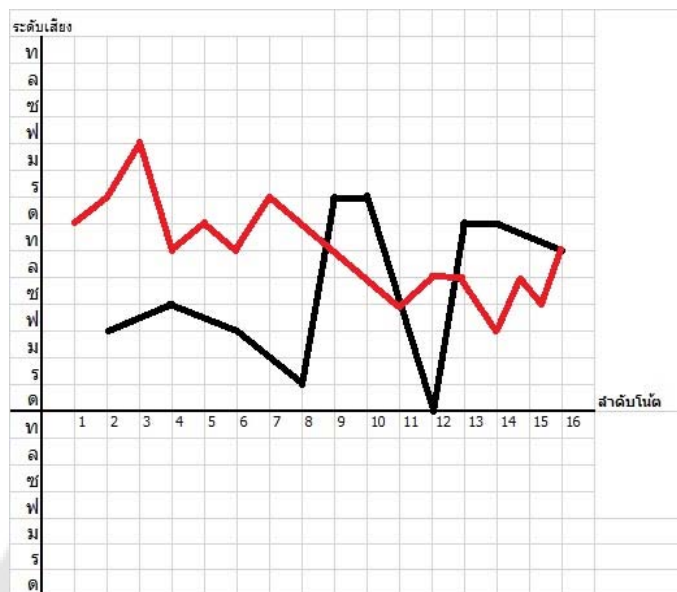
วรรคที่ 11

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ช ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ลชฟ ช ล	ช ฟ ช ท	ทลช ล ตั้	ท ล ท รี่

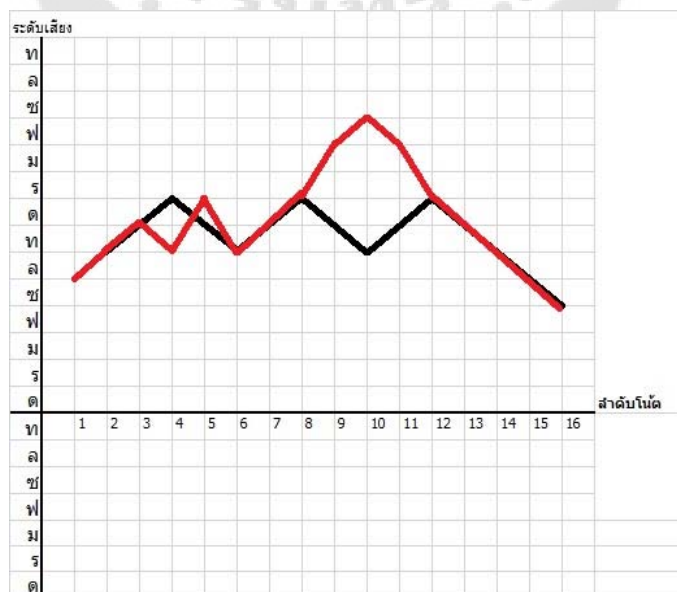
วรรคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ช	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	ดี รี่ ฟี่ ท	ดี ทดีรี่ ดี	ท ล ช ล	ลชฟลช ท

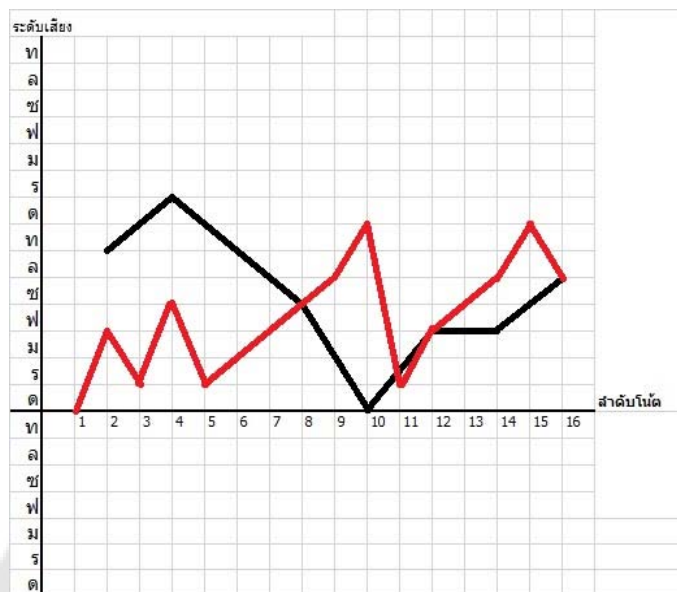
วรรคที่ 13

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช	ล ท ดี ท	รี่ ท ดี รี่	ฟี่ ช ฟี่ ร	ดี ท ล ช

วรรคที่ 14

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ตร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ล ต ี ร ฟ	ช ล ต ี ล

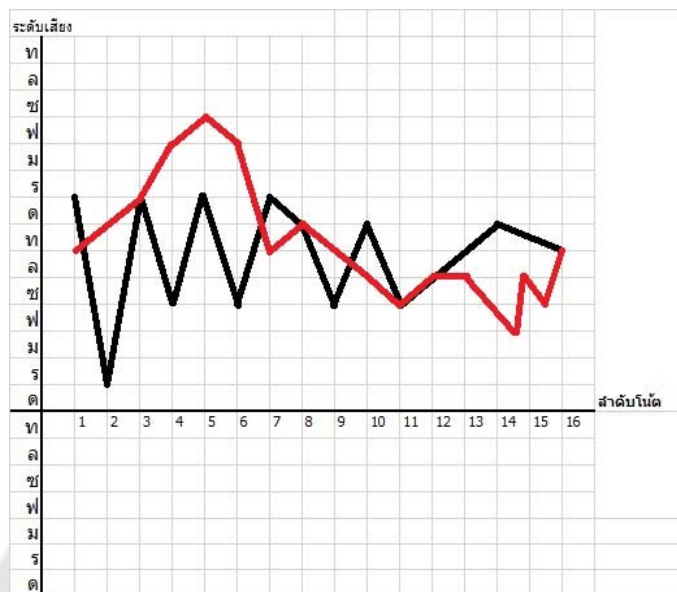
วรรคที่ 15

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	ฟ ล ช ล	ท ต ี ร ล	ท ต ี ร ฟ	ช ล ท ต ี

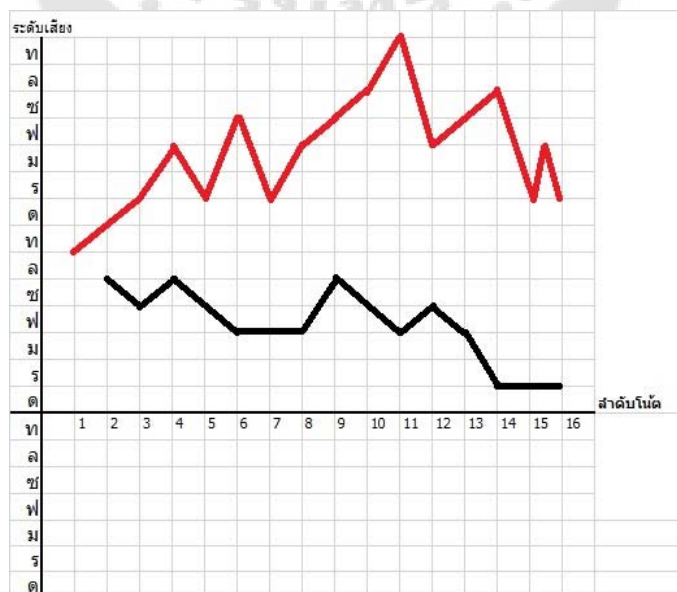
วรรคที่ 16

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	ท ต ร์ ฟ ี่	ซ ี่ ฟ ี่ ท ต ี่	ท ล ช ล	ลชฟลชท

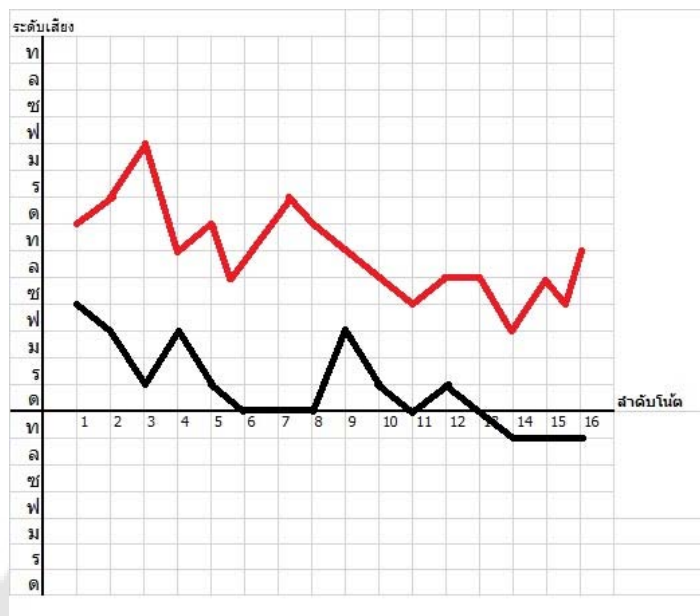
วรรคที่ 17

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	ทต ร์ ฟ ี่	ซ ี่ ฟ ี่ ฟ ี่	ล ี่ ต ี่ ฟ ี่	ล ี่ ซ ี่ ฟ ี่ ต ี่ ฟ ี่

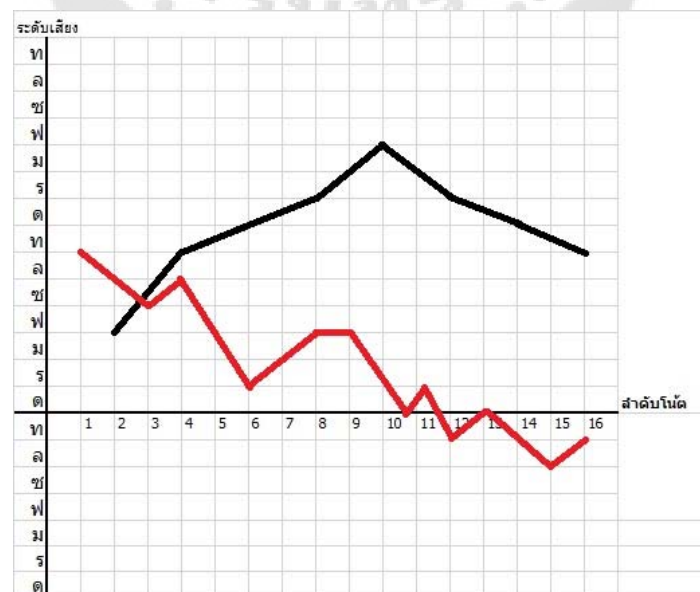
วรรคที่ 18

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ช ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	ด ี ร ี ฟ ี ท	ด ี ท ล ท ด ี ร ี ด ี	ท ล ช ล	ล ช ฟ ล ช ท

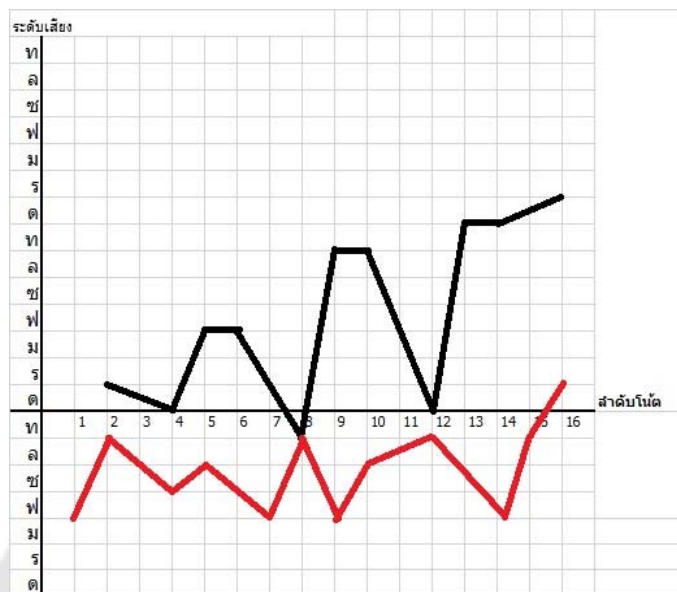
วรรคที่ 19

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ท ล ช ล	ช ฟ ร - ฟ	ฟ ร ด ร ด ท	ด ด ท ล ท

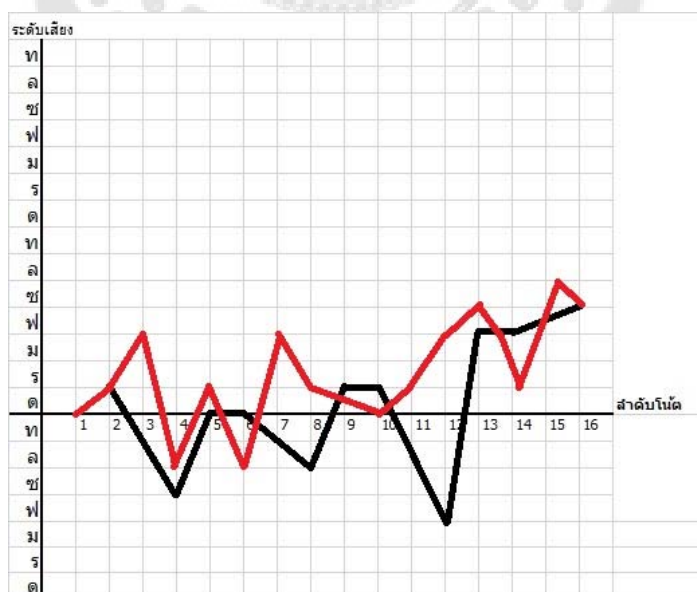
วรรคที่ 20

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ฟ ทุ ล ซุ	ล ลซุฟ ทุ	ฟซุล - ทุ	ลซุฟทุตร

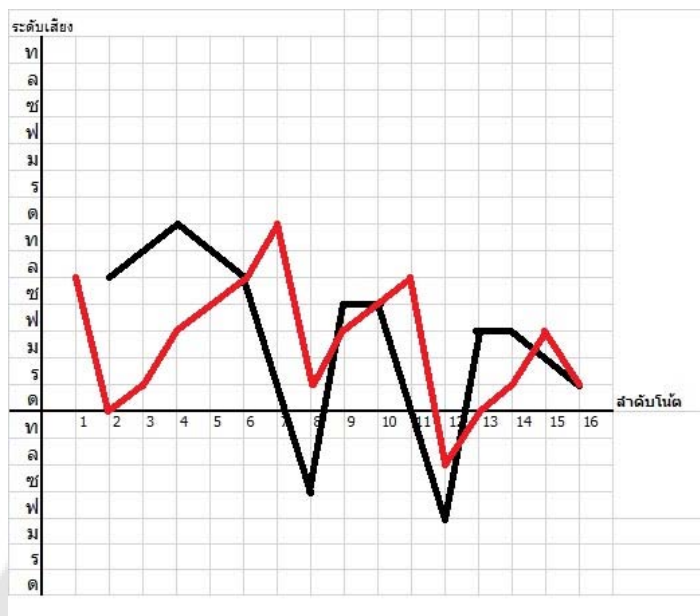
วรรคที่ 21

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ด ร ฟ ล	รดลตรฟร	- ด ร ฟ	ซฟรฟซลซ

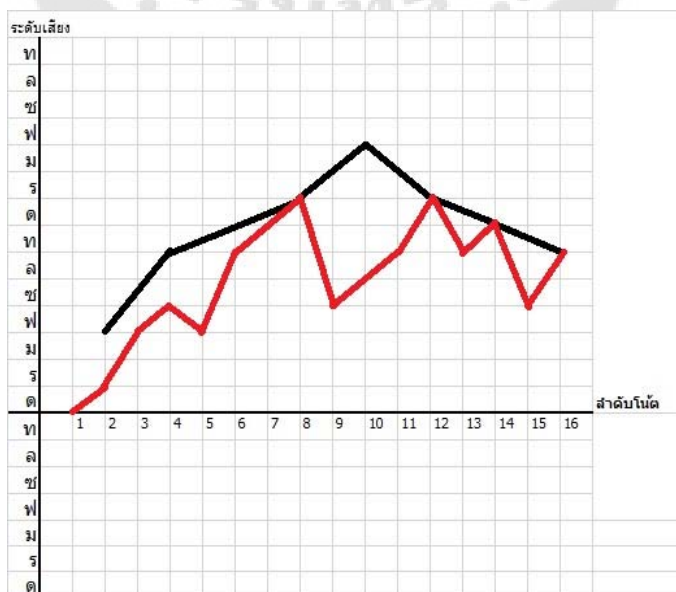
วรรคที่ 22

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ด	- ล - ซ	ซซ - ฟ	ฟฟ - ร	ล ด ร ฟ	ซ ล ตี ร	ฟ ซ ล ล	ด ร ฟ ร

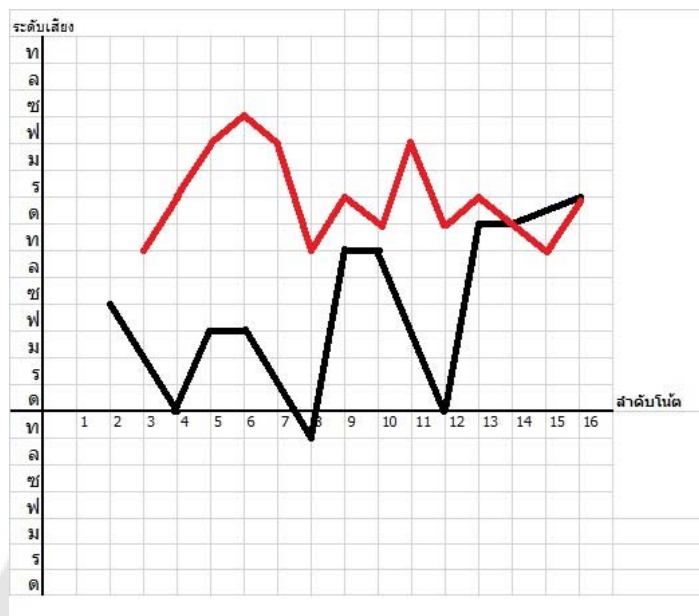
วรรคที่ 23

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ด ร ฟ ซ	ฟ ท ตี ร	ซ ล ท ร	ท ตี ซ ท

วรรณคดี 24

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	-- ทตรี	ฟี่ ซี่ ฟี่ ท	รีตี ฟี่ ตี	รี รีตีทตรี

ท่อน 2 (ทางหวาน)

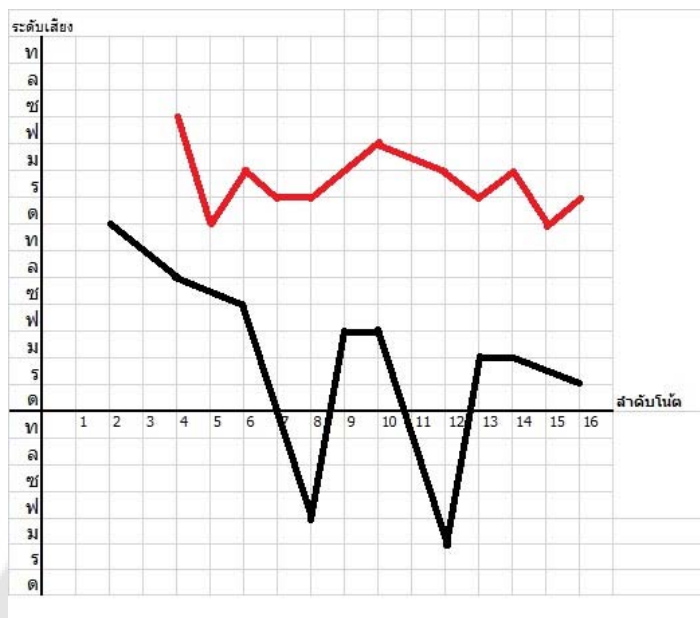
วรรณคดี 1

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
--- ฟ	- ซ ซ ซ	--- ล	- ซ ซ ซ	-- มีรีตี	ซ รีตี - ซี่	- ฟี่ - มี	รี - มีรีตี ซ

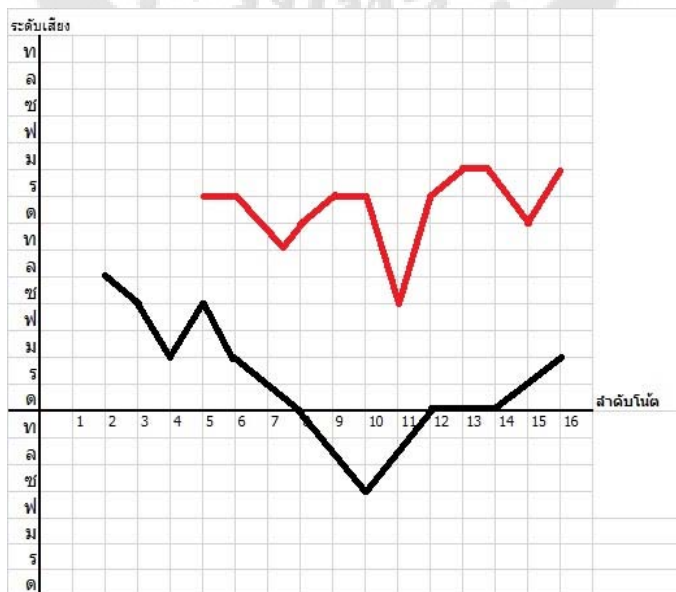
วรรคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ด - ล	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร	--- ซี่	ตี๋ มี่ รี่ รี่	- ฟ้า - มี่	รี่ มี่ ตี่ รี่

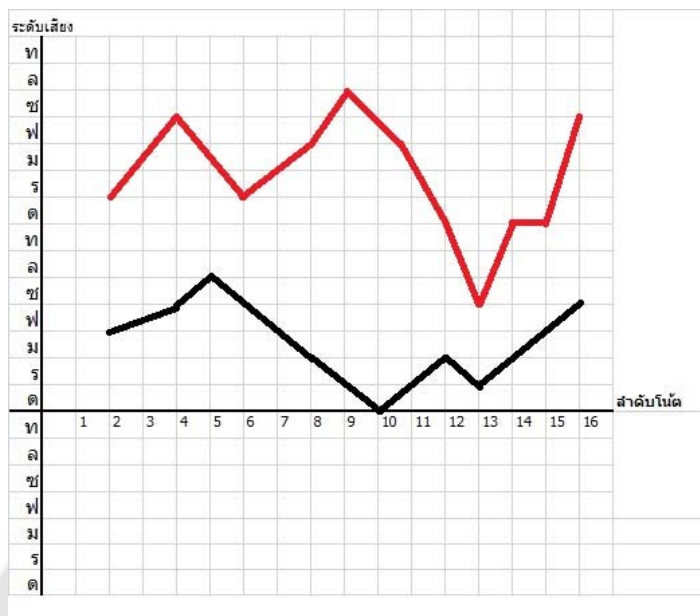
วรรคที่ 3

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล ซ ม	ซ ม ร ต	- ซ - ด	- ต ร ม	----	รี่ ตี่ ฟ้า ตี่	รี่ รี่ ซี่ รี่	มี่ มี่ ตี่ ตี่ รี่

วรรคที่ 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ซ	ล ซ ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ซ	- รี้ - ซี้	- รี้ - มี้	ฟี้ ลี้ซี้ฟี้ ตี้	ซ ตี้ ตี้ ซี้

วรรคที่ 5

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
--- ฟ	- ซ ซ ซ	--- ล	- ซ ซ ซ	-- ซี้ฟี้	ตี้ ซี้ฟี้ ตี้	ที้ - รี้ตี้	ล ลซฟลซซ

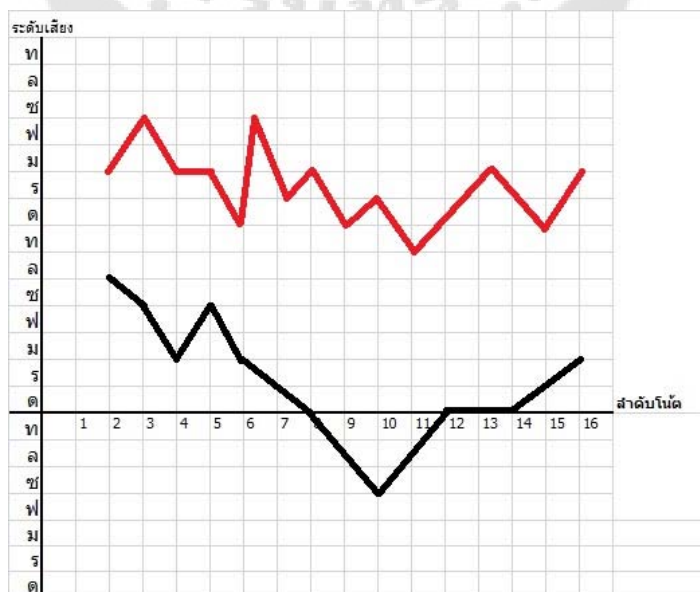
วรรคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ด - ล	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร	-- ฟซล	ลซ รดลซล	ฟ - มีร์ด	รี้ มี ตี้ รี้

วรรคที่ 7

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ซ - ด	- ด ร ม	- มี ชี้ มี	มีร์ดชี้มีร์มี	รี้ ตี้ รี้ทำตี้	รี้มีมีร์ดตี้มี

วรรคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ซ	ล ซ ฟ ม	ร ต ร ม	ร ม ฟ ซ	- ฟี้ - ซี้	ลี้ ลี้ซี้ฟี้ ตี้	- ฟ ท ตี้ท	รี้ซตี้ฟทลซ

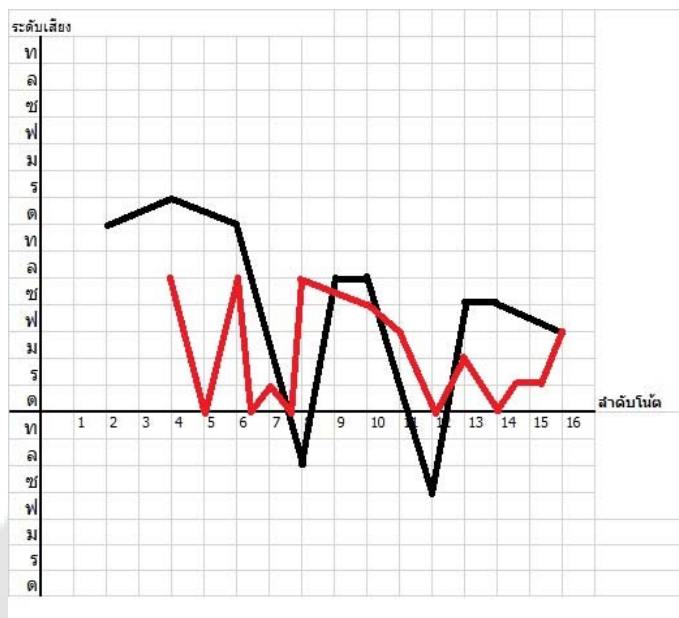
วรรคที่ 9

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ต - ล	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ซ ซ - ล	- - - ล	ตี้ ลตี้ตี้ ฟ	ซ ซฟม ฟ	ซ ลซฟซล

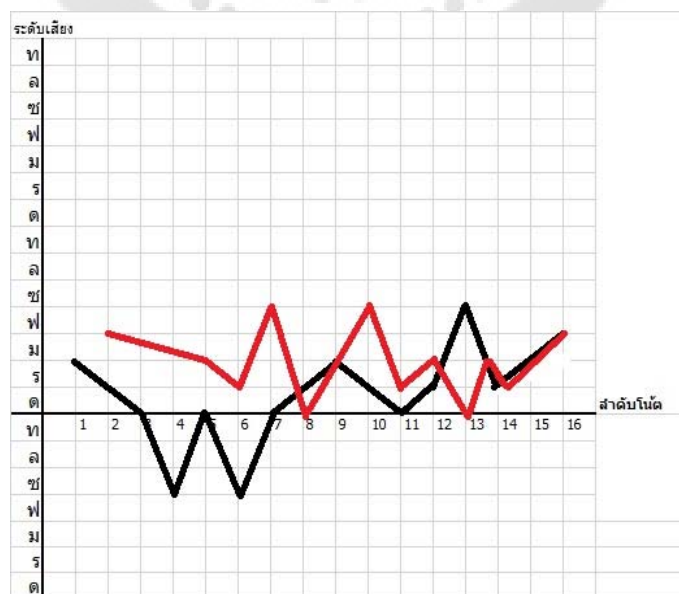
วรรคที่ 10

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ฟ	- - - ล	ด ล ตรด ล	- ซ ฟ ด	รม มรด รร	- ฟ - -

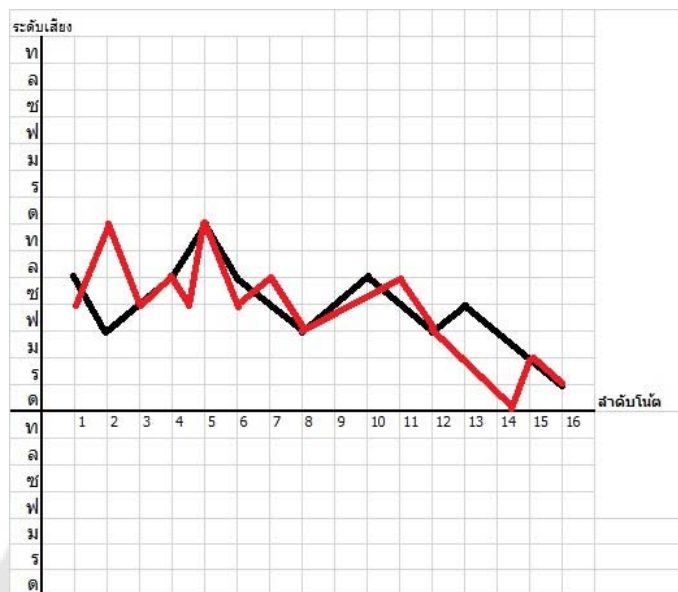
วรรคที่ 11

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ม ร ด ซ	ด ซ ด ร	ม ร ด ร	ซ ร ม ฟ	- ฟ - -	ม ร ซ ด	- ซ ร ม	มรดมรฟ

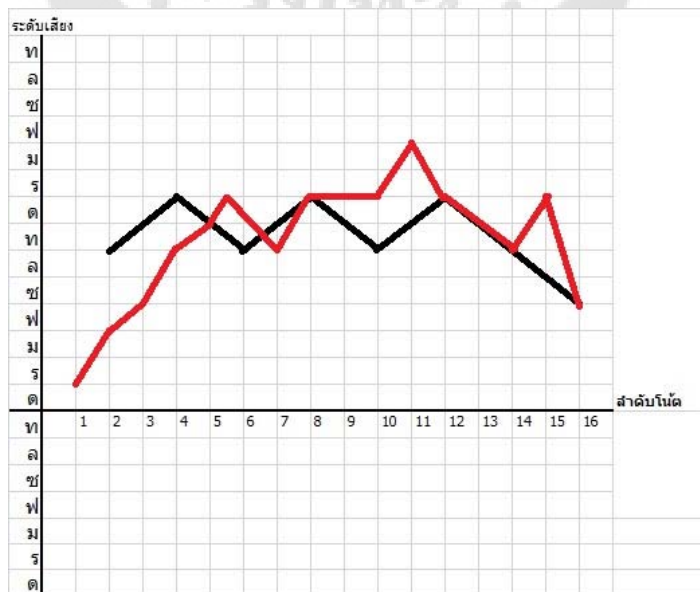
วรรคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ล ฟ ซ ล	ด ล ซ ฟ	ซ ล ซ ฟ	ซ ฟ ม ร	-ซลตี่ ซ ล	ซตี่ลซ ลซฟ	- - ลซฟ	ม มรดมร ร

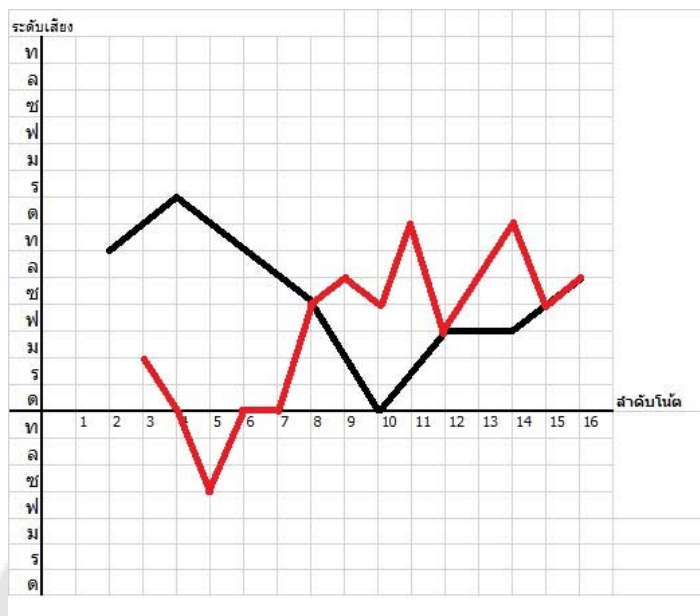
วรรคที่ 13

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ซ	ร ฟ ซ ท	ตี่รตี่ทตี่	- ร ี ี	ตี่ ท ตี่ ร ซ

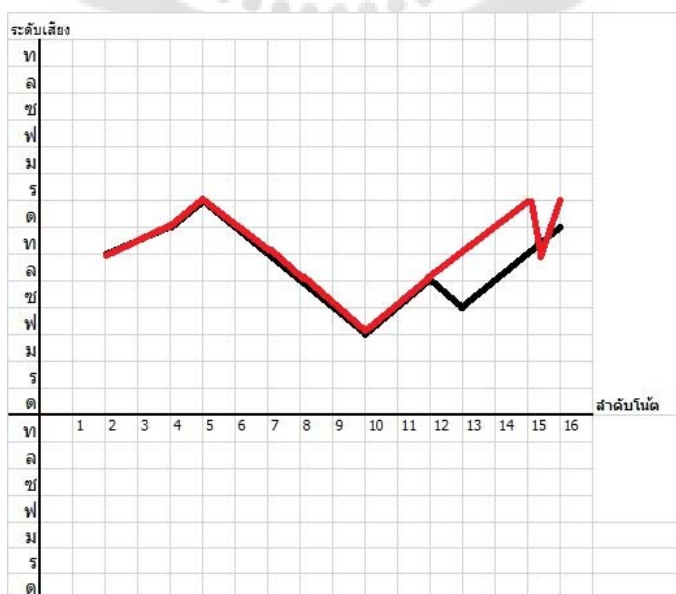
วรรณคดี 14

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	-- ม ร ด	ช ด ด ด ช	- ล ช ตี ฟ	- ตี ช ล

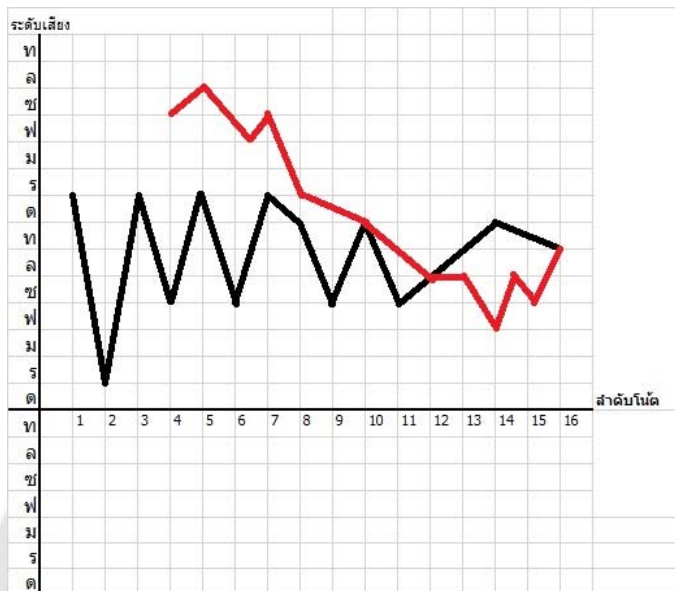
วรรณคดี 15

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	- ท - ตี	รี รีดทำ ล	ลชฟ ช ล	ทตีรีตีทตีรี

วรรคที่ 16

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	--- ช	ลั้ชั้ฟี่ ชั้ฟี่ร	- ดั้ ท ล	ลชฟลชช	- ท - -

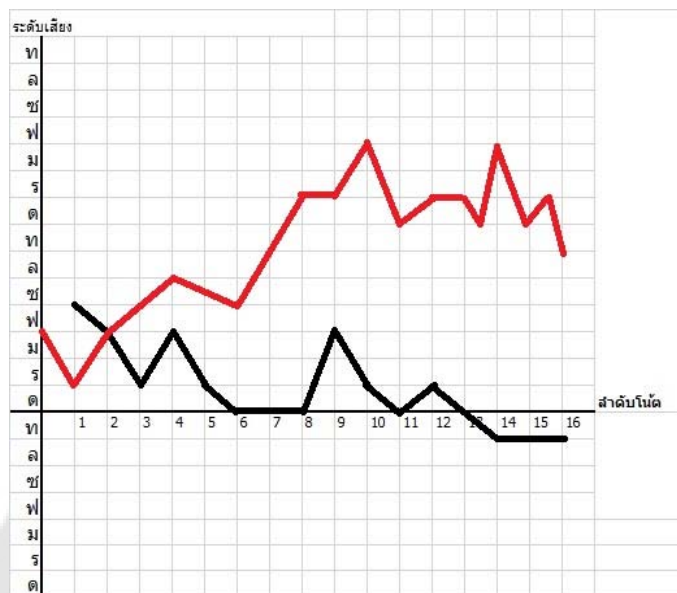
วรรคที่ 17

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	- ท - -	- ลชฟ ช	- ลช ด ช	ล ลชฟ ช	ฟ ^ร - ฟชล

วรรคที่ 18

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
ซ ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	ฟ ^ร - ฟซล	- ซ - ร	ร [ี] ฟ [ี] ต ^{ี่} ร ^{ี่}	ร [ี] ต ^{ี่} ฟ [ี] ร ^{ี่} ต ^{ี่} ร ^{ี่}	- - ต ^{ี่} ท

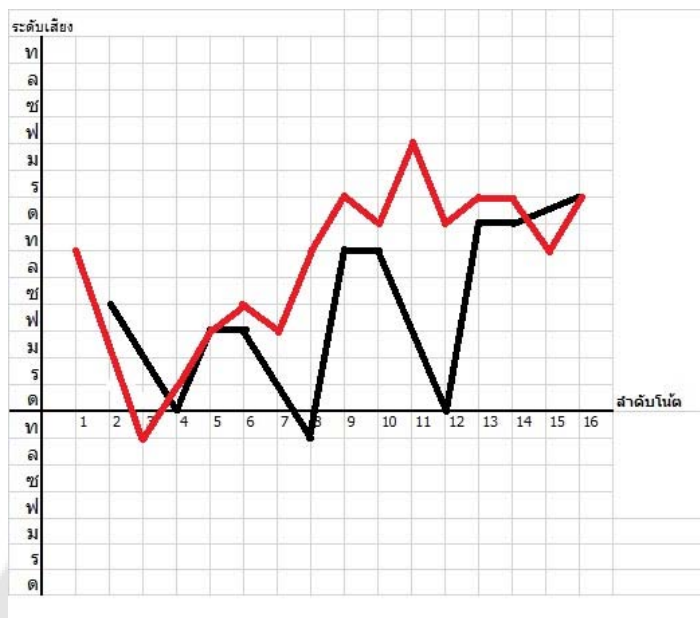
วรรคที่ 19

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	-- ต ^{ี่} ท	ลซฟ ร ด	ท ล ซ ล	ลซฟ ลซซซ	-ท รดทดร

วรรคที่ 20

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	-ท รัตตุตร	ฟ ซ ฟ ท	รี้ ตี้ ฝี้ ตี้	รี้ รี้ตทตตี

วรรคที่ 21

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	-- ตี้ตตี้	รี้ รี้ตลตตี	- ตี้ - รี้	ฟ้ซ้ซฟ้ร้ฟ้ซ้

วรรคที่ 22

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร	- ลี่ซึ่ฟี่ซึ่ลี่	- ดี่ - ชี่	ลี่ซึ่ ดี่ ชี่	ลี่ ลี่ซึ่ฟี่ซึ่ฟี่

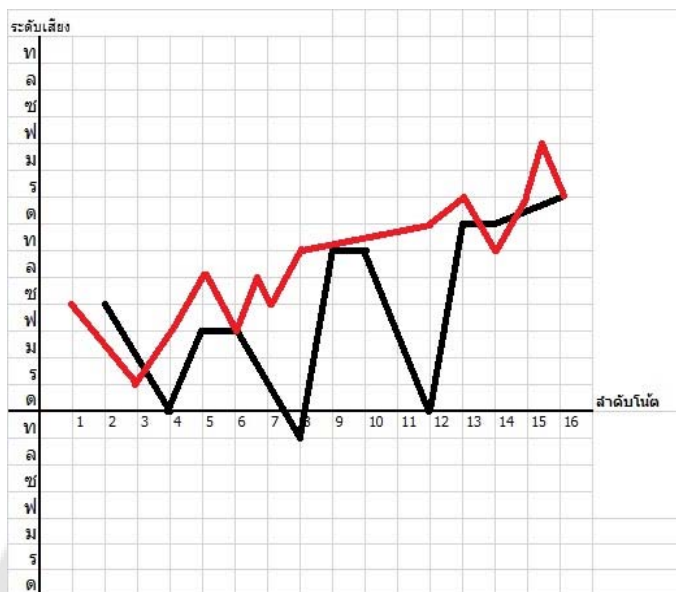
วรรคที่ 23

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- รี่ฟี่ท	ดี่รี่ดี่ทดี่ร	ลี่ซึ่ฟี่ ดี่ร	ดี่รี่ดี่ฟี่รี่ดี่ท

วรรคที่ 24

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ซ ซฟร ฟ	ลซฟลซท	- - - ตั	รืตืทตืรืฟรื

ท่อน 2 (ทางเก็บ)

วรรคที่ 1

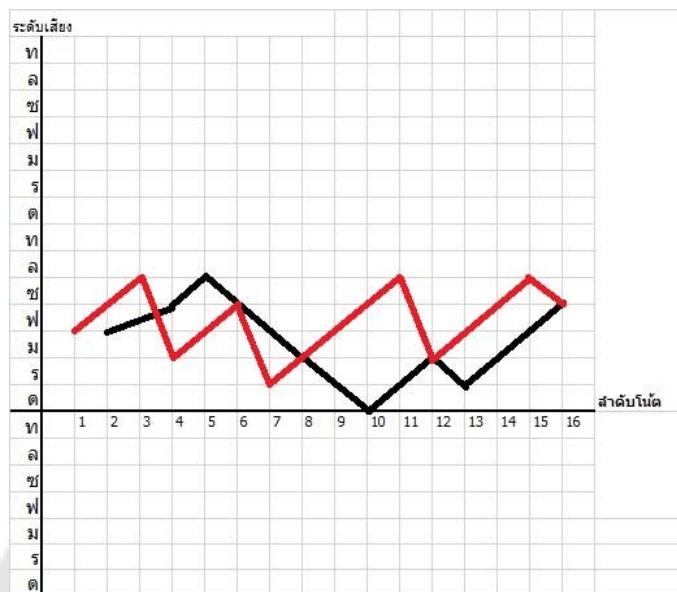
ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- - - ฟ	- ซ ซ ซ	- - - ล	- ซ ซ ซ	ลัซฟี่ ฟี่ซึลั	ตี่ ลัซฟี่ ซึ	รืฟรืตืทตืท	ลทล - ซ

วรรคที่ 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ซ	ล ซ ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ร ม	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ล ซ

วรรคที่ 5

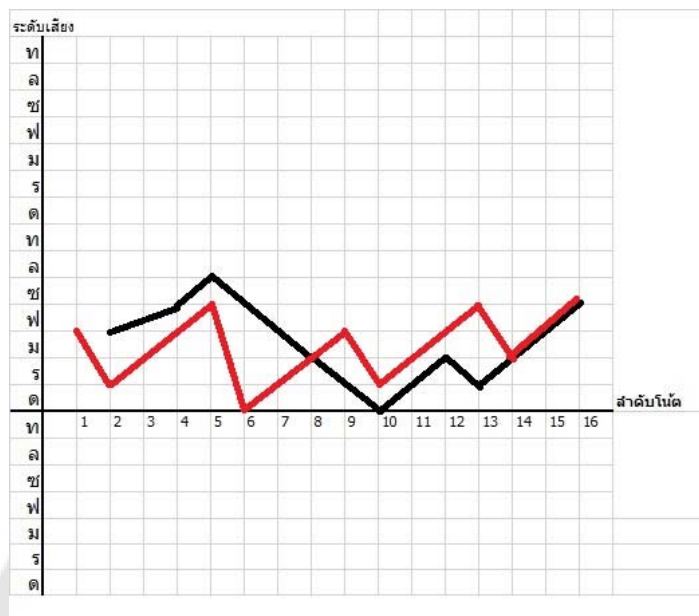
ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
--- ฟ	- ซ ซ ซ	--- ล	- ซ ซ ซ	ท ด ท ร	ด ฟ ด ร	ร ด ท ฟ ท	ท ล ซ ฟ ซ

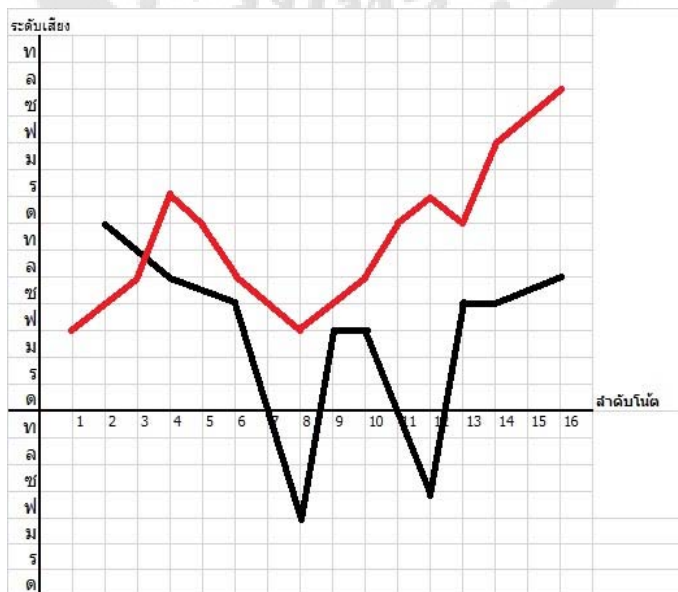
วรรคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ซ	ล ซ ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ร ม ฟ	ซ ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ซ ม ฟ ซ

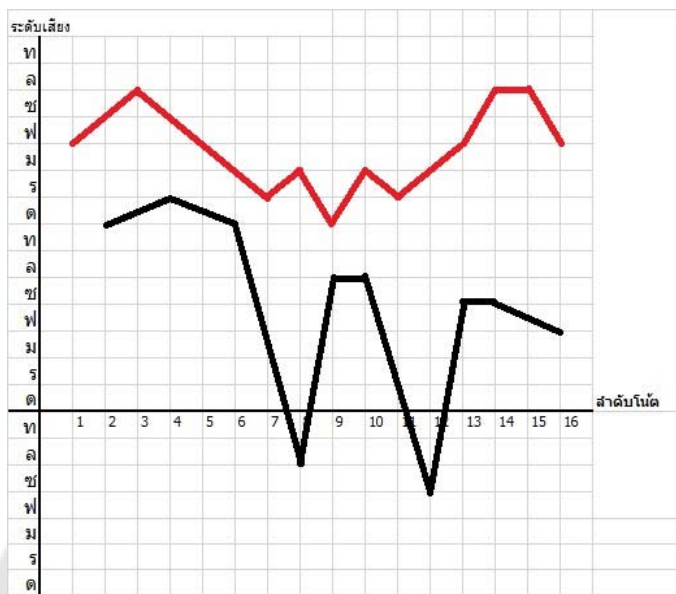
วรรคที่ 9

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ด - ล	- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ซ ซ - ล	ฟ ซ ล ร	ด ล ซ ฟ	ซ ล ด ร	ด ฟ ซ ล

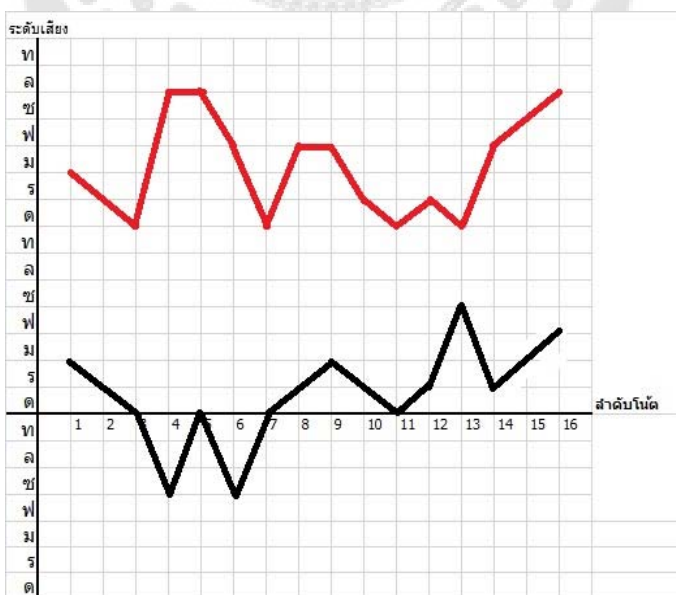
วรรคที่ 10

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ฟ	ฟ ี ล ี ี	ฟ ี ร ี ี	ด ี ร ี ี	ฟ ี ล ี ี

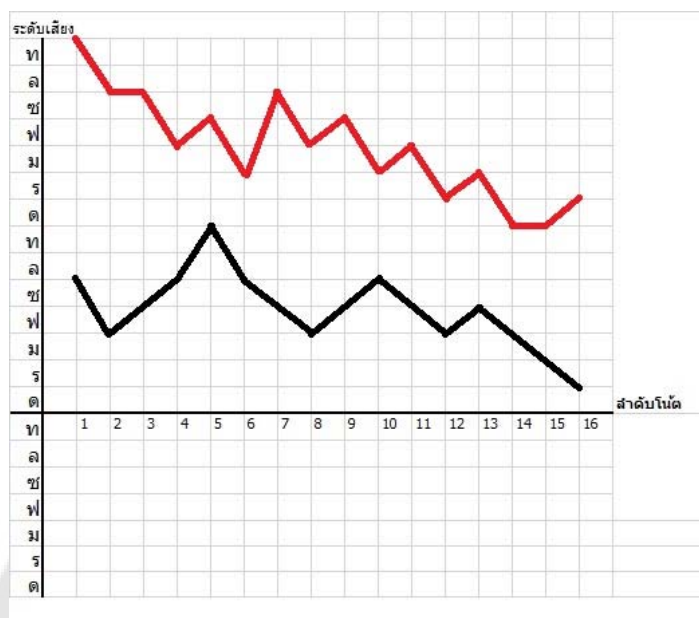
วรรคที่ 11

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ม ร ด ซ	ด ซ ด ร	ม ร ด ร	ซ ร ม ฟ	ม ี ร ี ด ี	ลี ี ฟ ี ด ี ฟ ี	ฟ ี ม ี ร ี ด ี ร ี	ด ี ฟ ี ซ ี ล ี

วรรคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ล ฟ ซ ล	ด ล ซ ฟ	ซ ล ซ ฟ	ซ ฟ ม ร	ดํ ลํ ลํซํฟ	ซํฟํมํ ลํซํฟ	ซํฟํมํ ฟํมํร	มํรํดํ - ร

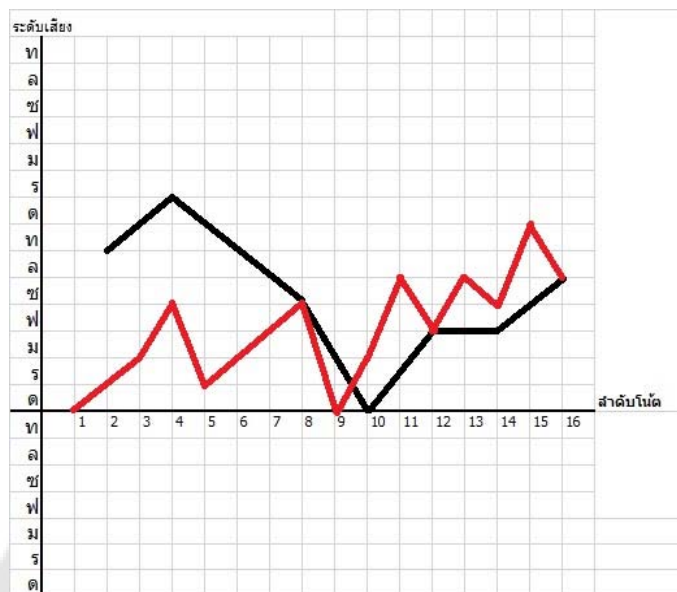
วรรคที่ 13

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ซ	ฟํ รํ ดํ ท	รํดํทํดํรํฟํร	ฟํ ซ ฟํ ร	ดํ ท ล ซ

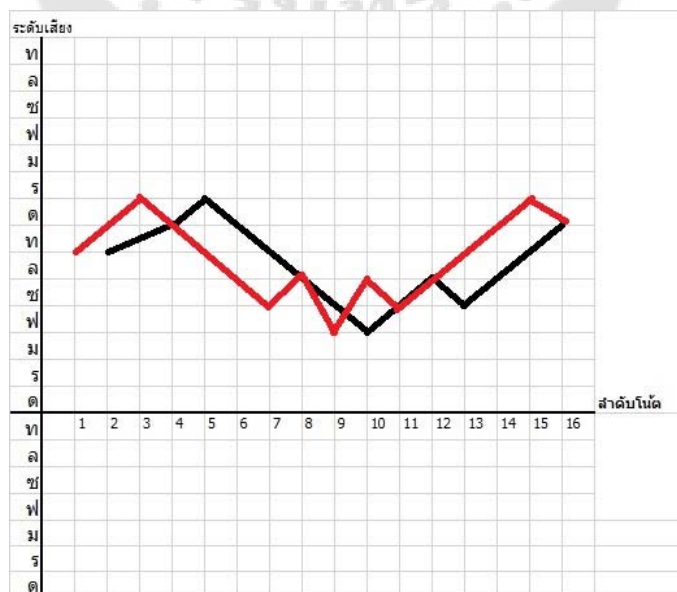
วรรคที่ 14

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ตร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ด ม ล ช ฟ	ล ช ตั ล

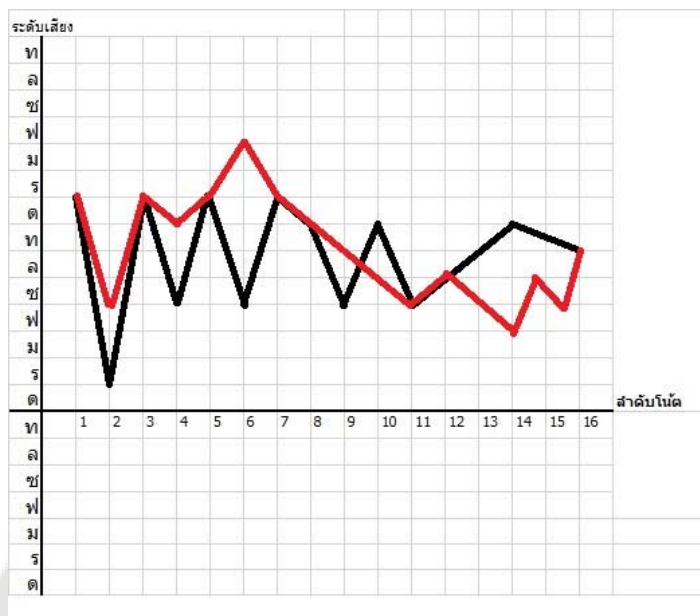
วรรคที่ 15

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	ท ตั ร ตั	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	ท ตั ร ตั

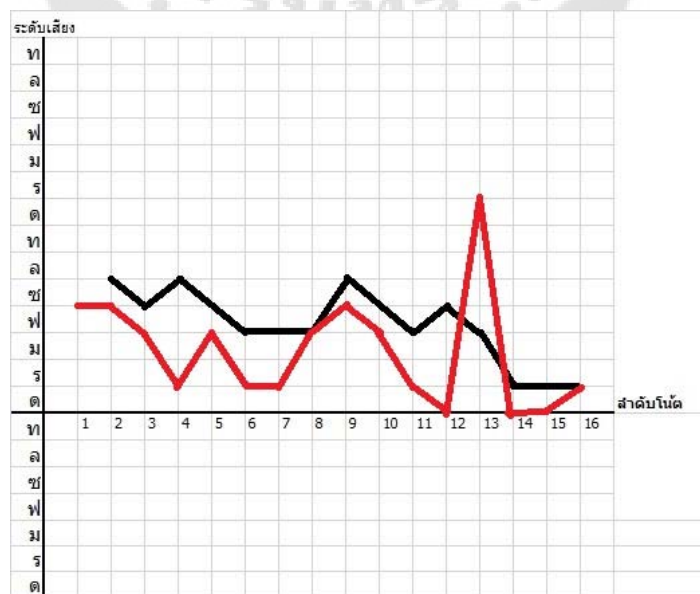
วรรคที่ 16

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	รี ช รี ตั้	รี ฟ รี ตั้	ท ล ช ล	ลชฟลชท

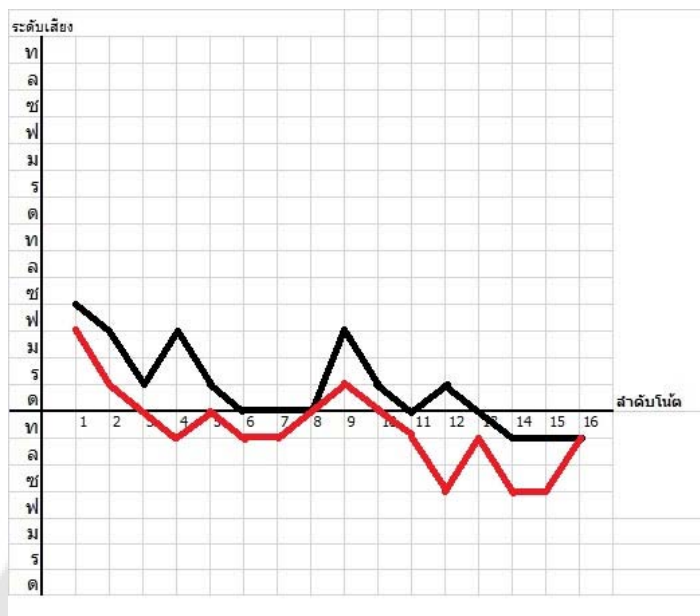
วรรคที่ 17

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	ชช ฟ ร	ฟ ร ร ฟ	ช ฟ ร ด	รี ต ต ร

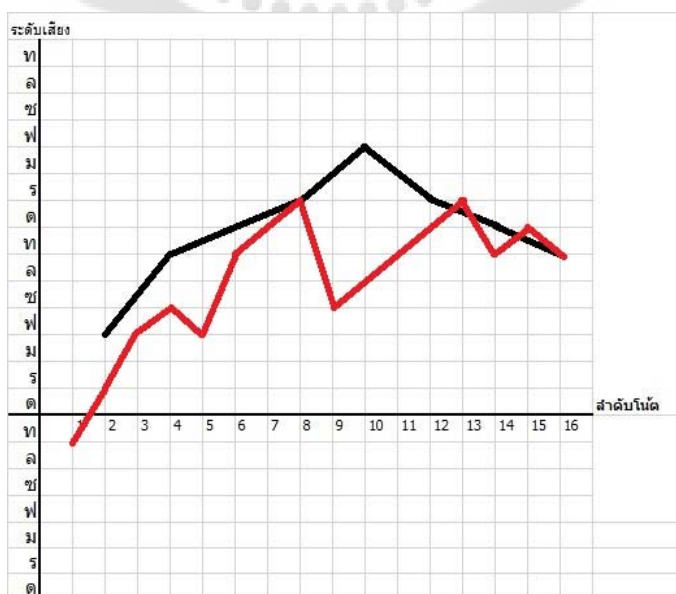
วรรคที่ 18

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ซ ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	ฟ ร ด ท	ด ท ท ด	ร ด ท ช	ท ช ช ท

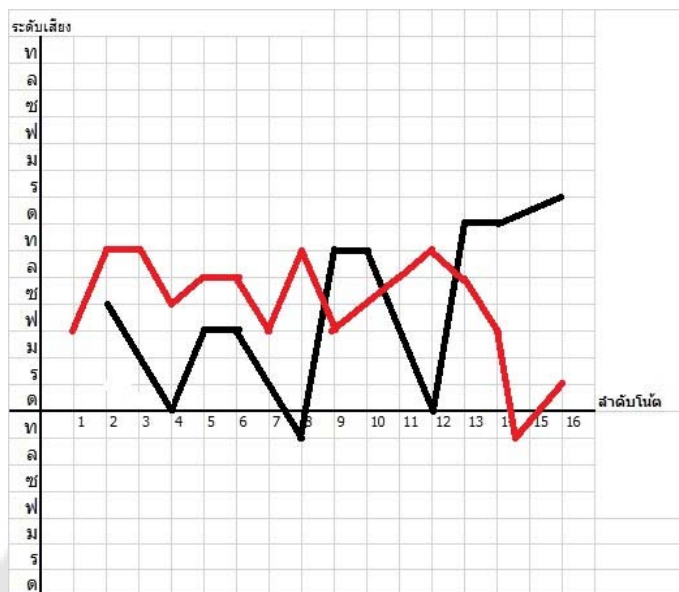
วรรคที่ 19

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ท ด ร ฟ ช	ฟ ท ด ร	ช ล ท ต	ร ท ต ท

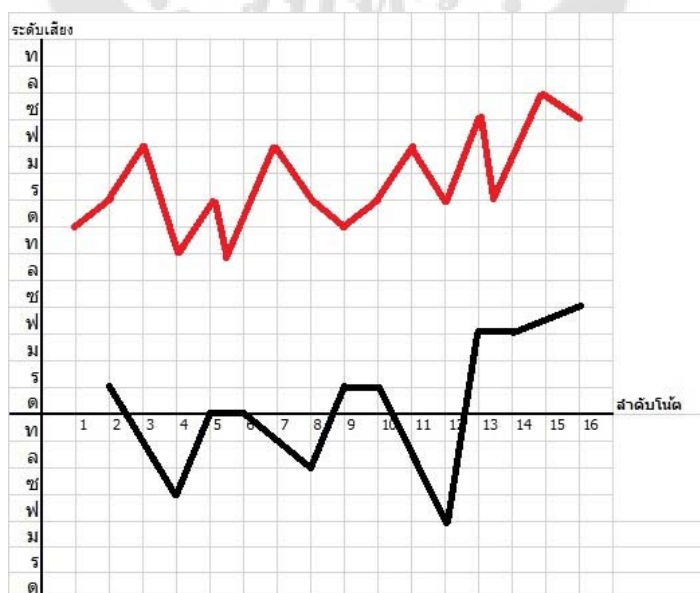
วรรคที่ 20

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ฟ ท ทลซ	ล ลซฟ ท	ฟซล ท	ลซฟ ท ด ร

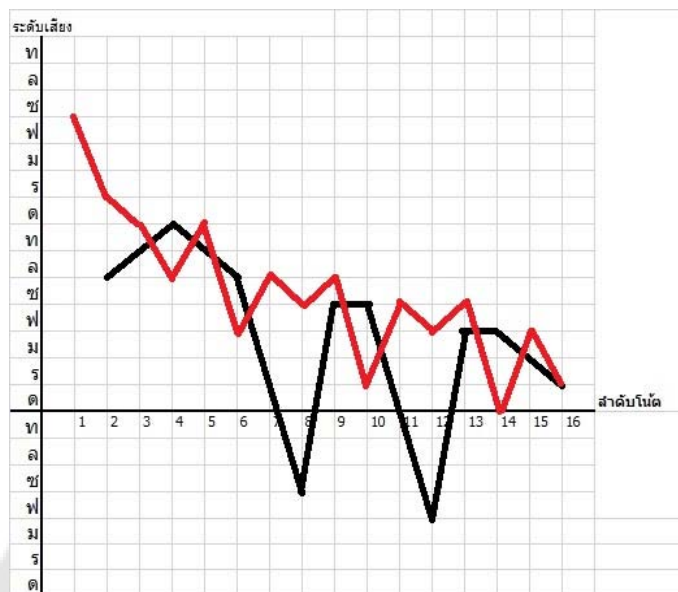
วรรคที่ 21

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ด ร ฟ ท	ร ด ท ด ร ฟ ร	ด ร ฟ ร	ซ ฟ ร ฟ ซ ล ซ

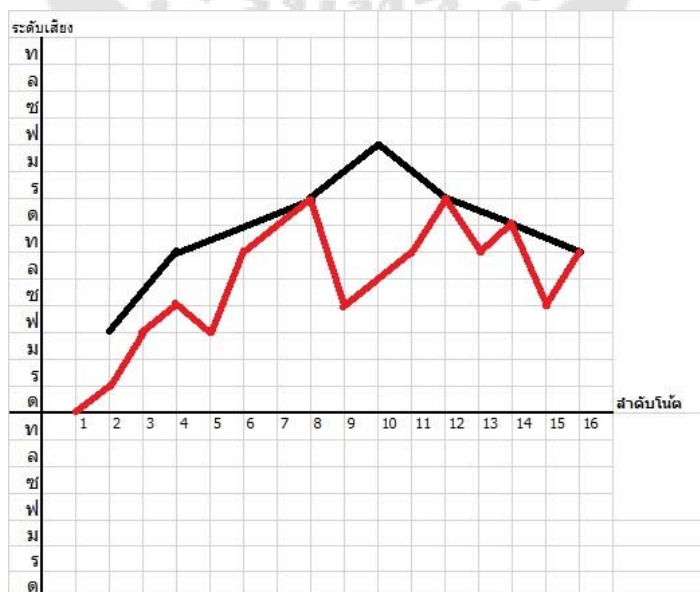
วรรคที่ 22

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ด	- ล - ช	ชช - ฟ	ฟ ฟ - ร	ซึ่ฟรุ้ ดั ล	ต้ ฟชล ช	ล รฟช ฟ	ช ดรฟ ร

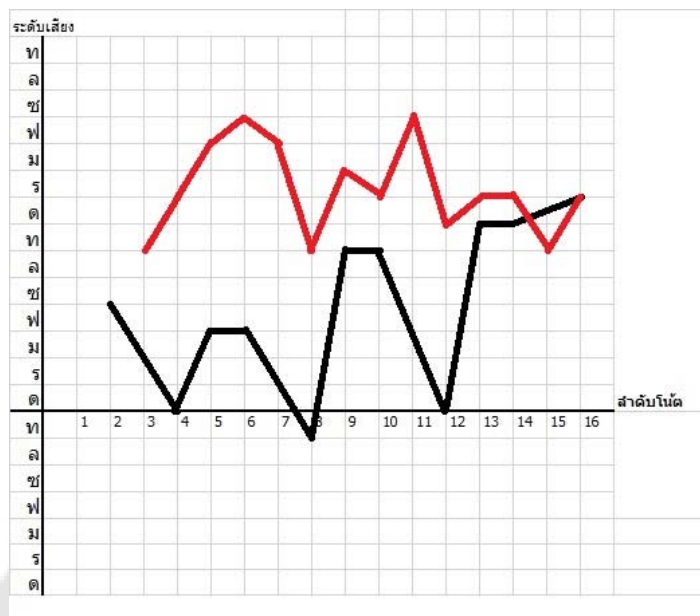
วรรคที่ 23

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ด ร ฟ ช	ฟ ท ดั รุ	ช ล ท รุ	ท ดั ช ท

วรรณคดี 24

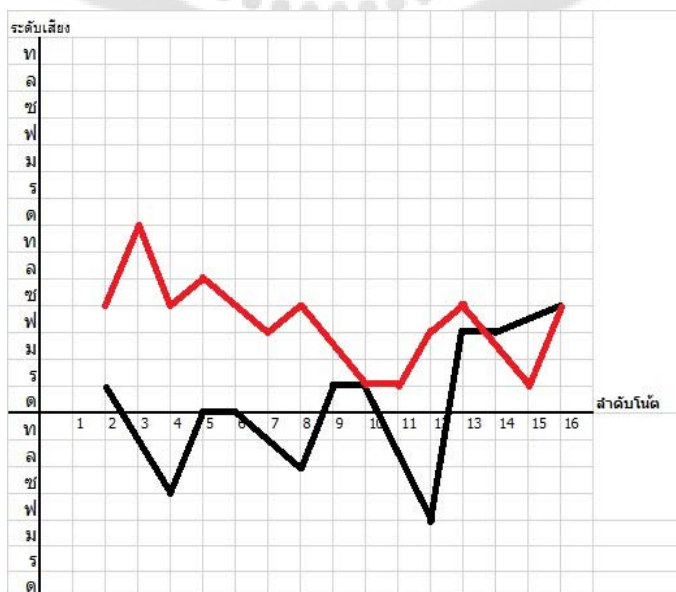
ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	- - ทดรี	ฟ ฆ ฟ ท	ร ติ ฆ ติ	ร ติ ฆ ติ

ท่อน 3 (ทางหวาน)

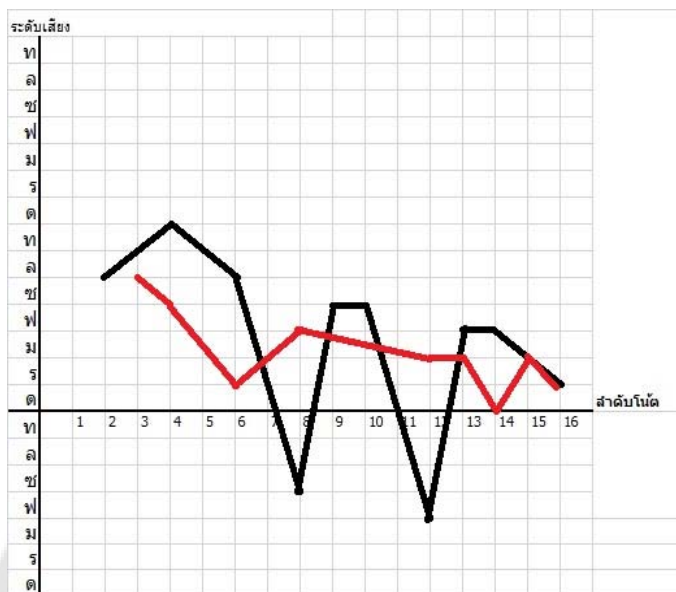
วรรณคดี 1

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	- ซ ติ ซ	ล ล ซ ฟ ซ	ฟ ร - ฟ	ซ ฟ ร ฟ ซ

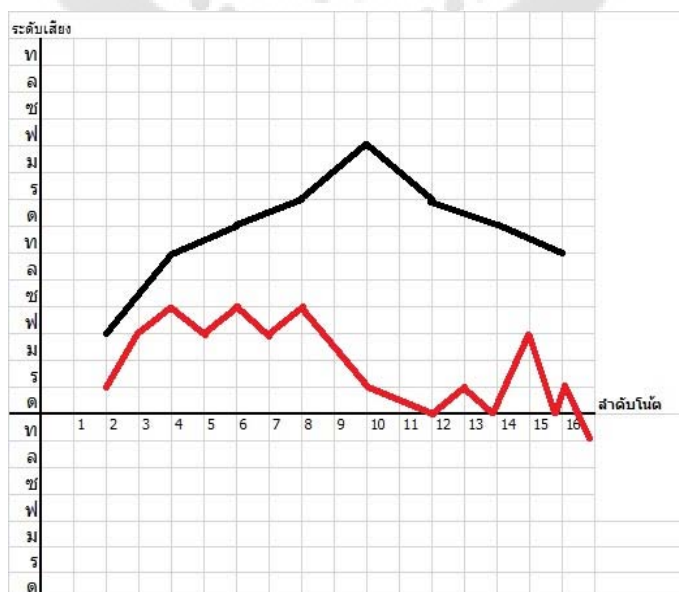
วรรคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ด	- ล- ช	ชช - ฟ	ฟ ฟ - ร	-- ล ช	ฟ ^ร - ฟ	- - - ม	มรดมร ร

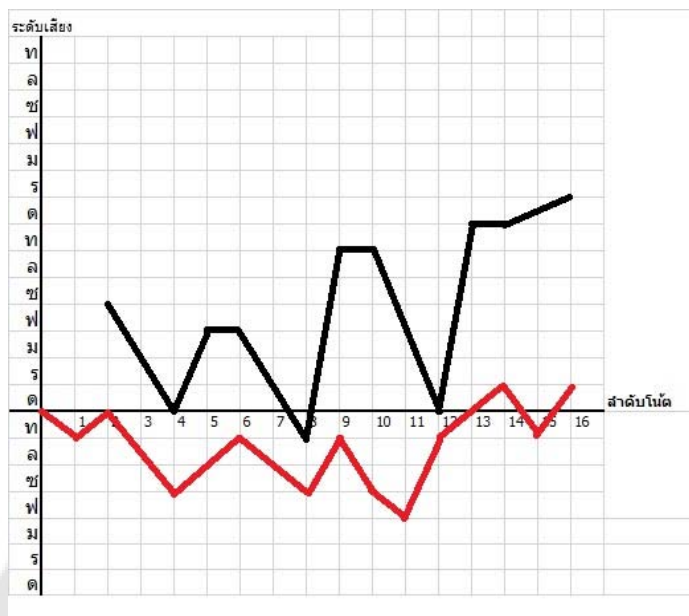
วรรคที่ 3

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ช	ฟ ^ร - ด	รดฟรดร	ทุ - ดทุช

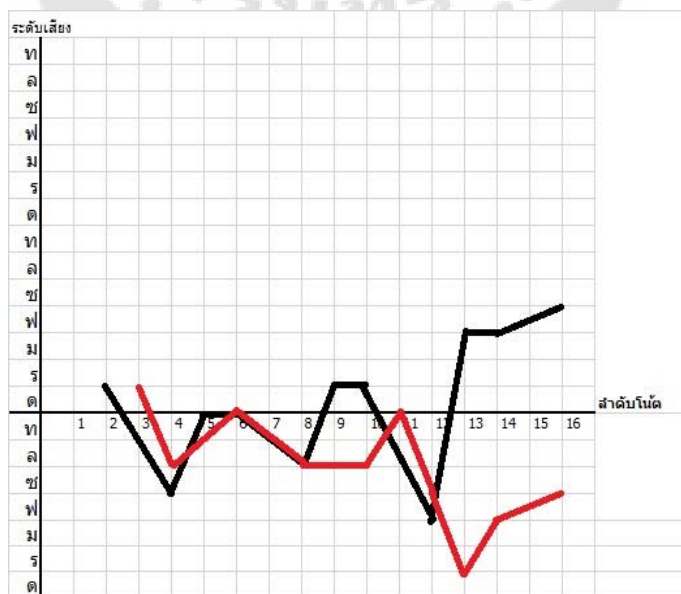
วรรคที่ 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ฎ - ดทุซุ	- ทุ - ซุ	ทุซุ ฟ ทุ	ดรรตทตร

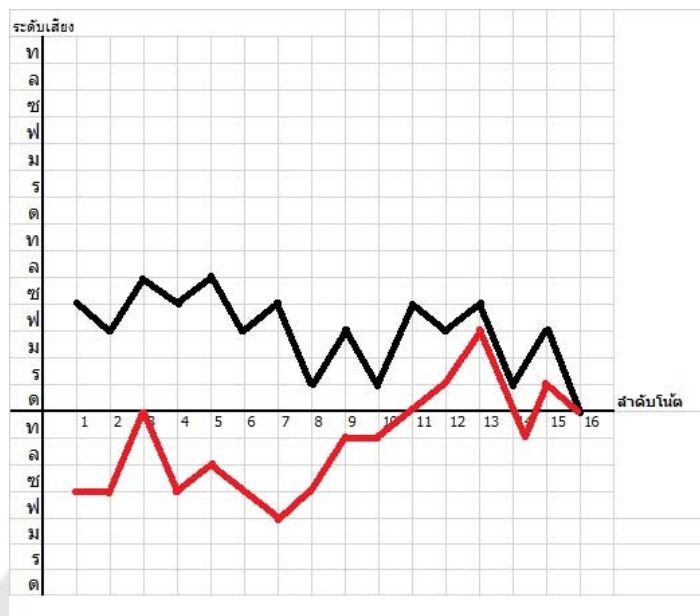
วรรคที่ 5

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	-- รดล	- ด - ล	- ลดซุ	รฟ - ซุ

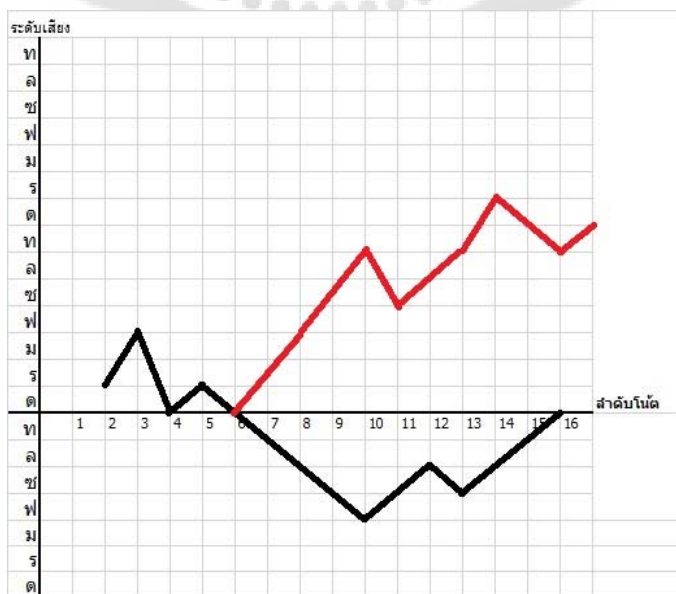
วรรคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ซ ฟ ล ซ	ล ฟ ซ ร	ฟ ร ซ ฟ	ซ ร ฟ ด	ซซุ ด ซ	ล ลซฟ ซ	ทุ - ทุตร	ฟรดทุรดด

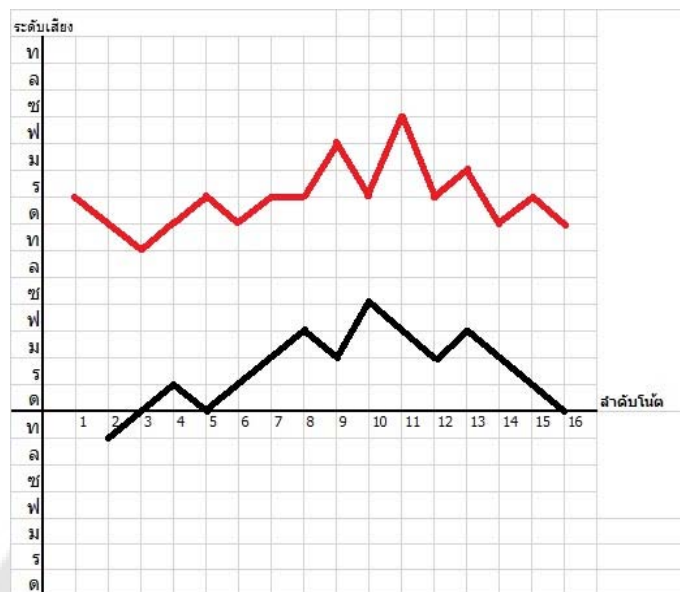
วรรคที่ 7

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ซ ฟ ซ ล	ซ ล ท ด	-----	- ด - ฟ	- ด ซ ล	ท ร ด ทุ ด

วรรคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ตร	ด ร ม ฟ	ม ซ ฟ ม	ฟ ม ร ด	รี รี ตี้ ตี้	รี ตี้ รี รี	ฟี้ รี ซี้ ฟี้	รี ตี้ ฟี้ ตี้

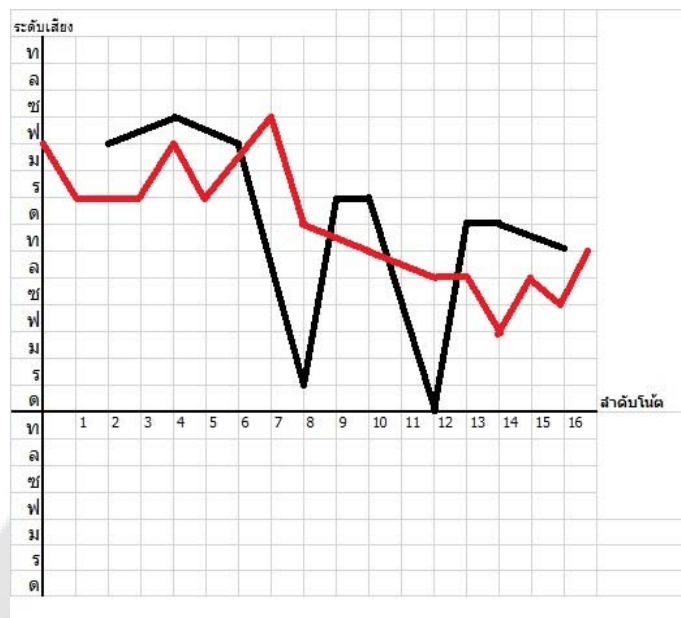
วรรคที่ 9

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ซ ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	--- ตี้	ท ตี้ รี้ ซี้	ซี้ ที้ ฟี้ ซี้	ซี้ ฟี้ ที้ ซี้ ฟี้ ซี้	ฟี้ - รี้ ฟี้

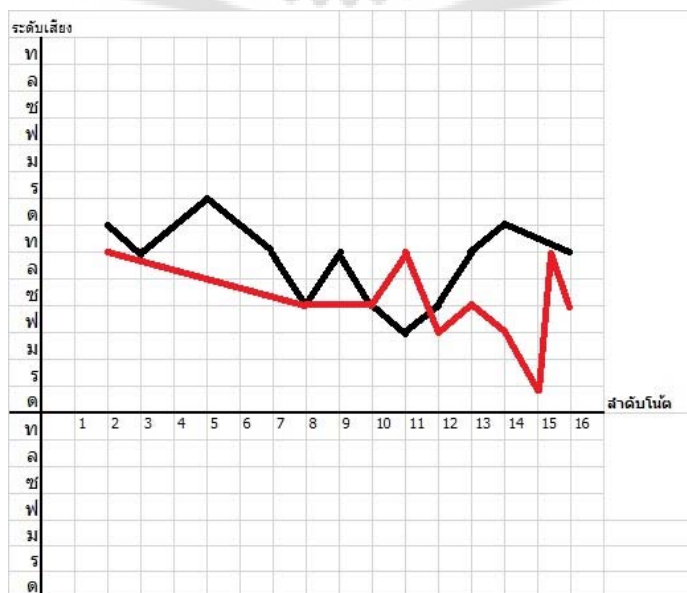
วรรณคดี 10

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ฟ - ช	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	ฟ ^{รี} - ร [ี] ฟ	ร [ี] ฟ ^{ี่} ช ^{ี่} ฟ ^{ี่} ด ^{ี่}	- ท - ล	ลชฟลช ช	- ท - -

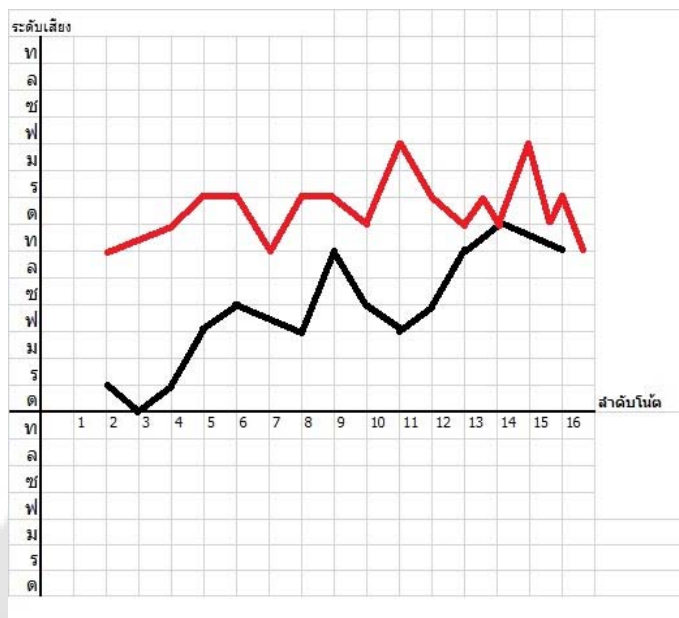
วรรณคดี 11

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ด ท ด	ร ด ท ช	ท ช ฟ ช	ท ด - ท	- ท - -	- - - ช	- ช ท ฟ	ชฟรท ช	- ท - ด ^{ี่}

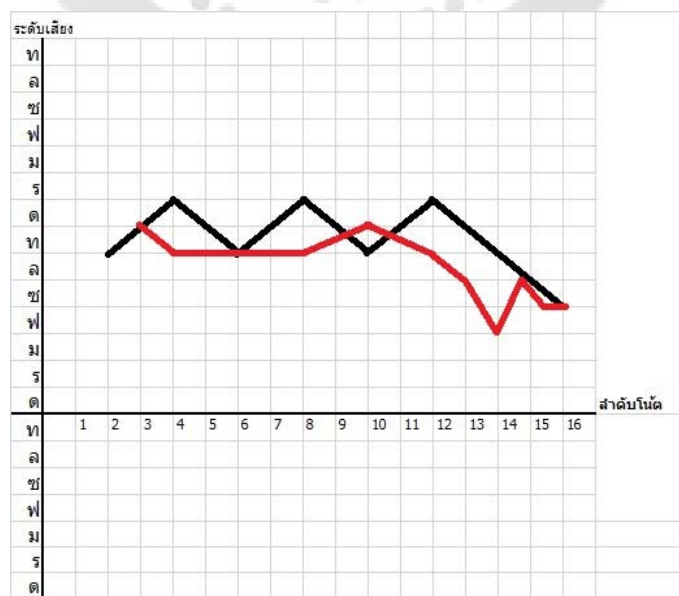
วรรคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ร ด ร	ฟ ช - ฟ	ท ช ฟ ช	ท ด - ท	- ท - ตี	รี รีตีทตีรี	รีตี ฟี่ รี	ตีรีตีฟี่ตีรี	--- ตี

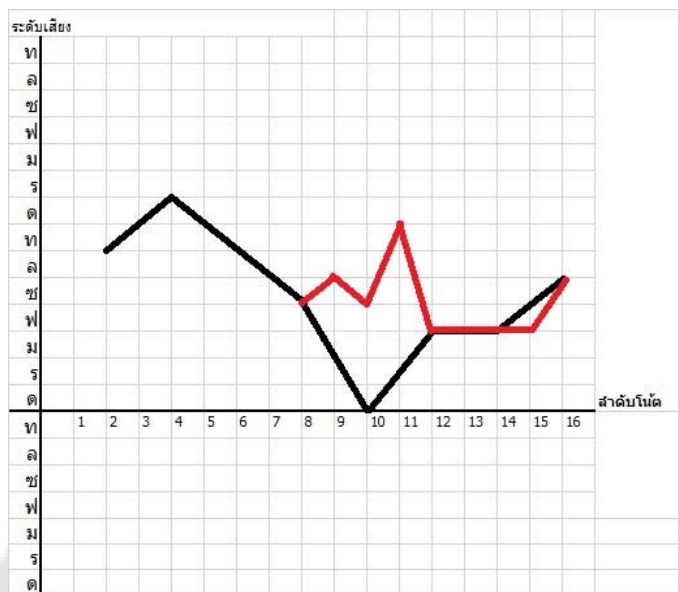
วรรคที่ 13

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ช	--- ตี	--- ท	- ตี - ท	ลลชฟลชช

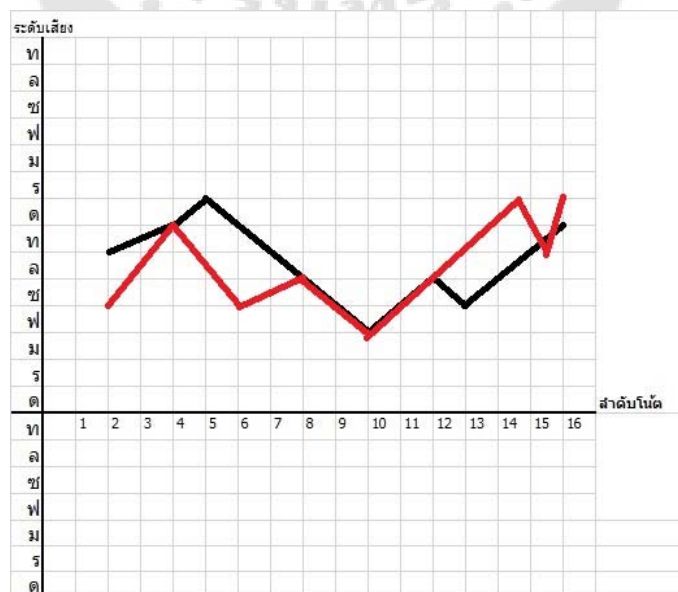
วรรคที่ 14

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	-----	--- ช	ลช ตั ฟ	-- ฟชล

วรรคที่ 15

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	- ช - ตั	- ช - ล	ลชฟ ช ล	ทตริตทตริ

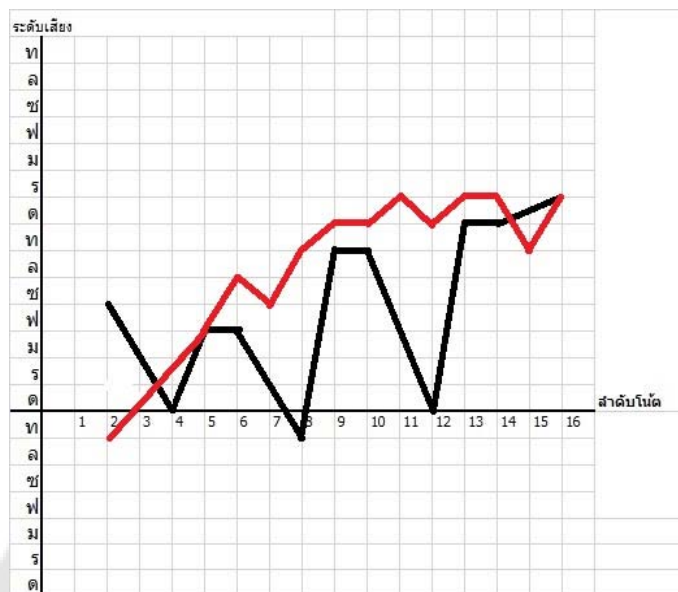

วรรคที่ 20

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	- ท - -	ฟ ล ซ ท	ดํ ด้ รํ ด้	รํ ด้ ํ ด้ ํ ด้ ํ ด้

วรรคที่ 21

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	- - - -	- ด้ - รํ	- ฝํ ฝํ ํ ด้	ด้ ํ ด้ ฝํ ด้ ฝํ ด้

วรรณคดี 22

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ด	- ล - ช	ชช - ฟ	ฟฟ - ร	-----	ลี้ชี้ ตี๊ ฟี้	-----	มี มีริตีมีริริ

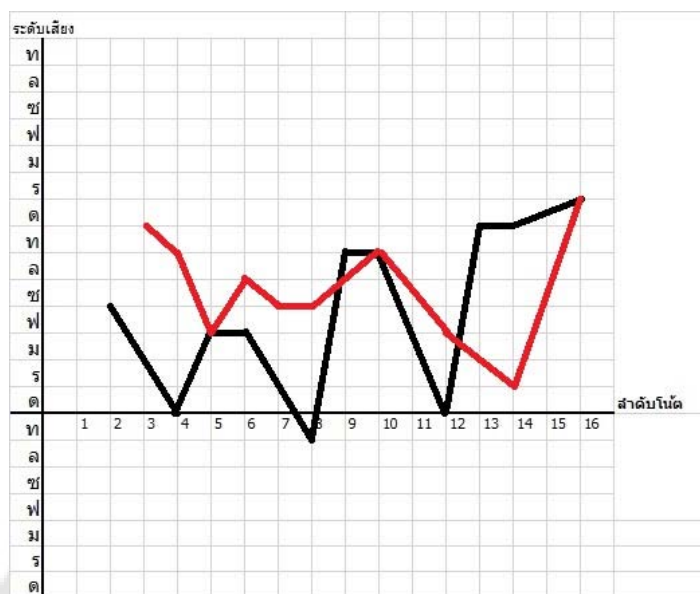
วรรณคดี 23

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน				
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ริ๊ ฟี้ ชี้	ฟี้ ชี้ ฟี้ ชี้	ฟี้ริ - ตี๊	ริตีฟี้ริตีริ	- - ตี๊ ท

วรรคที่ 24

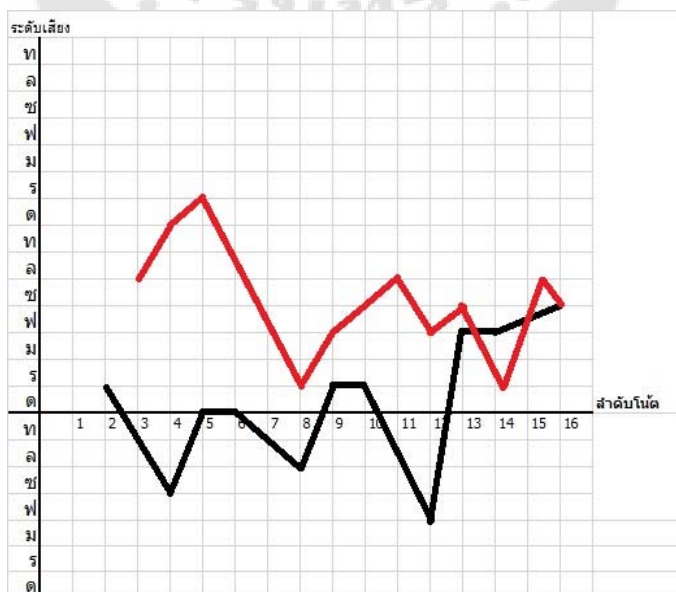
ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	-- ตี ท	ฟ ล ซ ซ	- ท ลซฟ	- ร - รั

ท่อน 3 (ทางเก็บ)

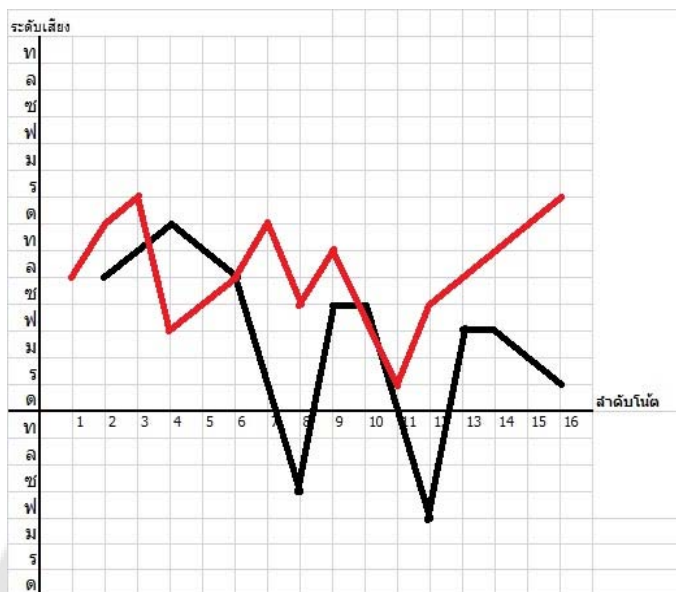
วรรคที่ 1

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	-- ล ตี	รี ตี ลซฟร	ฟ ซ ล ฟ	ซฟรฟซลซ

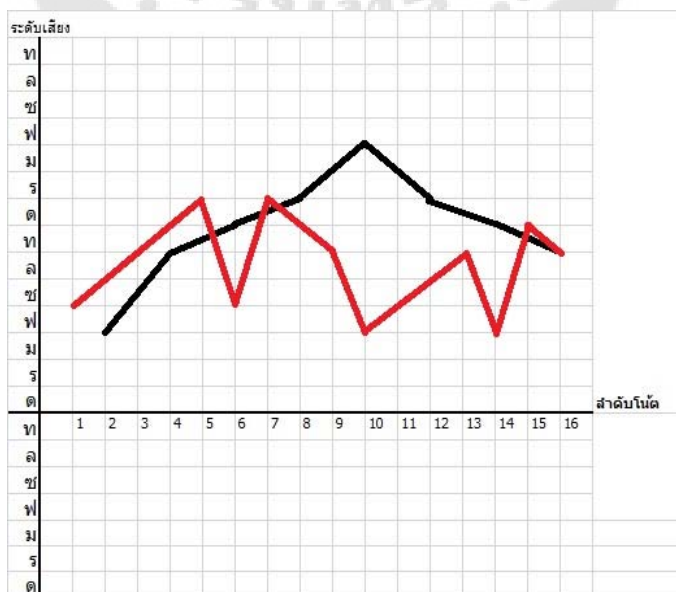
วรรคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ต	- ล- ช	ชช - ฟ	ฟ ฟ - ร	ล ต ี ร ี ฟ	ช ล ต ี ช	ทลช ร ช	ล ท ต ี ร ี

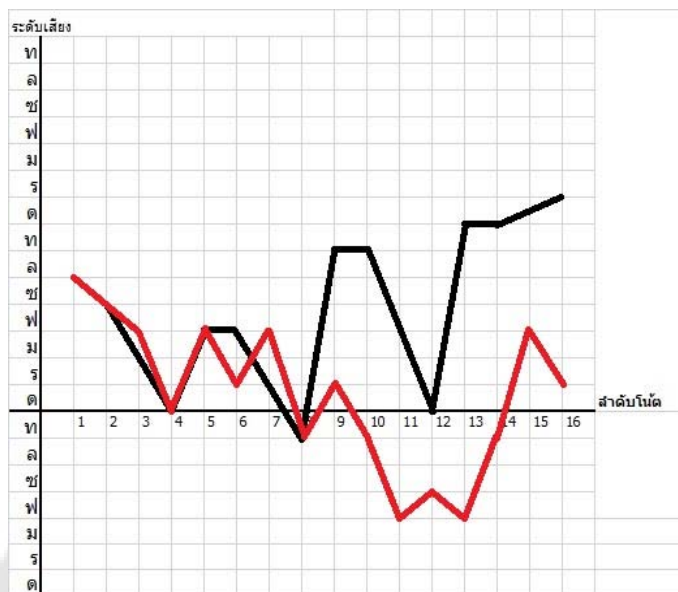
วรรคที่ 3

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ต - ร	- ฟ - ร	- ต - ท	ช ล ท ต ี	ร ี ช ร ี ต ี	ท ฟ ช ล	ท ฟ ต ี ท

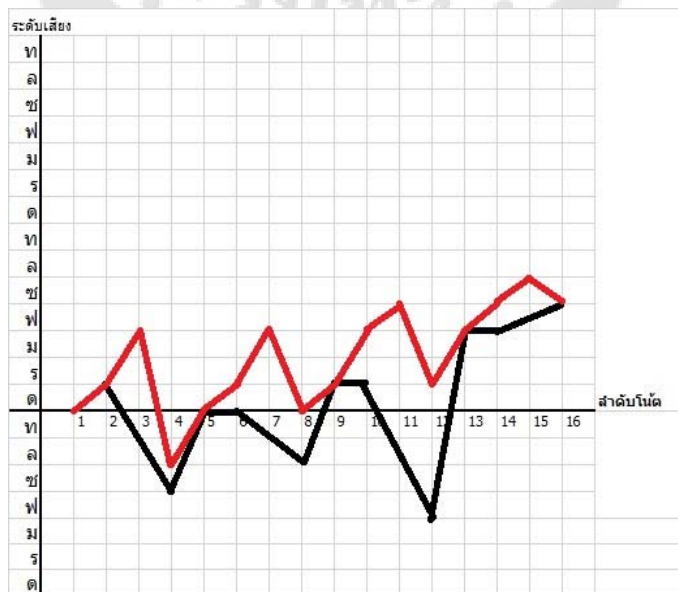
วรรคที่ 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ล ช ฟ ด	ฟ ร ฟ ท	ร ด ท ฟ ชู	ฟ ท ฟ ร

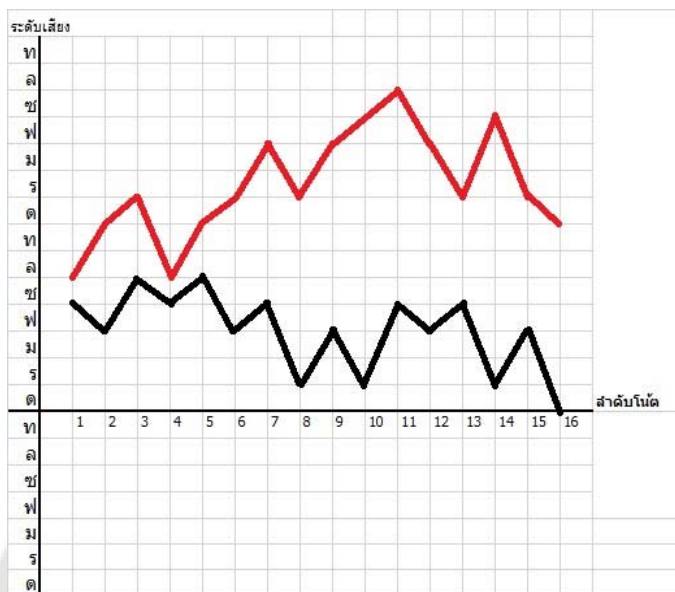
วรรคที่ 5

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ช	ด ร ฟ ล	ด ร ฟ ด	ร ฟ ช ร	ฟ ช ล ช

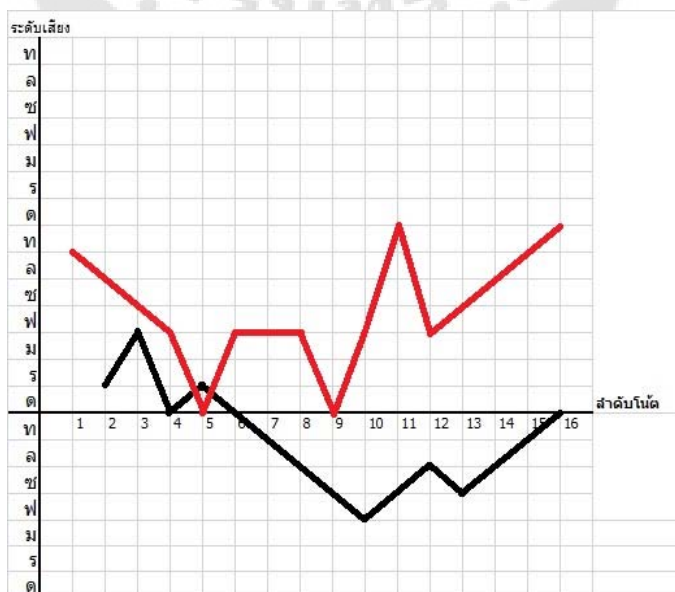
วรรคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ซ ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ร ช ฟ	ช ร ฟ ด	ล ต ี ร ี ล	ต ี ร ี ฟ ี	ฟ ี ช ี ล ี ฟ ี	ร ี ช ี ฟ ี ร ี ต ี

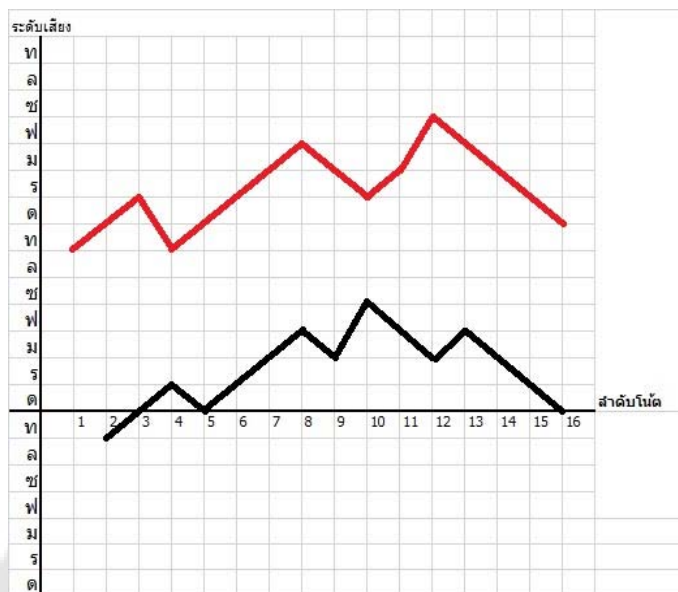
วรรคที่ 7

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	ท ล ล ช ฟ	ด ฟ ฟ ฟ ฟ	ด ฟ ต ี ฟ	ช ล ท ต ี

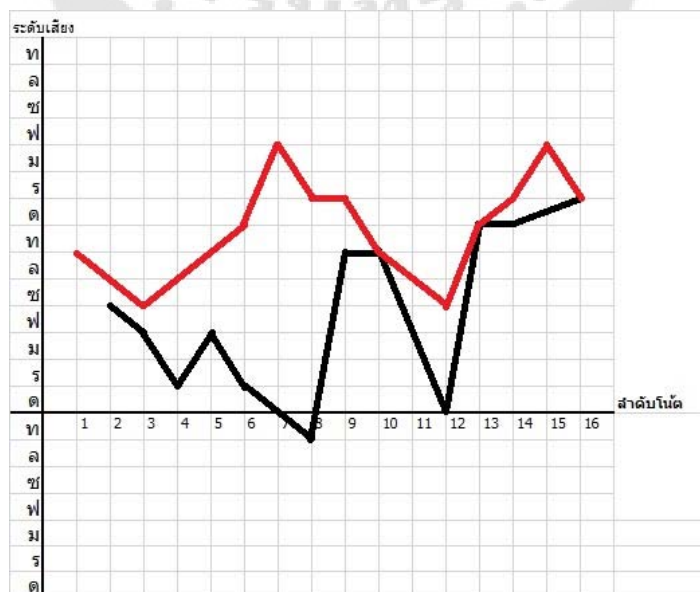
วรรคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ตร	ตร ม ฟ	ม ซ ฟ ม	ฟ ม ร ด	ท ต ร์ ต ท์	ต ร์ ม ์ ฟ ์	ม ์ ร ์ ม ์ ซ ์	ฟ ์ ม ์ ร ์ ต ์

วรรคที่ 9

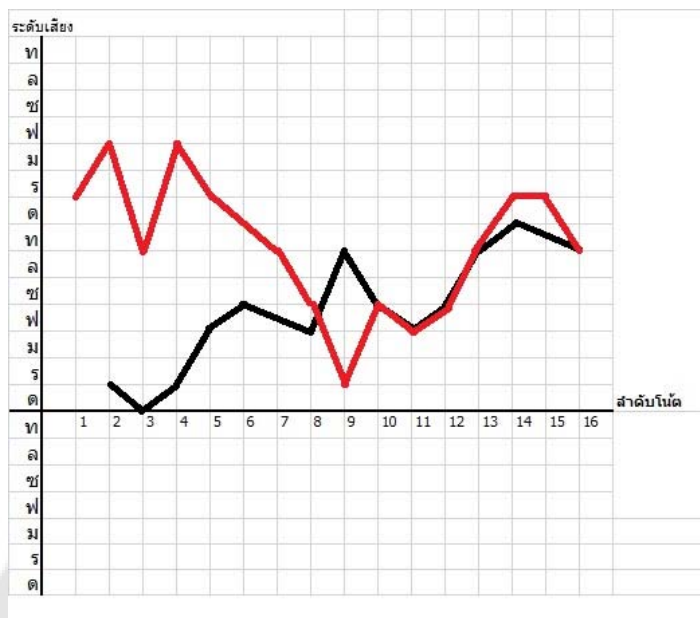
ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ท ล ซ ล	ท ต ์ ฟ ์ ร ์	ร ์ ต ์ ท ล ท	ด ์ ร ์ ฟ ์ ร ์

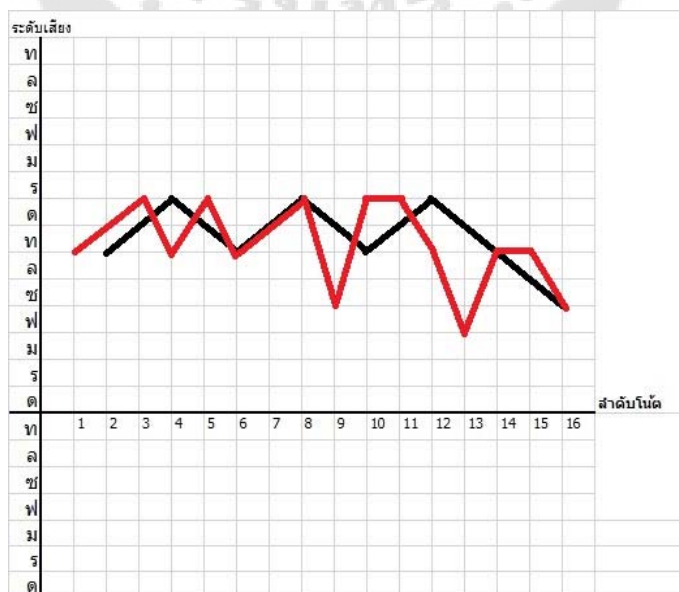
วรรคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร ด ร	ฟ ซ - ฟ	ท ซ ฟ ซ	ท ด - ท	รี ฟ ี ท ี	รี ต ี ท ซ	ร ซ ฟ ซ	ท รี รี ต ี ท

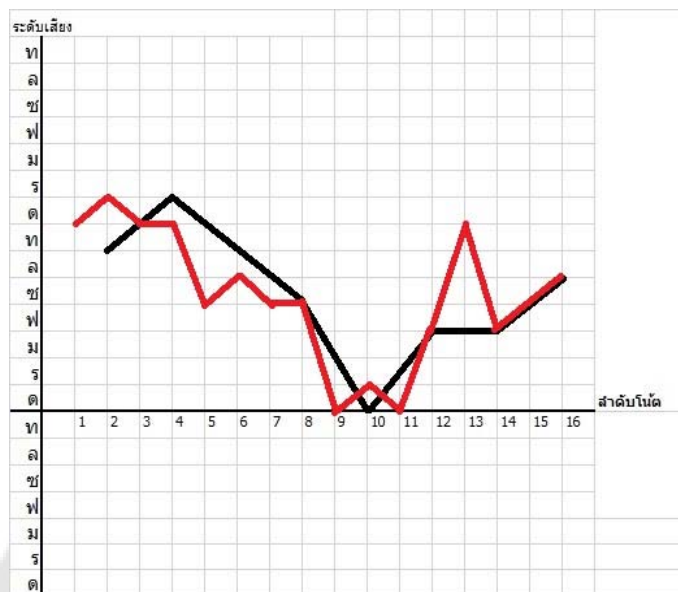
วรรคที่ 13

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ซ	ท ต ี ร ี	รี ท ต ี ร ี	ซ รี รี ต ี ท	ฟ ท ท ล ซ

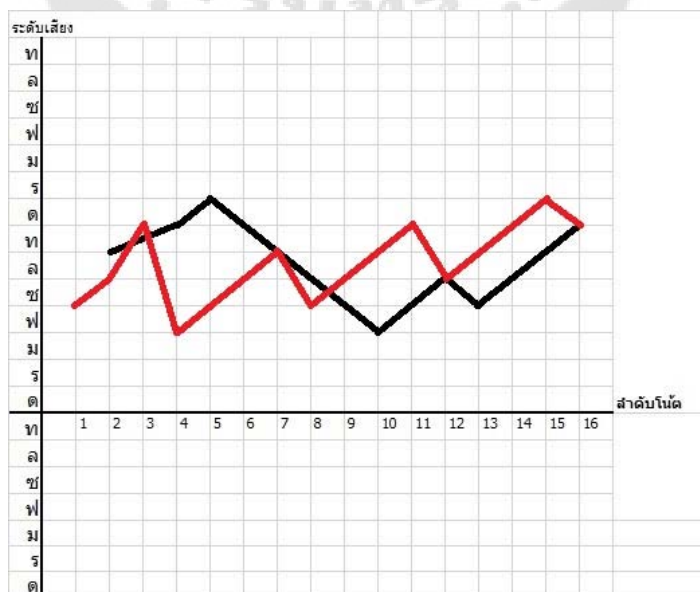
วรรคที่ 14

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท ดร	ด ท ล ช	- ด - ฟ	- ฟ ช ล	ตี รี้ ตี้ ตี้	ช ล ช ช	ด ร ต ฟ	ตี ฟ ช ล

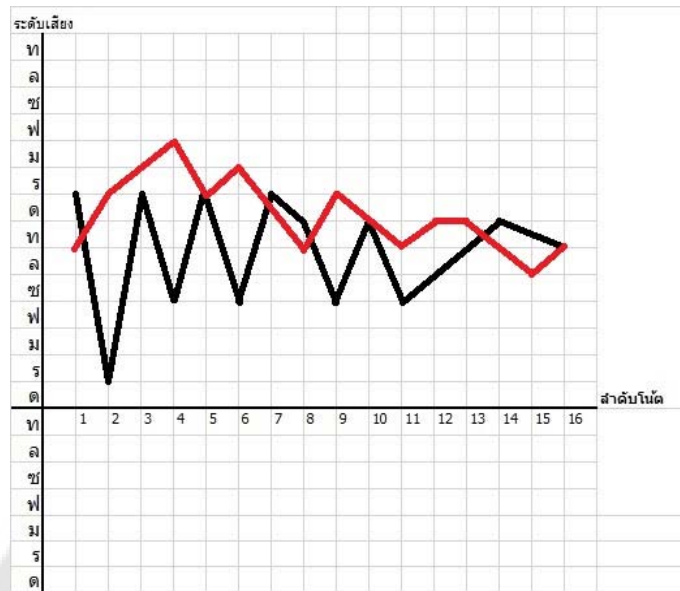
วรรคที่ 15

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	ช ล ตี้ ฟ	ช ล ท ช	ล ท ตี้ ล	ท ตี้ รี้ ตี้

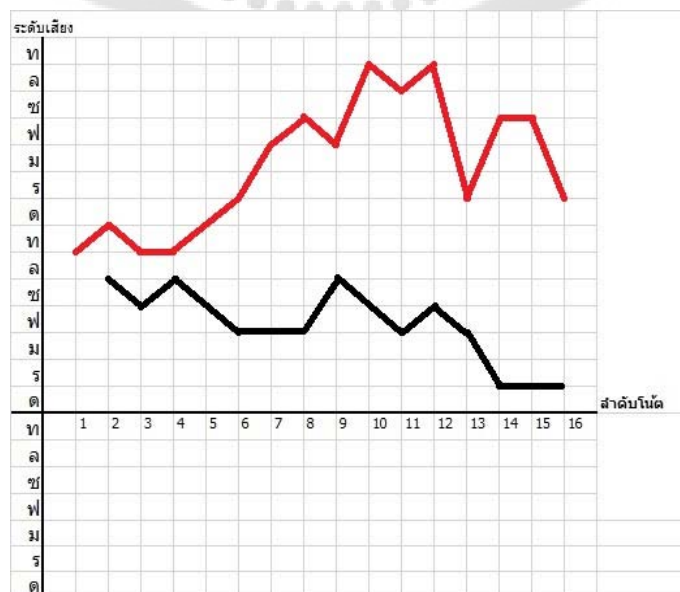
วรรคที่ 16

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ร ร ร ช	ร ช ร ด	ช ด ช ล	ท ด - ท	ท ต ร์ - ฬ	ม ร์ ม ร์ ต	ร ร์ ต ์ ท ต	ต ์ ท ล ท

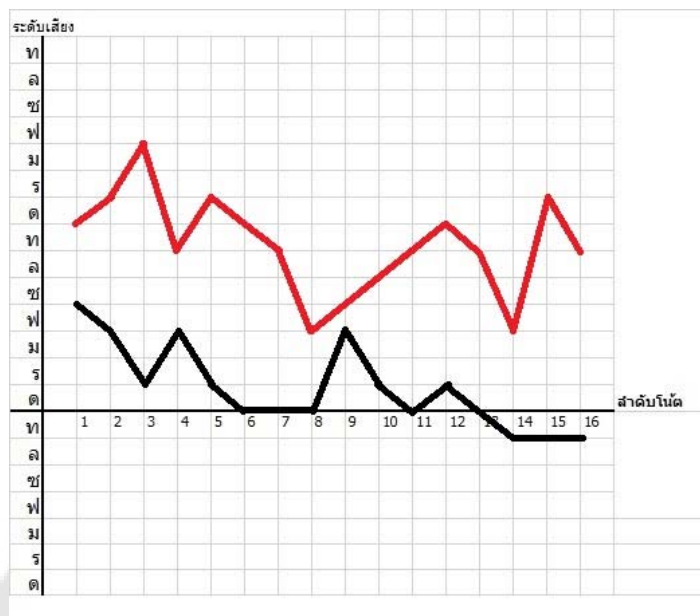
วรรคที่ 17

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล ช ล	ช ฬ - ฬ	ล ช ฬ ช	ฬ ร - ร	ท ต ์ ท ท	ต ร์ ฬ ช	ฬ ท ์ ล ์ ท	ร ์ ช ์ ฬ ร์

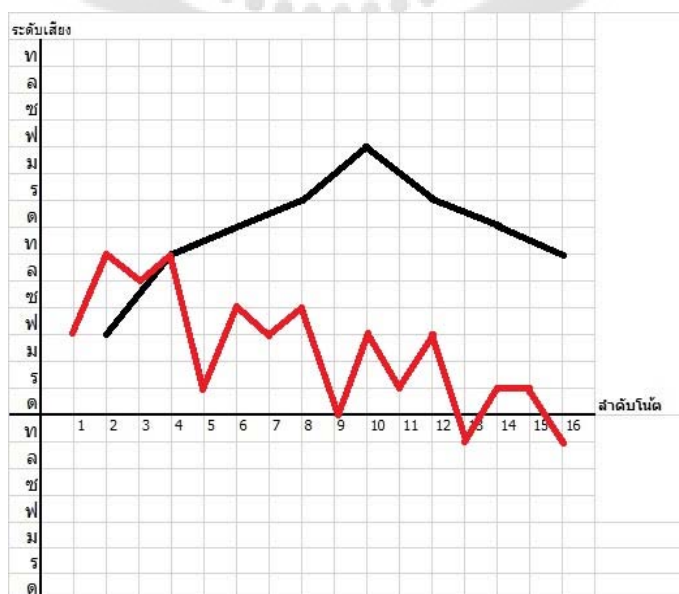
วรรคที่ 18

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
ซ ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	ด ี ร ี ฟ ี ท	ร ี ด ี ท ฟ	ซ ล ท ต ี	ท ฟ ร ี ด ี ท

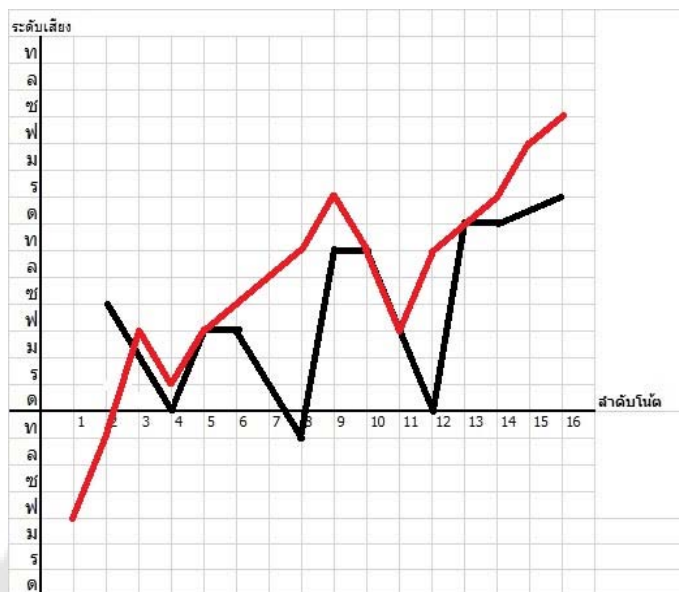
วรรคที่ 19

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ฟ ท ล ท	ร ซ ฟ ซ	ด ฟ ร ฟ	ทุ ร ร ด ทุ

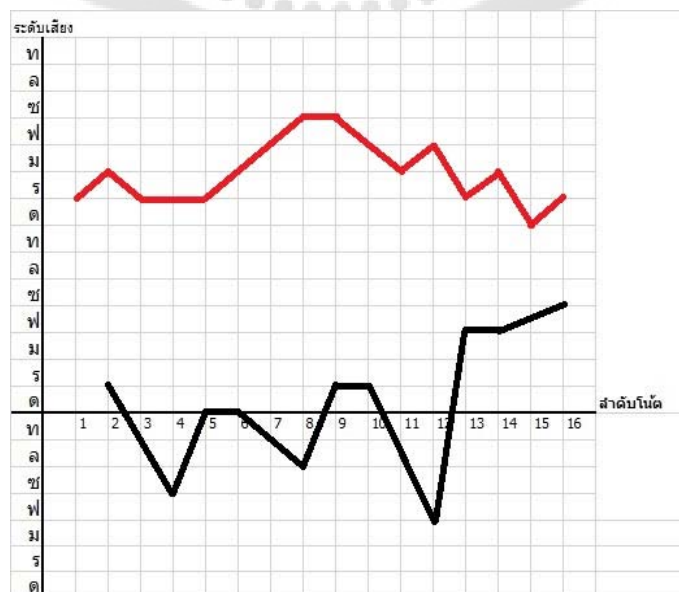
วรรคที่ 20

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ฟุ ทุ ฟ ร	ฟ ซ ล ท	ริ ติ ท ฟ ท	ติ ริ ฟี ไซ

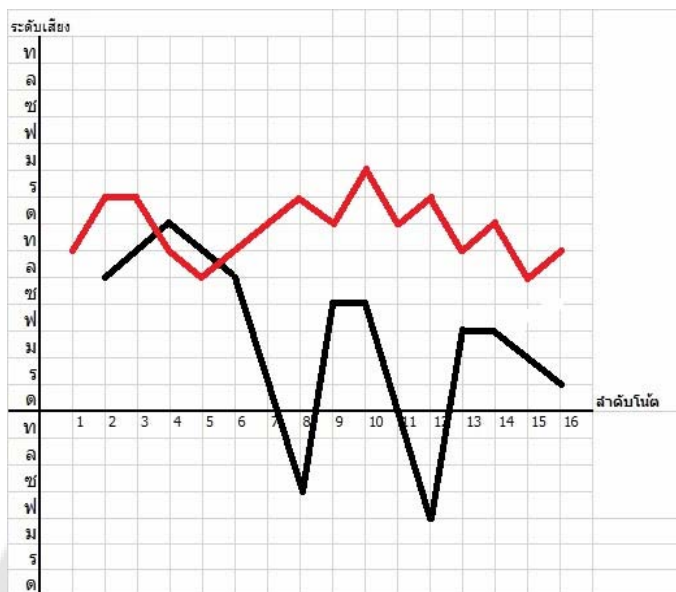
วรรคที่ 21

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	ริ ฼ ริ ฼	ริ ฼ ฟี ไซ	ไซ ฟี ฼ ฟี	ริ ฼ ติ ฼

วรรคที่ 22

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ล - ด	- ล - ซ	ซซ - ฟ	ฟฟ - ร	ท รี้ รี้ ตี้ ท	ล ท ตี้ รี้	ตี้ มี้ ตี้ รี้	ท ตี้ ล ท

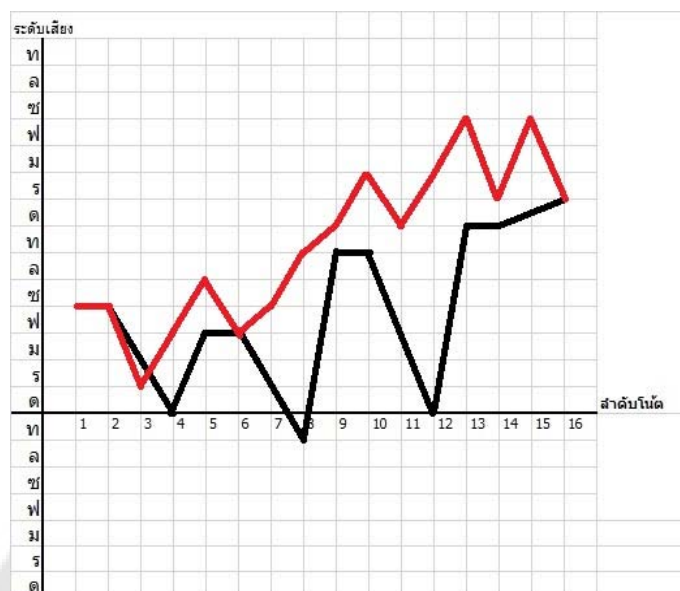
วรรคที่ 23

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	ฟ ท ทลซ	ฟ ท ตี้ รี้	ซ ล ท ตี้	ท ฟ รี้ ตี้ ท

วรรคที่ 24

ทำนองฆ้องวงใหญ่				ทำนองออร์แกน			
- ซ - ฟ	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ดมีร์ดมีร์มี	ซมีร์ซมีร์

สรุปรูปแบบการแปรทำนองเพลงแขกมอญสามชั้นทางเดี่ยวออร์แกน เมื่อพิจารณาจากกราฟรูปแบบการแปรทำนองเปรียบเทียบทำนองหลักและทำนองออร์แกน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการแปรทำนองที่สวนทางกัน
  2. รูปแบบการแปรทำนองที่ไปในทิศทางเดียวกันแต่ต่างที่ขึ้นคู่ 8
  3. รูปแบบการแปรทำนองที่มาจากทิศทางแตกต่างกันแต่มาบรรจบในโน้ตเดียวกัน
- ซึ่งในการศึกษารูปแบบการดำเนินทำนองที่มาจากกราฟจะเห็นได้ว่า ลักษณะการแปรทำนองของโน้ตออร์แกนนั้น นิยมบรรเลงให้สวนทางกับแนวทำนองหลัก

2.2 ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญ 3 ชั้น

จากการวิเคราะห์ลูกตกทำนองหลักแล้วนั้น ข้าพเจ้าจึงนำเอาทำนองหลักมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวในลูกตกเดียวกันของทำนองหลัก เพื่อศึกษา กลอนเพลง เทคนิค ความสัมพันธ์กลมกลืนของกลอนเพลงดังต่อไปนี้

ลูกตก ด3 ซึ่งตรงกับเสียง มี โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ด3	2	- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	2

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
ด3	- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- - - -	ร ี ร ี ท ี ด ี	ร ี ร ี ช ร ี	ม ี่ ม ี่ ร ี ด ี่ ร ี ม ี่
					- ม ี่ ช ี่ ม ี่	ม ี่ ร ี ด ี่ ช ี่ ม ี่ ร ี ม ี่	ร ี ด ี่ ร ี ด ี่ ท ี่ ด ี่	ร ี ม ี่ ม ี่ ร ี ด ี่ ร ี ม ี่
					ด ร ฟ ล	ด ร ม ด	ร ม ช ร	ม ช ล ม

จากทางฆ้อง 1 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1.	เก็บ	ด ร ฟ ล	ด ร ม ด	ร ม ช ร	ม ช ล ม
2.	ลากเสียง	- ม ี่ ช ี่ ม ี่	ม ี่ ร ี ด ี่ ช ี่ ม ี่ ร ี ม ี่	ร ี ด ี่	ร ี ม ี่ ม ี่ ร ี ด ี่ ร ี ม ี่
3.	ขยี้	- ม ี่ ช ี่ ม ี่	ม ี่ ร ี ด ี่ ช ี่ ม ี่ ร ี ม ี่	ร ี ด ี่ ร ี ด ี่ ท ี่ ด ี่	ร ี ม ี่ ม ี่ ร ี ด ี่ ร ี ม ี่
		- - - -	ร ี ร ี ด ี่ ท ี่ ด ี่	ร ี ร ี ช ร ี	ม ี่ ม ี่ ร ี ด ี่ ร ี ม ี่
4.	สับัด	- - - -	ร ี ร ี ด ี่ ท ี่ ด ี่	ร ี ร ี ช ร ี	ม ี่ ม ี่ ร ี ด ี่ ร ี ม ี่

ลูกตก ด5 ซึ่งตรงกับเสียง ซอล โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ด5	2	- ฟ - ช	ล ช ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ช	2

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
ด5	- ฟ - ช	ล ช ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ช	- ร ี - ช ี่	- ร ี - ม ี่	ฟ ี่ ล ี่ ช ี่ ฟ ี่ ด ี่	ช ี่ ด ี่ ด ี่ ช ี่

จากทางฆ้อง 1 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1.	สับัด	- รี้ - ฌี้	- รี้ - มี่	พี้ ลี่ ฌี้ ฝี้	ฌ ฝี้ ฝี้ ฌี้

ลูกตก ฟ1 ซึ่งตรงกับเสียง ฟา โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ฟ1	4	- ด - ฟ	- ฌ - ล	- ด - ล	- ฌ - ฟ	1
		ม ร ด ฌ	ด ฌ ด ร	ม ร ด ร	ฌ ร ม ฟ	2
		- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ฌ	ฌ ฌ - ฟ	1

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
	ฟ1	- ด - ฟ	- ฌ - ล	- ด - ล	- ฌ - ฟ	- # ล ล รี้	ล ด ล - ฌ	ฟ ม ร ม
	ม ร ด ฌ	ด ฌ ด ร	ม ร ด ร	ฌ ร ม ฟ	ท ด รี้ ฝี้	ฌ ล ด ร	ฟ ฌ ล ด	ร ฟ ฌ ฟ
	- ด - ร	- ด - ล	ล ล - ฌ	ฌ ฌ - ฟ	- - - ล	ด ล ด ร ด ล	- ฌ ฟ ด	ร ม ม ร ด ร ร
					พี้ ฌี้ ลี่ ฌี้	พี้ มี่ รี้ มี่	ดี่ มี่ รี้ มี่	พี้ ลี่ ลี่ ฌี้ ฝี้

จากทางฆ้อง 3 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1.	เก็บ	พี้ ฌี้ ลี่ ฌี้	พี้ มี่ รี้ มี่	ดี่ มี่ รี้ มี่	พี้ ลี่ ลี่ ฌี้ ฝี้
		ท ด รี้ ฝี้	ฌ ล ด ร	ฟ ฌ ล ด	ร ฟ ฌ ฟ
2.	สับัด	พี้ ฌี้ ลี่ ฌี้	พี้ มี่ รี้ มี่	ดี่ มี่ รี้ มี่	พี้ ลี่ ลี่ ฌี้ ฝี้
3.	ขยี้	- # ล ล รี้	ล ด ล - ฌ	ฟ ม ร ม	<u>ม ร ด ม ร ร</u>
		- - - ล	ด ล ด ร ด ล	- ฌ ฟ ด	<u>ร ม ม ร ด ร ร</u>
4.	อื่นๆ	- # ล ล รี้	ล ด ล - ฌ	ฟ ม ร ม	ม ร ด ม ร ร

ลูกตก ฟ2 ซึ่งตรงกับเสียง ซอล โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ฟ2	9	--- ฟ	- ซ ซ ซ	--- ล	- ซ ซ ซ	3
		- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	6

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
ฟ2	--- ฟ	- ซ ซ ซ	--- ล	- ซ ซ ซ	ลิซังไฟ ดิ ริ	ริดิฟริดิริ	ทิลซฟซล	ฟซ - ซ
	- ร - ด	ด ด - ร	ร ร - ฟ	ฟ ฟ - ซ	--- ริ	ฟิดิ - ริ	ซังซัง ซังฟิ	ซังฟิ ริ ซัง
					--- ดิ	ริ ริดิทดิริ	ลซฟ ลซ	-*ดิ - ดซ
					----	- ดิ - ริ	ซังซังซังฟิ	ซังฟิ ริ ซัง
					ดิ ริ ฟิ ล	ดิ ริ ฟิ ดิ	ริ ฟิ ซัง ริ	ฟิ ซัง ลี ซัง
					ด ม ร ม	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ล ด	ร ม ฟ ซ
					ด ร ฟ ล	รดลตรฟร	- ด ร ฟ	ซฟรฟซลซ
					-- มิริดิ	ซ ริดิ - ซัง	- ฟิ - มิ	ริ - มิริดิ ซ
					-- ซังฟิ	ดิ ซังฟิ ริ	ทิ - ริดิท	ล ลซฟลซซ
					- ฟิ - ซัง	ลิ ลิซังฟิ	- ฟิ ทดิท	ริซังฟิทลซ
					-- ดิดิดิ	ริ ริดิลลดิริ	- ดิ - ริ	ฟิซังฟิริฟิ
					ลิซังฟิ ฟิซัง	ดิ ลิซังฟิ	ริฟิริดิทดิท	ลทล - ซ
					ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ร ม	ฟ ซ ล ม	ฟ ซ ล ซ
					ฟ ร ม ฟ	ซ ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ซ ม ฟ ซ
					ซังฟิ ริ ดิ ล	ดิ ฟซลซ	ล รฟซฟ	ซ ดรฟ ร
					- ซ ดิ ซ	ล ลซฟซ	ฟิ - ฟ	ซ ฟร ฟซ
					-- รดล	- ด - ล	- ลุดซ	รฟ - ซ
					----	- ดิ - ริ	- ฟิ ฟิซัง	ดิลิซังฟิลิซัง
					-- ล ดิ	ริดิลซฟร	ฟ ซ ล ฟ	ซฟรฟซลซ
					ด ร ฟ ล	ด ร ฟ ด	ร ฟ ซ ร	ฟ ซ ล ซ

จากทางมอง 2 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง					
1	เก็บ	ด ร ี ฟ ล	ด ร ี ฟ ด	ร ี ฟ ช ี ร	ฟ ี ช ี ล ี ช		
		ด ม ร ม	ฟ ช ล ม	ฟ ช ล ด	ร ม ฟ ช		
		ฟ ช ล ม	ฟ ช ร ม	ฟ ช ล ม	ฟ ช ล ช		
		ฟ ร ม ฟ	ช ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ม ฟ ช		
		ด ร ฟ ล	ด ร ฟ ด	ร ฟ ช ร	ฟ ช ล ช		
2	ลากเสียง	ล ี ช ี ฟ ด ี ร	ร ี ด ี ฟ ี ร ี ด ี ร	^ด ท ลชฟชล	ฟช - ช		
		- - ช ี ฟ ี ร	ด ี ช ี ฟ ี ร ี ด ี ร	^ด ท - ร ี ด ี ท	ล ลชฟลชช		
		- ช ด ี ช	ล ลชฟ ช	^ฟ ร - ฟ	ช ฟร ฟช		
3	สับด	ล ี ช ี ฟ ด ี ร	ร ี ด ี ฟ ี ร ี ด ี ร	^ด ท ลชฟชล	ฟช - ช		
		- - - ร	ฟ ี ด - ร	ช ี ช ี ล ี ช ี ฟ ี ร	ช ี ฟ ี ร ี ฟ ี ช		
		- - ม ี ร ี ด	ช ร ี ด - ช	- ฟ - ม	ร - ม ี ร ี ด ช		
		- - ช ี ฟ ี ร	ด ี ช ี ฟ ี ร ี ด ี ร	^ด ท - ร ี ด ี ท	ล ลชฟลชช		
		- ฟ - ช	ล ี ล ี ช ี ฟ ด ี	- ฟ ท ด ี ท	ร ี ช ด ี ฟ ท ล ช		
		- - ด ี ด ี ด	ร ี ร ี ด ี ล ด ี ร	- ด - ร	ฟ ี ช ี ช ี ฟ ี ร ี ฟ ี ช		
		ล ี ช ี ฟ ี ช ี ล	ด ี ล ี ช ี ฟ ี ช	ร ี ฟ ี ร ี ด ี ท ด ี ท	ล ท ล - ช		
		ช ี ฟ ี ร ี ด ี ล	ด ี ฟ ช ล ช	ล ร ฟ ช ฟ	ช ด ร ฟ ร		
		- ช ด ี ช	ล ลชฟ ช	^ฟ ร - ฟ	ช ฟร ฟช		
		- - ร ด ล	- ด - ล	- ล ด ช	ร ฟ - ช		
		- - - -	- ด - ร	- ฟ ี ช ี ล ี	ด ี ล ี ช ี ฟ ี ล ี ช ี ช		
		4	ขยี้	ล ี ช ี ฟ ด ี ร	ร ี ด ี ฟ ี ร ี ด ี ร	^ด ท ลชฟชล	ฟช - ช
				- - - ด	ร ี ร ี ด ี ท ด ี ร	ลชฟ ล ช	- *ด - ดช
ด ร ฟ ล	ร ด ล ด ร ฟ ร			- ด ร ฟ	ช ฟ ร ฟ ช ล ช		
- - ช ี ฟ ี ร	ด ี ช ี ฟ ี ร ี ด ี ร			^ด ท - ร ี ด ี ท	ล ลชฟลชช		
- ฟ - ช	ล ี ล ี ช ี ฟ ด ี			- ฟ ท ด ี ท	ร ี ช ด ี ฟ ท ล ช		
- - ด ี ด ี ด	ร ี ร ี ด ี ล ด ี ร			- ด - ร	ฟ ี ช ี ช ี ฟ ี ร ี ฟ ี ช		
ล ี ช ี ฟ ี ช ี ล	ด ี ล ี ช ี ฟ ี ช			ร ี ฟ ี ร ี ด ี ท ด ี ท	ล ท ล - ช		
- - - -	- ด - ร			- ฟ ี ช ี ล ี	ด ี ล ี ช ี ฟ ี ล ี ช ี ช		
5	อื่นๆ	- - ล ด	ร ี ด ี ล ช ฟ ร	ฟ ช ล ฟ	ช ฟ ร ฟ ช ล ช		
		- - - ด	ร ี ร ี ด ี ท ด ี ร	ลชฟ ล ช	- *ด - ดช		

ลูกตก ฟ3 ซึ่งตรงกับเสียง ลา โดยมีทำนองเพลงทางห้องดังนี้

เสียงลูก ตก	จำนวน วรรค	ทำนองเพลง				จำนวน ครั้ง
ฟ3	1	- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ช	ช ช - ล	1

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียง ลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
ฟ3	- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ช	ช ช - ล	ลช - - -	- - - ช	ลช ดํ ฟ	ลลชฟฟชล
					ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ล ดํ ร ฟ	ช ล ดํ ล
					- - - ล	ดํ ลดํรํดํ ฟ	ช ชฟมฟ	ชลชฟชล
					- - มรด	ช ดดช	- ลช ดํ ฟ	- ดํ ช ล
					ฟ ช ล รํ	ดํ ล ช ฟ	ช ล ดํ รํ	ดํ ฟ ชํ ล
					มํ รํ ดํ ลํ	ลํชํฟํ ดํ ฟ	ฟํมํรํ ดํ รํ	ดํ ฟ ชํ ล
					ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ด มลชฟ	ล ช ดํ ล
					- - - -	- - - ช	ลช ดํ ฟ	- - ฟชล
					ดํ รํ ดํ ดํ	ช ล ช ช	ด ร ด ฟ	ดํ ฟ ช ล

จากทางห้อง 1 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1	เก็บ	ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ล ดํ ร ฟ	ช ล ดํ ล
		ฟ ช ล รํ	ดํ ล ช ฟ	ช ล ดํ รํ	ดํ ฟ ชํ ล
		ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ด ม ลชฟ	ล ช ดํ ล
		ดํ รํ ดํ ดํ	ช ล ช ช	ด ร ด ฟ	ดํ ฟ ช ล
2	ขยับ	ลช - - -	- - - ช	ลช ดํ ฟ	ล <u>ลชฟฟชล</u>
		- - - ล	ดํ ลดํรํดํ ฟ	ช ชฟม ฟ	ช <u>ลชฟชล</u>
3	สับัด	- - - ล	ดํ ลดํรํดํ ฟ	ช <u>ชฟม ฟ</u>	ช <u>ลชฟชล</u>
		- - <u>มรด</u>	ช <u>ดดช</u> ช	- ลช ดํ ฟ	- ดํ ช ล
		มํ รํ ดํ ลํ	ลํชํฟํ ดํ ฟ	ฟํมํรํ ดํ รํ	ดํ ฟ ชํ ล
		- - - -	- - - ช	ลช ดํ ฟ	- - <u>ฟชล</u>
		ด ม ร ช	ร ม ฟ ช	ด ม <u>ลชฟ</u>	ล ช ดํ ล

ลูกตก ฟ5 ซึ่งตรงกับเสียง โด โดยมีทำนองเพลงทางซ้องดังนี้

เสียงลูก ตก	จำนวน วรรค	ทำนองเพลง				จำนวน ครั้ง
ฟ5	2	ซ ฟ ล ซ	ล ฟ ช ร	ฟ ร ซ ฟ	ช ร ฟ ด	2

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียง ลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
ฟ5	ซ ฟ ล ซ	ล ฟ ช ร	ฟ ร ซ ฟ	ช ร ฟ ด	- ซี่ฟี่ ฟี่ซี่	ลี้ ลี่ซี่ฟี่ ซี่	ฟี่ - ทดรี่	ฟี่รี่ดี่รี่ดี่
					รี่ ซี่ ฟี่ ซี่	ลี้ ซี่ ซี่ฟี่รี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี่ ซี่ฟี่รี่ ดี่
					ซซซ ด ซ	ล ลซซฟี่ซ	ทุ - ทุตร	ฟรดทุตรด
					ล ดี่ รี่ ล	ดี่ รี่ ฟี่ รี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี่ ซี่ฟี่รี่ ดี่
					ท ลลซฟ	ด ฟ ฟฟฟ	ด ฟ ดี่ ฟ	ซ ล ท ดี่

จากทางซ้อง 1 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1	เก็บ	รี่ ซี่ ฟี่ ซี่	ลี้ ซี่ ซี่ฟี่รี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี่ ซี่ฟี่รี่ ดี่
		ล ดี่ รี่ ล	ดี่ รี่ ฟี่ รี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี่ ซี่ฟี่รี่ ดี่
2	ขยี้	ซซซ ด ซ	ล ลซซฟี่ซ	ทุ - ทุตร	ฟรดทุตรด
3	สับัด	- ซี่ฟี่รี่ ฟี่ซี่	ลี้ ลี่ซี่ฟี่ ซี่	ฟี่ - ทดรี่	ฟี่รี่ดี่ ดี่รี่ดี่
		รี่ ซี่ ฟี่ ซี่	ลี้ ซี่ ซี่ฟี่รี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี่ ซี่ฟี่รี่ ดี่
		ซซซ ด ซ	ล ลซซฟี่ซ	ทุ - ทุตร	ฟรดทุตรด
		ล ดี่ รี่ ล	ดี่ รี่ ฟี่ รี่	ฟี่ ซี่ ลี้ ฟี่	รี่ ซี่ฟี่รี่ ดี่
		ท ล ลซฟ	ด ฟ ฟฟฟ	ด ฟ ดี่ ฟ	ซ ล ท ดี่
4	ลากเสียง	- ซี่ฟี่รี่ ฟี่ซี่	ลี้ ลี่ซี่ฟี่ ซี่	ฟี่ - ทดรี่	ฟี่รี่ดี่ ดี่รี่ดี่

ลูกตก ฟ6 ซึ่งตรงกับเสียง เร โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ฟ6	11	ล ฟ ช ล	ด ล ช ฟ	ช ล ช ฟ	ช ฟ ม ร	2
		- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	3
		- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร	4
		- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร	2

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน				
	ล ฟ ช ล	ด ล ช ฟ	ช ล ช ฟ	ช ฟ ม ร	- ฟ - มรต	ร ม ร ร ฟ	มรต ม ร	- *ม ช ร ร ร	
ฟ6	ล ฟ ช ล	ด ล ช ฟ	ช ล ช ฟ	ช ฟ ม ร	- ฟ - มรต	ร ม ร ร ฟ	มรต ม ร	- *ม ช ร ร ร	
	- ล ช ล	ช ฟ - ฟ	ล ช ฟ ช	ฟ ร - ร	ซึ่ฟี่รึ่ ตึ่ ลึ่	ตึ่ ลึ่ตึ่ลึ่ตึ่ ซึ่	ลึ่ซึ่ ตึ่ ซึ่	ลึ่ ลึ่ซึ่ฟึ่ ซึ่	ฟี่รึ่ ฟึ่ ฟึ่
	- ล - ด	- ล - ช	ช ช - ฟ	ฟ ฟ - ร	ฟ ล ช ตึ่	ฟ ล ลชฟ	ม ฟ ล ร	ช ฟ ม ร	
	- ด - ล	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร	ทตึ่รึ่ ฟึ่ รึ่	ซึ่ฟึ่รึ่ ฟึ่ซึ่	ลึ่ ตึ่ ฟึ่ ซึ่	ลึ่ซึ่ฟึ่ตึ่รึ่ฟึ่	
					ล ต ร ฟ	ช ล ตึ่ ร	ฟ ช ล ล	ด ร ฟ ร	
					- - - ซึ่	ตึ่ มึ่ รึ่ รึ่	- ฟึ่ - มึ่	รึ่ มึ่ ตึ่ รึ่	
					- - ฟชล	ลช รดลชล	ชฟ - มึ่รึ่ด	รึ่ มึ่ ตึ่ รึ่	
					-ชลตึ่ ชล	ชตึ่ลชลชฟ	- - ลชฟ	ม มรตมร ร	
					- ท - -	- ลชฟ ช	- ลช ด ช	ล ลชฟ ช	ฟ - ฟชล
					- ลึ่ซึ่ฟึ่ซึ่ลึ่	- ตึ่ - ซึ่	ลึ่ซึ่ ตึ่ ซึ่	ลึ่ลึ่ซึ่ฟึ่ซึ่ฟึ่	
					ตึ่ล ลชฟ	ช ร ม ฟ	ม ฟ ช ร	ช ฟ ม ร	
					ด ช ทลช	ด ฟ ชฟ	ท ม ฟม	ช ร ม ร	
					ตึ่ ลึ่ ลึ่ซึ่ฟึ่	ซึ่ฟึ่มึ่ ลึ่ซึ่ฟึ่	ซึ่ฟึ่มึ่ฟึ่มึ่	มึ่รึ่ตึ่ - รึ่	
					ชช ฟ ร	ฟ ร ร ฟ	ช ฟ ร ด	รึ่ ดด ร	
					ซึ่ฟึ่รึ่ ตึ่ ล	ตึ่ ฟชลช	ล รฟช ฟ	ช ดรฟ ร	
					- - ล ช	ฟ - ฟ	- - - ม	มรตมร ร	
					- ท - -	ชฟรฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟช	ฟ - ร
					- - - -	ลึ่ซึ่ ตึ่ ฟึ่	- - - -	มึ่ มึ่รึ่ตึ่มึ่รึ่	
					- - ตึ่ ท	ฟ ล ช ช	- ท ลชฟ	- ร - รึ่	
					ล ตึ่ รึ่ ฟ	ช ล ตึ่ ช	ทลช ร ช	ล ท ตึ่ รึ่	
					รึ่ มึ่ รึ่ รึ่	รึ่ มึ่ ฟึ่ ซึ่	ซึ่ ฟึ่ มึ่ ฟึ่	รึ่ มึ่ ตึ่ รึ่	

จากทางมอง 4 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนนอร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง				
1	เก็บ	ฟ ล ช ต์	ฟ ล ลชฟ	ม ฟ ล ร	ช ฟ ม ร	
		ล ด ร ฟ	ช ล ต์ ร	ฟ ช ล ล	ด ร ฟ ร	
		ดล ลชฟ	ช ร ม ฟ	ม ฟ ช ร	ช ฟ ม ร	
		ด ช <u>ทลช</u>	ด ฟ ชฟ	ทุ ม ฟม	ช ร มร	
		ล ต์ ร ฟ	ช ล ต์ ช	ทลช ร ช	ล ท ต์ ร	
		ร ม ร ร	ร ม ฟ ช	ช ฟ ม ฟ	ร ม ต์ ร	
2	ขยับ	ชฟร ต์ ล	ด ลตลตล ช	ลช ต์ ช	ล ลชฟ ช	ฟ ร ฟ ท
		ทตริ ฟ ร	ชฟร ฟ ช	ล ต์ ฟ ช	ลชฟตริฟ	
		-- ฟชล	ลช รดลชล	ฟ - มรต	ร ม ต์ ร	
		-ชลต ช ล	ชดลช ลชฟ	-- ลชฟ	ม มรดมร ร	
		- <u>ลชฟช</u>	- ต - ช	ลช ต์ ช	ล ลชฟชฟ	
		- ท - -	ชฟร ฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟช	ฟ - ร
		- - - -	ลช ต์ ฟ	- - - -	ม มรตมร	
3	สับัด	- ฟ - <u>มรด</u>	ร ม ร รฟ	มรด ม ร	- *ม ช ร ร	
		ชฟร ต์ ล	ด ลตลตล ช	ลช ต์ ช	ล ลชฟ ช	ฟ ร ฟ ท
		ฟ ล ช ต์	ฟ ล ลชฟ	ม ฟ ล ร	ช ฟ ม ร	
		ทตริ ฟ ร	ชฟร ฟ ช	ล ต์ ฟ ช	ลชฟตริฟ	
		-- ฟชล	ลช รดลชล	ฟ - มรต	ร ม ต์ ร	
		-ชลต ช ล	ชดลช ลชฟ	-- ลชฟ	ม มรดมร ร	
		ดล ลชฟ	ช ร ม ฟ	ม ฟ ช ร	ช ฟ ม ร	
		ด ช <u>ทลช</u>	ด ฟ ชฟ	ทุ ม ฟม	ช ร มร	
		ด ล ลชฟ	ชฟม ลชฟ	ชฟม ฟมร	มรต - ร	
		ชฟร ต์ ล	ด ฟชล ช	ล รฟช ฟ	ช ดรฟ ร	
		- - ^{ติ} ท	ฟ ล ช ช	- ท ลชฟ	- ร - ร	
		ล ต์ ร ฟ	ช ล ต์ ช	ทลช ร ช	ล ท ต์ ร	
4	ลากเสียง	ชฟร ต์ ล	ด ลตลตล ช	ลช ต์ ช	ล ลชฟ ช	ฟ ร ฟ ท
		-- ฟชล	ลช รดลชล	ฟ - มรต	ร ม ต์ ร	
		- ท - -	- ลชฟ ช	- ลช ต ช	ล ลชฟ ช	ฟ - ฟชล
		- - ^{ติ} ท	ฟ ล ช ช	- ท ลชฟ	- ร - ร	
5	อื่นๆ	- ฟ - <u>มรด</u>	ร ม ร รฟ	มรด ม ร	- *ม ช ร ร	

ลูกตก ท1 ซึ่งตรงกับเสียง ที โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวน วรรค	ทำนองเพลง				จำนวน ครั้ง
ท1	18	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	8
		- ฟ - ซ	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	2
		ร ร ร ซ	ร ซ ร ด	ซ ด ซ ล	ท ด - ท	3
		ซ ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	3
		- ด ท ด	ร ด ท ซ	ท ซ ฟ ซ	ท ด - ท	1
		- ร ด ร	ฟ ซ - ฟ	ท ซ ฟ ซ	ท ด - ท	1

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียง ลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน				
ท1	- ฟ - ท	- ด - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- รื ซ ซ	รื ฟ รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซท	
	- ฟ - ซ	- ฟ - ร	ร ร - ด	ด ด - ท	- - - รื	- ฟ - รื ฟซ	รื ดื ท ล	ลซฟลซซ	- ท - -
	ร ร ร ซ	ร ซ ร ด	ซ ด ซ ล	ท ด - ท	ฟ - ทลซ	ร ซซ รื	รื ฟ ดื รื	รื ดื รื รื ดื	- - ดื ท
	ซ ฟ ร ฟ	ร ด - ด	ฟ ร ด ร	ด ท - ท	- - ดื ท	- รื ฟ ดื รื ดื	- ท - ล	ลซฟลซท	
	- ด ท ด	ร ด ท ซ	ท ซ ฟ ซ	ท ด - ท	ฟ รื รื ฟ ท	ดื รื รื ดื ท ดื	ลซฟลซ ดื	ดื รื ดื รื ท	
	- ร ด ร	ฟ ซ - ฟ	ท ซ ฟ ซ	ท ด - ท	ร ฟ ลซฟ	ซ ท รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซท	
					ดื รื ฟ ท	ดื ทดื รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซท	
					ท ดื รื ฟ	ซ ฟ ท ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซท	
					ดื รื ฟ ท	ดื ทลทดื รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซท	
					ท ล ซ ล	ซฟร - ฟ	ฟรดรดท	ด ดทลท	
					ด ร ฟ ซ	ฟ ท ดื รื	ซ ล ท รื	ท ดื ซ ท	
					- - - ซ	ลซฟลซฟ	- ดื ท ล	ลซฟลซซ	- ท - -
					- - ดื ท	ลซฟ ร ด	ท ล ซ ล	ลซฟลซซ	- ท
					- รื ฟ ท	ดื รื รื ดื ท ดื	ลซฟลซ ดื	ดื รื ดื รื ดื	
					รื ซ รื ดื	รื ฟ รื ดื	ท ล ซ ล	ลซฟลซท	

					ฟ ร ด ทู	ด ทู ทู ด	ร ด ทู ชู	ทู ชูชู ทู	
					ทดร ฟ ช	ฟ ท ดี่ รี่	ช ล ท ดี่	รื่ ท ดี่ ท	
					- ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ช	^ฟ ร - ด	รดฟรดร	^{ดี่} ท
					^ฟ ร - รื่ ฟี่	รื่ ฟี่ชื่ ฟี่ดี่	- ท - ล	ลชฟลชช	- ท - -
					- ท - -	- - - ช	- ช ท ฟ	ชฟรท ช	- ท -ดี่
					- ท - ดี่	รื่ รื่ดี่ทดี่รื่	รื่ดี่ ฟี่ รื่	ดี่รื่ดี่ฟี่รื่ดี่รื่	- - - ^{ดี่} ท
					^ฟ ร - ร	ฟรฟชฟด	- ทู - ล	ช ล ช ช	- ทู - -
					- ทู - -	รดทู ด ร	-ฟ -ฟชล	ช ล ช ช	- ท - -
					- รื่ ฟี่ ชื่	ฟี่ ชื่ ฟี่ ชื่	^ฟ ร - ดี่	รื่ดี่ฟี่รื่ดี่รื่	- - ^{ดี่} ท
					ช ล ท ดี่	รื่ ช รื่ ดี่	ท ฟ ช ล	ท ฟ ดี่ ท	
					ดี่ ท ฟี่ รื่	ดี่ ท ล ท	ฟ ล ช ล	ท รื่ รื่ดี่ท	
					ชฟร ฟช	ทดี่รื่ดี่ทช	ท ดี่ รื่ ชื่	ฟี่ รื่ ดี่ ท	
					รื่ ฟี่ ท ฟี่	รื่ ดี่ ท ช	ร ช ฟ ช	ท รื่ รื่ดี่ท	
					ทดี่รื่ - ฟี่	มี่รื่มี มี่รื่ดี่	รื่ รื่ดี่ ท ดี่	ดี่ทล ท	
					ดี่ รื่ ฟี่ ท	รื่ ดี่ ท ฟ	ช ล ท ดี่	ท ฟ รื่ดี่ท	
					ฟ ท ล ท	ร ช ฟ ช	ด ฟ ร ฟ	ทู ร รดทู	
					ท รื่ รื่ดี่ท	ล ท ดี่ รื่	ดี่ มี ดี่ รื่	ท ดี่ ล ท	
					ฟททลช	ฟ ท ดี่ รื่	ช ล ท ดี่	ท ฟ รื่ดี่ท	

จากทางมอง 6 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนนอร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง						
1	เก็บ	ด ร ฟ ช	ฟ ท ด ร์	ช ล ท ร์	ท ด ์ ช ท			
		ฟ ร ด ท	ด ท ท ด	ร ด ท ช	ท ชช ท			
		ทดร ฟ ช	ฟ ท ด ร์	ช ล ท ด ์	ร ์ ท ด ์ ท			
		ช ล ท ด ์	ร ์ ช ร ์ ด ์	ท ฟ ช ล	ท ฟ ด ์ ท			
		ด ์ ท ฟ ์ ร ์	ด ์ ท ล ท	ฟ ล ช ล	ท ร ์ ร ์ ด ์ ท			
		ชฟร ฟ ช	ท ด ์ ร ์ ด ์ ทช	ท ด ์ ร ์ ช ์	ฟ ์ ร ์ ด ์ ท			
		ร ์ ฟ ์ ท ฟ ์	ร ์ ด ์ ท ช	ร ช ฟ ช	ท ร ์ ร ์ ด ์ ท			
		ด ์ ร ์ ฟ ์ ท	ร ์ ด ์ ท ฟ	ช ล ท ด ์	ท ฟ ร ์ ด ์ ท			
		ฟ ท ล ท	ร ช ฟ ช	ด ฟ ร ฟ	ท ร ร ด ท			
		ท ร ์ ร ์ ด ์ ท	ล ท ด ์ ร ์	ด ์ ม ์ ด ์ ร ์	ท ด ์ ล ท			
		ฟ ท ทลช	ฟ ท ด ์ ร ์	ช ล ท ด ์	ท ฟ ร ์ ด ์ ท			
		2	ขยี้	- ร ์ ช ช	ร ์ ฟ ์ ร ์ ด ์	ท ล ช ล	ลชฟลช ท	
				- - - ร ์	- ฟ ์ - ร ์ ฟ ์ ช ์	ฟ ์ ร ์ ด ์ ท ล	ลชฟลช ช	- - - ร ์
				^ฟ ร - ทลช	ร ชช ร ์	ร ์ ฟ ์ ด ์ ร ์	ร ์ ด ์ ร ์ ฟ ์ ร ์ ด ์ ร ์	^ฟ ร - ทลช
- - ด ์ ท	- ร ์ ฟ ์ ด ์ ร ์ ด ์			- ท - ล	ลชฟลชท			
^ฟ ร ์ ร ์ ฟ ์ ท ์	ด ์ ร ์ ร ์ ด ์ ท ์ ด ์ ร ์			ล ์ ช ์ ฟ ์ ด ์ ร ์	ด ์ ร ์ ด ์ ร ์ ์ ท			
ร ฟ ลชฟ	ช ท ร ์ ด ์			ท ล ช ล	ลชฟลช ท			
ด ์ ร ์ ฟ ์ ท	ด ์ ทด ์ ร ์ ด ์			ท ล ช ล	ลชฟลช ท			
ท ด ์ ร ์ ฟ ์	ช ์ ฟ ์ ท ด ์			ท ล ช ล	ลชฟลชท			
ด ์ ร ์ ฟ ์ ท	ด ์ ทลทด ์ ร ์ ด ์			ท ล ช ล	ลชฟลชท			
- - - ช ์	ล ์ ช ์ ฟ ์ ช ์ ฟ ์ ร ์			- ด ์ ท ล	ลชฟลชช	- ท - -		
- - ด ์ ท	ลชฟ ร ด			ท ล ช ล	ลชฟลชช	-ท รดทด		
- ร ์ ฟ ์ ท	ด ์ ร ์ ร ์ ด ์ ทด ์ ร ์			ล ์ ช ์ ฟ ์ ด ์ ร ์	ด ์ ร ์ ด ์ ฟ ์ ร ์ ด ์ ท			
ร ์ ช ร ์ ด ์	ร ์ ฟ ์ ร ์ ด ์			ท ล ช ล	ลชฟลชท			
- ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ช			^ฟ ร - ด	ร ด ฟ ร ด	^ฟ ร - ดทช		
^ฟ ร - ร ์ ฟ ์	ร ์ ฟ ์ ช ์ ฟ ์ ด ์	- ท - ล	ลชฟลช ช	- ท - -				
- ท - -	- - - ช	- ช ท ฟ	ชฟรท ช	- ท - ด ์				

		- ท - ตี	รี <u>รีต</u> ตี	รีตี ฟี่ รี	<u>ตีตีตีตีตีตี</u>	- - - ตี ท
		^ฟ ร - ร	<u>ฟรฟรฟร</u>	- ท - ล	ซ ล ซ ล	- ท - -
		- รี่ ฟี่ ซี่	ฟี่ ซี่ ฟี่ ซี่	^ฟ รี่ - ตี	<u>รี่ตีฟี่ตี</u>	- - ตี ท
		ซฟร ฟ ซ	ท <u>ตีตีทซ</u>	ท ตี รี่ ซี่	ฟี่ รี่ ตี ท	
3	สับัด	- - - รี่	- ฟี่ - <u>รี่ฟี่</u>	^ฟ ร ตี ท ล	ลซฟลซ ซ	- ท - -
		^ฟ ร - <u>ทลซ</u>	ร ซซ รี่	รี่ ฟี่ ตี รี่	รี่ตีรี่ตีตี	- - ตี ท
		- - ตี ท	- รี่ ฟี่ <u>ตีตี</u>	- ท - ล	ลซฟลซท	
		^ฟ รี่ รี่ ฟี่ ที่	<u>ตีรี่ตีตีตี</u>	<u>ลซฟ</u> ตี รี่	<u>ตีตีตี</u> รี่ ตี ท	
		ร ฟ <u>ลซฟ</u>	ซ ท รี่ ตี	ท ล ซ ล	ลซฟลซ ท	
		ตี รี่ ฟี่ ท	ตี <u>ทตี</u> ตี	ท ล ซ ล	ลซฟลซ ท	
		ท ล ซ ล	<u>ซฟร</u> - ฟ	<u>ฟรต</u> รตท	ด <u>ดทล</u> ท	
		- - - ซี่	<u>ลซฟ</u> ซี่ฟี่	- ตี ท ล	ลซฟลซซ	- ท - -
		- - ตี ท	<u>ลซฟ</u> ร ต	ท ล ซ ล	ลซฟลซซ	- ท รตทต
		<u>ทต</u> ฟ ซ	ฟ ท ตี รี่	ซ ล ท ตี	รี่ ท ตี ท	
		- ท - -	<u>รตท</u> ต ร	-ฟ - <u>ฟซล</u>	ซ ล ซ ซ	- ท - -
		ตี ท ฟี่ รี่	ตี ท ล ท	ฟ ล ซ ล	ท รี่ <u>รี่ตี</u>	
		<u>ซฟร</u> ฟ ซ	ท <u>ตีตีทซ</u>	ท ตี รี่ ซี่	ฟี่ รี่ ตี ท	
		รี่ ฟี่ ท ฟี่	รี่ ตี ท ซ	ร ซ ฟ ซ	ท รี่ <u>รี่ตี</u>	
		<u>ทตี</u> - ฟี่	<u>มี่มี่</u> มี่ตี	รี่ รี่ ตี ท ตี	<u>ตีทล</u> ท	
		ตี รี่ ฟี่ ท	รี่ ตี ท ฟ	ซ ล ท ตี	ท ฟ <u>รี่ตี</u>	
		ฟ ท ล ท	ร ซ ฟ ซ	ด ฟ ร ฟ	ท ร <u>รตท</u>	
		ท รี่ <u>รี่ตี</u>	ล ท ตี รี่	ตี มี่ ตี รี่	ท ตี ล ท	
		ฟ ท <u>ทลซ</u>	ฟ ท ตี รี่	ซ ล ท ตี	ท ฟ <u>รี่ตี</u>	
4	ลากเสียง	- - - รี่	- ฟี่ - <u>รี่ฟี่</u>	^ฟ ร ตี ท ล	ลซฟลซ ซ	- ท - -
		^ฟ ร - <u>ทลซ</u>	ร ซซ รี่	รี่ ฟี่ ตี รี่	รี่ตีรี่ตีตี	- - <u>ตี</u> ท
		- - <u>ตี</u> ท	- รี่ ฟี่ <u>ตีตี</u>	- ท - ล	ลซฟลซท	
		^ฟ รี่ รี่ ฟี่ ที่	<u>ตีรี่ตีตีตี</u>	<u>ลซฟ</u> ตี รี่	<u>ตีตีตี</u> รี่ <u>ตี</u> ท	

		- ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ช	<u>ฟ</u> - ด	รตฟรต <u>ร</u>	<u>ร</u> - ดท <u>ช</u>
		<u>ฟ</u> - ร ี ฟ	ร ี ฟ ี ฟ ี	- ท - ล	ลชฟลช ช	- ท - -
		- ท - ด	ร ี ร ี ท ี	ร ี ด ี ฟ ี	ด ี ร ี ด ี ฟ ี	- - - <u>ด</u> ท
		<u>ฟ</u> - ร	ฟรฟชฟด	- ท - ล	ช ล ช ล	- ท - -
		- ร ี ฟ ี	ฟ ี ช ี ฟ ี	<u>ฟ</u> - ด	ร ี ด ี ฟ ี	- - - <u>ด</u> ท

ลูกตก ท2 ซึ่งตรงกับเสียง โด โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูก ตก	จำนวน วรรค	ทำนองเพลง				จำนวน ครั้ง
		- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	
ท2	6	- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	2
		- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	3
		- ท ด ร	ด ร ม ฟ	ม ช ฟ ม	ฟ ม ร ด	1

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียง ลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
	- ร ฟ ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	- - ร ี ด ี	ลช ด ี ชฟ	- ด ี ช ล	ท ร ี ด ี ท ี
	- ท - ด	ร ด ท ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ด	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	- ท ล ร ี ล	ท ด ี ร ี ด ี
	- ท ด ร	ด ร ม ฟ	ม ช ฟ ม	ฟ ม ร ด	ฟ ล ช ล	ท ด ี ร ี ล	ท ด ี ร ฟ	ช ล ท ด ี
					ท ด ี ร ี ด ี	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	ท ด ี ร ี ด ี
					- - - -	- ด - ฟ	- ด ี ช ล	ท ร ี ด ี ท ี
					ร ี ร ี ด ี ท ี	ร ี ด ี ร ี	ฟ ี ร ี ช ี ฟ ี	ร ี ด ี ท ี ร ี ด ี
					ท ด ี ร ี ด ี	ด ี ร ี ม ี ฟ	ม ี ร ี ม ี ช ี	ฟ ี ม ี ร ี ด ี
					ช ล ด ี ฟ	ช ล ท ช	ล ท ด ี ล	ท ด ี ร ี ด ี

จากทางฆ้อง 3 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1	เก็บ	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	- ทล รี้ ล	ท ดี้ รี้ ดี้
		ฟ ล ช ล	ท ดี้ รี้ ล	ท ดี้ ร ฟ	ช ล ท ดี้
		ท ดี้ รี้ ดี้	ท ล ช ล	ฟ ล ช ล	ท ดี้ รี้ ดี้
		ท ดี้ รี้ ดี้ ท	ดี้ รี้ มี่ ฟี่	มี่ รี้ มี่ ชี่	ฟี่ มี่ รี้ ดี้
		ช ล ดี้ ฟ	ช ล ท ช	ล ท ดี้ ล	ท ดี้ รี้ ดี้
2	สับัด	-- <u>รี้ดี้ท</u>	ล ช ดี้ ชฟ	- ดี้ ช ล	ท <u>รี้ดี้ท</u> ดี้
		----	- ด - ฟ	- ดี้ ช ล	ท <u>รี้ดี้ท</u> ดี้
		รี้ <u>รี้ดี้ท</u> ดี้	รี้ดี้ รี้ รี้	ฟี่ รี้ <u>ชี่ฟี่</u>	<u>รี้ดี้ท</u> รี้ ดี้
		ท ดี้ <u>รี้ดี้ท</u>	ดี้ รี้ มี่ ฟี่	มี่ รี้ มี่ ชี่	ฟี่ มี่ รี้ ดี้

ลูกตก ท3 ซึ่งตรงกับเสียง เร โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
		ท3	10	- ช - ฟ	ฟ ฟ - ท	
		- ช ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	2

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน				
	ท3	- ช - ด	ฟ ฟ - ท	ท ท - ด	ด ด - ร	^{ดี้} ท - ช	ลชฟลชท	รี้ด ฟี่ ดี้	รี้รี้ดี้ทดตี้
	- ช ฟ ร	ฟ ร ด ท	ท ท - ด	ด ด - ร	--- รี้	ดี้ รี้ฟี่ ^ช ท	รี้ดี้ท ล ช	ฟ ร - #รร	
					- ท - ดี้	รี้ รี้ดี้ท ล	ลชฟชล	ทดี้รี้ดี้ทตี้	
					- ท - -	ชฟร ฟช	ชทฟช	ชฟทชฟช	^ฟ ร - ทลช
					ช -ชฟรฟ	ลชฟลช ท	ดี้ดี้ ฟี่ ดี้	รี้รี้ดี้ทตี้	
					ช ชฟรฟ	ลชฟลช ช	ล ท รี้ ดี้	ท ดี้ - รี้	
					ล ท ดี้ ช	ล ท ดี้ ล	ท ดี้ รี้ ท	ดี้ รี้ ฟี่ รี้	
					ลชฟช ล	ช ฟ ช ท	ทลช ลดี้	ท ล ท รี้	
					ฟุ ท ล ช	ล ลชฟุ ท	ฟชล - ท	ลชฟุทตร	
					- - ทดี้	ฟี่ ชี่ ฟี่ ท	รี้ดี้ ฟี่ ดี้	รี้ รี้ดี้ทตี้	
					- ท - ดี้	รี้ รี้ดี้ท ล	ลชฟช ล	ทดี้รี้ดี้ทตี้	

					-ทรตทร	ฟ ช ฟ ท	รืด้ ฝื ด้	รื รืด้ททด้รื	
					ช ชฟรฟ	ลชฟลชท	- - - ด้	รืด้ทด้รืฝรื	
					ฟ ทลช	ล ลชฟ ท	ฟชล ท	ลชฟ ท ด ร	
					- - ทด้รื	ฝื ฌ์ ฝื ท	รืด้ ฌ์ ด้	รื รืด้ท ด้รื	
					^ฎ ท - ดทช	- ท - ฌ	ทช ฝุ ท	ดรรดททร	
					- - - ด้	ทด้รื ฝื ฌ์	ฌ์ ท ฝื ฌ์	ฌ์ ฝื ท ฌ์ ฝื ฌ์	ฝรื - รื ฝ
					- ฌ - ด้	- ฌ - ล	ลชฟช ล	ทด้รืด้ทด้รื	
					- ท - -	ฟ ล ช ท	ด้ด้ รื ด้	รื รืด้ท ด้รื	
					ล ช ฟ ด	ฟ ร ฟ ท	รดท ฝุ ฌ	ฝุ ท ฝ ร	
					ท ล ฌ ล	ท ด้ ฝื รื	รืด้ทล ท	ด้ รื ฝ รื	
					ท ด้ ท ท	ด้ รื ฝื ฌ์	ฝื ท ฝื ฌ์	รื ฌ์ ฌ์ ฝรื	

จากทางซ้อง 2 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง				
1	เก็บ	ล ท ด้ ฌ	ล ท ด้ ล	ท ด้ รื ท	ด้ รื ฝ รื	
		ลชฟ ช ล	ช ฟ ช ท	ทลช ล ด้	ท ล ท รื	
		ล ช ฟ ด	ฟ ร ฟ ท	รดท ฝุ ฌ	ฝุ ท ฝ ร	
		ท ล ฌ ล	ท ด้ ฝื รื	รืด้ทล ท	ด้ รื ฝ รื	
		ท ด้ ท ท	ด้ รื ฝื ฌ์	ฝื ท ฝื ฌ์	รื ฌ์ ฌ์ ฝรื	
2	ขยี้	^ฎ ท - ฌ	ลชฟลชท	รืด้ ฝื ด้	รื รืด้ททด้รื	
		- ท - ด้	รื รืด้ทล	ลชฟ ช ล	ทด้รืรืด้ทด้รื	
		- ท - -	ชฟร ฟ ฌ	ช ท ฟ ฌ	ชฟทชฟช	ฝรื - ทลช
		ช - ชฟรฟ	ลชฟลช ท	ด้ด้ ฝื ด้	รื รืด้ททด้รื	
		ช ชฟร ฟ	ลชฟลช ฌ	ล ท รื ด้	ท ด้ - รื	
		ฝุ ท ล ฌ	ล ลชฟุ ท	ฝุ ฌล - ท	ลชฟททร	
		- - ทด้รื	ฝื ฌ์ ฝื ท	รืด้ ฝื ด้	รื รืด้ททด้รื	
		- ท - ด้	รื รืด้ทล	ลชฟ ช ล	ทด้รืด้ทด้รื	
		-ท รดทร	ฟ ช ฟ ท	รืด้ ฝื ด้	รื รืด้ททด้รื	
		ช ชฟร ฟ	ลชฟลชท	- - - ด้	รืด้ททด้รืฝรื	
		^ฎ ท - ดทช	- ท - ฌ	ทช ฝุ ท	ดรรดททร	
		- - - ด้	ทด้รื ฝื ฌ์	ฌ์ ท ฝื ฌ์	ฌ์ ฝื ท ฌ์ ฝื ฌ์	ฝรื - รื ฝ

		- ช - ดั	- ช - ล	ลชฟ ช ล	<u>ทตริตทตริ</u>	
		- ท - -	ฟ ล ช ท	ดัด รัด	รี <u>รัดทำดริ</u>	
3	สับัด	- - - ริ	ดัด รัด ^ช ท	<u>รัดท</u> ล ช	ฟ ร - # รร	
		- ท - ดั	รี <u>รัดท</u> ล	ลชฟ ช ล	ทตริตทตริ	
		- ท - -	<u>ชฟร</u> ฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟช	^ฟ ร - ทลช
		ช <u>ชฟร</u> ฟ	ลชฟลชช	ล ท รัด	ท ดั - ริ	
		<u>ลชฟ</u> ช ล	ช ฟ ช ท	<u>ทลช</u> ล ดั	ท ล ท ริ	
		ฟ ท ล ช	ล <u>ลชฟ</u> ท	<u>ฟชล</u> - ท	ลชฟทช	
		- - <u>ทตริ</u>	ฟ ช ^ช ฟ ท	รัด ฟ ดั	รี <u>รัดทตริ</u>	
		- ท - ดั	รี <u>รัดท</u> ล	<u>ลชฟ</u> ช ล	ทตริตทตริ	
		ช <u>ชฟร</u> ฟ	ลชฟลชท	- - - ดั	รัดทตริฟริ	
		ฟ ท <u>ทลช</u>	ล <u>ลชฟ</u> ท	<u>ฟชล</u> ท	<u>ลชฟ</u> ท ด ร	
		- - <u>ทตริ</u>	ฟ ช ^ช ฟ ท	รัด ช ^ช ดั	รี <u>รัดทำ</u> ดริ	
		^ท ท - <u>ดทช</u>	- ท - ช	ทช ฟ ท	ดรรดททด	
		- - - ดั	<u>ทตริ</u> ฟ ช ^ช	ช ^ช ทำ ฟ ^ช	ช ^ช ฟ ^ช ทำ ^ช ฟ ^ช	^ฟ ริ - ริ ฟ
		- ช - ดั	- ช - ล	<u>ลชฟ</u> ช ล	ทตริตทตริ	
		ล ช ฟ ด	ฟ ร ฟ ท	<u>รดท</u> ฟ ช	ฟ ท ฟ ร	
		ท ล ช ล	ท ดั ฟ ริ	<u>รัดท</u> ล ท	ดัด รัด ริ	
		ท ดั ท ท	ดัด รัด ^ช	ฟ ทำ ล ทำ	รี ช ^ช <u>ช^ชฟริ</u>	
4	ลากเสียง	^ด ท - ช	ลชฟลชท	รัด ฟ ดั	รี <u>รัดทตริ</u>	
		- ท - -	<u>ชฟร</u> ฟ ช	ช ท ฟ ช	ชฟทชฟ <u>ช</u>	^ฟ ริ - ทลช
		^ท ท - <u>ดทช</u>	- ท - ช	ทช ฟ ท	ดรรดททด	
		- - - ดั	ทตริ ฟ ช ^ช	ช ^ช ทำ ฟ ^ช	ช ^ช ฟ ^ช ทำ ^ช ฟ ^ช	^ฟ ริ - ริ ฟ
5	อื่นๆ	- - - ริ	ดัด รัด ^ช ท	รัดท ล ช	ฟ ร - # รร	

ลูกตก ท6 ซึ่งตรงกับเสียง ซอล โดยมีทำนองเพลงทางฆ้องดังนี้

เสียงลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองเพลง				จำนวนครั้ง
ท6	4	- ฟ ซ ล	ซ ล ท ด	ท ร ด ท	ด ท ล ซ	1
		- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ซ	3

และมีการแปรทางเดี่ยวดังนี้

เสียงลูกตก	ทำนองหลัก				ทำนองออร์แกน			
ท6	- ฟ ซ ล	ซ ล ท ด	ท ร ด ท	ด ท ล ซ	ร้ด้ท ดี้ รี้	ซ้ฟ้รี้ ดี้ ท	รี้ดี้ที้ ล ซ	ล ลซฟ ซ
	- ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ด ร	ด ท ล ซ	ฟ ล ซ ล	ท ฟ ซ ล	- ทล ท รี้	ดี้ ท ล ซ
					ล ท ดี้ ท	รี้ ท ดี้ รี้	ฟี้ ซ ฟี้ ร	ดี้ ท ล ซ
					ร ฟ ซ ท	ดี้รี้ดี้ททดี้รี้	- รี้ ฟี้ รี้	ดี้ ท ดี้ รี้ ซ
					ท ดี้ ท รี้	ดี้ ฟี้ ดี้ รี้	รี้ดี้ท ฟ ท	ทลซ ฟ ซ
					ร ฟ ซ ท	ดี้รี้ดี้ททดี้รี้	- รี้ ฟี้ รี้	ดี้ ท ดี้ รี้ ซ
					--- ดี้ ท	--- ท	- ดี้ - ท	ลลซฟลซซ
					ท ดี้ รี้ ท	รี้ ท ดี้ รี้	ซ รี้ รี้ดี้ท	ฟ ท ทลซ
					ฟุ ทุ ฟุ ร	ฟ ซ ล ท	รี้ดี้ท ฟ ท	ดี้ รี้ ฟี้ ซ

จากทางฆ้อง 2 ทำนอง สามารถแยกแยะกลอนออร์แกนตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

		ทำนองเพลง			
1	เก็บ	ฟ ล ซ ล	ท ฟ ซ ล	- ทล ท รี้	ดี้ ท ล ซ
		ล ท ดี้ ท	รี้ ท ดี้ รี้	ฟี้ ซ ฟี้ ร	ดี้ ท ล ซ
2	ขยี้	ร ฟ ซ ท	<u>ดี้รี้ดี้ททดี้รี้</u>	- รี้ ฟี้ รี้	ดี้ ท ดี้ รี้ ซ
		ร ฟ ซ ท	<u>ดี้รี้ดี้ททดี้รี้</u>	- รี้ ฟี้ รี้	ดี้ ท ดี้ รี้ ซ
		--- ดี้ ท	--- ท	- ดี้ - ท	<u>ลลซฟลซซ</u>
3	สับัด	<u>รี้ดี้ท ดี้ รี้</u>	<u>ซ้ฟ้รี้ ดี้ ท</u>	<u>รี้ดี้ที้ ล ซ</u>	ล <u>ลซฟ</u> ซ
		ท ดี้ ท รี้	ดี้ ฟี้ ดี้ รี้	<u>รี้ดี้ท ฟ ท</u>	<u>ทลซ</u> ฟ ซ
		ท ดี้ รี้ ท	รี้ ท ดี้ รี้	ซ รี้ <u>รี้ดี้ท</u>	ฟ ท <u>ทลซ</u>
		ฟุ ทุ ฟุ ร	ฟ ซ ล ท	<u>รี้ดี้ท</u> ฟ ท	ดี้ รี้ ฟี้ ซ
4	ลากเสียง	--- ดี้ ท	--- ท	- ดี้ - ท	ลลซฟลซซ

ยังมีลูกตกของทางออร์แกน คือ ด2, ด4, ฟ4 ที่พบในทางออร์แกนซึ่งข้าพเจ้าจึงนำเอามาอธิบายรวมทั้ง 3 ลูกตกโดยดึงเอาเทคนิควิธีการมารวมกันดังนี้

เสียง ลูกตก	จำนวนวรรค	ทำนองออร์แกน					จำนวน ครั้ง
ด2	1	ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ดัมรีดัมรี	ซุ่มรีซุ่มรี		1
ด4	2	- ฟ - -	ม ร ซ รด	- ซ ร ม	มรดมร ร	- ฟ - มรด	1
		- ฟ - -	ม ร ซ ด	- ซ ร ม	มรดมรฟ		1
ฟ4	4	ฟ ลซฟ ด	- ฟ - ซ	ลซ ดัม ซ	ลลซฟลซท		1
		- - ลซฟ	ด ร - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	ตี้ - ซ	1
		ฟ ^ล - ฟซล	- ซ - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	- - ตี้ ท	1
		- - - รี่	ฟรี่ฟซฟตี้	- ดัม ท ล	ลซฟลซ ซ	- ท - -	1

จากทำนองออร์แกน นำมาแยกแยะกลอนเพลงตามเทคนิคที่ใช้ได้ดังนี้

1	ขยี่	ทำนองเพลง				
		ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ดัมรีดัมรี	ซุ่มรีซุ่มรี	
		- ฟ - -	ม ร ซ รด	- ซ ร ม	มรดมร ร	- ฟ - มรด
		- ฟ - -	ม ร ซ ด	- ซ ร ม	มรดมรฟ	
		ฟ ลซฟ ด	- ฟ - ซ	ลซ ดัม ซ	ลลซฟลซท	
		- - ลซฟ	ด ร - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	ตี้ - ซ
		ฟ ^ล - ฟซล	- ซ - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	- - ตี้ ท
		- - - รี่	ฟรี่ฟซฟตี้	- ดัม ท ล	ลซฟลซ ซ	- ท - -
		ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ดัมรีดัมรี	ซุ่มรีซุ่มรี	
2	สับัด	ซ ซฟร ฟ	ลซฟ ซ ท	ดัมรีดัมรี	ซุ่มรีซุ่มรี	
		ฟ ลซฟ ด	- ฟ - ซ	ลซ ดัม ซ	ลลซฟลซท	
		- - ลซฟ	ด ร - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	ตี้ - ซ
		ฟ ^ล - ฟซล	- ซ - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	- - ตี้ ท
3	ลากเสียง	- - ลซฟ	ด ร - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	ตี้ - ซ
		ฟ ^ล - ฟซล	- ซ - รี่	รี่ ฟัม รี่	รี่ ดัม รี่	- - ตี้ ท

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เทคนิคที่ใช้ในการแปรทางเดี่ยวนี้นี้

1. การสะบัด
2. ขยี้
3. ลากเสียง
4. เกือบ
5. อื่นๆ เช่น การครั้นเสียง คอร์ด เป็นต้น

ในการแยกเทคนิคในแต่ละลูกตอกออกมานั้นเป็นการสรุปเทคนิคในแต่ละลูกตอกและบันไดเสียง ที่นำไปใช้ในการนำไปประกอบในบทเพลงอื่นได้ตามบันไดเสียงและลูกตอกโดยการนำมาผสมผสานประกอบกับทำนองของเพลงนั้นๆให้เข้าและผสมกลมกลืน อีกทั้งยังสามารถดูแนวทางของกราฟในการแปรทางโดยการใช้เสียงให้เป็นในรูปแบบเทคนิคอื่นได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกน วงวัชรบรรเลง ประวัติของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา วิเคราะห์เพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้นโดยนำเพลงมาบันทึกเป็นโน้ตอักษรไทยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาการแปรทาง และเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกน ซึ่งสามารถสรุปผลออกมา พร้อมทั้งอภิปรายผลและมีข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยมาเสนอแนะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง และประวัติของ ครูสุวิทย์ บวรวัฒนา มีผลดังต่อไปนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงหลังปี

พ.ศ. 2540

หลังจากที่ครูสุวิทย์ บวรวัฒนา ได้เดินทางกลับมาประเทศไทย ครูสุวิทย์ก็ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวงเหมือนเดิม ในขณะที่นั้นคุณยุพา วัชรนาคก็ได้ดูแลจัดการวงในเรื่องต่างๆได้อย่างครบถ้วน เช่น การดูแลขนเครื่องดนตรีและจ่ายค่าตัวด้วย ผลจากความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบนักดนตรีในวง ทำให้สมาชิกในวงรักใคร่และไว้ใจ หลังจากได้เห็นความตั้งใจของคุณยุพา วัชรนาคแล้วครูสุวิทย์ บวรวัฒนา จึงวางมือปล่อยให้การดูแลวงเป็นของคุณยุพา วัชรนาค จนเมื่อยุคสมัยเริ่มเปลี่ยนแปลงไป งานที่มีเข้ามาอย่างสม่ำเสมอเริ่มลดน้อยลง ทำให้รายได้ของวงเร่ลดน้อยลงด้วยเช่นกัน คุณยุพา วัชรนาคจึงได้ยุบวงไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป และได้มอบออร์แกนและเครื่องดนตรีต่างๆ ไว้ที่บ้านครูประสิทธิ์ คุ่มทรัพย์ เพื่อให้ให้นักดนตรีที่ยังรักในวงเครื่องสายผสมออร์แกนได้มาร่วมซ้อมบรรเลงดนตรีไทยกันเป็นประจำในทุกวันอาทิตย์ เวลาประมาณ 13.00 น. เป็นต้นไป และเมื่อมีงานเข้ามาก็รวบรวมสมาชิกที่ว่างจากงานประจำไปบรรเลงตามงานต่าง ๆ ด้วย

1.2 ศึกษาประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนา

ประวัติครูสุวิทย์ บวรวัฒนาด้านดนตรีไทย ท่านได้ฝึกซอด้วงจากครูผิว ฝึกฆ้องจากครูพร้อม และได้ต่อเดี่ยวฆ้องจากครูพุ่ม นันทพลในเพลงลาวแพน พญาโศก นกขมิ้น และสารถีนอกจากนี้ท่านได้ฝึกหัดซอฮู้จากครูหลวงไพเราะเสียงซอ ฝึกซอสามสายจากครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล และฝึกออร์แกนจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา จนได้เป็นหัวหน้าวงเครื่องสายผสมออร์แกนต่อจากครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

1.3 วิธีการทำงานและส่วนประกอบของออร์แกน

ออร์แกนเป็นเครื่องดนตรีต่างชาติมี 4 OCTAVE โน้ตตัวแรกเป็นเสียงโด เวลาเล่นมักจะโดนลุ่มต่ำอันเดียวคือ B^b (เพลงที่มีสำเนียงมอญ) ลิ่มนิ้วของออร์แกนมีลักษณะเช่นเดียวกับลิ่มนิ้วของเปียโน ลักษณะของลิ่มนิ้วแบ่งออกเป็น 2 พวก คือ ลิ่มนิ้วขาวแถวล่าง และลิ่มนิ้วดำแถวบน

ลิ้มนิ้วขาว เรียกว่า เสียงเต็ม ส่วนลิ้มนิ้วดำเป็นเสียงที่สูงขึ้นหรือต่ำลงจากเสียงเดิมครึ่งเสียง การเล่นออร์แกนแบบของเพลงไทยจะเล่นพร้อมกันทั้ง 2 มือ เป็นเสียงคู่แปด

ส่วนประกอบของออร์แกน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนประกอบภายนอก และส่วนประกอบภายในโดยส่วนประกอบภายนอก ประกอบด้วย ลิ้มนิ้วสีขาว ลิ้มนิ้วสีดำ ฝาปิดลิ้มนิ้ว ตัวถังออร์แกน ขาพิบรองตัวถังออร์แกน เทำถีบออร์แกน หูหิ้วออร์แกน พื้นรองตัวถังออร์แกน ตัวล็อกขาพิบออร์แกน สายพานออร์แกน ฝาปิดช่องเสียง และส่วนประกอบภายในประกอบด้วย แผงปิดลมภายในตัวออร์แกน แผงใส่ลิ้นออร์แกน กระจาเพาะสูบลม กระจาเพาะเก็บลม

2. ศึกษาศาและวิเคราะห์เพลงเดี่ยวแชนกมอญสามชั้น ของครูสุวิทย์ บวรวิวัฒนา

2.1 ศึกษาศาการแปรทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแชนกมอญ สามชั้น เปรียบเทียบทำนองหลัก

2.1.1 คีตลักษณะ (Form)

โครงสร้างทำนองหลักเพลงแชนกมอญ สามชั้น พบว่า เพลงแชนกมอญ สามชั้น เป็นเพลงที่มี 3 ท่อน แต่ละท่อนวรรคที่ 13-24 คีตลักษณะในทำนองหลักของเพลงแชนกมอญจะมีลักษณะเฉพาะซ้ำกันทั้ง 3 ท่อน

2.1.2 บันไดเสียง วรรคเพลงและลูกตก

ในบทเพลงแชนกมอญนี้ ในบทเพลงประกอบด้วยบันไดเสียง 3 บันไดเสียงคือ ฟา บันไดเสียง ที ซึ่งเป็นบันไดเสียงหลัก และบันไดเสียงโดที่พบในเฉพาะท่อนที่ 2 เท่านั้น และเอกลักษณ์ของเพลงนี้คือ การพบวรรคเพลงที่อยู่ในบันไดเสียง 2 บันไดเสียง ,ทำนองเพลงที่ใช้โน้ตครบทั้ง 7 เสียง เป็นต้น โดยสรุปการวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ดังนี้

ลูกตกที่ใช้ในทำนองหลักมีดังต่อไปนี้

ด3	มี	2	วรรค	ด5	มี	2	วรรค
ฟ1	มี	4	วรรค	ฟ2	มี	10	วรรค
ฟ3	มี	1	วรรค	ฟ5	มี	2	วรรค
ฟ6	มี	10	วรรค	ท1	มี	18	วรรค
ท2	มี	6	วรรค	ท3	มี	10	วรรค
ท6	มี	4	วรรค	ท7	มี	3	วรรค

ลูกตกที่ใช้ในทำนองเดี่ยวออร์แกนมีดังต่อไปนี้

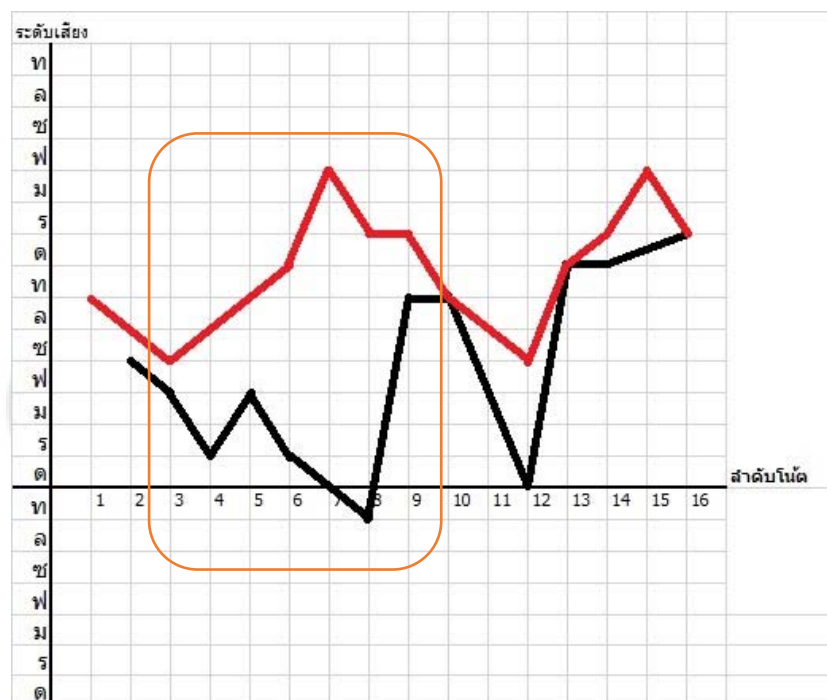
ด2	มี	1	วรรค	ด3	มี	3	วรรค
ด4	มี	2	วรรค	ด5	มี	1	วรรค
ฟ1	มี	4	วรรค	ฟ2	มี	20	วรรค
ฟ3	มี	9	วรรค	ฟ4	มี	4	วรรค
ฟ5	มี	5	วรรค	ฟ6	มี	21	วรรค

ท1	มี	34	วรรค	ท2	มี	8	วรรค
ท3	มี	22	วรรค	ท6	มี	9	วรรค

2.1.3 รูปแบบการแปรทำนอง

การแปรทางจะมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทำนองหลัก โดยสรุปออกมาเป็นรูปแบบเด่นๆได้ดังต่อไปนี้

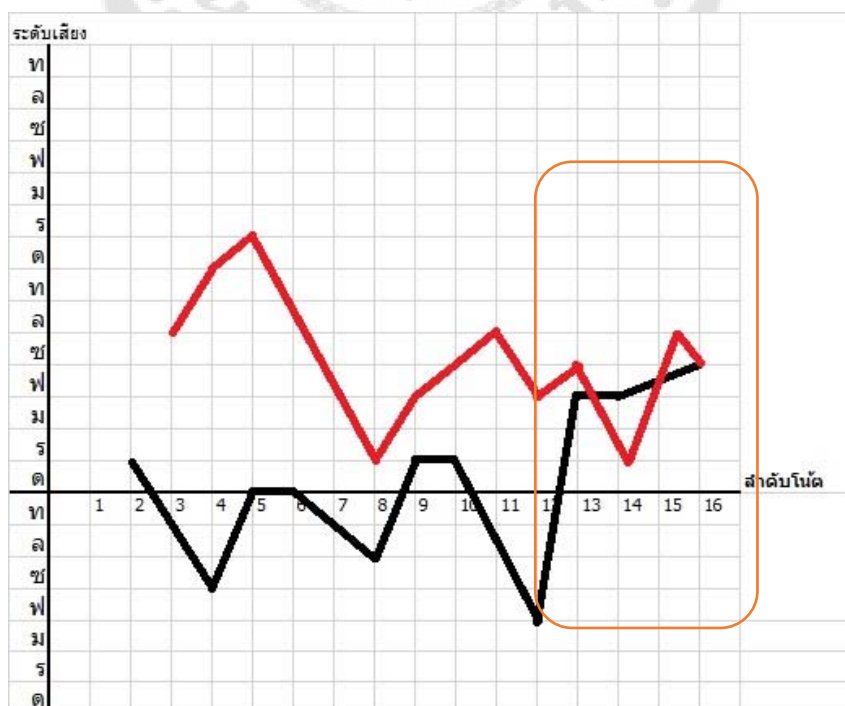
1) รูปแบบการแปรทำนองที่สวนทางกัน เช่น

2) รูปแบบการแปรทำนองที่ไปในทิศทางเดียวกันแต่ต่างที่ขึ้นคู่ 8 เช่น

3) รูปแบบการแปรทำนองที่มาจากทิศทางแตกต่างกันแต่มาบรรจบในโน้ตเดียวกัน เช่น

2.2 ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญ สามชั้น

เทคนิคการบรรเลง สามารถแยกตามลูกตกของเสียงได้ดังนี้

โตะ 3 (มี) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การติดแบบเก็บ
2. การติดแบบลากเสียง
3. การติดแบบขยี้
4. การติดแบบสับัด

โตะ 5 (ซอล) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงเพียงแต่เทคนิคเดียวเท่านั้น คือ การติด

แบบสับัด

ฟา 1 (ฟา) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การติดแบบเก็บ
2. การติดแบบสับัด
3. การติดแบบขยี้
4. การติดแบบอื่นๆ คือ การติดเสียงที่ละข้างโดยเริ่มจากเสียงที่ต่ำกว่าก่อนแล้ว

ปล่อยเสียงต่ำแล้วปล่อยเสียงต่ำแล้วกดเสียงเดียวกันที่เป็นเสียงสูง

ฟา 2 (ซอล) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การติดแบบเก็บ
2. การติดแบบลากเสียง
3. การติดแบบสับัด
4. การติดแบบขยี้
5. การติดแบบอื่นๆ คือ การติดเป็นคอร์ดและค่อยๆ ปล่อยนิ้วที่เป็นคอร์ดจนกลับ

เป็นเสียงคู่แปดเหมือนเดิม

ฟา 3 (ลา) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การติดแบบเก็บ
2. การติดแบบขยี้
3. การติดแบบสับัด

ฟา 5 (โตะ) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การติดแบบเก็บ
2. การติดแบบขยี้
3. การติดแบบสับัด
4. การติดแบบลากเสียง

ฟา 6 (เร) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การตีตแบบเก็บ
2. การตีตแบบขยี้
3. การตีตแบบสับัด
4. การตีตแบบลากเสียง
5. การตีตแบบอื่นๆ เช่น การตีตเป็นคอร์ดและค่อยๆปล่อยนิ้วที่เป็นคอร์ดจน

กลับมาเป็นเสียงสูงคู่แปดเหมือนเดิม

ที 1 (ที) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การตีตแบบเก็บ
2. การตีตแบบขยี้
3. การตีตแบบสับัด
4. การตีตแบบลากเสียง

ที 2 (โต) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การตีตแบบเก็บ
2. การตีตแบบสับัด

ที 3 (เร) มี กลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การตีตแบบเก็บ
2. การตีตแบบขยี้
3. การตีตแบบสับัด
4. การตีตแบบลากเสียง

5. การตีตแบบอื่นๆ คือ การตีตเสียงที่ละข้างโดยเริ่มจากเสียงที่ต่ำกว่าก่อนแล้วปล่อยเสียงต่ำแล้วปล่อยเสียงต่ำแล้วกดเสียงเดียวกันที่เป็นเสียงสูง

ที 6 (ซอล) มีกลวิธีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การตีตแบบเก็บ
2. การตีตแบบขยี้
3. การตีตแบบสับัด
4. การตีตแบบลากเสียง

และยังมีลูกตกที่พบในทางเดี่ยวออร์แกนเท่านั้นคือ **โต2 โต4 ฟา4** โดยมีเทคนิคการบรรเลงดังต่อไปนี้

1. การตีตแบบขยี้
2. การตีตแบบสับัด
3. การตีตแบบลากเสียง

นอกจากนี้ในเพลงแขกมอญมีการใช้เสียง ที่ ลิ่มนิ้วดำ (B^b) ซึ่งเป็นการบอกถึง สำเนียงมอญ

อภิปรายผลการศึกษา

วิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาทุกบริบทของออร์แกนที่นำมาผสมผสานกับวัฒนธรรมของไทย และมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน อีกทั้ง มีการพัฒนาปรับปรุงหลากหลายวัฒนธรรมเพื่อให้มีเสียง ที่กลมกลืนที่สุด ง่ายที่สุดต่อการบรรเลง ซึ่งข้าพเจ้าพบว่า เป็นวิวัฒนาการของดนตรีไทยอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้แล้วสิ่งที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ในเรื่องของวงเครื่องสายผสมออร์แกนนี้ ทำให้เราเห็นถึงกระแสนิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เห็นประวัติของวงเครื่องสายผสมออร์แกน ตั้งแต่เริ่มต้นที่มีการนำออร์แกนเข้ามาไว้ในโบสถ์ ซึ่งในขณะนั้นไม่เป็นที่นิยม จนเมื่อมีการนำ ภาพยนตร์เงียบเข้ามา ออร์แกนจึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย และเริ่มมีการพัฒนานำวัฒนธรรมที่ แตกต่างมาผสมผสานให้กลมกลืนกันในยุคนี้จึงถือเป็นยุครุ่งเรืองของออร์แกนก็ว่าได้ ต่อมาเมื่อกระแส ทางวัฒนธรรมเปลี่ยนไป แม้กระทั่งให้วงเครื่องสายผสมออร์แกนยังอยู่ก็ไม่สามารถทำได้ งานที่ไป บรรเลงและมีทุนมาให้วงเครื่องสายผสมออร์แกนเริ่มมีจำนวนน้อยๆ จนในที่สุด วงเครื่องสายผสม ออร์แกนหลายๆวงก็ต้องถูกยุบไปตามกาลเวลา จนปัจจุบันนี้ ก็เริ่มน้อยลงจนแทบจะไม่มีให้เห็น

นอกจากนี้ รูปแบบการแปรทำนอง เพื่อให้มีความโดดเด่นจะมีการแปรทำนองสวนทางกับ ทำนองหลักเป็นส่วนใหญ่ ในการแปรทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญนั้น ทำให้เห็นเทคนิควิธีการ บรรเลงของออร์แกน ในเทคนิคพิเศษที่ไม่มีในเครื่องอื่นๆ เช่น คอร์ด เป็นต้น และสามารถนำเทคนิค พิเศษของการบรรเลงออร์แกนไปใช้ในบทเพลงอื่นๆได้ โดย การนำวรรคเพลง ลูกตกมาแยกให้เห็น ถึงเทคนิคการบรรเลง

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาทางเดี่ยวออร์แกนเพลงแขกมอญ สามชั้น ของครูสุวิทย์ บวร วัฒนา” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ในด้านต่างๆ ทั่วไป และข้อเสนอแนะ สำหรับงานวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาเกี่ยวกับวงเครื่องสายผสมออร์แกนทำให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพสังคม กระแสทางวัฒนธรรม ที่ทำให้วัฒนธรรมการผสมวงเครื่องสายปรับเปลี่ยน ซึ่งควรรหาแนวทางการ อนุรักษ์หรือเผยแพร่ความรู้ในเรื่องวงเครื่องสายผสมออร์แกน ดังนี้

1. ควรมีการจัดการประชุมวิชาการ และมีการ ฝึกปฏิบัติ ออร์แกน เพื่อให้การสืบทอด ต่อไป

2. ให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับวงเครื่องสายผสมออร์แกน
3. ทำหนังสือโน้ตทางออร์แกนเพลงต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

วงเครื่องสายผสมเปียโน เป็นวงเครื่องสายผสมอีกรวงหนึ่งที่น่าสนใจ โดยสามารถแยกย่อยทำการศึกษาได้ 2 กรณีคือ

1. ศึกษาประวัติวงเครื่องสายผสมเปียโน
2. ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเปียโนทางไทย
3. การปรับวงของวงเครื่องสายผสมเปียโน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวิณทิพย์ บรรยายกิจ. (2540). *วงเครื่องสายผสมออร์แกน: กรณีศึกษา วงวัชรบรรเลง*. ปรินญา
นิพนธ์ (ศศ.ม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ไชแสง สุขวัฒน์. (2529). *สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ณรงค์ชัย ปิฎกัรต์. (2542). *สารานุกรมเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. (2535). *ตำนานเครื่องมโหรีปี่พาทย์*.
อนุสรณ์ในงานมาปณกิจศพ นางอิง พุกกะพันธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ถาวร ศรีผ่อง. (2540). *ศึกษาเรื่องเพลงยาว*. ปรินญา นิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยวิทยา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2520). *เครื่องสาย*. หนังสือพระราชทานเพลิงศพหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริย
ชีวิน).
- (2530). *เครื่องดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- นิกร จันทรศร. (2540). *ศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในทางฆ้องวงใหญ่*. ปรินญา นิพนธ์ ศศ.ม.
(มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บุญช่วย โสวัตร. (2538). *ศึกษาวิเคราะห์เพลงแขกมอญบางขุนพรหม*. ปรินญา นิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวช กุ่มท. (2521). *เครื่องสายปี่ชวา*. หนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11.
- ประวิทย์ ขาวปลื้ม. (2540). *การวิเคราะห์เพลงเสมอ*. ปรินญา นิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยวิทยา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยเวช บุญช่วยวงศ์. (2545). *การบันทึกวิวัฒนาการการบันทึกโน้ตเพลงไทย*. ปรินญา นิพนธ์
ศศ.ม. (มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปبيب คงลายทอง. (2551, 20 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย ภัฏหทัย พงศ์พิทักษ์ กรุงเทพฯ: สำนัก
การสังคีต กรมศิลปากร.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2517). *ระบบเสียงดนตรีสยาม*. กรุงเทพฯ: ดนตรีไทย ศูนย์วัฒนธรรม สห
วิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยสวนสุนันทา.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2525). *ประวัติการดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2517). *ประวัติการดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2533). *ดนตรีประกอบเสียง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2527). *ดนตรีวิจิตร*. กรุงเทพฯ: เกียรติธุรกิจ.

- พูนพิศ อมาตยกุล. (2529). *สยามสังคีต*. สยามรัฐรายวัน ฉบับวันที่ 3 กันยายน 2529.
- (2529). *อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นางฉันทน์ หุ้มแพร (สุมิตรา สุจริตกุล)*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- พูนพิศ อมาตยกุล; และคณะ. (2532). *มานานุกรมศิลป์เพลงไทยในรอบปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- มนตรี ตราโมท. (2538). *ดนตรีไทย*. หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพนายมนตรี ตราโมท. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2522). *เครื่องสายไทย*. หนังสือที่ระลึกดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 12.
- (2527). *ชีวิตดนตรีไทยของมนตรี ตราโมท* โสมส่องแสง. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1*. ม.ป.ท.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2526). *สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2507-2508*. พระนคร: รุ่งเรืองธรรม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้ง.
- (2503). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2493*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- เรณู โกศินานนท์. (2542). *เพลงไทยไพเราะ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- รัชนีวรรณ ธรรมมิเก. (2547). *ครุบุย ไสยวุฒิ: กระบวนการถ่ายทอด ชีวประวัติ ผลงาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรวิมล. (2546). *การศึกษาเพลงเดี่ยวแขกมอญ 3 ชั้นจะเข้*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. (2535). *ดนตรีและนาฏศิลป์ของชาววัง*. กรุงเทพฯ: ธนาคารกรุงเทพ.
- สงัด ภูเขาทอง. (2532). *ดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง. (2535). *การศึกษาเครื่องดนตรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี พบในประเทศไทยก่อนพุทธศตวรรษที่ 16*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศิลปกรรม). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2532). *ร้องรำทำเพลง: ดนตรีและนาฏศิลป์ชาวสยาม*. กรุงเทพฯ: พิชฌเนศ.
- อาทร ธนวัฒน์. (2542). *วิเคราะห์เพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้*. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2514). *ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย: ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 20*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

อุมาพร เปลี่ยนสมัย. (2549). วิเคราะห์เดี่ยวชอต้วงกราวใน ทางครูปลั่ง วนเขจร. ปริญญานิพนธ์.
ศศ.ม. (ตุริยางคั้ไทย). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ้าย
เอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โน้ตเพลงแขกมอญ (สามชั้น) ทำนองหลัก

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ทำนองหลัก)
แขกมอญ สามชั้น

ท่อน 1

8

14

20

26

32

38

44

แขกมอญ สามชั้น

ท่อน 2

8

15

21

26

32

38

44

แขกมอญ สามชั้น

ท่อน 3

8

14

20

26

32

38

44

ภาคผนวก ข

โหนดเพลงแขกมอญ (สามชั้น) เดี่ยวออร์แกน

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ทางเดี่ยวออร์แกน)
เดี่ยวแขกมอญ ๓ ชั้น

ท่อน 1   ♩ = 75

Organ

8

15

23

30

37

2

44

Musical score for measures 44-51. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. Measure 44 starts with a treble clef staff containing a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The bass clef staff contains a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The piece continues with various rhythmic patterns and rests.

52

Musical score for measures 52-58. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. Measure 52 starts with a treble clef staff containing a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The bass clef staff contains a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The piece continues with various rhythmic patterns and rests.

59

Musical score for measures 59-66. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. Measure 59 starts with a treble clef staff containing a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The bass clef staff contains a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The piece continues with various rhythmic patterns and rests.

67

Musical score for measures 67-74. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. Measure 67 starts with a treble clef staff containing a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The bass clef staff contains a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The piece continues with various rhythmic patterns and rests.

75

Musical score for measures 75-81. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. Measure 75 starts with a treble clef staff containing a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The bass clef staff contains a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The piece continues with various rhythmic patterns and rests.

82

Musical score for measures 82-88. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. Measure 82 starts with a treble clef staff containing a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The bass clef staff contains a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The piece continues with various rhythmic patterns and rests.

89

Musical score for measures 89-95. The piece is in 2/4 time. The right hand features a melody of eighth notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The key signature has one flat.

96

Musical score for measures 96-101. The right hand melody continues with eighth notes, ending with a wavy line indicating a trill or tremolo. The left hand accompaniment remains consistent.

102

เก็บ

Musical score for measures 102-108. The right hand melody changes to a pattern of eighth and sixteenth notes. The Thai word "เก็บ" (kai) is written above the staff. The left hand accompaniment continues.

109

Musical score for measures 109-116. The right hand melody continues with eighth and sixteenth notes. The left hand accompaniment remains consistent.

117

Musical score for measures 117-124. The right hand melody continues with eighth and sixteenth notes. The left hand accompaniment remains consistent.

125

Musical score for measures 125-131. The right hand melody continues with eighth and sixteenth notes. The left hand accompaniment remains consistent.

4

133

Musical score for measures 133-140. The piece is in 2/4 time. The right hand (treble clef) plays a melody of eighth and quarter notes, while the left hand (bass clef) provides a steady accompaniment of eighth notes.

141

Musical score for measures 141-148. The right hand continues the melodic line with some eighth-note patterns, and the left hand maintains the accompaniment.

149

Musical score for measures 149-156. The right hand features more complex rhythmic patterns, including sixteenth notes, while the left hand continues with eighth notes.

157

Musical score for measures 157-164. The right hand melody becomes more active with sixteenth-note passages, and the left hand accompaniment remains consistent.

165

Musical score for measures 165-171. The right hand continues with intricate sixteenth-note figures, and the left hand provides a rhythmic foundation.

172

Musical score for measures 172-178. The right hand features a dense texture of sixteenth notes, and the left hand continues with eighth-note accompaniment.

179

Musical notation for measures 179-185. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music is written in a common time signature. The melody in the treble staff features eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a steady accompaniment with eighth notes.

186

Musical notation for measures 186-192. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The melody in the treble staff includes some sixteenth-note runs, and the bass staff continues with a consistent eighth-note accompaniment.

193

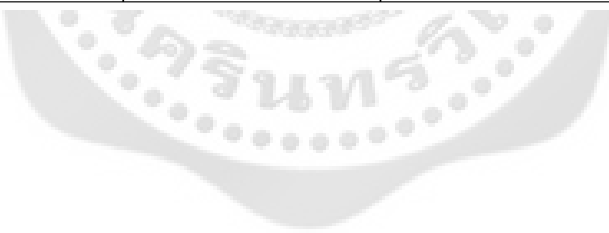

Musical notation for measures 193-197. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The melody in the treble staff becomes more melodic with longer note values, while the bass staff accompaniment remains steady.

198

Musical notation for measures 198-201. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The melody in the treble staff features eighth-note patterns, and the bass staff accompaniment is also composed of eighth notes. The system concludes with a double bar line.

เดี่ยวแซกมอญ ๓ ชั้น

ท่อน ๒ ♩ = 75

Organ

9

17

23

29

37

2

45

Musical notation for measures 45-51. The system consists of a treble and bass clef. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes with various rests. The bass clef accompaniment consists of a steady eighth-note pattern.

52

Musical notation for measures 52-58. The system consists of a treble and bass clef. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes with various rests. The bass clef accompaniment consists of a steady eighth-note pattern. Wavy lines above the treble staff and below the bass staff indicate tremolos.

59

Musical notation for measures 59-65. The system consists of a treble and bass clef. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes with various rests. The bass clef accompaniment consists of a steady eighth-note pattern.

66

Musical notation for measures 66-73. The system consists of a treble and bass clef. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes with various rests. The bass clef accompaniment consists of a steady eighth-note pattern. Wavy lines above the treble staff and below the bass staff indicate tremolos.

74

Musical notation for measures 74-80. The system consists of a treble and bass clef. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes with various rests. The bass clef accompaniment consists of a steady eighth-note pattern.

81

Musical notation for measures 81-87. The system consists of a treble and bass clef. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes with various rests. The bass clef accompaniment consists of a steady eighth-note pattern. Wavy lines above the treble staff and below the bass staff indicate tremolos.

88

Musical score for measures 88-94. The system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music is written in a common time signature. The upper staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a trill-like ornament over a note in measure 90. The lower staff provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. A fermata is placed over the final note of measure 94.

95

Musical score for measures 95-101. The system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music continues with a melodic line in the upper staff and a rhythmic accompaniment in the lower staff. The melodic line includes eighth and sixteenth notes with some slurs.

102 เก็บ

Musical score for measures 102-108. The system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The word "เก็บ" (kai) is written above the first measure. The music continues with a melodic line in the upper staff and a rhythmic accompaniment in the lower staff.

109

Musical score for measures 109-116. The system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music continues with a melodic line in the upper staff and a rhythmic accompaniment in the lower staff.

117

Musical score for measures 117-124. The system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music continues with a melodic line in the upper staff and a rhythmic accompaniment in the lower staff. There are some slurs and ties in the upper staff.

125

Musical score for measures 125-131. The system consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music continues with a melodic line in the upper staff and a rhythmic accompaniment in the lower staff.

4

133

Musical score for measures 133-140. The piece is in 2/4 time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

141

Musical score for measures 141-147. The right hand continues the melodic development with more complex rhythmic patterns, and the left hand maintains the eighth-note accompaniment.

148

Musical score for measures 148-154. The right hand shows a change in texture with some sixteenth-note passages, and the left hand continues with eighth notes.

155

Musical score for measures 155-162. The right hand features a more active melodic line with frequent sixteenth notes, and the left hand continues with eighth notes.

163

Musical score for measures 163-170. This section includes trills, indicated by wavy lines above notes in both hands. The right hand has a more melodic focus with trills, while the left hand continues with eighth notes.

171

Musical score for measures 171-178. The piece concludes with trills in both hands, with the right hand having a more prominent melodic role.

179

Musical score for measures 179-185. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music is written in a common time signature. The melody in the treble staff features eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a steady accompaniment with eighth notes.

186

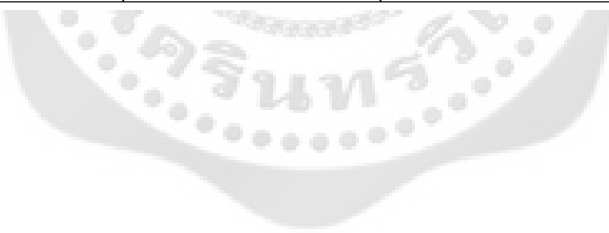
Musical score for measures 186-192. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music continues with similar rhythmic patterns, including some sixteenth-note runs in the treble staff.

193

Musical score for measures 193-197. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The melody in the treble staff becomes more melodic, with some longer note values and rests.

198

Musical score for measures 198-203. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music concludes with a final cadence, marked by a double bar line at the end of the system.

เดี่ยวแขกมอญ ๓ ชั้น

ว่อน ๓ ♩ = 75

Organ

9

16

24

31

37

2

46

Musical notation for measures 46-52. The system consists of two staves. The upper staff (treble clef) begins with a wavy line indicating a tremolo. The lower staff (bass clef) also features a wavy line. The music is written in a common time signature and includes various rhythmic patterns such as eighth and sixteenth notes.

53

Musical notation for measures 53-60. The system consists of two staves. Both the upper (treble) and lower (bass) staves feature wavy lines indicating tremolos. The notation includes eighth and sixteenth notes with various articulations.

61

Musical notation for measures 61-68. The system consists of two staves. The upper staff (treble clef) has a wavy line. The lower staff (bass clef) also has a wavy line. The music continues with rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes.

69

Musical notation for measures 69-76. The system consists of two staves. The upper staff (treble clef) has a wavy line. The lower staff (bass clef) has a wavy line. The notation includes eighth and sixteenth notes.

77

Musical notation for measures 77-84. The system consists of two staves. The upper staff (treble clef) has a wavy line. The lower staff (bass clef) has a wavy line. The notation includes eighth and sixteenth notes.

85

Musical notation for measures 85-92. The system consists of two staves. The upper staff (treble clef) has a wavy line. The lower staff (bass clef) has a wavy line. The notation includes eighth and sixteenth notes.

93 เก็บ

101

108

116

124

132

4

139

Musical score for measures 139-145. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music is written in a common time signature. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment with eighth notes.

146

Musical score for measures 146-152. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music continues with similar rhythmic patterns, featuring eighth and sixteenth notes in both hands.

153

Musical score for measures 153-160. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The melodic line in the right hand shows some variation in rhythm, including a quarter note followed by eighth notes.

161

Musical score for measures 161-167. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The accompaniment in the left hand becomes more active with sixteenth-note patterns.

168

Musical score for measures 168-175. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The right hand has a more complex melodic line with some sixteenth-note runs.

176

Musical score for measures 176-182. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The piece concludes with a final melodic phrase in the right hand and a steady accompaniment in the left hand.

184

Musical score for measures 184-189. The score is written for piano in a grand staff with a treble and bass clef. It consists of six measures of music. The melody in the treble clef is primarily eighth and sixteenth notes, while the bass clef provides a steady accompaniment of eighth notes.

190

Musical score for measures 190-195. The score is written for piano in a grand staff with a treble and bass clef. It consists of six measures of music. The melody in the treble clef features more complex rhythmic patterns, including sixteenth-note runs, while the bass clef continues with a rhythmic accompaniment. The piece concludes with a double bar line.

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

ตอนหลังมีนักดนตรีมาร่วมซ้อมเยะใหม่และมีไปงานบ้างไหมคะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนใหญ่มีนักดนตรีที่มาซ้อมมีใครบ้างคะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้บันทึก
นางสาววันดี พุทธคุณรักษา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาววันดี พุทธคุณรักษา
วัน เดือน ปีเกิด	22 มิถุนายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	558/2 ถนนรถไฟตะวันตก ตำบล พระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครูโรงเรียนราชินีบูรณะ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนราชินีบูรณะ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
พ.ศ. 2552	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2559	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ